

Met het "Fiscaal Memento" wil de Studie- en Documentatiedienst van de Federale Overheidsdienst FINANCIEN een regelmatig bijgewerkt **overzicht** geven van de fiscaliteit in België. Gezien de besproken materie bijzonder complex is, kunnen hier uiteraard niet alle bijzondere regelingen worden opgenomen. Enkel de hoofdlijnen of de meest voorkomende gevallen worden behandeld.

Het eerste deel van het Fiscaal Memento behandelt de directe belastingen: personenbelasting (PB), vennootschapsbelasting (Ven.B) en rechtspersonenbelasting (RPB). De belasting op de niet-inwoners wordt in dit Memento niet behandeld; het betreft hier een zeer specifiek domein waarop men enkel een juist zicht kan hebben door de internationale overeenkomsten van toepassing op elke bilaterale situatie, te behandelen. Het laatste hoofdstuk van dit eerste deel gaat over de voorheffingen en de voorafbetalingen. Op het einde van het eerste hoofdstuk van dit deel werd een beschrijving van het geheel van de hervorming van de personenbelasting toegevoegd.

In het tweede deel komen de indirecte belastingen aan bod: BTW, registratierechten, successierechten, accijnzen, milieutaksen, enz.

In het derde deel worden de bijzondere fiscale stelsels (Stelsel van de voorafgaande beslissingen, coördinatiecentra, BEVEK's, enz.) en het fiscale stelsel van het langetermijnsparen (pensioensparen en levensverzekeringen) besproken.

In het Fiscaal Memento wordt niet gehandeld over procedures (aangifte, controle en betwistingen). De lezer die inlichtingen zoekt over de "eenmalige bevrijdende aangifte" (EBA), kan daarvoor terecht op de website van de Federale Overheidsdienst FINANCIEN, www.minfin.fgov.be.

De beschreven wetgeving is die welke van toepassing is (tenzij anders vermeld):

- voor de directe belastingen, met uitzondering van de voorheffingen (1e deel, hoofdstukken 1 tot 4 en 3e deel): **op de inkomsten van 2003 (aanslagjaar 2004)**;
- voor de indirecte belastingen (2e deel) en voor de voorheffingen (1e deel, hoofdstuk 5): **op 1 september 2004**.

De gedrukte versie van het fiscaal memento wordt éénmaal per jaar bijgewerkt. Het fiscaal memento kan ook worden geraadpleegd op de website www.docufin.fgov.be en vanaf deze site als pdf-bestand worden gedownload. Als tussen twee bijwerkingen van de gedrukte versie van het fiscaal memento *belangrijke* wijzigingen in de fiscale wetgeving in werking treden, zullen deze wijzigingen zodra mogelijk in de elektronische versie worden aangebracht. Deze tekst vormt de eerste aanpassing van het fiscaal memento 2004.

De auteurs van de tekst zijn E. DELODDERE (2^e deel) en Ch. VALENDUC (1^e en 3^e deel). Zij danken hun collega's van de Studie- en Documentatiedienst en van de Fiscale Administraties voor het voorbereidend werk, de opmerkingen en de vertalingen die werden gemaakt bij de opstelling van dit Memento.

Alhoewel de auteurs bijzonder gelet hebben op de betrouwbaarheid van de informatie die in de tekst werd opgenomen, mag het Fiscaal Memento niet worden beschouwd als een administratieve circulaire. Het Fiscaal Memento wordt uitsluitend opgesteld voor documentaire doeleinden op een algemeen en globaal niveau. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De Studie- en Documentatiedienst is niet bevoegd om een antwoord te geven op vragen om inlichtingen betreffende de toepassing van de fiscale wetgeving voor individuele gevallen.

Het Fiscaal Memento is ook beschikbaar in het Frans en het Engels.

September 2004

E. DELODDERE en Ch. VALENDUC
(Red.)

<p style="text-align: center;">DEEL I DE DIRECTE BELASTINGEN</p>

HOOFDSTUK 1 DE PERSONENBELASTING (PB)	5
HOOFDSTUK 2 DE VENNOOTSCHAPSBELASTING (VEN.B)	55
HOOFDSTUK 3 BEPALINGEN DIE GEMEENSCHAPPELIJK ZIJN AAN DE PB EN DE VEN.B	75
HOOFDSTUK 4 DE RECHTSPERSONENBELASTING (RPB)	85
HOOFDSTUK 5 DE VOORHEFFINGEN EN VOORAFBETALINGEN	87

HOOFDSTUK 1 DE PERSONENBELASTING (PB)

Wat nieuws ?

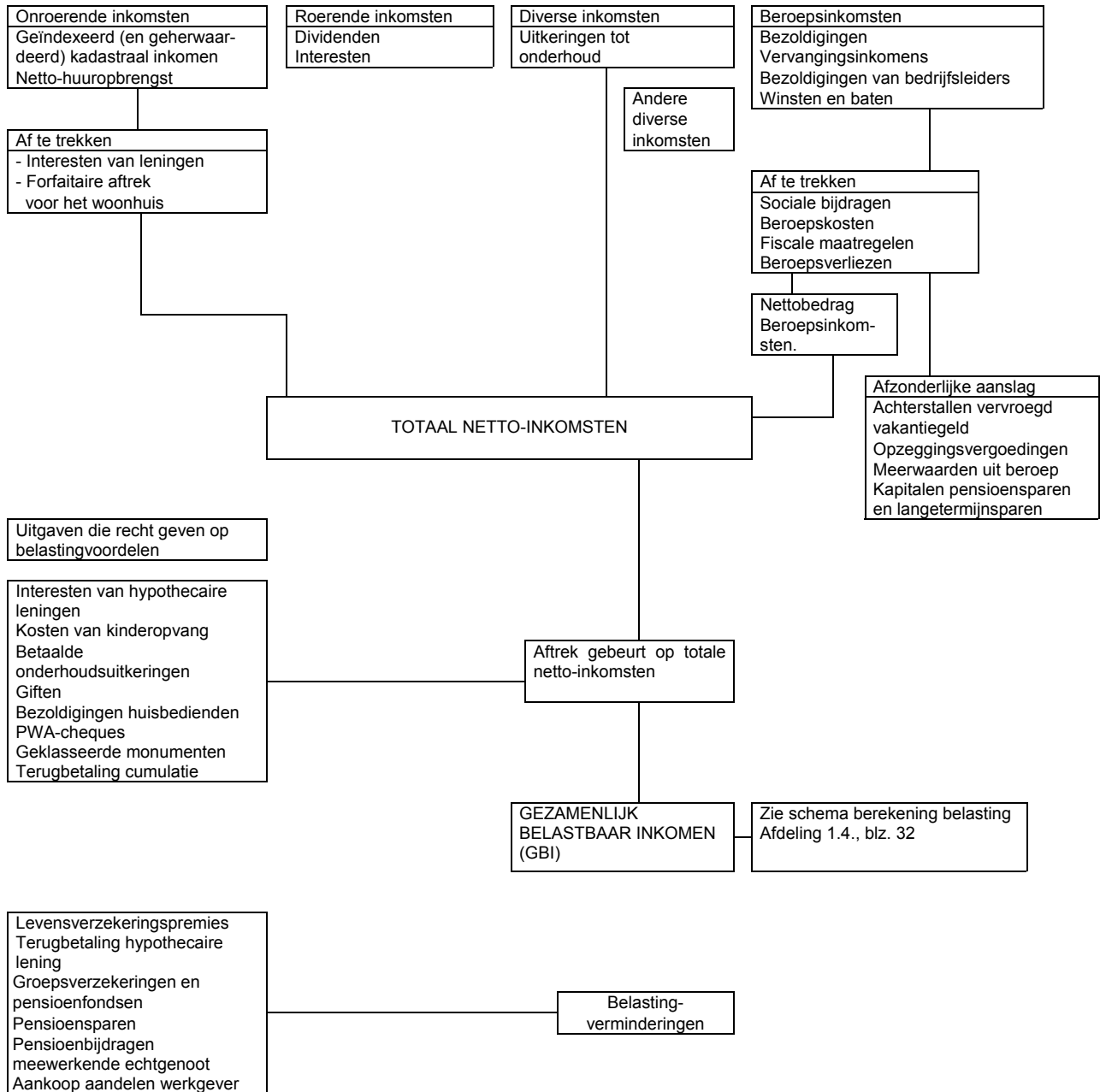
- *De aanvullende crisisbijdrage is volledig afgeschaft.*
- *De fiscale hervorming wordt geleidelijk van kracht. In bijlage 1 wordt deze hervorming in haar geheel beschreven en wordt de kalender van inwerkingtreding vermeld.*
- *Nieuwe aftrekmogelijkheden worden van kracht. Kunnen onder meer vermeld worden, de uitgaven verricht voor werkzaamheden met het oog op energiebesparingen, de uitgaven voor vernieuwing van woningen gelegen in een zone voor “positief grootstedelijk beleid” alsmede de belastingverminderingen voor bepaalde vormen van belegging (obligaties uitgegeven door het Kringloofonds en door het Startersfonds).*

In dit hoofdstuk worden de voornaamste beschikkingen van de personenbelasting in **vier etappes** uiteengezet.

- De eerste etappe handelt over de **betrokken belastingplichtigen**: de bedoeling is hier kort te verduidelijken wie belastbaar is en waar hij dat is. Het is belangrijk te weten waar iemand belastingplichtig is, omdat het toe te passen tarief van de aanvullende gemeentelijke belastingen daarvan afhangt.
- De tweede etappe betreft de **vaststelling van de netto-inkomsten (inkomsten min kosten en verliezen)**. De diverse inkomstencategorieën worden beurtelings doorgenomen en er wordt aangehaald welke de bruto belastbare elementen zijn, welke kosten aftrekbaar zijn en welke bestanddelen van het inkomen vrijgesteld zijn van belasting. Deze etappe wordt afgesloten met de omdeling van de netto-inkomsten tussen echtgenoten.
- In etappe drie komen de **uitgaven aan bod die recht geven op belastingvoordelen**: deze kunnen worden verleend in de vorm van een aftrek van het belastbare inkomen of in de vorm van een belastingvermindering. De voorwaarden die vervuld moeten zijn om de voordelen te genieten, de mogelijk daaraan verbonden beperkingen en de toekenningsvoorwaarden worden beschreven.
- Etappe vier handelt over de **berekening van de belasting**. In een eerste stadium vloeit die voort uit de toepassing van een progressief tarief: de aanslagvoet verhoogt, in opeenvolgende schijven, in functie van het inkomen. Daarna worden de andere stappen in de berekening van de belasting onder de loep genomen; de belangrijkste zijn de belastingvrije sommen die rekening houden met de gezinstoestand van de belastingplichtige alsook de belastingverminderingen voor vervangingsinkomens (dit zijn de belastbare sociale overdrachten). In deze vierde etappe komt ook het **belastingkrediet** op lage inkomsten uit beroepsactiviteit aan bod, dat door de belastinghervorming wordt ingevoerd.

Schematisch ziet de berekening van het belastbaar inkomen er als volgt uit:

Algemeen schema van de PB
Belastbaar inkomen en aftrekbare bestanddelen

1.1. Wie is aan de belasting onderworpen en waar?

De personenbelasting is verschuldigd door de rijksinwoners, dat zijn de personen die in België hun domicilie of de zetel van hun fortuin hebben gevestigd. Tot bewijs van het tegendeel worden alle natuurlijke personen die in het Rijksregister zijn ingeschreven als rijksinwoner beschouwd.

Het "domicilie" is een feitelijke toestand gekenmerkt door het verblijf of het werkelijk wonen in het land; met "zetel van fortuin" wordt bedoeld de plaats van waaruit de goederen die het fortuin vormen, worden beheerd.

Het tijdelijk verlaten van het land houdt geen wijziging van domicilie in.

De gemeente waar de belastingplichtige op 1 januari van het aanslagjaar is gedomicilieerd (1.1.2004 voor de inkomsten van 2003) is de "gemeente van aanslag" op basis waarvan het tarief van de aanvullende belastingen wordt vastgesteld.

1.2. Bepaling van het netto-inkomen (= met aftrek van kosten en verliezen)

De belastbare inkomsten bestaan uit onroerende, roerende, diverse en beroepsinkomsten. Voor elk van deze categorieën bestaan er specifieke regels voor de bepaling van het netto-inkomen: deze regels worden hierna beschreven.

1.2.1. Onroerende inkomsten

A. Algemene regels

Het belastbaar bedrag wordt bepaald, naargelang van het geval, op basis van het kadastraal inkomen of van de huuropbrengst. Vervolgens wordt het nettobedrag verkregen door de interesten van leningen af te trekken. Het woonhuis van de belastingplichtige vormt een bijzonder geval: het belastbaar inkomen ervan wordt verlaagd door een forfaitaire aftrek en er bestaat een gedeeltelijke verrekening van de onroerende voorheffing.

HET BELASTBAAR BEDRAG

Het basisbegrip is hier het kadastraal inkomen: dit wordt geacht het jaarlijks netto-inkomen van het onroerend goed te vertegenwoordigen tegen de prijs van het jaar dat bij de meest recente perequatie als referentie heeft gediend. Dat referentiejaar is 1975, maar sinds 1990 zijn de kadastrale inkomens geïndexeerd. Voor het (inkomsten)jaar 2003 bedraagt de indexeringscoëfficiënt 1,3391.

Het belastbaar bedrag verschilt naar gelang van de bestemming die aan het gebouw gegeven wordt. In Tabel 1.1 vindt men gedetailleerd de diverse mogelijke situaties voor een **gebouwd onroerend goed**.

Tabel 1. 1.
Onroerende inkomsten: bepaling van het belastbaar bedrag

	Welke bestemming is aan het gebouw gegeven?	Belastbaar inkomen
a.	Het gebouw is het woonhuis van de belastingplichtige	Het geïndexeerd kadastraal inkomen
b.	Het gebouw is niet het woonhuis van de belastingplichtige, maar het wordt niet verhuurd (bv. tweede woonst)	Het geïndexeerd kadastraal inkomen verhoogd met 40%
c.	Het gebouw wordt door de eigenaar gebruikt voor de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheden.	Geen belastbaar onroerend inkomen; dat wordt geacht begrepen te zijn in de inkomsten uit de beroepsbezigheden.
d.	Het gebouw wordt verhuurd aan een natuurlijke persoon die het niet gebruikt voor de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheid.	Het geïndexeerd kadastraal inkomen verhoogd met 40%.
e.	Het gebouw wordt verhuurd - Aan een natuurlijke persoon die het gebruikt voor zijn beroepswerkzaamheden, - Aan een vennootschap (*) - Aan om het even welke rechtspersoon behalve geval (f) hieronder	De huuropbrengst, verminderd met 40% voor forfaitaire kosten, MAAR - de kosten mogen niet méér bedragen dan tweederde van het bedrag dat 3,39 keer het kadastraal inkomen vertegenwoordigt - de nettohuur mag niet minder bedragen dan het geïndexeerd kadastraal inkomen verhoogd met 40%.
f.	Het gebouw wordt verhuurd aan een rechtspersoon die geen vennootschap is en die het onderverhuurt aan een of meer natuurlijke personen om uitsluitend als woning te worden gebruikt	Het geïndexeerd kadastraal inkomen verhoogd met 40%

(*) onder voorbehoud van de regel van herkwalificering van de inkomsten ; voor de bijzondere beschikkingen, zie *infra*.

Deze regels zijn ook van toepassing op **ongebouwde onroerende goederen**, mits de volgende drie wijzigingen in acht genomen worden:

- De gevallen (a) en (f) zijn natuurlijk niet van toepassing,
- In het geval (e) wordt het belastbaar inkomen bepaald door van de brutohuuropbrengst 10% als forfaitaire kosten af te trekken,
- Wat de pacht betreft, blijft het belastbare bedrag beperkt tot het geïndexeerd kadastraal inkomen.

AFTREKBARE INTERESTEN VAN LENINGEN

Interesten van leningen zijn aftrekbaar als ze betrekking hebben op schulden die specifiek gemaakt zijn voor het verwerven of het behouden van onroerende goederen. Ingeval van verwerving van een onroerend goed door erfenis zijn de interesten van een lening gesloten voor het betalen van de successierechten aftrekbaar in zoverre ze betrekking hebben op dat onroerend goed.

Het aftrekbare bedrag is maximaal gelijk aan het bedrag van de belastbare (onroerende) inkomsten. Zo kan een belastingplichtige die een lening heeft aangegaan om zijn woonhuis te verwerven en die geen andere onroerende goederen bezit, de interesten maar aftrekken ten belope van het geïndexeerd kadastraal inkomen van zijn woonhuis.

Er bestaat echter ook een bijkomende aftrek van hypothecaire interesten in geval van nieuwbouw of van belangrijke vernieuwingswerken (1).

FORFAITAIRE AFTREK OP HET KADASTRAAL INKOMEN VAN HET WOONHUIS

Er wordt een forfaitaire aftrek toegestaan op het kadastraal inkomen van het woonhuis. Deze aftrek wordt geïndexeerd op dezelfde wijze als het kadastraal inkomen en bedraagt, voor de inkomsten 2003, € 4.020 verhoogd met:

- € 330 voor de echtgenoot;
- € 330 per persoon ten laste;
- € 330 per kind dat de belastingplichtige vroeger meer ten laste had in hetzelfde woonhuis.

Het basisbedrag en zijn eventuele verhogingen vormen de **gewone aftrek**.

Wanneer het totaal van de netto-inkomsten niet hoger is dan € 28.180, wordt bovendien een **aanvullende aftrek** toegestaan die gelijk is aan de helft van het verschil tussen het kadastraal inkomen en de gewone aftrek.

De totale aftrek mag niet hoger zijn dan het kadastraal inkomen waarvoor de aftrek wordt toegestaan.

Voorbeeld
Forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen van het woonhuis

<i>Kadastraal inkomen</i>	<i>Gezinstoestand</i>	<i>Overige netto-inkomsten</i>	<i>Aftrek</i>
1.000	<i>gehuwd, 2 kinderen</i>	15.000	1.000
5.000	<i>gehuwd, 1 kind</i>	12.500	4.840
6.500	<i>gehuwd, 3 kinderen</i>	45.000	5.340

De aftrek kan ook worden toegepast op een ander onroerend goed dan het woonhuis, wanneer de belastingplichtige kan bewijzen dat het niet-betrekken van dit huis om beroepsredenen of sociale redenen is gerechtvaardigd.

De aftrek is niet van toepassing op de gedeelten van het woonhuis die door de eigenaar worden gebruikt voor de uitoefening van zijn beroepswerkzaamheid of die worden betrokken door personen die geen deel uitmaken van zijn gezin.

VERREKENBARE ONROERENDE VOORHEFFING

Enkel de onroerende voorheffing met betrekking tot het kadastraal inkomen van de eigen woning wordt verrekend en zulks bovendien alleen wanneer die voorheffing daadwerkelijk is verschuldigd. Het verrekenbare bedrag mag in geen geval meer bedragen dan 12,5% van het gedeelte van het kadastraal inkomen dat in de belastbare grondslag is opgenomen.

De verrekening van de onroerende voorheffing blijft bovendien beperkt tot de totale verschuldigde belasting.

1 Zie blz. 25

B. Enkele bijzondere gevallen

- Tot de onroerende inkomsten behoren eveneens de sommen verkregen door de vestiging of de overdracht van een recht van erfpacht, van een recht van opstal of van gelijkaardige onroerende rechten. Sommen betaald voor de verwerving van dergelijke rechten zijn aftrekbaar.
- Wanneer een natuurlijke persoon die in een vennootschap een opdracht van **bestuurder** of vereffenaar of een gelijksoortige functie uitoefent, aan die vennootschap een onroerend goed verhuurt, dan kunnen de huurprijs en de verkregen huurvoordelen die hij daarvoor ontvangt **geherkwalificeerd worden als beroepsinkomsten**: ze worden dan niet meer beschouwd als onroerende inkomsten maar als een bezoldiging van bedrijfsleider, in de mate dat hun som meer bedraagt dan 5,65 keer het kadastraal inkomen (2).
- Ingeval van **wijziging van de eigendomstoestand** in de loop van het jaar wordt het belastbaar inkomen in twaalfden gerekend; de toestand op de 16e van de maand is dan bepalend. Dezelfde regel geldt wanneer het kadastraal inkomen in de loop van het jaar wordt gewijzigd.
- Wanneer een gebouw dat wordt verhuurd door de huurder ervan **gedeeltelijk voor de uitoefening van een beroepswerkzaamheid** wordt gebruikt, dan wordt de belastbare basis vastgesteld uitgaande van de huurprijs voor het hele gebouw, behalve wanneer een geregistreerd huurcontract de beroeps- en de privégedeelten vaststelt: in dat geval is elk gedeelte aan zijn eigen aanslagstelsel onderworpen.
- Wanneer een gebouw **gemeubileerd wordt verhuurd** en in de huurovereenkomst geen afzonderlijke huurprijs is voorzien voor gebouw en meubilair, dan wordt voor de bepaling van het belastbaar onroerend inkomen 60 % van de brutohuuropbrengst geacht een onroerend inkomen te zijn, terwijl de overige 40 % geacht wordt een roerend inkomen te zijn (3).
- Wanneer een niet-gemeubileerd gebouw in de loop van het belastbaar tijdperk gedurende ten minste 90 dagen **volstrekt niet in gebruik is genomen en geen inkomsten heeft opgeleverd** moet het kadastraal inkomen in verhouding tot de duur van de niet-ingebruikneming of onproductiviteit niet worden opgenomen in de belastbare basis. Voor een gebouw dat vier maanden onproductief is geweest, bijvoorbeeld, is het kadastraal inkomen maar belastbaar voor 8/12.

1.2.2. Roerende inkomsten

Er bestaan **drie grote categorieën** roerende inkomsten:

- inkomsten waarvan de **aangifte niet verplicht** is omwille van het feit dat bij hun inning een bevrijdende roerende voorheffing werd ingehouden;
- inkomsten waarvan de **aangifte verplicht** is omdat bij hun inning geen roerende voorheffing werd ingehouden.
- inkomsten die niet belastbaar zijn.

2 In feite is het bedrag beperkt tot 5/3 (niet afgerond) van het "gerevalueerd" kadastraal inkomen, d.i. vermenigvuldigd met 3,39.

3 Het gaat hier om een roerend inkomen waarvan de aangifte verplicht is; zie verder in 1.2.2.B

A. Roerende inkomsten waarvan de aangifte niet verplicht is

De algemene regel is dat dividenden, inkomsten uit kasbons, gelddeposito's, obligaties en andere vastrentende effecten bij hun inning worden onderworpen aan de roerende voorheffing; zulke inkomsten moeten niet verplicht worden aangegeven.

B. Roerende inkomsten waarvan de aangifte verplicht is

Worden hier bedoeld:

- inkomsten van **buitenlandse oorsprong** die rechtstreeks in het buitenland zijn geïnd;
- inkomsten uit **gewone spaarboekjes** alsmede inkomsten afkomstig van kapitalen die worden aangewend in **coöperatieve vennootschappen of in vennootschappen met een sociaal oogmerk** die zijn vrijgesteld van de roerende voorheffing, maar die wel zijn onderworpen aan de PB (4);
- overige inkomsten die niet zijn onderworpen aan de voorheffing zoals inkomsten die begrepen zijn in lijfrenten of tijdelijke renten, opbrengsten van verhuring, verpachting, gebruik of concessie van alle roerende goederen en inkomsten uit hypothecaire schuldvorderingen op in België gelegen onroerende goederen.

C. Niet-belastbare roerende inkomsten

De meest voorkomende gevallen zijn de volgende:

- de eerste schijf van € 1.500 **per gezin** van de inkomsten uit gewone spaarboekjes;
- de eerste schijf van € 150 **per gezin** van de inkomsten uit kapitalen aangewend in door de Nationale Raad van de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen of in vennootschappen met een sociaal oogmerk;
- de opbrengsten van kapitalisatie-BEVEK's.

Vormen eveneens niet-belastbare inkomsten, de inkomsten uit preferente aandelen van de NMBS en uit openbare fondsen uitgegeven (vóór 1962) onder vrijstelling van zakelijke en personele belastingen of van elke belasting.

D. Aanslagmodaliteiten

Roerende inkomsten zijn belastbaar ten belope van hun brutobedrag, dat wil zeggen vóór inhouding van de roerende voorheffing en vóór aftrek van de innings- en bewaringskosten.

4 De vrijstelling wordt per persoon toegestaan voor de roerende voorheffing en per gezin voor de PB.

Roerende inkomsten kunnen de afzonderlijke taxatie genieten tegen de volgende aanslagvoeten:

*Tabel 1.2
Aanslagvoeten van de roerende inkomsten*

DIVIDENDEN	
Van aandelen uitgegeven vanaf 1 januari 1994 door het openbaar aantrekken van spaargelden	15%
Van aandelen uitgegeven vanaf 1 januari 1994 ingevolge inbrengen in geld en die vanaf hun uitgifte hetzij het voorwerp hebben uitgemaakt van een inschrijving op naam bij de uitgever, hetzij in België in open bewaargeving zijn gegeven bij een financieel bemiddelaar	15%
Van aandelen uitgegeven door beleggingsvennootschappen, anders dan bij gehele of gedeeltelijke verdeling van het maatschappelijk vermogen of verkrijging van eigen aandelen	15%
Van ter beurs genoteerde AFV-aandelen, voor zover de vennootschap die de inkomsten uitkeert onherroepelijk heeft verzaakt aan de overdracht van de voordelen uit de vrijstelling van vennootschapsbelasting	15%
Uit andere aandelen	25%
INTERESTEN EN ANDERE INKOMSTEN UIT KAPITALEN EN ROERENDE GOEDEREN	
Interesten van effecten uitgegeven vanaf 1 maart 1990	15%
Andere roerende inkomsten	25%

Volledige globalisatie wordt echter toegepast als dat voordeliger is voor de belastingplichtige; enkel in dit geval worden de innings- en bewaringskosten afgetrokken.

Wanneer de roerende inkomsten daadwerkelijk afzonderlijk worden belast, moet hun belasting wel worden verhoogd met de aanvullende gemeentebelasting maar **niet met de aanvullende crisisbijdrage**.

1.2.3. Diverse inkomsten

Deze derde categorie belastbare inkomsten herbergt inkomsten die als **gemeenschappelijk kenmerk** hebben dat ze worden **verkregen buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid**. Onder de verschillende hierna volgende inkomstencategorieën zijn alleen de "lopende" onderhoudsuitkeringen (en dus niet de achterstallige) globaal belastbaar. De andere diverse inkomsten worden afzonderlijk belast (5).

ONDERHOUDSUITKERINGEN

De in de loop van een belastbaar tijdperk ontvangen uitkeringen tot onderhoud zijn globaal belastbaar ten belope van 80% van het ontvangen bedrag. Achterstallige onderhoudsuitkeringen zijn eveneens belastbaar ten belope van 80% van het ontvangen bedrag. Ze kunnen evenwel de afzonderlijke taxatie genieten als ze betaald werden ingevolge een gerechtelijk vonnis met terugwerkende kracht.

5 De aanslagvoeten zijn aangegeven in Tabel 1.15, blz. 40

TOEVALLIGE WINSTEN EN BATEN

Het gaat hier om winsten en baten verkregen buiten elke beroepswerkzaamheid. Daartoe behoren echter niet:

- winsten en baten verkregen in het kader van het normale beheer van een privaat vermogen,
- winsten uit spelen en loterijen.

Toevallige winsten en baten zijn belastbaar ten belope van het ontvangen bedrag min de werkelijk gedragen kosten.

PRIJZEN EN SUBSIDIES

Zijn eveneens belastbaar als “diverse inkomsten”, prijzen, subsidies, renten of pensioenen toegekend door Belgische of vreemde openbare machten of door instellingen zonder winstogmerk (6) aan geleerden, schrijvers of kunstenaars.

Deze diverse inkomsten zijn belastbaar ten belope van het werkelijk ontvangen bedrag, verhoogd met de ingehouden bedrijfsvoorheffing en verlaagd met de door de verkrijger gestorte giften aan Belgische universiteiten en aan erkende instellingen voor wetenschappelijk onderzoek.

Renten en pensioenen genieten geen enkele belastingvermindering. Prijzen en subsidies (7) zijn maar belastbaar voor het gedeelte dat meer bedraagt dan € 3.000.

LOTEN VAN EFFECTEN VAN LENINGEN

Dit soort inkomen is weinig frequent daar de praktijk van de lotenlening in onbruik is geraakt. Ze zijn belastbaar ten belope van het ontvangen nettobedrag verhoogd met de fictieve of reële roerende voorheffing.

INKOMSTEN AFKOMSTIG VAN DE ONDERVERHURING OF DE OVERDRACHT VAN HUURCEEL

Deze inkomsten zijn belastbaar ten belope van de uit de onderverhuring ontvangen brutohuur verminderd met de werkelijk gedragen kosten en de betaalde huur.

INKOMSTEN AFKOMSTIG VAN DE CONCESSIE VAN HET RECHT OM RECLAMEDRAGERS TE PLAATSEN

Het belastbare bedrag is het ontvangen bedrag min de werkelijk gedragen kosten of min een forfait van 5%.

OPBRENGSTEN UIT DE VERHURING VAN JACHT-, VIS- EN VOGELVANGSTRECHT

Het belastbare bedrag van deze inkomsten is het geïnde nettobedrag.

6 Behalve wanneer die instellingen zijn erkend bij in Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit.

7 Wat de subsidies betreft waarvan de toekenning gespreid is over meerdere jaren, kan de belastingplichtige alleen de vermindering genieten voor de eerste twee jaren.

MEERWAARDEN OP GEBOUWDE ONROERENDE GOEDEREN

Deze meerwaarden zijn alleen belastbaar als diverse inkomsten wanneer alle hier volgende voorwaarden zijn vervuld:

- het gebouw is in België gelegen,
- het gaat niet om het “woonhuis” van de belastingplichtige (8),
- er is sprake van vervreemding (dit betekent meestal verkoop) binnen de vijf jaar na verkrijging onder bezwarende titel of binnen de drie jaar na een schenking wanneer de schenker zelf het goed minder dan vijf jaar onder bezwarende titel had verkregen.

Het belastbaar bedrag wordt berekend op basis van de overdrachtsprijs, waarvan mogen worden afgetrokken:

- de aankoopprijs en de aanschaffingskosten,
- een herwaardering met 5% van het totaalbedrag van de aankoopprijs en de aanschaffingskosten, per volledig jaar van bezit,
- de kosten van werken die de eigenaar heeft laten uitvoeren door een geregistreerd aannemer tussen het tijdstip van de verkrijging en dat van de vervreemding.

MEERWAARDEN OP ONGEBOUWDE ONROERENDE GOEDEREN

Deze meerwaarden zijn alleen belastbaar als diverse inkomsten als beide hier volgende voorwaarden zijn vervuld:

- het onroerend goed is in België gelegen,
- de vervreemding heeft plaats ofwel binnen de acht jaar na verkrijging onder bezwarende titel ofwel binnen de drie jaar na een akte van schenking en binnen de acht jaar na verkrijging onder bezwarende titel door de schenker.

Het belastbare bedrag wordt berekend op basis van de overdrachtsprijs, waarvan mogen worden afgetrokken:

- de aankoopprijs en de aanschaffingskosten,
- een herwaardering met 5% van dat bedrag per volledig jaar van bezit tussen de verkrijging en de vervreemding ervan.

MEERWAARDEN VERWEZENLIJKT BIJ DE VERVREEMDING VAN EEN GEBOUW OPGERICHT OP EEN TERREIN VERWORVEN ONDER BEZWARENDE TITEL

Deze meerwaarden zijn alleen belastbaar als aan al de hier volgende voorwaarden is voldaan:

- het gebouw is in België gelegen,
- de bouw ervan werd begonnen:
 - ofwel binnen de vijf jaar nadat de belastingplichtige het terrein heeft verworven onder bezwarende titel,
 - ofwel binnen de vijf jaar nadat de schenker het terrein heeft verworven onder bezwarende titel,

8 Met name het woonhuis waarvoor hij de aftrek kan genieten op het kadastraal inkomen bij de PB alsook de verrekening van de onroerende voorheffing. Zie hierboven, blz. 9.

- de vervreemding heeft plaats binnen de vijf jaar na de eerste ingebruikneming of verhuring van het geheel.

Het belastbaar bedrag wordt berekend op basis van de overdrachtprijs, waarvan mag worden afgetrokken:

- de aankoopprijs en de aanschaffingskosten,
- een herwaardering van dat bedrag met 5% per volledig jaar van bezit tussen de verwerving en de vervreemding,
- de kosten van werken die de eigenaar door een geregistreerd aannemer heeft laten uitvoeren tussen het tijdstip van de eerste ingebruikneming of verhuring en dat van de vervreemding.

MEERWAARDEN VERWEZENLIJKT BIJ DE OVERDRACHT VAN AANDELEN UIT EEN BELANGRIJKE DEELNEMING

Deze zijn alleen belastbaar als diverse inkomsten als ze verwezenlijkt werden bij de overdracht van een belangrijke deelneming (meer dan 25%) aan een buitenlandse vennootschap of aan een andere aan BNI onderworpen rechtspersoon.

Het belastbaar bedrag is het verschil tussen de overdrachtprijs en de, eventueel geherwaardeerde, aanschaffingsprijs (9).

1.2.4. De beroepsinkomsten

Men kan zes categorieën beroepsinkomsten onderscheiden:

1. bezoldigingen van werknemers;
2. bezoldigingen van bedrijfsleiders;
3. landbouw-, nijverheids- en handelswinsten;
4. baten van vrije beroepen;
5. winsten en baten in verband met een voorheen uitgeoefende beroepswerkzaamheid;
6. vervangingsinkomsten: pensioenen, brugpensioenen, werkloosheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsvergoedingen, enz...

Het nettobedrag van de beroepsinkomsten wordt bepaald in zes fasen, die hierna gedetailleerd worden weergegeven:

- aftrek van de sociale zekerheidsbijdragen;
- aftrek van de werkelijke of forfaitaire beroepskosten;
- vrijstellingen van economische aard: het gaat hier onder meer over fiscale maatregelen ter bevordering van investeringen en/of tewerkstelling;
- verrekening van de verliezen;
- toekenning van het gedeelte "meewerkende echtgenoot" en van het huwelijksquotiënt;
- compensatie van verliezen tussen echtgenoten.

9 De herwaardering heeft alleen betrekking op verwervingen van vóór 1949.

A. *Belastbaar inkomen, vrijgesteld inkomen: enkele verduidelijkingen*

Alle regels aanhalen die bepalen of een inkomen al dan niet belastbaar is, is onmogelijk; we zullen ons dan ook beperken tot de algemene regels en tot de meest voorkomende gevallen, en daarbij een bijzondere aandacht schenken aan de looninkomsten en de vervangingsinkomsten.

Looninkomsten omvatten de lonen, salarissen en andere dergelijke retributies verkregen omwille van of ter gelegenheid van de uitoefening van een beroepsbezigheid. Ze omvatten niet de terugbetaling van de kosten eigen aan de werkgever.

De verplaatsing van de woonplaats naar het werk is een uitgave die ten laste valt van de werknemer: de daartoe gedane uitgaven zijn trouwens aftrekbaar als beroepskosten (zie verderdoor, alinea C). Als die kosten terugbetaald worden door de werkgever, is die terugbetaling in principe een belastbaar inkomen. Dat kan echter gedeeltelijk vrijgesteld worden: de diverse mogelijkheden worden in onderstaand schema uitvoerig weergegeven.

*Tabel 1.3
Hoe het vrijgestelde bedrag bepalen van de terugbetalingen door de werkgever van de onkosten van het woon-werkverkeer ?*

Aftrek van forfaitaire beroepskosten	Aftrek van werkelijke beroepskosten
Indien gebruik wordt gemaakt van openbaar vervoer : het totale bedrag van de vergoeding of terugbetaling door de werkgever	De door de werkgever toegekende vergoeding is belastbaar. Deze kosten zijn aftrekbaar, bij gebrek aan bewijsstukken worden ze op € 0,15 per kilometer geraamd voor de afstand woonplaats-werkplek, maar die afstand is beperkt tot 50 kilometer.
Bij collectief vervoer georganiseerd door werkgever of groep van werkgevers, of in geval van carpooling : de toegekende vergoeding is pro rata temporis vrijgesteld ten belope van een bedrag dat overeenstemt met dat van een wekelijkse treinkaart eerste klasse tussen de woonplaats en de werkplek.	
Andere transportwijzen : de vergoeding is vrijgesteld ten belope van € 150.	De door de werkgever toegekende vergoeding is belastbaar. Werkelijke kosten maximaal € 0,15 per kilometer.

De vergoeding toegekend voor verplaatsingskosten per fiets is eveneens vrijgesteld ten belope van € 0,15 per kilometer.

De looninkomsten omvatten de opzeggingsvergoedingen, de achterstallen en het vervroegd vakantiegeld. Die inkomsten zijn echter afzonderlijk belastbaar, met uitzondering van opzeggingsvergoedingen die bruto niet meer dan € 740 bedragen.

Bezoldigingen voor prestaties verricht in het kader van **plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen zijn van belasting vrijgesteld ten belope van € 3,72 per gepresteerd uur.**

De looninkomsten omvatten de voordelen van alle aard verkregen omwille van of ter gelegenheid van de uitoefening van een beroepsbezigheid: dit principe wordt trouwens uitgebreid tot alle categorieën beroepsinkomsten.

Het belastingstelsel van de aandelenopties

In het algemeen bestaat een aandelenoptieplan erin op vrijwillige basis aan de medewerkers van een vennootschap opties toe te kennen om hun de gelegenheid te geven binnen een gegeven termijn aandelen van die vennootschap te verwerven tegen een op voorhand vastgestelde prijs, de "uitoefenprijs" genoemd. Het nieuwe aanslagstelsel van de aandelenopties betreft alle vennootschappen en is niet beperkt tot beursgenoteerde vennootschappen.

De toekenning van opties op aandelen wordt beschouwd als een belastbaar voordeel van alle aard. Het bijzondere aan dat nieuwe aanslagstelsel is dat **dat voordeel van alle aard een belastbaar inkomen wordt op het ogenblik van de toekenning ervan** en niet wanneer de optie effectief wordt uitgeoefend.

De **waarde** van het belastbare voordeel wordt **forfaitair vastgesteld** (10). Het is forfaitair vastgesteld op 15% van de waarde van de aandelen waarop de optie betrekking heeft, op het ogenblik van het aanbod. Dit percentage wordt vermeerderd met 1% van de voornoemde waarde per jaar of gedeelte van een jaar dat de vijf jaar overschrijdt. Als een aandelenoptieplan dus voorziet dat de optie kan uitgeoefend worden zeven jaar na de toekenning ervan, dan zal het voordeel van alle aard forfaitair vastgesteld worden op 17% van de waarde die de aandelen hadden op de datum van hun aanbod.

Deze percentages worden gehalveerd wanneer aan al de hierna volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de uitoefenprijs wordt definitief vastgesteld op het ogenblik van het aanbod,
- de optie mag worden uitgeoefend noch vóór het einde van het derde kalenderjaar noch na het einde van het tiende kalenderjaar volgend op dat waarin het aanbod heeft plaatsgevonden,
- overdracht onder levenden is niet toegelaten,
- het risico van waardevermindering van de aandelen mag niet gedekt zijn,
- de optie moet betrekking hebben op aandelen van de vennootschap ten behoeve waarvan de beroepswerkzaamheid wordt uitgeoefend of op aandelen van een moedermaatschappij daarvan.

Het zo berekende voordeel wordt **gevoegd bij de gezamenlijk belastbare inkomsten**. De daaruit volgende aanslag is definitief. Eventuele meerwaarden verwezenlijkt of vastgesteld bij de uitoefening van de optie zijn dus niet belastbaar.

De wet van 24 december 2002 laat een verlenging van de uitoefenperiode toe zonder bijkomende fiscale last.

Om van die mogelijkheid te genieten, moeten de opties aan de volgende voorwaarden voldoen:

- zij moeten toegekend zijn, d.w.z. niet geweigerd door de begunstigde, binnen 60 dagen na het aanbod;
- zij moeten aangeboden zijn tussen 2 november 1998 en 31 december 2002 inbegrepen;
- de opties zijn nog niet uitgeoefend en de uitoefenperiode loopt nog;
- de begunstigde moet zijn akkoord geven en de fiscus moet daarvan op de hoogte worden gesteld door de vennootschap die de opties aanbiedt.

Zijn al die voorwaarden vervuld, dan mag de uitoefenperiode verlengd worden met maximaal 3 jaar.

Al zijn **vervangingsinkomens** in de algemene regel belastbaar, toch zijn sommige **sociale overdrachten** vrijgesteld. Het betreft:

- het leefloon;
- de wettelijke kinderbijslagen;
- het kraamgeld en de wettelijke adoptiepremies;
- de ten laste van de Schatkist en in uitvoering van de sociale wetgeving aan gehandicapten toegekende uitkeringen;
- de oorlogspensioenen;
- de renten toegekend wegens een arbeidsongeval of een beroepsziekte aan een persoon die geen beroepsinkomsten derft. De renten zijn automatisch vrijgesteld als de invaliditeitsgraad niet hoger ligt dan 20% of als zij uitbetaald worden bovenop een rustpensioen. Als de invaliditeitsgraad hoger ligt dan 20%, wordt de vrijstelling in principe beperkt tot dat percentage.

10 Als het gaat om op de beurs genoteerde of verhandelde aandelen, wordt het belastbare voordeel meestal bepaald na de laatste slotkoers die voorafgaat aan de dag van het aanbod.

B. Aftrek van de bijdragen voor sociale zekerheid

Bezoldigingen van werknemers zijn belastbaar ten belope van hun brutobedrag verminderd met de persoonlijke bijdragen voor sociale zekerheid.

De **bezoldigingen van bedrijfsleiders** zijn eveneens belastbaar voor hun brutobedrag verminderd met de in uitvoering van de sociale wetgeving verschuldigde bijdragen. Worden eveneens gelijkgesteld met de sociale bijdragen, de bijdragen gestort aan erkende ziekenfondsen voor "kleine risico's".

Het belastbaar bedrag van **winsten en baten** wordt op gelijkaardige wijze vastgesteld.

De **vervangingsinkomens** kunnen in bepaalde gevallen worden onderworpen aan socialezekerheidsbijdragen; die worden dan afgetrokken om het belastbaar brutobedrag te bepalen.

De bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid die sinds het tweede kwartaal van 1994 wordt ingehouden op de bezoldigingen van werknemers en gelijkgestelden met een gezinsinkomen van meer dan € 18.592,01 per jaar, heeft evenwel geen invloed op de berekening van de socialezekerheidsbijdragen, noch op de berekening van de bedrijfsvoorheffing. In tegenstelling tot andere sociale bijdragen is zij niet aftrekbaar.

De afhouding, daarentegen, die vanaf 1 januari 1995 wordt verricht op pensioenen waarvan het maandbedrag € 991,57 overstijgt, wordt gelijkgesteld met sociale bijdragen en is dus fiscaal wel aftrekbaar.

C. Aftrek van de kosten

WERKELIJKE KOSTEN

De aftrekbaarheid van de beroepskosten is een algemeen principe dat van toepassing is op **alle inkomenscategorieën**, met inbegrip van de vervangingsinkomens.

Aftrekbare beroepskosten zijn de kosten die de belastingplichtige tijdens het belastbare tijdperk heeft gedaan of gedragen om **de belastbare inkomsten te verkrijgen of te behouden** en waarvan hij de echtheid en het bedrag verantwoordt.

Voor de reiskosten vanaf de woonplaats tot aan het werk moet een onderscheid worden gemaakt naargelang de verplaatsingen al dan niet met een persoonlijk voertuig geschieden.

- Wanneer zij met een persoonlijk voertuig geschieden, wordt de aftrek van deze kosten beperkt tot € 0,15 per kilometer.
- Wanneer de verplaatsingen anders dan met een persoonlijk voertuig geschieden, worden, bij gebrek aan bewijs, de beroepskosten forfaitair vastgesteld op € 0,15 per afgelegde kilometer, zonder dat de in aanmerking genomen afstand van de woonplaats tot het werk meer dan 50 kilometer kan bedragen. De belastingplichtige die reële kosten bewijst die hoger zijn, mag deze aftrekken.

Benevens de reiskosten vanaf de woonplaats tot aan het werk kunnen de werkelijke kosten onder meer omvatten:

- uitgaven betreffende onroerende goederen of gedeelten van onroerende goederen die voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheden worden gebruikt : handelsruimten, kantoor van een notaris, advocaat, arts, kantoor van een verzekeringsmakelaar, enz. ;
- verzekeringspremies, commissielonen, makelaarslonen, publiciteitskosten, vormingsuitgaven, enz.;
- bijkomende verzekeringsbijdragen tegen werkonbekwaamheid als gevolg van ziekte of invaliditeit;
- personeelskosten;
- afschrijvingen van goederen die worden gebruikt voor de uitoefening van een beroepswerkzaamheid (11);
- belastingen en taksen die niet rechtstreeks op de belastbare inkomsten slaan : de niet-verrekenbare onroerende voorheffing, de verkeersbelasting, de lokale belastingen en de indirecte belastingen, eventuele verhogingen en nalatigheidsinteressen inbegrepen;
- interesten van aan derden ontleende en in de onderneming gebruikte kapitalen;
- sommen die een belastingplichtige die winsten of baten verkrijgt (d.w.z. een handelaar of een beoefenaar van een vrij beroep) werkelijk betaald heeft ten gunste van een collectieve voorziening voor kinderopvang.
Het gaat in feite om uitgaven voor “ondernemingscrèches”. Deze nieuwe beschikking is ook van toepassing voor vennootschappen en wordt in hoofdstuk 3, blz. 76 meer in detail beschreven.

Zijn niet aftrekbaar:

- uitgaven van persoonlijke aard;
- geldboeten en straffen;
- uitgaven die op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen;
- kledingkosten, met uitzondering van de kosten van specifieke beroepskleding;
- 50% van de restaurantkosten, representatiekosten en zakengeschenken;
- wat de andere verplaatsingen betreft dan die tussen de woonplaats en de plaats van tewerkstelling: 25% van het beroepsgedeelte van de autokosten andere dan de brandstofkosten (het beroepsmatig gedeelte van de brandstofkosten is volledig aftrekbaar);
- de aan de Staat, de gemeenten en de Brusselse agglomeratie verschuldigde personenbelasting en aanvullende crisisbijdrage en de daarmee verrekenbare voorheffingen en voorafbetalingen;
- door bedrijfsleiders betaalde interesten van aan derden ontleende kapitalen wanneer die leningen zijn aangegaan voor het inschrijven op aandelen in het kapitaal van de vennootschap waarvan zij tijdens het belastbaar tijdperk bezoldigingen hebben ontvangen.

11 De fiscale behandeling van afschrijvingen wordt in hoofdstuk 3 (Bepalingen die gemeenschappelijk zijn inzake de PB en de Ven.B) meer uitgebreid beschreven – zie blz. 75.

FORFAITAIRE KOSTEN

Voor bepaalde categorieën beroepsinkomsten voorziet de fiscale wet **forfaitaire kosten** die de plaats innemen van de werkelijke kosten, tenzij deze laatste hoger zijn.

De berekeningsbasis van de forfaitaire beroepskosten is het belastbaar brutobedrag na aftrek van sociale bijdragen en met sociale bijdragen gelijkgestelde bijdragen (12).

Voor **bedrijfsleiders** worden forfaitaire kosten toegekend ten bedrage van 5% van de berekeningsbasis, met een maximum van € 3.000.

De forfaitaire kosten die **werknemers** en titularissen van **vrije beroepen** kunnen genieten, zijn eveneens beperkt tot € 3.000 (13); ze worden berekend overeenkomstig onderstaand barema.

*Tabel 1.4
Forfaitaire beroepskosten*

Berekeningsbasis in €		Beroepskosten	
		op ondergrens	boven die grens
0	4.500	0	25%
4.500	8.930	1.125,00	10%
8.930	14.870	1.568,00	5%
14.870	en meer	1.865,00	3%

Bijkomende forfaitaire beroepskosten kunnen aan **werknemers** worden toegekend indien de afstand tussen de woning en de arbeidsplaats minstens 75 km bedraagt.

*Tabel 1.5
Bijkomende forfaitaire beroepskosten*

Afstand woning-werkplek		Bijkomend forfait	
75 km	-	100 km	90
101 km	-	125 km	150
126 km	-	en meer	200

AANREKENING VAN DE KOSTEN

Wanneer de belastbare beroepsinkomsten afzonderlijk belastbare inkomsten bevatten (14), worden de beroepskosten:

- evenredig op de gezamenlijk en op de afzonderlijk belastbare inkomsten aangerekend wanneer het forfaitaire kosten betreft,
- bij voorrang op de gezamenlijk belastbare inkomsten aangerekend wanneer het werkelijke kosten betreft.

12 Namelijk het aftrekbaar gedeelte van bijdragen aan erkende sociale verzekeringsfondsen, zie hierboven blz. 18.
 13 Dat maximum wordt bereikt vanaf een berekeningsbasis van € 52.703,33.
 14 Geval van o.m. achterstallen, opzeggingsvergoedingen en bepaalde meerwaarden.

D. Economische vrijstellingen

Na aftrek van de kosten kunnen de **winsten** vervolgens worden verminderd ingevolge toepassing van fiscale maatregelen ter bevordering van de investeringen en de tewerkstelling.

Bedoeld worden :

- de vrijstelling voor bijkomend personeel tewerkgesteld voor wetenschappelijk onderzoek, voor de uitbouw van het technologisch potentieel van de onderneming en als diensthoofd van de afdelingen “uitvoer” en “integrale kwaliteitszorg”;
- de vrijstelling voor bijkomend personeel in de KMO's;
- de investeringsaftrek.

Belastingplichtigen die **baten** aangeven, kunnen enkel de investeringsaftrek en de vrijstelling voor bijkomend personeel in de KMO's genieten.

Deze maatregelen zijn gemeenschappelijk aan de PB en aan de Ven.B en worden in Hoofdstuk 3 uitvoerig beschreven.

Belastingplichtigen die winsten en baten aangeven, kunnen eveneens een belastingkrediet genieten indien ze de “eigen middelen” van hun onderneming doen vermeerderen. Het mechanisme van dat belastingkrediet wordt in afdeling 1.4.7 besproken (15).

E. Verrekening van de verliezen**VERLIEZEN VAN HET BELASTBAAR TIJDPERK**

De verliezen die een belastingplichtige tijdens het belastbaar tijdperk in een bepaalde beroepswerkzaamheid lijdt, worden aangerekend op de inkomsten die hijzelf tijdens datzelfde belastbaar tijdperk heeft behaald uit andere beroepswerkzaamheden. Die aanrekening gebeurt eerst op de gezamenlijk belastbare inkomsten en voor het resterende deel proportioneel op de verschillende soorten afzonderlijk belastbare inkomsten.

VERLIEZEN VAN VORIGE BELASTBARE TIJDPERKEN

Verliezen van vorige belastbare tijdperken worden zonder tijdslijmiet afgetrokken van de positieve resultaten die de persoon die ze heeft geleden, realiseert in de volgende belastbare tijdperken.

F. Toekenning van het gedeelte “meewerkende echtgenoot” en van het huwelijksquotient**TOEKENNING AAN DE MEEWERKENDE ECHTGENOOT**

De belastingplichtige die door zijn echtgenoot in de uitoefening van een zelfstandige beroepswerkzaamheid werkelijk wordt geholpen (handelaar of beoefenaar van een vrij beroep), kan hem/haar een gedeelte van zijn netto-inkomsten toekennen.

15 Zie blz. 41.

Deze toekenning mag slechts gebeuren wanneer de echtgenoot voor wie ze bestemd is, persoonlijk geen beroepsinkomsten van meer dan € 10.430 (na aftrek van lasten en verliezen) heeft genoten uit een afzonderlijke werkzaamheid.

Het op deze wijze toegekende gedeelte **vormt** voor diegene die het ontvangt **een beroepsinkomen** uit een zelfstandige beroepswerkzaamheid waarop eventueel nog **aanzuiverbare verliezen**, die niet van zijn overige eigen inkomsten konden worden afgetrokken, in mindering kunnen gebracht worden. De bijdragen die de meewerkende echtgenoot heeft betaald met het oog op het samenstellen van een bijkomend pensioen, geven recht op een belastingvermindering (16).

HUWELIJKSQUOTIËNT

Het huwelijksquotiënt kan worden toegekend wanneer het beroepsinkomen van een van de echtgenoten niet hoger is dan 30% van het totaal van hun beroepsinkomsten.

Het dan toegekende bedrag wordt vastgesteld op 30% van het totaal netto-beroepsinkomen, **verminderd met de eigen inkomsten van de echtgenoot die het aandeel ontvangt**. Het mag niet hoger zijn dan € 8.030.

De echtgenoot die het huwelijksquotiënt krijgt, kan op het bedrag daarvan de nog **aanzuiverbare verliezen aanrekenen** die niet konden worden afgetrokken van zijn overige eigen inkomsten.

G. Compensatie van verliezen tussen echtgenoten

Als de beroepsinkomsten van één der echtgenoten negatief zijn, mag dat verlies in mindering gebracht worden van de inkomsten van de andere echtgenoot, na toepassing van diens eigen aftrekken. Het aldus overgedragen verlies mag nooit groter zijn dan het inkomen waarop het wordt aangerekend.

1.3. Uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel

Sommige uitgaven geven recht op een belastingvoordeel. De voorwaarden en modaliteiten waartegen dat fiscaal voordeel wordt toegekend, worden hierna uitvoerig beschreven. De aftrekken zijn gegroepeerd in twee categorieën: enerzijds de aftrekken die betrekking hebben tot het langetermijnsparen en tot onroerende investeringen, anderzijds de aftrekken in verband met de andere soorten uitgaven. De voorwaarden, beperkingen en modaliteiten van de toekenning van het voordeel zullen telkens worden beschreven.

Dat voordeel kan drie vormen aannemen:

- een aftrek op het totaalbedrag van de netto-inkomsten,
- een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” (17),
- een belastingvermindering tegen de marginale aanslagvoet.

16 Zie hieronder blz. 27.

17 De “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” wordt hieronder gedefinieerd op blz. 36.

1.3.1. Het langetermijnsparen en de onroerende investeringen

A. Levensverzekeringspremies

Deze premies geven recht op een belastingvermindering indien de volgende **voorwaarden** samen vervuld zijn:

- het contract moet zijn aangegaan door de belastingplichtige vóór de leeftijd van 65 jaar (man) of 60 jaar (vrouw),
- indien er voordelen zijn vastgelegd in geval van leven, moet het contract een minimumlooptijd hebben van 10 jaar,
- de voordelen moeten zijn vastgelegd, in geval van leven, ten bate van de belastingplichtige zelf of, in geval van overlijden, ten bate van de echtgenoot of bloedverwanten tot de tweede graad.

Het voor de berekening van de belastingvermindering in aanmerking komende bedrag wordt **per echtgenoot** beperkt :

- tot 15% van de eerste schijf van € 1.500 van de beroepsinkomsten en tot 6% daarboven;
- met een maximum van € 1.800.

Deze begrenzing geldt voor de levensverzekeringspremies en voor de terugbetalingen van het kapitaal van hypothecaire leningen samen (zie verder onder B).

Levensverzekeringspremies geven in principe recht op de belastingvermindering voor het langetermijnsparen, die tegen de "**bijzondere gemiddelde aanslagvoet**" wordt toegekend.

Ze kunnen echter recht geven op de **verhoogde belastingvermindering voor het bouwsparen**, die tegen de marginale aanslagvoet wordt toegekend, indien aan alle hier volgende voorwaarden is voldaan:

- de levensverzekering dient uitsluitend tot het wedersamenstellen of het waarborgen van een hypothecaire lening,
- de lening is aangegaan om het "woonhuis" van de belastingplichtige te bouwen, te verwerven of te verbouwen (18),
- op het ogenblik waarop de lening werd aangegaan was deze woning de enige woning van de belastingplichtige.

De belastingvermindering voor bouwsparen is alleen van toepassing **op een eerste schijf**, die berekend wordt op basis van de in Tabel 1.5 bepaalde basisbedragen, verhoogd met 5, 10, 20 of 30% naargelang de belastingplichtige 1, 2, 3 of meer dan drie kinderen ten laste had op 1 januari van het jaar volgend op dat waarin de leningovereenkomst werd gesloten.

18 Met name de woning waarvan het kadastraal inkomen de forfaitaire aftrek kan genieten; zie hierboven blz. 9.

Tabel 1.6
Basisbedrag van de lening dat recht geeft op belastingvermindering voor bouwsparen

Jaar waarin de leningovereenkomst is afgesloten	Basisbedrag dat recht geeft op belastingvermindering voor bouwsparen
1989	49.578,70
1990	51.115,64
1991	52.875,69
1992 tot 1998	54.536,58
1999	55.057,15
2000	55.652,10
2001	57.570,00
2002	58.990,00
2003	59.960,00

B. Terugbetalingen van hypothecaire leningen

Er moeten twee soorten contracten onderscheiden worden: enerzijds de contracten gesloten na 01.01.1989 die niet zijn gesloten ter vervanging van vorige contracten (19), anderzijds de contracten gesloten vóór 1989.

Wat de **contracten gesloten vanaf 01.01.1989** betreft, geven de terugbetalingen van het kapitaal van hypothecaire leningen recht op een belastingvermindering voor bouwsparen binnen de grenzen van een eerste schijf die functie is van het jaar van verwerving: het zijn de "basisbedragen" die in Tabel 1.6 gedetailleerd worden weergegeven.

Als de lening echter werd aangegaan om in België een woning te bouwen, verwerven of verbouwen die bij het afsluiten van de lening de enige woning was van de belastingplichtige, dan wordt dat bedrag verhoogd met 5, 10, 20 of 30% naargelang de belastingplichtige op 1 januari van het jaar volgend op dat waarin het contract werd gesloten 1, 2, 3 of meer dan 3 kinderen ten laste had.

Wat de **contracten gesloten vóór 1989** betreft, blijft het geleende bedrag dat recht geeft op belastingvermindering verschillend naarmate het om **een sociale, een middelgrote of een grote woning** gaat:

- voor sociale woningen komt het totale bedrag van de lening in aanmerking voor de belastingvermindering,
- voor grote woningen daarentegen wordt de belastingvermindering geweigerd,
- voor middelgrote woningen is het kapitaal dat recht geeft op een belastingvermindering beperkt tot:
 - de eerste schijf van € 49.578,70 voor contracten gesloten na 30.04.1986 voor het bouwen of het in nieuwe staat verwerven van een woning;
 - de eerste schijf van € 9.915,74 in de andere gevallen.

In alle gevallen wordt de belastingvermindering maar toegekend als de woning in België is gelegen. De lening moet zijn aangegaan bij een financiële instelling die haar zetel heeft in een Lidstaat van de Europese Unie. Er wordt geen schuldsaldoverzekerings meer vereist.

19 In het vervolg van de tekst zullen contracten gesloten na 1989 ter vervanging van vorige contracten beschouwd worden als contracten gesloten vóór 1989.

C. Interesten van hypothecaire leningen

Interesten van leningen die specifiek zijn gesloten om een onroerend goed te verkrijgen of te behouden zijn in eerste instantie aftrekbaar van de belastbare onroerende inkomsten, en dit maximaal ten belope van het bedrag daarvan. Het resterende interestbedrag kan aanleiding geven tot een bijkomende aftrek wanneer de lening werd aangegaan om een nieuwbouw of belangrijke renovatiewerken te financieren. De aftrek gebeurt op de **totale netto-inkomsten**.

TOEKENNINGSVOORWAARDEN VOOR DE BIJKOMENDE AFTREK

- De lening moet hypothecair zijn, na 30.04.1986 zijn gesloten en een minimumlooptijd van 10 jaar hebben;
- De lening moet gesloten zijn om het **enige** woonhuis waarvan de belastingplichtige eigenaar is, te bouwen, in nieuwe staat te verwerven of te vernieuwen;
- Ingeval het om renovatiewerken gaat, moet de kostprijs daarvan, BTW inbegrepen, ten minste € 23.360 bedragen en uitgevoerd zijn door een geregistreeerde aannemer. Werd de lening aangegaan tussen 1 mei 1986 en 31 oktober 1995, dan moet de eerste ingebruikneming van de woning ten minste 20 jaar vóór die datum plaats hebben gehad. Werd de lening aangegaan vanaf 1 november 1995, dan moet de eerste ingebruikneming teruggaan tot 15 jaar daarvóór.

BEREKENING VAN HET AFTREKBARE BEDRAG

Het aftrekbare bedrag wordt eerst beperkt in functie van het geleende bedrag. Op het zo bekomen bedrag wordt een degressief percentage toegepast dat het aftrekbare bedrag bepaalt.

Voor bouwwerken is het basisbedrag van de bovengrens dat van tabel 1.6, namelijk € 59.960. Voor renovatiewerken wordt het maximaal bedrag gehalveerd, wat neerkomt op € 29.980. In beide gevallen blijft het basisbedrag overeenstemmend met het jaar van verwerving onveranderd zolang de bijkomende aftrek blijft lopen.

Het basisbedrag wordt verhoogd met 5, 10, 20 of 30% naargelang de belastingplichtige op **1 januari van het jaar volgend op dat waarin het contract werd afgesloten**, 1, 2, 3 of meer dan 3 kinderen ten laste had.

Voor werken die in 2003 werden uitgevoerd, varieert het maximaal bedrag van de lening dat in aanmerking wordt genomen, dus als volgt:

Tabel 1.7
Maximaal bedrag van de lening dat in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de bijkomende aftrek van interesten van hypothecaire leningen

Aantal kinderen ten laste	Bouwwerken	Renovatiewerken
0	59.960	29.980
1	62.950	31.480
2	65.950	32.980
3	71.450	35.970
4 en meer	77.940	38.970

Op die aldus beperkte aftrek wordt een percentage toegepast dat de effectief toepasselijke interestaftrek bepaalt en dat als volgt evolueert:

- van het eerste (20) tot het vijfde jaar, 80%
- voor het zesde jaar, 70%
- voor het zevende jaar, 60%
- voor het achtste jaar, 50%
- voor het negende jaar, 40%
- voor het tiende jaar, 30%
- voor het elfde jaar, 20%
- voor het twaalfde jaar, 10%.

De aftrek wordt evenredig verrekend op de inkomsten van elke echtgenoot.

Voorbeeld

Een gezin samengesteld uit een echtpaar en twee kinderen leent € 100.000 tegen 5,5% om de bouw van hun woonhuis te financieren. De lening is gewaarborgd door een gemengde levensverzekering met wedersamenstelling van het geleende kapitaal.

Het KI bedraagt € 1.500, d.i. € 2.010 geïndexeerd. Voor het eerste jaar is het saldo van de niet door de gewone aftrek gedekte interesten € 3.490. Rekening houdend met de leningslimiet (€ 65.950 voor een bouwwerk, rekening houdend met twee kinderen ten laste) zullen zij met de bijkomende interestaftrek 80% van € 2.302, dat is € 1.841 kunnen aftrekken van hun globaal netto-inkomen. Voor de daarop volgende jaren zal de aftrek evolueren zoals aangetoond in onderstaande tabel (vooropgesteld dat de interestvoet vast is en de jaarlijkse indexering van het KI 2% bedraagt).

	Kadastraal inkomen	Intrest- bedrag	Gewone aftrek	Niet- afgetrokken saldo	Na plafond	Aftrekbaar gedeelte	Toegekende aftrek
1	2.010	5.500	2.010	3.490	2.302	80%	1.841
2	2.050	5.500	2.050	3.450	2.275	80%	1.820
3	2.090	5.500	2.090	3.410	2.249	80%	1.799
4	2.130	5.500	2.130	3.370	2.223	80%	1.778
5	2.170	5.500	2.170	3.330	2.196	80%	1.757
6	2.220	5.500	2.220	3.280	2.163	70%	1.514
7	2.260	5.500	2.260	3.240	2.137	60%	1.282
8	2.310	5.500	2.310	3.190	2.104	50%	1.052
9	2.350	5.500	2.350	3.150	2.077	40%	831
10	2.400	5.500	2.400	3.100	2.044	30%	613
11	2.450	5.500	2.450	3.050	2.011	20%	402
12	2.500	5.500	2.500	3.000	1.979	10%	198

20 Het eerste jaar is dat waarin het kadastraal inkomen voor het eerst belastbaar is.

D. Het pensioensparen (21)

De sommen die worden besteed aan het pensioensparen komen tot maximum € 600 per echtgenoot in aanmerking voor belastingvermindering.

E. Groepsverzekeringen en pensioenfondsen (22)

Persoonlijke bijdragen voor groepsverzekeringen en pensioenfondsen komen slechts voor **belastingvermindering** in aanmerking als de volgende voorwaarden beide vervuld zijn:

- de bijdragen moeten zijn gestort aan een in België gevestigde verzekeringsonderneming of pensioenfonds;
- de in jaarlijkse renten uitgedrukte wettelijke en extra-wettelijke toekenningen waarop ze recht geven naar aanleiding van de pensionering, mogen niet méér bedragen dan 80% van de laatste normale brutojaarbezoldiging.

F. Aankoop van aandelen van de werkgever

Bedragen besteed aan de aankoop van aandelen komen in aanmerking voor belastingvermindering als alle hier volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de belastingplichtige moet loon- of weddetrekkende zijn bij de vennootschap of bij een dochter- of kleindochteronderneming daarvan;
- de aandelen moeten onderschreven zijn ter gelegenheid van de vorming of de verhoging van het kapitaal van die vennootschap;
- de vennootschap die de aandelen uitgeeft, moet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting;
- bij de aangifte moeten stukken worden gevoegd waaruit blijkt dat de belastingplichtige de aandelen heeft aangeschaft en dat hij ze tot op het einde van het belastbaar tijdperk in zijn bezit heeft gehad.

Het bedrag dat recht geeft op belastingvermindering is vastgesteld op maximum € 600 per echtgenoot die aan deze voorwaarden voldoet en deze vermindering is onverenigbaar (23) met de belastingvermindering voor pensioensparen.

G. Bijkomend pensioen van de meewerkende echtgenoot

De meewerkende echtgenoot van een zelfstandige kan de toekenning van een gedeelte van diens beroepsinkomsten genieten (24). Als hij zich vrijwillig heeft onderworpen aan het sociaal statuut der zelfstandigen, kan hij een verzekeringscontract sluiten om een bijkomend pensioen samen te stellen.

De in dit kader gestorte bijdragen worden niet beschouwd als direct aftrekbare sociale bijdragen. Ze geven recht op een **belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”**.

21 Het aanslagstelsel van het pensioensparen wordt uitgebreider beschreven in deel drie van dit memo. Zie blz. 209 en volgende.

22 Het aanslagstelsel van de groepsverzekeringen wordt in deel drie van dit memo uitgebreider beschreven. Zie blz. 209 en volgende.

23 Er is onverenigbaarheid per echtgenoot.

24 Zie hierboven, blz. 21.

1.3.2. *Andere uitgaven*

A. Kosten van kinderopvang

De kosten van kinderopvang zijn **afteikbaar van de globale netto-inkomsten** indien aan de volgende vereisten wordt voldaan:

- de belastingplichtige moet beroepsinkomsten hebben genoten: wedden, winsten, baten, enz., of ook vervangingsinkomsten: pensioenen, werkloosheidsuitkeringen, enz.;
- het kind moet ten laste zijn van de belastingplichtige en jonger zijn dan drie jaar;
- de uitgaven moeten zijn betaald ofwel aan instellingen die erkend, gesubsidieerd of gecontroleerd worden door Kind en Gezin, l'Office de la Naissance et de l'Enfance of door de Executieve van de Duitstalige Gemeenschap, ofwel aan zelfstandige onthaalgezinnen of kinderdagverblijven die onder toezicht staan van de voormelde instellingen;
- het bedrag van de kosten moet worden aangetoond met bewijsstukken die bij de aangifte van de personenbelasting moeten worden gevoegd.

Het aftrekbaar bedrag is de werkelijk betaalde dagprijs met een maximum van € 11,20 per kind en per opvangdag.

De aftrek gebeurt evenredig op de inkomsten van elke echtgenoot.

B. Uitkeringen tot onderhoud

Onderhoudsuitkeringen zijn **afteikbaar van de globale netto-inkomsten** als de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de begunstigde mag geen deel uitmaken van het gezin van de belastingplichtige;
- de uitkering tot onderhoud moet verschuldigd zijn in uitvoering van het burgerlijk of gerechtelijk wetboek;
- de betaling moet regelmatig gebeuren of moet in uitvoering van een gerechtelijke beslissing met terugwerkende kracht gebeurd zijn in een later belastbaar tijdperk dan dat waarvoor de uitkering verschuldigd is.

De aftrek is begrensd tot 80% van de gestorte sommen.

Onderhoudsuitkeringen betaald ingevolge een verplichting van een van de echtgenoten, zijn aftrekbaar van diens inkomen. Als de uitkeringen gebeuren ingevolge verplichtingen van beide echtgenoten zijn ze aftrekbaar in verhouding tot de inkomsten van elk van de echtgenoten.

C. Giften

Giften gedaan aan erkende instellingen zijn **afteikbaar van de globale netto-inkomsten** voor zover zij minstens € 30 per begunstigde instelling bedragen. Het op die manier aftrekbare globale bedrag mag noch hoger zijn dan 10 % van de netto-inkomsten, noch meer dan € 299.780 bedragen. De aftrek gebeurt naar evenredigheid van de inkomsten van elke echtgenoot.

Als giften gedaan aan Belgische universiteiten en wetenschappelijke instellingen in mindering worden gebracht van als diverse inkomsten belaste prijzen en subsidies, komen ze niet meer in aanmerking voor de berekening van de bovengrens.

D. Bezoldigingen van huisbedienden

Om deze aftrek te genieten, die maar voor één enkele huisbediende wordt toegekend, moet aan de volgende voorwaarden voldaan zijn :

- de belastingplichtige moet als werkgever ingeschreven zijn bij de RSZ;
- de huisbediende moet bij zijn indienstneming sedert ten minste zes maanden uitkeringsgerechtigde volledig werkloze zijn of het leefloon genieten;
- de bezoldigingen moeten worden onderworpen aan de sociale zekerheid en meer bedragen dan € 3.000.

De aftrek wordt beperkt tot 50% van de toegekende bezoldigingen, met een absoluut maximum van € 6.000.

De **aftrek gebeurt op de globale netto-inkomsten**, naar evenredigheid van de inkomsten van elke echtgenoot.

E. PWA-cheques en dienstencheques

Sommen betaald aan plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen ter gelegenheid van de aankoop en het gebruik van PWA-cheques geven recht op een **belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”**.

De volgende **voorwaarden** moeten zijn vervuld:

- de uitgave moet gedaan zijn buiten het kader van enige beroepswerkzaamheid;
- ze moet zijn betaald aan een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA) voor prestaties geleverd door werknemers met een PWA-contract;
- ter staving van die uitgaven moet de belastingplichtige bij zijn aangifte in de personenbelasting het attest voegen dat is vermeld in de reglementering betreffende de PWA's en dat wordt uitgereikt door de uitgever van de PWA-cheques.

De **dienstencheques** vallen onder hetzelfde belastingstelsel als de PWA-cheques. Dienstencheques worden aangeschaft door natuurlijke personen die een beroep wensen te doen, buiten enige beroepswerkzaamheid, op buurtdiensten (huishoudelijke hulp, toezicht op kinderen, thuishulp aan ouderen, zieken of gehandicapten). Zij worden uitgegeven door vennootschappen die daartoe door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening erkend zijn. De particulier die de dienstencheques heeft aangekocht, sluit vervolgens een contract af met een voor de betrokken buurtdiensten erkende vennootschap en betaalt de verrichte prestaties met de dienstencheques.

Deze uitgaven geven recht op een belastingvermindering ten belope van de nominale waarde van de PWA-cheques of dienstencheques die op naam van de belastingplichtige zijn uitgegeven en die hij in 2002 bij de uitgever ervan heeft aangekocht; dit bedrag moet desgevallend worden verminderd met de nominale waarde van de PWA-cheques of dienstencheques die in de loop van dat jaar aan de uitgever zijn terugbezorgd ; in elk geval is het voor de berekening van de aftrek in aanmerking komend bedrag beperkt tot € 2.170.

F. Uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten

Deze uitgaven zijn aftrekbaar als ze gedaan werden door hun eigenaar voor het onderhoud of de restauratie van geklasseerde monumenten of landschappen die voor het publiek toegankelijk zijn en die niet worden verhuurd. De aftrek is beperkt tot 50% van de niet door subsidies gedekte uitgaven, met als maximum € 29.980.

De **aftrek gebeurt op de globale netto-inkomsten**, naar evenredigheid van de inkomsten van elke echtgenoot.

G. Sommen door sommige ambtenaren aan de schatkist betaald wegens cumulatie van werkzaamheden

In bepaalde gevallen zijn ambtenaren verplicht uit cumulatieactiviteiten ontvangen bedragen waarvan het globaal bedrag hoger is dan een vastgestelde grens, aan de Staat terug te betalen. Deze stortingen zijn integraal aftrekbaar en de aftrek gebeurt naar evenredigheid van de inkomsten van elke echtgenoot.

H. Uitgaven voor werkzaamheden verricht met het oog op energiebesparingen

De toekenning van een fiscaal voordeel voor werkzaamheden gericht op energiebesparing is een van de nieuwe maatregelen van de belastinghervorming. Hij is van toepassing vanaf de inkomsten 2003.

Het voordeel wordt toegekend in de vorm van een belastingvermindering, waarvan het tarief afhangt van de aard van de uitgave.

Tabel 1.8
Belastingvermindering voor energiebesparende uitgaven

Soort van uitgave	Tarief van de belastingvermindering
Vervanging van oude stookketels	15%
Waterverwarming door middel van zonne-energie	15%
Plaatsing van zonnepanelen	40%
Plaatsing van dubbele beglazing	40%
Dakisolatie	40%
Thermostatische kranen	40%

De aftrek geldt voor elke woning waarvan de belastingplichtige eigenaar is. De uitgaven die in aanmerking worden genomen als beroepskosten of voor de toekenning van de investeringsaftrek, worden uitgesloten. De werken moeten worden uitgevoerd door een geregistreerd ondernemer.

De in aanmerking genomen uitgaven worden beperkt tot € 600 per woning.

I. Uitgaven voor renovatie in "zones voor positief grootstedelijk beleid"

Deze maatregel is eveneens van kracht geworden vanaf de inkomsten 2003.

De in aanmerking genomen uitgaven zijn diensten verricht door een geregistreerd ondernemer met het oog op de verbouwing, vernieuwing, verbetering, herstelling of onderhoud (maar niet de reiniging) van een woning die de enige woning is van de belastingplichtige op het ogenblik van de aanvang van de werkzaamheden.

De toekenningsvoorwaarden van dit fiscaal voordeel zijn de volgende:

- de woning is sedert ten minste 15 jaar in gebruik;
- de totale kostprijs van de werkzaamheden moet ten minste € 2.500, inclusief BTW bedragen (niet-geïndexeerd bedrag), hetzij € 3.050 voor de inkomsten 2003;
- de woning moet gelegen zijn in een zone voor "positief grootstedelijk beleid". De lijst van die zones is vastgelegd in het KB van 4 juni 2003 en kan geraadpleegd worden op de website van de FOD Financiën (25).

Uitgaven die in aanmerking worden genomen als beroepskosten, zijn uitgesloten. Zijn eveneens uitgesloten de uitgaven die recht geven op de investeringsaftrek en de onder F vermelde uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten.

De belastingvermindering is gelijk aan 15% van de werkelijk gedane uitgaven maar mag per woning niet meer dan € 500 (niet-geïndexeerd) bedragen, d.i. € 610 voor de inkomsten 2003.

De voor renovatie gedane uitgaven kunnen aanleiding geven tot een herwaardering van het kadastraal inkomen. Het van kracht worden van die herwaardering is met zes jaar uitgesteld, maar alleen wat de personenbelasting betreft en niet inzake de onroerende voorheffing.

Wanneer een gemeenschappelijke aanslag wordt gevestigd, wordt de belastingvermindering evenredig omgedeeld in functie van het aandeel van elk van de echtgenoten in het kadastraal inkomen van de woning waaraan de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

J. *Inschrijving op obligaties van het Kringloopfonds*

Deze maatregel is eveneens van kracht geworden vanaf de inkomsten 2003.

Het fiscaal voordeel wordt verleend voor inschrijving op obligaties op naam met een looptijd van 60 maanden die door het Kringloopfonds worden uitgegeven. Het wordt slechts eenmaal toegekend per aanslagjaar en per inschrijving.

De obligaties moeten gedurende 60 maanden in het bezit van de inschrijver blijven. In geval van vervreemding binnen 60 maanden wordt de vermindering teruggenomen met zoveel zestigsten als er niet-verlopen maanden zijn. De nieuwe bezitter heeft geen recht op de belastingvermindering (26).

De belastingvermindering is gelijk aan 5% van de werkelijk gedane uitgaven maar mag niet meer dan € 210 bedragen (niet geïndexeerd, dus € 250 voor de inkomsten 2003).

K. *Startersfonds*

Deze maatregel is eveneens van kracht geworden vanaf de inkomsten 2003.

De belastingvermindering wordt verleend in geval van inschrijving op obligaties met een looptijd van ten minste 60 maanden die op naam worden uitgegeven door het Startersfonds, dat opgericht werd om voor de KMO's de toegang tot langetermijnfinanciering te vergemakkelijken. Dit belastingvoordeel wordt slechts eenmaal per aanslagjaar en per inschrijving toegekend.

25 www.fisconet.fgov.be - directe belastingen – wetgeving – wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 – WIB 92 aanslagjaar 2004 – art. 145²⁵.

26 De belastingvermindering blijft behouden als de vervreemding van de obligaties het gevolg is van het overlijden van de inschrijver.

De obligaties moeten gedurende ten minste 60 maanden in het bezit van de inschrijver blijven. In geval van vervreemding binnen 60 maanden wordt de vermindering teruggenomen met zoveel zestigsten als er niet-verlopen maanden zijn. De nieuwe bezitter heeft geen recht op de belastingvermindering (27).

De belastingvermindering is gelijk aan 5% van de werkelijk gedane uitgaven maar mag niet meer dan € 210 bedragen (niet geïndexeerd, dus € 250 voor de inkomsten 2003).

Elke echtgenoot heeft recht op de belastingvermindering voor de obligaties waarop hij in eigen naam heeft ingeschreven.

1.4. Berekening van de belasting

1.4.0. Algemeen schema

	belasting volgens barema (1.4.1.)
-	vermindering voor gezinslasten (1.4.2.)
-	belastingvermindering voor uitgaven die recht geven op een fiscaal voordeel (1.4.3.)
-	belastingvermindering voor vervangingsinkomens (1.4.4.)
=	verminderde basisbelasting
-	belastingvermindering voor inkomsten uit het buitenland (1.4.5.)
=	hoofdsom GBI (Globaal belastbaar inkomen)
+	belasting over de afzonderlijk belaste inkomsten (1.4.6.)
=	hoofdsom
-	voorheffingen, belastingkrediet, voorafbetalingen en andere verrekenbare elementen (1.4.7.)
+	vermeerderingen voor afwezigheid of ontoereikendheid van voorafbetalingen (1.4.8.)
-	bonificatie voor voorafbetalingen (1.4.8.)
=	belasting "Staat"
+	gewestelijke en gemeentelijke belastingen (1.4.9.)
+	belastingverhogingen (1.4.10.)
=	eisbaar of aan de belastingplichtige verschuldigd belastingbedrag (*)

(*) *Het te betalen of terug te krijgen bedrag dat op het berekeningsblad en op het aanslagbiljet staat, omvat, buiten de te betalen of terug te krijgen belasting, het saldo van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid en het saldo (bekomen na toepassing) van de sociale vrijstelling van remgeld.*

27 De belastingvermindering blijft behouden als de vervreemding van de obligaties het gevolg is van het overlijden van de inschrijver.

1.4.1. Barema

Het barema van toepassing op de inkomsten van 2003 is het volgende:

Tabel 1.9
Het progressieve barema

Schijf van belastbaar inkomen	Marginale aanslagvoet
0 - 6.840	25 %
6.840 - 9.740	30 %
9.740 - 14.530	40 %
14.530 - 29.740	45 %
29.740 en meer	50 %

1.4.2. Van belasting vrijgesteld inkomen en gezinslasten

Een eerste schijf die varieert met de samenstelling van het gezin is vrijgesteld van belasting. Deze schijf omvat in eerste instantie het vrijgesteld inkomen dat de belastingplichtige en zijn echtgenoot elk genieten. Die bedragen worden vervolgens verhoogd met het inkomen dat wordt vrijgesteld wegens gezinslasten en bepaalde speciale gezinstoestanden.

Wanneer de vrijgestelde schijf van een van de echtgenoten groter is dan de inkomsten waarop ze moet worden aangerekend, dan wordt het resterende deel van die vrijgestelde schijf zo mogelijk overgedragen naar de andere echtgenoot om op diens inkomsten te worden aangerekend. Deze vrijstelling wordt toegepast aan de basis.

A. Vrijgesteld inkomen van de belastingplichtige en van zijn echtgenoot

Het vrijgesteld inkomen bedraagt € 5.570 voor een alleenstaande en € 4.610 voor iedere echtgenoot.

B. Vrijstellingen voor kinderen ten laste

Een kind wordt als "ten laste" aangemerkt als drie voorwaarden zijn vervuld:

- op 1 januari van het aanslagjaar (hier 01.01.2004) maakt het deel uit van het gezin (28),
- tijdens het belastbare tijdperk heeft het persoonlijk geen bestaansmiddelen gehad die netto meer dan € 2.040 (29) bedragen,
- het heeft geen enkele bezoldiging genoten die voor zijn ouders een beroepskost vormt.

28 Een tijdens het belastbare tijdperk overleden kind wordt geacht deel uit te maken van het gezin van de belastingplichtige op 1 januari van het aanslagjaar, op voorwaarde dat het reeds voor het vorige aanslagjaar te zijnen laste was of het tijdens het belastbare tijdperk geboren en overleden is.

29 Dit bedrag wordt gebracht op € 3.540 voor kinderen ten laste van een alleenstaande en op € 4.080 voor gehandicapte kinderen ten laste van een alleenstaande.

Voor de bepaling van het nettobedrag van de bestaansmiddelen moeten alle regelmatige of toevallige, al dan niet belastbare inkomsten, ongeacht hun benaming, in aanmerking worden genomen.

Komen echter niet in aanmerking:

- kinderbijslagen, kraamgeld, adoptiepremies, premies voor het voorhuwelijkssparen en studiebeurzen;
- tegemoetkomingen die ten laste van de Schatkist worden toegekend aan gehandicapten;
- bezoldigingen verkregen door gehandicapten ingevolge tewerkstelling in een erkende beschutte werkplaats;
- uitkeringen tot onderhoud inclusief achterstallige.

Om het nettobedrag van de bestaansmiddelen te bepalen, moet het brutobedrag ervan worden verminderd met de kosten waarvan de belastingplichtige kan bewijzen dat hij ze heeft gedaan of gedragen om die middelen te verkrijgen of te behouden. Bij gebrek aan bewijskrachtige gegevens worden de aftrekbare kosten vastgesteld op 20% van het brutobedrag van de bestaansmiddelen (met een minimum van € 340 wanneer het gaat om bezoldigingen van werknemers of baten van vrije beroepen).

Tenslotte moet worden opgemerkt dat wanneer de onroerende en roerende inkomsten van kinderen met de inkomsten van hun ouders worden samengevoegd omdat deze laatsten van die inkomsten het wettelijk genot hebben, de kinderen in kwestie steeds als ten laste te beschouwen zijn, ongeacht de omvang van die inkomsten.

De vrijstellingen voor kinderen ten laste worden **bij voorrang toegekend op de inkomens van de echtgenoot met het hoogste inkomen.**

*Tabel 1.10.
Vrijstellingen voor kinderen ten laste*

Rang van het kind	Globale vrijstellingen	Vrijstelling voor dit kind
1	1.180	1.180
2	3.050	1.870
3	6.830	3.780
4	11.040	4.210

Vanaf het vijfde kind wordt de vrijstelling met € 4.220 per bijkomend kind verhoogd.

Er wordt bovendien een bijkomende vrijstelling van € 440 toegekend per kind ten laste dat jonger is dan drie jaar en voor wie de aftrek van de kosten voor kinderopvang niet werd gevraagd.

Een gehandicapt kind telt voor twee (het krijgt de vrijstelling van zijn rang en van de volgende rang) en het kind dat is overleden tijdens het belastbaar tijdperk blijft voor dat tijdperk ten laste.

Voorbeeld

Een echtpaar met 3 kinderen ten laste heeft een netto belastbaar inkomen van € 23.000 dat na alle aftrekken als volgt is verdeeld:

-	belastingplichtige	:	€ 15.000,
-	echtgenote	:	€ 8.000.

De belastingplichtige geniet een vrijgestelde schijf van € 11.440 samengesteld als volgt:

-	vrijgesteld inkomen "echtgenoot"	:	€ 4.610,
-	drie kinderen ten laste	:	€ 6.830.

Deze vrijgestelde schijf omvat de eerste twee schijven van het progressieve barema (Tabel 1.9). Het overblijvend inkomen zal worden belast tegen 40% tot € 14.530, d.i. € 3.090, en tegen 45% daarboven.

De andere echtgenoot geniet een belastingvrije schijf van € 4.610. Het tegen 25% belastbare inkomen bedraagt € 2.230 en het saldo zal belast worden tegen 30%.

Wanneer het hoederecht over de kinderen effectief en afwisselend door de ouders wordt uitgeoefend, dan mag de vrijstelling voor kinderen ten laste tussen de ouders verdeeld worden. Beide ouders moeten daartoe wel een aanvraag indienen en die aanvraag moet elk jaar worden hernieuwd. De voor het kind (of de kinderen) toegekende vrijstelling wordt bepaald zonder rekening te houden met de andere kinderen van het huishouden, en wordt dan gehalveerd, waarbij één helft bij de mogelijk bestaande andere vrijstellingen wordt gevoegd.

De vrijgestelde gedeelten voor kinderen ten laste die niet verrekend kunnen worden wegens onvoldoende inkomsten, geven aanleiding tot een terugbetaalbaar belastingkrediet. De verdubbeling van de vrijstelling wegens handicap en de bijkomende vrijstelling voor kinderen jonger dan 3 jaar worden meegerekend. Het terugbetaalbare belastingkrediet wordt berekend tegen de marginale aanslagvoet en wordt beperkt tot € 340 per kind ten laste.

C. Bijzondere gezinstoestanden

De andere vrijstellingen zijn de volgende:

-	overige personen ten laste	€ 1.180
-	gehandicapte echtgenoot	€ 1.180
-	gehandicapte personen ten laste (30)	€ 1.180
-	alleenstaande met kinderen ten laste	€ 1.180
-	echtgenoot met een inkomen niet hoger dan € 2.010 : voor het jaar van het huwelijk	€ 1.180

Voor het jaar van het overlijden:

- geniet de langstlevende echtgenoot een vrijstelling gelijk aan het positieve verschil tussen € 7.930 en het netto belastbare beroepsinkomen van de overleden echtgenoot;
- geniet de opvolging een belastingvrijstelling gelijk aan het verschil tussen € 7.930 en het netto belastbare beroepsinkomen van de langstlevende echtgenoot.

30 Met uitzondering van de kinderen.

De bijkomende vrijstellingen mogen niet tot gevolg hebben dat de totale belasting verschuldigd door de langstlevende echtgenoot en door de opvolging lager komt te liggen dan de belasting die verschuldigd zou zijn als beide belastingplichtigen als echtgenoten belast waren geweest.

1.4.3. Uitgaven die recht geven op belastingverminderingen

In afdeling 1.3 werd reeds vermeld dat sommige uitgaven recht geven op een belastingvermindering.

Tabel 1.11 geeft de lijst van die uitgaven, het percentage belastingvermindering en – in voorkomend geval – de bovengrens van de belastingvermindering.

Tabel 1.11
Uitgaven die recht geven op een belastingvermindering

Uitgaven die recht geven op een belastingvermindering	Aanslagvoet en bovengrens van de belastingvermindering
Bouwsparen (zie definitie in afdeling 1.3)	Marginale aanslagvoet
Verzekeringspremies en terugbetalingen van hypothecaire leningen die niet beschouwd worden als bouwsparen	Bijzondere gemiddelde aanslagvoet
PWA-cheques en dienstencheques	
Persoonlijke bijdragen voor groepsverzekeringen of pensioenfondsen	
Aankoop van aandelen van de werkgever	
Pensioensparen	
Werkzaamheden met het oog op energiebesparing	15 of 40%, zie Tabel 1.8
Uitgaven voor renovatie in "zones voor positief grootstedelijk beleid"	15% van de uitgaven Maximum € 610
Obligaties van het Kringloopfonds	5% van de uitgaven Maximum € 250
Inschrijving op het Startersfonds	5% van de uitgaven Maximum € 250

De "**bijzondere gemiddelde aanslagvoet**" wordt afzonderlijk berekend voor elk van de echtgenoten

- door het verschil te maken tussen de belasting volgens barema (zie 1.4.1) en de belasting met betrekking tot de belastingvrije sommen (zie 1.4.2, afdeling A),
- en het resultaat van bovengenoemde bewerking te delen door de gezamenlijk belastbare inkomsten van de echtgenoot in kwestie.

De aldus berekende aanslagvoet mag niet minder zijn dan 30% en niet meer dan 40%.

1.4.4 Belastingverminderingen voor vervangingsinkomens

Pensioenen, brugpensioenen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen, werkloosheidsuitkeringen en andere toelagen die worden verleend als herstel van een geheel of gedeeltelijk verlies van inkomsten uit beroepsactiviteit, genieten een belastingvermindering.

Die belastingvermindering wordt maar één keer per gezin toegekend. De berekening ervan gebeurt op basis van een jaarlijks geïndexeerd basisbedrag (A). Dat bedrag is vervolgens het voorwerp van een drievoudige beperking:

- de eerste is functie van de samenstelling van de inkomsten, meer bepaald van de verhouding tussen de inkomsten die recht geven op de vermindering en de totale netto-inkomsten: die beperking noemen we verderdoor de “horizontale” beperking (B);
- de tweede is functie van het bedrag van het gezamenlijk belastbaar inkomen: deze beperking noemen we de “verticale” beperking (C);
- de laatste is functie van de belasting die evenredig betrekking heeft op de betrokken inkomsten (D).

In sommige gevallen wordt er vervolgens een bijkomende vermindering toegekend om de belasting tot nul te herleiden (E).

A. De basisbedragen

Voor het jaar 2003 (aanslagjaar 2004) zijn de basisbedragen van de belastingverminderingen de volgende:

*Tabel 1.12
Basisbedragen van de belastingverminderingen voor vervangingsinkomens*

Inkomenscategorie	Alleenstaande	Echtgenoot
Pensioenen en brugpensioenen nieuw stelsel	1.612,27	1.882,54
Brugpensioenen oud stelsel (*)	2.919,40	3.189,69
“Gewone” werkloosheidsuitkeringen	1.612,27	1.882,54
Uitkeringen aan oudere werklozen (**)	1.612,27	1.882,54
Wettelijke ZIV-uitkeringen	2.069,62	2.339,91
Andere vervangingsinkomens	1.612,27	1.882,54

(*) Het gaat hier om brugpensioenen toegekend krachtens collectieve arbeidsovereenkomsten welke algemeen verbindend zijn verklaard vóór 01.01.1986 of in werking zijn getreden vóór 01.01.1987. De overige brugpensioenen worden gelijkgesteld met pensioenen.

(**) Het gaat hier om uitkeringen toegekend aan werklozen die op 1 januari van het aanslagjaar (met name 1 januari 2004) 58 jaar of ouder zijn en die een anciënniteitstoelage ontvangen.

B. De “horizontale” beperking

Elk van deze verminderingen wordt beperkt door ze te vermenigvuldigen met de breuk die overeenstemt met de verhouding tussen het inkomen waarvoor de vermindering wordt toegekend en het totale netto-inkomen. Een alleenstaande die een werkloosheidsuitkering heeft ontvangen van € 2.500, bijvoorbeeld, en looninkomsten die na aftrek van de kosten € 10.000 bedragen, krijgt als vermindering maar een vijfde van het basisbedrag.

C. De verticale beperking

Het gaat hier om een beperking die functie is van het totale bedrag van het GBI (gezamenlijk belastbaar inkomen). Er bestaan twee reeksen beperkingen: de algemene regel en de restrictievere beperkingen die van toepassing zijn op de “gewone” werkloosheidsuitkeringen.

DE ALGEMENE REGEL

Deze algemene regel is van toepassing op alle in Tabel 1.12 vernoemde inkomenscategorieën, met uitzondering van de “gewone” werkloosheidsuitkeringen.

De belastingvermindering die overblijft na aftrek van de horizontale beperking, blijft integraal verleend tot een GBI van € 17.870 maar wordt vervolgens progressief verminderd zodat het bedrag ervan tot een derde is herleid wanneer het GBI € 35.730 bereikt.

De aldus beperkte vermindering (R') wordt als volgt bekomen, uitgaand van de belastingvermindering die overblijft na toepassing van de horizontale vermindering (R):

Tabel 1.13
Verticale beperking van de belastingverminderingen: algemene regel

<i>Schijven van het GBI</i>	<i>Beperking van de vermindering</i>
Minder dan € 17.870	$R' = R$
Begrepen tussen € 17.870 en € 35.730	$R' = [R \cdot 1/3] + [R \cdot 2/3 \cdot (35.730 - GBI) / 17.860]$
Meer dan € 35.730	$R' = R \cdot 1/3$

BIJZONDERE REGEL VOOR DE “GEWONE” WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN

De belastingvermindering die overblijft na de horizontale beperking blijft integraal verleend tot een GBI van € 17.870 maar wordt vervolgens progressief verminderd en wordt niet meer verleend vanaf een GBI van € 22.300.

De aldus beperkte vermindering (R') wordt als volgt bekomen, uitgaand van de belastingvermindering die overblijft na toepassing van de horizontale vermindering (R):

Tabel 1.14
Verticale beperking van de belastingvermindering: het geval van de « gewone » werkloosheidsuitkeringen

<i>Schijven van het GBI</i>	<i>Beperking van de vermindering</i>
Minder dan € 17.870	$R' = R$
Begrepen tussen € 17.870 en € 22.300	$R' = R \cdot (22.300 - GBI) / 4.430$
Meer dan € 22.300	$R' = 0$

D. Beperking tot de evenredige belasting

De vermindering die overblijft na die twee beperkingen mag in geen geval het deel van de belasting overschrijden dat zich evenredig verhoudt tot de inkomsten waarvoor ze wordt toegekend. Deze beperking zal bijvoorbeeld toegepast worden als de door de belastingplichtige verschuldigde belasting minder bedraagt dan het basisbedrag van de vermindering.

E. Gevallen waar de belasting tot nul wordt herleid

Na toekenning van de belastingverminderingen voor vervangingsinkomsten wordt de resterende belasting tot nul herleid indien het belastbaar inkomen uitsluitend bestaat uit vervangingsinkomens die de volgende bedragen niet overschrijden:

- voor de werkloosheidsuitkeringen aan oudere werklozen	€ 13.197,73
- voor de andere werkloosheidsuitkeringen, de pensioenen, de brugpensioenen "nieuw stelsel" en de andere vervangingsinkomens	€ 12.008,04
- voor de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (ZIV)	€ 13.342,27
- voor de brugpensioenen "oud stelsel"	€ 15.648,50

1.4.5. Belastingvermindering voor inkomsten uit het buitenland

Inkomsten uit het buitenland zijn in principe belastbaar in het land waar ze hun bron hebben, d.i. het land waar de activiteit wordt uitgeoefend en waar de schuldenaar van de inkomsten verblijft. Om de dubbele aanslag te vermijden, voorzien internationale overeenkomsten dat die **inkomsten vrijgesteld** worden. België past echter het **progressievoorbehoud** toe: inkomsten uit het buitenland worden in aanmerking genomen om het belastingtarief te berekenen.

In deze fase van de berekening wordt een vermindering toegekend die zich evenredig verhoudt tot de gezamenlijk belastbare inkomsten die hun oorsprong hebben in een land waarmee België een bilaterale overeenkomst heeft gesloten.

Wanneer inkomsten uit het buitenland hun oorsprong hebben in een land waarmee België geen bilaterale overeenkomst heeft gesloten, wordt de belasting op deze inkomsten met de helft verminderd.

1.4.6. Afzonderlijke belastingheffingen en berekening van de hoofdsomA. Afzonderlijke belastingheffingen

De wetgever heeft een stelsel van afzonderlijke belasting voorzien voor drie categorieën inkomsten:

- de roerende inkomsten,
- de meeste diverse inkomsten,
- bepaalde niet-periodieke beroepsinkomsten: meerwaarden, achterstallen, opzeggingsvergoedingen en ook kapitalen vereffend bij het vervallen van een groepsverzekeringscontract, een levensverzekeringscontract of een pensioenplan.

Deze inkomsten ontsnappen dus aan de samenvoeging en worden belast tegen een bijzonder tarief dat hieronder wordt vermeld. De volledige globalisatie (opname van deze inkomsten in het GBI en toepassing van het progressieve tarief) wordt nochtans toegepast indien zulks voordeliger is voor de belastingplichtige.

Die keuze wordt voor alle afzonderlijk belastbare inkomsten samen gemaakt.

De belasting op de afzonderlijk belastbare inkomsten wordt als volgt berekend :

ROERENDE INKOMSTEN

De aanslagvoet van deze inkomsten bedraagt 15 tot 25% naargelang het geval: de modaliteiten worden in Tabel 1.2., blz. 12 aangegeven.

DIVERSE INKOMSTEN

Het belastbaar bedrag van de diverse inkomsten werd vroeger reeds verduidelijkt (31). De op deze inkomsten toe te passen aanslagvoeten zijn de volgende:

*Tabel 1.15
Tarief van de afzonderlijke belastingheffing op de diverse inkomsten*

Soort inkomsten	Aanslagvoet
Toevallige winsten en baten	33%
Prijzen en subsidies	16,5%
Loten van leningen	25%
Inkomsten uit de onderverhuring van gebouwen en de overdracht van huurovereenkomsten	15% indien overeenkomst gesloten vanaf 01.03.1990, 25% in de andere gevallen
Inkomsten uit het verlenen van het recht om reclameborden te plaatsen	Idem
Opbrengst van de verhuring van jacht-, vis- en vogelvangstrecht	Idem
Meerwaarden op gebouwde onroerende goederen	16,5%
Meerwaarden op ongebouwde onroerende goederen	33% als de meerwaarde binnen de vijf jaar na verwerving wordt verwezenlijkt, 16,5% in de andere gevallen

BEROEPSINKOMSTEN

In veel gevallen worden de beroepsinkomsten die de afzonderlijke aanslag kunnen genieten, belast tegen een gemiddelde aanslagvoet. Die wordt berekend door de verminderde basisbelasting te delen door het gezamenlijk belastbaar inkomen. Zoals eerder werd vermeld in het schema van afdeling 1.4, is de verminderde basisbelasting de belasting die overblijft na toepassing van de belastingvermindering voor vervangingsinkomens.

*Tabel 1.16
Afzonderlijke aanslag van de beroepsinkomsten*

Soort inkomen	Aanslagvoet
Achterstallen van lonen en van vervangingsinkomens	Gemiddelde aanslagvoet van het vorige jaar
Opzeggingsvergoedingen van meer dan € 740 bruto	Gemiddelde aanslagvoet van het vorige jaar
Vervroegd vakantiegeld	Gemiddelde aanslagvoet van het jaar
Achterstallen van uitkeringen tot onderhoud	Gemiddelde aanslagvoet van het jaar
Achterstallen van erelonen	Gemiddelde aanslagvoet van het jaar
Meerwaarden uit beroepswerkzaamheid	16,5%
Kapitalen vereffend bij het vervallen van een groepsverzekeringscontract, een levensverzekeringscontract of een pensioenplan	33%, 16,5% of 10% volgens het geval (*)

(*) zie deel 3, hoofdstuk 2

31 Zie blz. 12.

B. Berekening van de hoofdsom

De "hoofdsom" wordt gevormd door samenvoeging van:

- de belasting verschuldigd op het GBI, na vermindering voor inkomsten uit het buitenland;
- de belasting verschuldigd op de afzonderlijk belastbare inkomsten.

De hoofdsom vormt de grondslag voor de aanvullende belastingen.

1.4.7. Belastingkredieten en voorheffingen**A. Belastingkrediet voor de toename van de eigen middelen**

Belastingplichtigen die winsten en baten aangeven, kunnen een belastingkrediet genieten als ze de eigen middelen van hun onderneming doen stijgen. Aangezien het om eenmanszaken gaat, kan men het bij de vennootschapsbelasting gebruikte begrip "kapitaal" niet naar deze context omzetten. De "eigen middelen" worden gemeten door het verschil te maken tussen de fiscale waarde van de bedrijfsmiddelen en het bedrag van de schulden die aangewend worden voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheden.

Het belastingkrediet is gelijk aan 10 % van het verschil tussen

- de waarde die de "eigen middelen" op het einde van het belastbaar tijdperk hebben,
- en de hoogste waarde die ze hebben bereikt op het einde van één van de drie vorige belastbare tijdperken.

Het belastingkrediet is beperkt tot € 3.750.

Het belastingkrediet kan in evenredigheid niet méér bedragen dan het deel van de belasting dat slaat op het bedrag van de nettowinsten en –baten waarvoor het wordt verleend. Als het belastingkrediet niet helemaal kan aangerekend worden mag het niet-verrekenende deel gedurende maximum drie aanslagjaren overgedragen worden en met inachtneming van dezelfde regeling worden afgetrokken.

De toekenning van dit belastingkrediet is onderworpen aan de voorwaarde dat de belastingplichtige bij zijn aangifte een attest voegt waaruit blijkt dat hij in orde is met de betaling van zijn socialezekerheidsbijdragen als zelfstandige.

B. Belastingkrediet op lage activiteitsinkomsten

Het belastingkrediet wordt berekend op basis van het nettobedrag van de activiteitsinkomsten, dat wil zeggen het bedrag, na aftrek van de werkelijke of forfaitaire beroepskosten, van de beroepsinkomsten welke geen vervangingsinkomens of afzonderlijk belaste inkomsten zijn. De grondslag wordt berekend vóór toepassing van het huwelijksquotiënt en van het toegekend gedeelte aan de meewerkende echtgenoot.

Er wordt geen rekening gehouden met :

- de bezoldigingen van deeltijdse arbeid die minder dan een derde van de normale arbeidsduur bedraagt,
- de inkomsten uit een zelfstandige nevenactiviteit.

Belastingplichtigen die geheel of gedeeltelijk forfaitair worden belast, kunnen het belastingkrediet niet genieten.

De grondslag wordt **per echtgenoot** berekend en het belastingkrediet wordt per echtgenoot toegekend.

Het belastingkrediet wordt als volgt berekend, afhankelijk van het inkomen I en van de onder- (G_1) en bovengrenzen (G_2) van de schijven van het barema.

*Tabel 1.17
Barema van het belastingkrediet*

Zonder indexering		Indexering (2003)		Bedrag van het belastingkrediet (€)
Klassen van het netto-inkomen (€)		Klassen van het netto-inkomen (€)		
0	3.260	0	3.910	0
3.260	4.350	3.910	5.220	$260 \times (I - G_1) / (G_2 - G_1)$
4.350	10.880	5.220	13.050	260
10.880	14.140	13.050	16.960	$260 \times (G_2 - I) / (G_2 - G_1)$
14.140	en meer	16.960	en meer	0

Het belastingkrediet wordt beperkt ten belope van het gedeelte van het activiteitsinkomen in het totaal van de netto-beroepsinkomsten.

C. Verrekeningswijzen

Worden achtereenvolgens verrekend met de "hoofdsom" (32):

- de werkelijk verschuldigde onroerende voorheffing met betrekking tot het kadastraal inkomen van het eigen woonhuis, ten belope van maximaal 12,5% van het deel van het kadastraal inkomen dat daadwerkelijk in de belastbare basis is opgenomen;
- de forfaitaire buitenlandse belasting (FBB) voor zoverre ze betrekking heeft op de in een beroepswerkzaamheid belegde effecten.
- het belastingkrediet voor de toename van de eigen middelen.

Indien deze aanrekeningen het bedrag overschrijden van de aan de Staat verschuldigde belasting, is het overschot niet aanrekenbaar op de aanvullende belasting en evenmin terugbetaalbaar.

Worden vervolgens verrekend:

- het belastingkrediet op de lage activiteitsinkomsten;
- het belastingkrediet berekend op basis van het gedeelte van de vrijgestelde bedragen voor kinderen ten laste dat de verschuldigde belasting overschrijdt.

Het overschot is aanrekenbaar op de aanvullende belastingen en, voor zover het minstens € 2,50 bedraagt, ook terugbetaalbaar.

Daarna worden de terugbetaalbare voorheffingen verrekend (roerende voorheffing en bedrijfsvoorheffing) alsook de voorafbetalingen.

32 De verrekenbaarheid van de FBB en van de RV wordt beperkt overeenkomstig de bezitsduur van de effecten.

1.4.8. Vermeerderingen en bonificaties

Belastingplichtigen die inkomsten aangeven afkomstig van een zelfstandige werkzaamheid, zijn verplicht voorafbetalingen te doen en in geval van afwezigheid of ontoereikendheid van deze voorafbetalingen wordt een belastingvermeerdering toegepast.

Anderzijds kan elke belastingplichtige voorafbetalingen doen om de niet door voorheffingen gedekte belasting te betalen : deze stortingen geven recht op een belastingbonificatie.

De vermeerderingen en de bonificaties worden berekend op basis van een referentietarief.

Voor het jaar 2003 (aanslagjaar 2004) bedraagt dit tarief 3 %.

De voorafbetalingen dienden te worden verricht:

- voor het eerste kwartaal (VA1), uiterlijk op 10 april 2003;
- voor het tweede kwartaal (VA2), uiterlijk op 10 juli 2003;
- voor het derde kwartaal (VA3), uiterlijk op 10 oktober 2003;
- voor het vierde kwartaal (VA4), uiterlijk op 20 december 2003.

Natuurlijke personen die zich voor de eerste maal vestigen in een zelfstandig beroep, zijn geen vermeerdering verschuldigd over de belasting op de winst die zij gedurende de eerste jaren van hun zelfstandige werkzaamheid verkrijgen.

Voorafbetalingen gedaan door de op deze wijze vrijgestelde belastingplichtigen geven recht op belastingbonificaties voor zover voldaan is aan de andere toekenningsvoorwaarden voor deze bonificaties.

De modaliteiten van de berekening van de vermeerderingen en bonificaties zijn de volgende:

Tabel 1.18
Vermeerdering en bonificatie VA

Vermeerdering	Bonificatie
<u>Basis</u>	
- de belasting berekend op de afzonderlijk beschouwde inkomsten uit zelfstandige arbeid of de evenredige belasting op deze inkomsten wanneer deze lager is;	de hoofdsom, verhoogd tot 106% en verminderd met de voorafbetalingen gebruikt ter compensatie van de vermeerdering wegens gebrek aan voorafbetalingen alsook met de voorheffingen, met het belastingkrediet en met de op de hoofdsom verrekenbare elementen.
- verhoogd tot 106% en verminderd met de voorheffingen, het belastingkrediet en de verrekenbare bestanddelen met betrekking tot die inkomsten.	
<u>Tarief van vermeerdering</u>	
2,25 maal het referentietarief, hetzij 6,75%.	
<u>Waardering van de stortingen</u>	
VA1: 9 % (3,0 maal het referentietarief)	VA1: 4,5 % (1,5 maal het referentietarief)
VA2: 7,5 % (2,5 maal het referentietarief)	VA2: 3,75 % (1,25 maal het referentietarief)
VA3: 6 % (2,0 maal het referentietarief)	VA3: 3 % (1 maal het referentietarief)
VA4: 4,5 % (1,5 maal het referentietarief)	VA4: 2,25 % (0,75 maal het referentietarief)
Te veel gestorte voorafbetalingen geven recht op bonificaties.	Te veel gestorte voorafbetalingen worden niet vergoed.
<u>Aanpassingen</u>	
- de vermeerdering wordt verminderd met 10%	Geen
- de vermeerdering wordt verminderd tot nul indien zij lager is dan € 30 of 1% van de grondslag	
- eventuele vrijstelling voor beginnende zelfstandigen	

1.4.9. Gewestelijke en gemeentelijke belastingen

Geen enkel Gewest heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheden om de personenbelasting voor de inkomsten 2003 aan te passen. De gemeentelijke belastingen worden berekend aan de hand van tarieven die specifiek zijn voor elke gemeente, op basis van de "hoofdsom".

1.4.10. Belastingverhoging

Principes

Ingeval van laattijdige, onbestaande, onvolledige of onjuiste aangifte, kunnen belastingverhogingen worden toegepast:

- hetzij op de totaliteit van de na verrekening van de voorheffingen, voorafbetalingen, belastingvermeerderingen en -bonificaties verschuldigde belasting;
- hetzij op een deel van deze belasting wanneer de overtreding slechts slaat op een deel van de belastbare basis.

A. Percentages van de verhogingen

Het tarief van de verhogingen varieert van 10 tot 200%, afhankelijk van de ernst en de frequentie van de inbreuk.

*Tabel 1.19
Percentages van de belastingverhogingen*

Aard van de inbreuk	Toegepast %
A. Onvolledige of onjuiste aangifte of afwezigheid van aangifte, te wijten aan omstandigheden onafhankelijk van de wil van de belastingplichtige	Nihil
B. Onvolledige of onjuiste aangifte of afwezigheid van aangifte zonder het opzet de belasting te ontduiken: 1ste overtreding (zonder inachtneming van de sub A bedoelde gevallen) 2de overtreding 3de overtreding 4de en daarop volgende overtredingen	10 % 20 % 30 % (zie C)
C. Onvolledige of onjuiste aangifte of afwezigheid van aangifte met het opzet de belasting te ontduiken: 1ste overtreding 2de overtreding 3de overtreding	50 % 100 % 200 %
D. Onvolledige of onjuiste aangifte of afwezigheid van aangifte gepaard gaande met hetzij een onjuistheid of een opzettelijke weglating of gebruikmaking van valse stukken tijdens een controle van de fiscale toestand, hetzij omkoping of poging tot omkoping van een ambtenaar	200 %

B. Grensbedrag

Het totaal gevormd door de belasting verschuldigd op de niet-aangegeven inkomsten en de erop toegepaste verhogingen mag deze inkomsten niet overtreffen.

BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 1 DE HERVORMING VAN DE PERSONENBELASTING

De hervorming van de personenbelasting is gestructureerd rond vier krachtlijnen.

- Krachtlijn I omvat vier maatregelen die tot eerste doelstelling hebben **de fiscale druk op de inkomsten uit arbeid te verminderen**: het belastingkrediet voor de lage arbeidsinkomens, de verhoging van het tarief van de eerste schijf van het barema van de forfaitaire beroepskosten, de verbreding van de centrale schijven van het barema en de afschaffing van de hoogste marginale aanslagvoeten.
- Krachtlijn II bestaat in de **neutraliteit ten opzichte van de samenlevingsvorm**. Het nagestreefde doel is de gelijke behandeling van alleenstaanden en echtgenoten door de wettelijk samenwonenden gelijk te stellen met de gehuwden. De voornaamste maatregelen zijn de gelijkschakeling van de belastingvrije basisbedragen van alleenstaanden en echtgenoten, de toekenning van bepaalde belastingverminderingen voor vervangingsinkomens per echtgenoot en niet meer per gezin en de veralgemening van de afzonderlijke belasting die tot op heden slechts op de beroepsinkomens (met inbegrip van de vervangingsinkomens) werd toegepast.
- Krachtlijn III van de hervorming groepeerde maatregelen waarvan de gemeenschappelijke doelstelling erin bestaat **beter rekening te houden met de kinderlast**: de belastingverminderingen waarop zij recht geven worden terugbetaalbaar gemaakt, de bovengrens voor de eigen inkomsten van kinderen ten laste van alleenstaanden wordt verhoogd en de belastingvermindering die wordt toegekend aan bepaalde eenoudergezinnen wordt veralgemeend tot alle alleenstaanden met kinderen ten laste.
- Krachtlijn IV van de hervorming groepeerde maatregelen waarvan de gemeenschappelijke doelstelling een **vergroening van de fiscaliteit** is: men vindt er de aftrek van € 0,15 voor de 1^e schijf van 25 km voor de trajecten van de woon-werkverplaatsingen die op een andere wijze dan met een persoonlijke auto worden afgelegd en de invoering van een nieuwe fiscale uitgave voor thermische isolatiewerken of het rationeel gebruik van energie.

De algemene beschrijving van deze hervorming die in deze bijlage wordt gemaakt, gebeurt op basis van dezelfde indeling als die van hoofdstuk 1 dat de grote lijnen van de wetgeving inzake personenbelasting weergeeft. Bijgevolg komt eerst de belastbare eenheid aan bod, gevolgd door de wijzigingen die worden aangebracht aan de bepaling van de netto-inkomens. In een derde stap worden de wijzigingen beschreven inzake de uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel en ten slotte de wijzigingen aan de berekening van de belasting.

De hervorming wordt geleidelijk doorgevoerd over de periode van de aanslagjaren 2002 tot 2005, hetzij de inkomsten van de jaren 2001 tot 2004. In Tabel A.1 wordt de toepassingkalender samengevat.

*Tabel A.1
Toepassingskalender van de hervorming*

Inkomstenjaar	2001	2002	2003	2004
I. Vermindering van de fiscale druk op de inkomsten uit arbeid				
I.a. Belastingkrediet op de lage inkomsten uit beroepsactiviteit		G	G	
I.b. Verhoging van de forfaitaire beroepskosten voor loontrekkenden		G		
I.c. Verbreding van de centrale schijven van het barema			G	
I.d. Afschaffing van de hoogste marginale aanslagvoeten		G		
II. Neutraliteit ten opzichte van de samenlevingsvorm				
II.a. Gelijkschakeling van de vrijgestelde basisbedragen			G	
II.b. Individualisering van de belastingverminderingen voor vervangingsinkomens				
II.c. Veralgemening van de afzonderlijke belasting tot de niet-beroepsinkomsten				
III. Beter rekening houden met de kinderlast				
III.a. Terugbetaalbare belastingverminderingen				
III.b. Verhoging bovengrens van de middelen voor alleenstaanden				
III.c. Vrijgesteld bedrag voor alleenstaanden met kinderen ten laste				
IV. Vergroening van de fiscaliteit				
IV.a. Aftrek van verplaatsingskosten				
IV.b. Energiebesparende uitgaven				

G = gedeeltelijke inwerkingtreding - Grijs achtergrond = volledige inwerkingtreding

Tenzij anders aangegeven, zijn alle in deze bijlage in € vermelde bedragen die welke in 2003 van toepassing zijn, wat ook het jaar van inwerkingtreding zij.

1. De belastbare eenheid

De fiscale hervorming breidt de logica van de decumulatie uit tot alle inkomsten en tot de berekening van de belasting. Zij gaat dus verder dan de afzonderlijke belasting van onroerende, roerende en diverse inkomsten en wijzigt het geheel van het stelsel.

- Wettelijk samenwonenden worden gelijkgesteld met gehuwden.
- Het belastbaar inkomen van elke echtgenoot wordt afzonderlijk belast.
- Het beginsel van afzonderlijke belasting wordt evenwel gecombineerd met verschillende overdrachten of compensaties tussen echtgenoten om bestaande voordelen ten gunste van gehuwde personen te behouden.

Deze beschikking moet nog van kracht worden in 2004.

2. De bepaling van het netto-inkomen

2.1 Onroerende inkomsten

- De onroerende inkomsten worden niet meer geglobaliseerd in hoofde van de echtgenoot met de hoogste beroepsinkomsten maar worden belast op naam van de eigenaar ervan of worden verdeeld tussen de twee echtgenoten in het geval van gemeenschappelijke eigendom of onverdeeldheid. Dezelfde regel geldt voor de aftrekken van intresten en lasten.
- Er is een compensatie tussen echtgenoten als een onroerend inkomen na aftrek negatief wordt.
- De woningaftrek wordt enkel toegekend aan de belastingplichtige die eigenaar is of verdeeld in functie van het gedeelte dat elk van de echtgenoten bezit. Hij wordt per echtgenoot toegekend en beperkt tot het KI van de woning van elke echtgenoot: dat betekent dat de enige aftrek van € 4.020 + € 330 voor de echtgenoot vervangen wordt door een aftrek van € 4.020 per echtgenoot. De verhoging van € 330 per persoon ten laste wordt verdeeld zoals het kadastraal inkomen van de woning verdeeld is. Voor de toekenning van de verhoogde aftrek wordt de grens van € 28.130 per echtgenoot in aanmerking genomen.
- Er is eveneens een compensatie tussen echtgenoten indien een negatief inkomen resulteert voor een van hen na de toekenning van van de woningaftrek.

Deze beschikkingen worden van kracht in 2004; in afwachting blijven de onroerende inkomsten gecumuleerd op gezinsniveau.

2.2 Roerende en diverse inkomsten

Elke echtgenoot wordt vanaf 2004 afzonderlijk belast op zijn eigen bedrag aan:

- toevallige winsten en baten,
- prijzen en subsidies,
- ontvangen uitkeringen tot onderhoud.

De andere diverse inkomsten worden toegekend in functie van het patrimoniaal recht of desgevallend verdeeld in twee gelijke delen. Dezelfde regel geldt voor de roerende inkomsten.

In 2003 vindt de belasting nog plaats op gezinsniveau.

2.3 De forfaitaire beroepskosten

Sinds 2003 bedraagt het percentage van de eerste schijf van het barema van de forfaitaire beroepskosten 25%. De hervorming is hier dus volledig doorgevoerd.

2.4 Toekenning aan de meewerkende echtgenoot en huwelijksquotiënt

Een nieuwe regel wordt ingevoerd om de aard van het toegekende inkomen te bepalen: de oorspronkelijke kwalificatie blijft bestaan en de toekenning van een gedeelte aan de medewerkende echtgenoot of de toerekening van een huwelijksquotiënt gebeurt, in hoofde van de echtgenoot die de toekenning doet, op een proportionele wijze over de verschillende categorieën van inkomsten. Zo zijn, in het geval van een gezin waar slechts een van de echtgenoten beroepsinkomsten heeft, de overgedragen inkomsten in toepassing van het huwelijksquotiënt bezoldigingen indien de betrokken echtgenoot inkomsten uit bezoldigingen heeft terwijl zij pensioenen zijn indien de betrokken echtgenoot pensioenen geniet. Zoals alle andere bepalingen welke de afzonderlijke belasting veralgemenen, treedt deze bepaling in werking in 2004 (aanslagjaar 2005).

3. Uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel

3.1 Energiebesparende uitgaven

De belastinghervorming creëert een nieuwe categorie van uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel: het gaat om uitgaven voor werken met het oog op energiebesparing.

Deze maatregel treedt in werking voor de inkomsten van 2003 (aanslagjaar 2004) en werd hogerop reeds beschreven in afdeling 1.3, blz. 30.

3.2 Toerekening van de aftrekken en berekening van het totale netto-inkomen

De algemene toepassing van de afzonderlijke belastingaanslag brengt vanaf 2004 (aanslagjaar 2005) de volgende wijzigingen met zich mee.

- Er is één totaal netto-inkomen per belastingplichtige.
- De "niet-gepersonaliseerde" aftrekken (33) worden evenredig verdeeld volgens het totale netto-inkomen van elke echtgenoot.
- De bovengrens van € 294.950 voor de giften is per echtgenoot van toepassing.

4. De berekening van de belasting

De veralgemening van de afzonderlijke belastingaanslag heeft ook gevolgen voor het algemene schema van de berekening van de belasting. Het ziet er na hervorming (namelijk 2004, aanslagjaar 2005), als volgt uit:

33 Namelijk de bijkomende aftrek van intresten van hypothecaire leningen, de kosten van kinderopvang, de giften, de uitkeringen tot onderhoud verschuldigd door de twee echtgenoten, de aftrek van bezoldigingen van huisbedienden en de uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten.

- toepassing van het barema op het inkomen van elke echtgenoot;
- aanrekening van het vrijgesteld basisbedrag, eventueel verhoogd omwille van een handicap en zo nodig overdracht tussen echtgenoten;
- de andere vrijgestelde bedragen worden bij voorrang aangerekend op de inkomsten van de echtgenoot die de hoogste inkomsten heeft en het eventuele saldo op de inkomsten van de andere echtgenoot;
- de "bijzondere gemiddelde aanslagvoet" van de belastingverminderingen wordt per echtgenoot berekend;
- de belastingverminderingen voor vervangingsinkomens worden in beginsel per echtgenoot berekend; wanneer zij slechts eenmaal per gezin wordt toegekend, wordt zij onder de echtgenoten verdeeld naar verhouding van hun respectief aandeel in het totaal van de betrokken vervangingsinkomens (werkloosheidsuitkeringen, brugpensioenen-nieuw stelsel);
- de vermindering voor inkomsten uit het buitenland wordt per echtgenoot berekend;
- automatische overdracht aan de meewerkende echtgenoot van het overschot aan voorafbetalingen bij de berekening van de belastingvermeerdering;
- de grenzen van het belastingkrediet "eigen middelen" worden per echtgenoot toegepast.

4.1 Het progressieve barema

Deze maatregel treedt in werking volgens het schema dat in tabel A.2 wordt voorgesteld. De vermelde bedragen zijn de "geïndexeerde bedragen" die in 2003 van toepassing zijn, ongeacht het jaar van inwerkingtreding.

Tabel A.2
Wijzigingen van het barema van de belasting (in €)

Jaar van inkomsten Aanslagjaar	2003 2004	2004 2005
25%	van 0 tot 6.840	van 0 tot 6.840
30%	van 6.840 tot 9.740	van 6.840 tot 9.580
40%	van 9.740 tot 14.530	van 9.580 tot 18.480
45%	van 14.530 tot 29.740	van 18.480 tot 29.740
50%	> 29.740	> 29.740

in €

4.2 De vrijgestelde bedragen

Het vrijgestelde basisbedrag van echtgenoten wordt in twee stappen gelijkgeschakeld met dat van alleenstaanden:

- vanaf de inkomsten van 2003 (aanslagjaar 2004) gaat het (niet-geïndexeerde) basisbedrag van € 3.250 naar € 3.390, hetzij € 4.610 als geïndexeerd bedrag voor 2003.
- voor de inkomsten van 2004 (aanslagjaar 2005) gaat het (niet-geïndexeerde) basisbedrag van € 3.390 naar € 4.095, hetzij € 5.570 als geïndexeerd bedrag voor 2003.

Enkele kleinere wijzigingen zullen nog in 2004 worden aangebracht aan de structuur van de vrijgestelde bedragen:

- wanneer de belastingplichtige of zijn echtgenoot gehandicapt is, wordt de verhoging van € 1.180 gevoegd bij het vrijgestelde basisbedrag.
- de vrijgestelde bedragen worden in drie categorieën onderverdeeld: basisbedrag (met inbegrip van handicap), supplementen voor personen ten laste (met inbegrip van handicap), bijzondere gezinstoestanden;
- de aanrekening van het basisbedrag gebeurt per echtgenoot met een eventuele overdracht op de inkomsten van de andere echtgenoot en de vrijgestelde bedragen voor personen ten laste worden bij voorrang aangerekend op de inkomsten van de echtgenoot die hoogste inkomsten heeft en vervolgens op de inkomsten van de andere echtgenoot voor het eventuele saldo: de overdracht tussen echtgenoten heeft voorrang op de eventuele terugbetaling.

De volgende wijzigingen zijn bovendien vanaf 2002 van kracht.

- De vrijgestelde bedragen voor kinderen ten laste welke niet kunnen worden aangerekend bij gebrek aan een voldoende hoog inkomen, geven aanleiding tot een terugbetaalbaar belastingkrediet. Daarbij zijn inbegrepen de verdubbeling voor handicap en de bijkomende vrijstelling voor kinderen van minder dan 3 jaar oud voor wie de aftrek voor kosten van kinderopvang niet werd gevraagd. Het terugbetaalbaar belastingkrediet wordt berekend tegen de marginale aanslagvoet en begrensd tot € 340 per kind ten laste.
- Voor de kinderen ten laste van alleenstaanden wordt het maximale bedrag van de eigen bestaansmiddelen op € 3.540 gebracht.
- Het vrijgestelde gedeelte van € 1.180 voor weduwen (weduwnaars) met kinderen ten laste en ongehuwde vaders of moeders wordt uitgebreid tot alle alleenstaanden met kinderen ten laste.

4.3 De belastingverminderingen voor vervangingsinkomens

De individualisering van de belastingverminderingen betekent dat de vermindering aan elke echtgenoot wordt toegekend en beperkt wordt in functie van zijn eigen inkomsten. Zij betreft evenwel niet alle soorten vervangingsinkomens. Overigens wordt een nieuw stelsel ingevoerd voor de brugpensioenen. De nieuwe bepalingen treden in werking in het jaar 2004 (aanslagjaar 2005).

*Tabel A.3
Individualisering van de belastingverminderingen voor vervangingsinkomens
Bedragen geïndexeerd voor 2003*

Soort van vervangingsinkomen	Vermindering per echtgenoot of per gezin	Basisbedrag		Degressiviteit
		Alleenstaande	Echtgenoot	
Pensioenen en andere	Echtgenoot	1.612,27	1.612,27	herleid tot 1/3
Brugpensioenen vóór 1987	Echtgenoot	2.919,40	2.919,40	herleid tot 1/3
Brugpensioenen na 2003	Gezin	1.612,27	1.882,54	herleid tot 1/3
Werkloosheidsuitkeringen	Gezin	1.612,27	1.882,54	herleid tot 0
Uitkeringen oudere werklozen	Gezin	1.612,27	1.882,54	herleid tot 1/3
Wettelijke ZIV-uitkeringen	Echtgenoot	2.069,62	2.069,62	herleid tot 1/3

De "horizontale" beperking wordt uitgevoerd op basis van de volgende verhouding:

$$\frac{\text{nettobedrag van de inkomsten die recht geven op de vermindering}}{\text{netto-inkomen vóór toepassing van het huwelijksquotiënt en vóór verrekening van de verliezen van de andere echtgenoot}}$$

Deze berekening geschiedt in beginsel afzonderlijk voor elke echtgenoot. Wanneer er slechts één enkele vermindering per gezin is, worden deze netto-inkomsten samengevoegd.

De verticale beperking wordt eveneens per echtgenoot uitgevoerd.

4.4 Het belastingkrediet

A. Grondslag

Het belastingkrediet is in 2002 van kracht geworden volgens de hierboven beschreven nadere regels (zie blz. 41).

B. Fasering

Het belastingkrediet wordt geleidelijk ingevoerd volgens het volgende schema:

- vanaf de inkomsten van 2002, aanslagjaar 2003: basisbedrag € 78, hetzij € 90 na indexatie,
- voor de inkomsten van 2003, aanslagjaar 2004: basisbedrag € 220, hetzij € 260 na indexatie,
- voor de inkomsten van 2004, aanslagjaar 2005: basisbedrag € 440, hetzij € 540 na indexatie.

HOOFDSTUK 2 DE VENNOOTSCHAPSBELASTING (VEN.B)

Wat nieuws ?

De hervorming van de vennootschapsbelasting wordt van kracht met ingang van 2003. Zij verlaagt de aanslagvoeten en biedt de KMO's de gelegenheid een vrijgestelde investeringsreserve aan te leggen.

De hervorming bevat eveneens verscheidene bepalingen die tot doel hebben de belastbare grondslag uit te breiden: de regels voor afschrijving zijn gewijzigd, sommige gewestelijke belastingen zijn niet meer aftrekbaar en de voorwaarden voor de aftrek van DBI's zijn verstrengd.

De andere nieuwigheden zijn de vrijstelling van winsten in het kader van de "tax shelter" voor audiovisueel werk en het plan "PC Privé".

2.1. Het belastbaar tijdperk

Inzake personenbelasting stemt het belastbaar tijdperk altijd overeen met het kalenderjaar.

In de vennootschapsbelasting is dat niet zo: het belastbaar tijdperk stemt hier overeen met het **boekjaar** en de band tussen belastbaar tijdperk en aanslagjaar wordt gevormd op basis van de datum waarop het boekjaar wordt afgesloten. Zo zal de hierna beschreven wetgeving, die van kracht is voor aanslagjaar 2004, **worden toegepast op de winsten van boekjaren afgesloten tussen 31.12.2003 en 30.12.2004.**

2.2. Wie is aan de vennootschapsbelasting onderworpen?

Aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen: alle vennootschappen, verenigingen, inrichtingen of instellingen die:

- rechtspersoonlijkheid bezitten,
- in België hun maatschappelijke zetel, hun voornaamste inrichting of hun zetel van bestuur of beheer hebben,
- en zich met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighouden.

De wet vermeldt evenwel uitdrukkelijk een aantal uitzonderingen, waarvan de belangrijkste wordt gevormd door de intercommunales.

Verenigingen zonder winstoogmerk zijn in beginsel niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen, voor zover hun activiteiten niet in strijd zijn met hun juridische vorm: inderdaad, het statuut van VZW bindt de fiscale administratie niet automatisch en deze laatste **kan een VZW die daadwerkelijk winst nastreeft, aan de vennootschapsbelasting onderwerpen.**

De wet preciseert wel een aantal verrichtingen die **niet worden beschouwd als winstgevend:**

- alleenstaande of uitzonderlijke verrichtingen,
- verrichtingen bestaande in het **beleggen van fondsen** die door de VZW werden vergaard bij het volbrengen van de statutaire opdracht,

- verrichtingen die bestaan in een bedrijvigheid die slechts **bijkomstig** op nijverheids-, handels- of landbouwverrichtingen betrekking heeft of niet volgens nijverheids- of handels**methoden** wordt uitgevoerd.

2.3. De belastbare grondslag

De belastbare grondslag zoals die in deze afdeling behandeld wordt, geldt in het **gewone stelsel** van belasting van bedrijfswinsten. Er bestaan daarnaast evenwel ook specifieke stelsels, onder meer voor de coördinatiecentra en voor de BEVEK's (34).

2.3.0. Boekhoudkundig resultaat en fiscaal resultaat

Het begrip "fiscale winst" heeft een totaal andere inhoud dan wat wordt verstaan onder "boekhoudkundige winst" : deze laatste vormt weliswaar wel de basis voor de berekening van het belastbaar inkomen maar dient op tal van punten te worden aangepast:

- bepaalde winsten worden vrijgesteld (zie hierna: vrijgestelde reserves en vrijgestelde dividenden),
- bepaalde lasten die het boekhoudkundig resultaat hebben bezwaard, zijn fiscaal niet aftrekbaar (zie hierna : "verworpen uitgaven"),
- de fiscaal aanvaarde afschrijvingen stemmen niet noodzakelijk overeen met de boekhoudkundige afschrijvingen,
- activa kunnen ondergewaardeerd en passiva overgewaardeerd zijn.

Aan deze eerste reeks verschillen moeten de verschillen afkomstig van specifiek fiscale aftrekken worden toegevoegd.

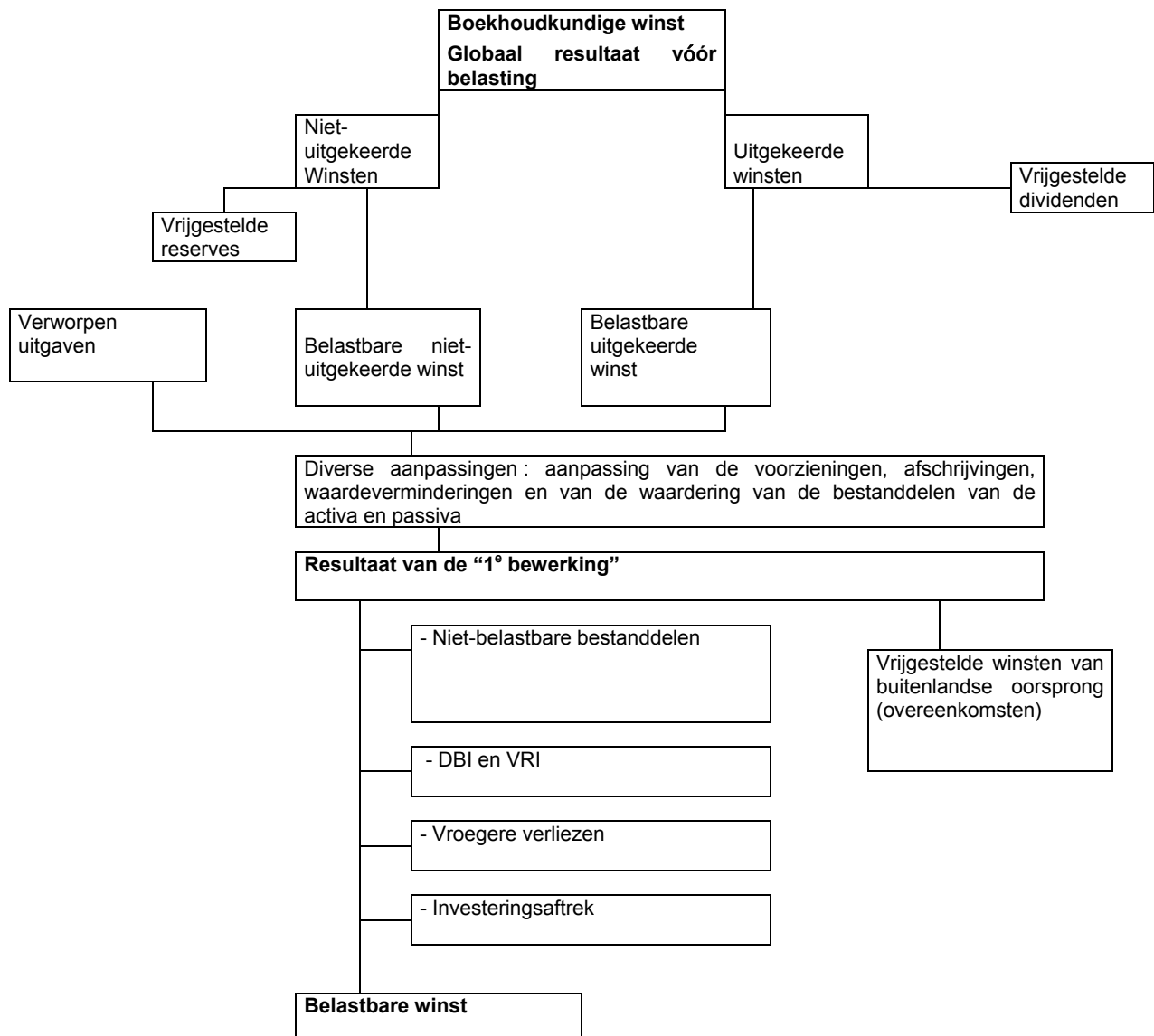
Die correcties en aftrekken, die van de boekhoudkundige winst naar de fiscale nettowinst leiden, worden gewoonlijk gegroepeerd in de volgende "zes bewerkingen":

- de optelling van de drie bestanddelen van de fiscale winst : reserves, verworpen uitgaven en uitgekeerde winsten (zie 2.3.1.);
- de indeling van de winsten volgens de Belgische of de buitenlandse oorsprong ervan (zie 2.3.2.);
- de aftrek van de niet-belastbare bestanddelen (zie 2.3.3.);
- de aftrek voor "definitief belaste inkomsten" (DBI) en voor vrijgestelde roerende inkomsten (VRI) (zie 2.3.4.);
- de aftrek van de vroegere verliezen (zie 2.3.5.);
- de investeringsaftrek (zie 2.3.6.).

De aldus vastgestelde nettowinst is gezamenlijk belastbaar.

34 Zie hierna blz. 199 en volgende.

Algemeen schema van de vennootschapsbelasting
Bepaling van de belastbare grondslag

2.3.1. "Eerste bewerking" : de samenstellende bestanddelen van de fiscale winst

A. Reserves

Als algemene regel geldt dat elke nettotoename van het maatschappelijk vermogen een belastbare winst vormt.

Aan de zichtbare reserves (de boekhoudkundige reserves) worden de verdoken reserves toegevoegd; de vrijgestelde reserves worden vervolgens afgezonderd om het bedrag van de belastbare reserves te bepalen.

ZICHTBARE RESERVES

Alle gereserveerde winsten dragen in principe bij tot de vorming van de belastbare winst, ongeacht de benaming die eraan wordt gegeven: wettelijke reserve, beschikbare reserve, onbeschikbare reserve, statutaire reserve, voorzieningen voor risico's en kosten, overgedragen winst, enz.

VERDOKEN RESERVES

De onderwaarderingen van activa en de overwaarderingen van passiva zijn verdoken reserves die eveneens deel uitmaken van de belastbare winst.

Afschrijvingen die geboekt worden boven die welke fiscaal worden toegestaan of onderwaarderingen van de inventaris zijn gevallen van *onderwaarderingen van activa*. Een fictieve schuld is een geval van *overwaardering van passiva*.

VRIJGESTELDE RESERVES

Meerwaarden

Het *vrijgestelde deel van de meerwaarden* (35) wordt beschouwd als vrijgestelde reserve; indien de onaantastbaarheidsvoorwaarde vereist is, wordt de vrijstelling slechts verleend als de meerwaarden worden geboekt op een afzonderlijke rekening van het passief.

Voorzieningen voor risico's en kosten

Sommige *voorzieningen* kunnen eveneens worden vrijgesteld: zij moeten slaan op duidelijk omschreven *risico's en kosten*.

De kosten waarvoor ze bestemd zijn moeten zodanig zijn dat zij wegens hun aard beroepskosten zijn voor het boekjaar waarin zij gedragen zullen worden, en het aanleggen van die voorzieningen moet worden gemotiveerd:

- hetzij door gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden in de loop van het boekjaar;
- hetzij door een periodiciteit van de lasten die het jaar overtreft maar 10 jaar niet mag overschrijden (voorzieningen voor grote herstellingen).

Waardeverminderingen op handelsvorderingen

Waardeverminderingen op handelsvorderingen zijn volledig als beroepskosten aftrekbaar indien het verlies zeker en vaststaand is.

Wanneer de geboekte waardevermindering betrekking heeft op een waarschijnlijk verlies, moeten de betrokken handelsvorderingen betrekking hebben op de bedrijfsactiviteit en geval per geval worden geïdentificeerd en verantwoord.

Uitgiftepremies en inbrengreserves

Uitgiftepremies en inbrengreserves zijn vrijgesteld indien zij worden opgenomen in het kapitaal of worden geboekt op een rekening "reserves" zodanig dat ze aan dezelfde onbeschikbaarheidsvoorwaarde voldoen als het maatschappelijk kapitaal.

35 Zie hierna blz. 80 en volgende.

Vrijgestelde winsten in het kader van de tax shelter voor audio-visuele werken

Sinds 2003 kunnen bedragen uitgegeven voor de financiering van de productie van audio-visueel werk vrijgesteld worden van vennootschapsbelasting in het kader van de "tax shelter".

Dit mechanisme steunt op een raamovereenkomst gesloten voor de financiering van audio-visueel werk. Die overeenkomst wordt gesloten tussen de vennootschap die het audio-visueel werk produceert en de vennootschap(pen) die de productie financiert of financieren.

De investering kan gebeuren in de vorm van een lening of door de verwerving van rechten verbonden aan de productie en de exploitatie van het audio-visueel werk. De aangewende som uit leningen mag echter niet méér bedragen dan 40% van het geheel van de sommen aangewend door de vennootschap in uitvoering van de raamovereenkomst.

De vrijstelling van de winsten wordt toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- het totaal van de sommen gestort voor de uitvoering van de raamovereenkomst met vrijstelling van winst mag niet meer bedragen dan 50% van het totale budget voor de productie van het audio-visueel werk;
- de vrijstelling mag, per vennootschap die aan de financiering deelneemt, noch méér bedragen dan 50% van de winst van het belastbaar tijdperk, noch € 750.000 overschrijden (36);
- de vrijgestelde winst moet op een afzonderlijke rekening van het passief van de balans worden geboekt en moet daar blijven staan (onaantastbaarheidsvoorwaarde) en mag niet dienen voor de berekening van enige beloning of toekenning.

De winsten worden vrijgesteld ten belope van 150% van de gestorte sommen wanneer die de hierboven vermelde voorwaarden vervullen.

Investeringsreserve

De hervorming van de vennootschapsbelasting scheidt de mogelijkheid tot het samenstellen van een vrijgestelde investeringsreserve. Deze mogelijkheid staat open voor de KMO's, gedefinieerd als vennootschappen die de verminderde tarieven kunnen genieten.

Het vrijgestelde bedrag van de investeringsreserve wordt berekend op basis van de variatie van het gereserveerde belastbare resultaat. Dit bevat niet alleen de boekhoudkundige gereserveerde winsten maar ook de verdoken reserves.

De variatie van de belastbare reserves wordt berekend vóór iedere vermeerdering van de aanvangssituatie van de reserves en wordt verminderd:

- met de vrijgestelde meerwaarde op aandelen;
- met de vermindering van het gestorte kapitaal;
- met de vermeerdering van de vorderingen van de vennootschap op de natuurlijke personen die aandelen bezitten van de vennootschap of een opdracht als bestuurder, zaakvoerder, vereffenaar of gelijksoortige functies beoefenen.

Het aldus verkregen resultaat wordt beperkt tot € 37.500 en kan vrijgesteld worden tot beloop van 50%.

36 Het deel van de vrijstellingsgerechtigde sommen dat niet vrijgesteld kan worden wegens afwezigheid of ontoereikendheid van winsten, wordt overgedragen naar de volgende belastbare tijdperken.

De daadwerkelijk samengestelde reserve moet geboekt zijn op een afzonderlijke rekening van het passief en de onaantastbaarheidsvoorwaarde moet vervuld zijn.

Een bedrag gelijk aan de investeringsreserve moet binnen een termijn van drie jaar door de vennootschap worden geïnvesteerd in afschrijfbaar materiële of immateriële vaste activa die recht kunnen geven op de investeringsaftrek (37). Die termijn van drie jaar vangt aan op de eerste dag van het belastbaar tijdperk waarvoor de investeringsreserve is aangelegd. Wordt er niet geïnvesteerd op genoemde wijze en binnen genoemde termijn, dan wordt de investeringsreserve beschouwd als winst van het belastbare tijdperk waarin de investeringstermijn van drie jaar verstreken is.

B. Aftrekbaarheid van de kosten en verworpen uitgaven (VU)

Het algemene principe van aftrekbaarheid van de kosten is hetzelfde als bij de personenbelasting (38).

Vanaf 2003 zijn uitgaven verricht voor ondernemingscrèches aftrekbaar binnen de grenzen en voorwaarden vermeld in hoofdstuk 3 (39).

We zullen hier alleen de gevallen aanhalen waarin de boekhoudkundige lasten niet aftrekbaar zijn en opgenomen worden in de belastbare grondslag als “verworpen uitgaven”. De “verworpen uitgaven” omvatten ook bepaalde terugnemingen van voorheen verleende vrijstellingen.

Het gaat hoofdzakelijk om:

- niet-aftrekbare belastingen,
- geldboeten, verbeurdverklaringen en straffen van alle aard,
- bepaalde interesten van leningen,
- abnormale of goedgunstige voordelen,
- sociale voordelen waarvoor de begunstigden fiscale vrijstelling genieten,
- giften,
- terugname van belastingvrijstelling voor bijkomend personeel,
- sommige specifieke beroepskosten,
- waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen, behalve minderwaarden bij volledige verdeling van het maatschappelijk vermogen (40),
- bepaalde pensioenen en pensioenbijdragen,
- bedragen toegekend in het kader van participatieplannen van werknemers in het kapitaal en de winst van hun vennootschap (41).

37 Zie hieronder, blz. 68.

38 Zie hierboven, blz. 18.

39 Zie hieronder, blz. 76.

40 Indien de minderwaarde haar oorzaak vindt in de gehele verdeling van het maatschappelijk vermogen van de vennootschap die de aandelen uitgeeft, wordt de aftrekbaarheid behouden ten belope van het volgestort maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigd door de aandelen van die vennootschap.

41 Dit stelsel wordt in de bijlage bij dit hoofdstuk beschreven.

Sommige van die bestanddelen worden hierna verduidelijkt.

De hervorming van de vennootschapsbelasting **heeft de afschrijvingsregels gewijzigd**. Die wijzigingen worden in hoofdstuk 3 beschreven (42). Het gaat om de verplichting activa pro rata temporis af te schrijven tijdens het boekjaar waarin ze zijn verkregen en om de verplichting bijkomende kosten af te schrijven volgens hetzelfde ritme als de hoofdsom. Geen enkele van die beperkingen is toepasselijk op KMO's (43).

AFTREKBAARHEID VAN DE BELASTINGEN

De vennootschapsbelasting en de daarmee verband houdende aanvullende crisisbijdrage, de voorafbetalingen, de verrekenbare voorheffingen (44) die worden afgehouden of gevestigd op de inkomsten vervat in de belastbare grondslag zijn niet aftrekbaar, evenmin als de nalatigheidsinteresten, boeten en vervolgingskosten terzake dat zijn.

De aanslag op de geheime commissielonen daarentegen is wel aftrekbaar.

De door de vennootschappen verschuldigde onroerende voorheffing voor de gebouwen waarvan ze eigenaar zijn, vormt eveneens een aftrekbare uitgave.

Zijn eveneens niet aftrekbaar, de gewestelijke belastingen, taksen en retributies, alsmede de verhogingen, vermeerderingen, kosten en nalatigheidsintresten die erop betrekking hebben. De niet-aftrekbaarheid betreft echter niet de belastingen bedoeld in artikel 3 van de bijzondere wet ter financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, d.w.z. de vroegere federale belastingen waarover de bevoegdheid geheel of gedeeltelijk is overgedragen aan de Gewesten (registratierechten, successierechten, onroerende voorheffing, openingstaks op drankgelegenheden). Deze belastingen blijven dus aftrekbaar.

AFTREKBAARHEID VAN DE INTERESTEN VAN LENINGEN

Er zijn vier gevallen waar de interesten van leningen niet aftrekbaar zijn:

- interesten toegekend aan vennoten of bedrijfsleiders omwille van aan de vennootschap gedane voorschotten: die interesten kunnen geherkwalificeerd worden als dividenden, volgens modaliteiten die uitgelegd worden in de alinea betreffende de belastbare dividenden (45);
- als "overdreven" beschouwde interesten;
- toepassing van de regel van onderkapitalisatie;
- gevolgen van de niet-naleving van de bestendigheidsvoorwaarde voor de DBI's.

Interesten worden als "**overdreven**" beschouwd in zover zij hoger zijn dan de overeenkomstig de marktrente geldende rentevoet, rekening houdend met de bijzondere gegevens zoals het aan de verrichting gebonden financiële risico, de financiële toestand van de schuldenaar en de looptijd van de lening (46).

42 Zie hoofdstuk 3, blz. 75.

43 D.w.z. vennootschappen die aanspraak kunnen maken op de verminderde tarieven, zie hieronder blz. 68.

44 De FBB wordt gelijkgesteld met een voorheffing en maakt als VU deel uit van de belastbare basis. De opname in de VU is evenwel beperkt tot het verrekenbare bedrag dat beperkt is zoals hierna uiteengezet (zie blz. 71).

45 Zie hieronder, blz. 63.

46 De bewijslast ligt bij de belastingplichtige.

Deze mogelijkheid van niet-af trek betreft interesten van obligaties, van leningen, vorderingen en andere effecten ter vertegenwoordiging van leningen. Ze is niet toepasselijk op interesten van openbaar uitgegeven effecten noch op de door of aan financiële instellingen betaalde sommen.

Bij de twee vorige regels komt nog die van **onderkapitalisatie**. Hij betreft alleen interesten die niet als dividenden geherkwalificeerd werden en niet als "overdreven" werden beschouwd. Die interesten worden als niet-af trekbaar beschouwd als ze verleend worden aan begunstigden die ofwel niet onderworpen zijn aan een gewoon belastingstelsel ofwel een van het gemeen recht afwijkend belastingstelsel genieten.

Deze interesten worden als VU beschouwd als het saldo van de leningen die recht geven op die interesten meer dan zeven keer hoger is dan de som van de belastbare reserves bij het begin van de belastbare periode en het gestort kapitaal bij het einde van die periode.

Deze regel is niet van toepassing op interesten van leningen uitgegeven door een openbaar beroep op het spaarwezen.

ABNORMALE OF GOEDGUNSTIGE VOORDELEN

Daarmee wordt bedoeld abnormale of goedgunstige voordelen toegekend aan in het buitenland gevestigde ondernemingen waarmee de vennootschap rechtstreekse of onrechtstreekse banden heeft van wederzijdse afhankelijkheid, of aan een onderneming die in het land van haar hoofdzetel onderworpen is aan een aanzienlijk voordeliger belastingstelsel.

GIFTEN

Alle giften worden beschouwd als verworpen uitgaven. Sommige ervan mogen evenwel van de belastbare winst worden afgetrokken indien zij beantwoorden aan de vrijstellingsvoorwaarden vermeld in artikel 104, 3° tot 5° en 107 van het WIB92. De aftrek gebeurt dan bij de "derde bewerking".

TERUGNAME VAN DE VRIJSTELLING VOOR BIJKOMEND PERSONEEL

De aanwerving van bijkomend personeel kan aanleiding geven tot een vrijstelling van belasting bij de "derde bewerking".

De aldus toegekende vrijstellingen worden evenwel teruggenomen, als verworpen uitgaven, wanneer het betrokken personeel vermindert.

NIET-AFTREKBAARHEID VAN SPECIFIEKE BEROEPSKOSTEN

Daarmee worden inzonderheid bedoeld:

- de uitgaven en lasten die de bedrijfsbehoeften in onredelijke mate overtreffen;
- 25% van de kosten voor het gebruik van personenauto's (47);
- de kosten voor kleding met uitzondering van de specifieke beroepskleding;
- en 50% van de restaurant- en receptiekosten en van de kosten voor relatiegeschenken.

47 Brandstofkosten blijven integraal aftrekbaar.

HET FISCAAL STELSEL VAN DE PENSIOENEN EN PENSIOENBIJDRAGEN

Storting en gedaan met het oog op de vorming van een extra-legaal pensioen zijn slechts aftrekbaar in de mate dat ze verband houden met vergoedingen betaald met een regelmaat die gelijkaardig is aan die van de betaling aan het personeel van vergoedingen ten laste van het resultaat van het belastbaar tijdperk. Storting en die verband houden met vergoedingen toegekend door de algemene vergadering of die opgenomen worden in een lopende rekening zijn dus niet aftrekbaar.

Die storting en moeten definitief zijn en gedaan worden, buiten enige wettelijke verplichting, aan een in België gevestigde verzekeringsonderneming of pensioenfonds.

De aftrek van die bijdragen wordt evenwel slechts toegestaan in de mate dat de eraan verbonden uitkeringen die worden toegevoegd aan de andere uitkeringen die worden toegekend ter gelegenheid van de pensionering (48) en die als jaarlijkse rente worden uitgedrukt, niet meer bedragen dan 80% van de laatste brutojaarbezoldiging van een "normale" loopbaan (in de regel 40 jaar beroepsactiviteit).

DE WERKNEMERSPARTICIPATIE IN HET KAPITAAL EN IN DE WINST VAN HUN VENNOOTSCHAP

De bedragen die door de vennootschap worden toegekend worden als VU opgenomen. De bijlage bij dit hoofdstuk beschrijft de berekening van het belastbaar bedrag.

Er kan geen aftrek van giften, van DBI, van investeringsaftrek of van vroegere verliezen worden verricht op het bedrag dat aldus in de VU wordt opgenomen.

C. De uitgekeerde winsten**DIVIDENDEN**

De door vennootschappen uitgekeerde dividenden maken deel uit van de belastbare grondslag.

MET DIVIDENDEN GELIJKGESTELDE INTERESTEN

Interessen van voorschotten toegestaan aan vennootschappen kunnen worden gelijkgesteld met dividenden als ze verleend zijn:

- ofwel door een natuurlijke persoon die aandelen bezit in die vennootschap,
- ofwel door personen die in die vennootschap een functie van bedrijfsleider vervullen, alsook hun echtgenoten of minderjarige kinderen.

De toegekende interesten worden dan geherkwalificeerd als dividenden vanaf het ogenblik dat en in de mate dat:

- de toegekende interesten de op basis van artikel 55 WIB92 in verhouding tot de marktrente vastgestelde grens overschrijden (49);
- het totale bedrag van de rentegevende voorschotten bij het begin van het belastbaar tijdperk hoger is dan het gestort kapitaal bij het einde van het belastbaar tijdperk verhoogd met de belaste reserves bij het begin van het belastbaar tijdperk.

48 Met uitsluiting van uitkeringen van individuele levensverzekeringen.

49 Zie hiervoor bij de "verworpen uitgaven".

Deze gelijkstelling met dividenden en met opbrengsten van kapitaal heeft tot gevolg dat deze interesten in de vennootschapsbelasting niet aftrekbaar zijn en dat er roerende voorheffing verschuldigd is tegen het voor dividenden geldende tarief (50).

VRIJSTELLINGEN

Dividenden uitgekeerd door in reconversiezones gevestigde vennootschappen zijn niet belastbaar.

VERWERVING VAN EIGEN AANDELEN, GEHELE OF GEDEELTELIJKE VERDELING VAN HET MAATSCHAPPELIJK VERMOGEN

Worden eveneens beschouwd als uitgekeerde winsten, de toewijzingen verricht bij verkrijging van eigen aandelen (51) en bij gehele of gedeeltelijke verdeling van het maatschappelijk vermogen (52).

Bij verdeling van maatschappelijk vermogen worden de verdeelde sommen beschouwd als uitgekeerde winst voor het gedeelte dat het eventueel geherwaardeerde, nog terugbetaalbare werkelijk gestorte maatschappelijk kapitaal overtreft.

Alhoewel die verdelingen worden aangemerkt als uitkeringen van winst, werd geen roerende voorheffing ingehouden bij hun toekenning. Die toestand werd rechtgezet: op vereffeningen die hebben plaatsgevonden vanaf 25 maart 2002 wordt een roerende voorheffing van 10% geheven.

D. Vrijgestelde inkomsten

Sinds 2003 zijn tussenkomsten van de werkgever voor de aankoop van een "privé-PC" welke door de werknemer betaald werd, aftrekbaar in de vennootschapsbelasting.

De aankoop moet gebeuren in het kader van een aanbod van de werkgever waarvan de voorwaarden voor alle werknemers identiek moeten zijn.

Het materiaal moet nieuw zijn. Het aanbod mag zowel de PC als randapparatuur, internetaansluiting en –abonnement omvatten, alsook de voor de beroepsactiviteit dienstige software.

De aftrekbaarheid bedraagt 60% van het aanbod dat zelf beperkt is tot € 1.250 (geïndexeerd, hetzij € 1.500 voor de inkomsten 2003).

2.3.2. "Tweede bewerking": indeling van de winst

De belastbare winst gevormd door de som van de reserves, de verworpen uitgaven en de dividenden wordt vervolgens ingedeeld in twee categorieën.

- Winsten van Belgische oorsprong zijn belastbaar tegen het volle tarief. Dat is vanaf 2003 ook het geval voor winsten van buitenlandse oorsprong die afkomstig zijn uit een land waarmee België geen internationale overeenkomst ter vermijding van dubbele belasting heeft gesloten.

50 De bepaling is niet van toepassing op interesten toegekend door de Nationale Raad van de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen, noch op interesten van obligaties uitgegeven door een openbaar beroep op het spaarwezen.

51 Inzake verwerving van eigen aandelen zijn de voorwaarden en toepassingsmodaliteiten beschreven in art. 186 WIB92.

52 De bepalingen inzake verdeling van het maatschappelijk vermogen zijn ook van toepassing wanneer de maatschappelijke zetel of de bestuurs- of beheerszetel naar het buitenland wordt overgebracht.

- Winsten van buitenlandse oorsprong uit een land waarmee België een overeenkomst heeft gesloten, zijn vrijgesteld van Ven.B en komen vanaf deze bewerking niet meer in aanmerking bij het bepalen van de belastbare grondslag.

2.3.3. Bedragen aftrekbaar bij de "derde bewerking"

Hier worden afgetrokken:

- de vrijstelling van € 11.990 (of € 23.980 naargelang het geval) toegekend per bijkomende personeelseenheid bestemd voor het wetenschappelijk onderzoek, de uitbouw van het technologisch potentieel van de onderneming in België of voor een betrekking van diensthoofd voor de uitvoer of een betrekking van diensthoofd voor de afdeling "integrale kwaliteitszorg" (53);
- de vrijstelling van € 4.460 per bijkomende personeelseenheid in KMO's (54);
- de giften; de aftrek van de giften mag evenwel noch 5% van het resultaat van de "eerste bewerking", noch € 500.000 overtreffen.

2.3.4. De "vierde bewerking": aftrek van de definitief belaste inkomsten (DBI) en van de vrijgestelde roerende inkomsten (VRI)

A. Als DBI aftrekbare inkomsten

Zijn "definitief belaste inkomsten":

- (a) dividenden;
- (b) sommen die werden verkregen bij verdeling van het maatschappelijk vermogen van een vennootschap of bij verwerving door een vennootschap van haar eigen aandelen, mits de bepalingen van de artikels 186, 187 of 209 WIB92 of van de analoge bepalingen van buitenlands recht werden toegepast.

B. Uitsluitingsgevallen

De wet voorziet vijf uitsluitingsgevallen:

- 1° Het eerste geval van uitsluiting is dat van de inkomsten die toegekend of betaalbaar gesteld worden door een vennootschap die niet onderworpen is aan de Ven.B of aan een gelijkaardige belasting in het buitenland, of die in het land waar ze gevestigd is een aanzienlijk gunstiger aanslagregeling geniet dan in België.
- 2° Het tweede geval van uitsluiting is dat van de inkomsten die toegekend of betaalbaar gesteld zijn door een financieringsvennootschap (55), door een thesaurievennootschap (56) of door een beleggingsvennootschap (57) die, hoewel ze in hun land onderworpen zijn aan een in 1° bedoelde belasting, daar toch een van het gemeen recht afwijkend belastingstelsel genieten.

53 Zie hoofdstuk 3, blz. 82.

54 Zie hoofdstuk 3, blz. 82.

55 Onder "financieringsvennootschap" wordt begrepen enigerlei vennootschap die zich uitsluitend of hoofdzakelijk bezighoudt met dienstverrichtingen van financiële aard ten voordele van vennootschappen die met de dienstverlenende vennootschap noch rechtstreeks noch onrechtstreeks een groep vormen.

56 Onder "thesaurievennootschap" wordt begrepen enigerlei vennootschap waarvan de werkzaamheid uitsluitend of hoofdzakelijk bestaat in het verrichten van geldbeleggingen.

57 Onder "beleggingsvennootschap" wordt begrepen enigerlei vennootschap die uitsluitend het gemeenschappelijk beleggen van kapitaal tot doel heeft.

- 3° Het derde geval van uitsluiting maakt het mogelijk door de vennootschappen gedane uitkeringen stroomopwaarts te verifiëren: de aftrek voor DBI wordt geweigerd **in de mate dat** de dividendverlenende vennootschap in andere landen dan dat waar ze haar fiscaal domicilie heeft, zelf inkomsten heeft verkregen die geen dividenden waren en die daar een van het gemeen recht afwijkend belastingregime genoten hebben.
- 4° Ook in het vierde geval kunnen stroomopwaarts gedane uitkeringen geverifieerd worden: de aftrek voor DBI wordt geweigerd in de mate dat de dividendverlenende vennootschap winsten heeft verwezenlijkt door bemiddeling van een of meerdere buitenlandse inrichtingen die globaal onderworpen zijn aan een belastingregeling die “**aanzienlijk gunstiger**” is dan die waaraan ze in België zouden onderworpen zijn (58).
- 5° Het laatste geval van uitsluiting betreft inkomsten verkregen door vennootschappen - andere dan investeringsvennootschappen - die dividenden uitkeren die betrekking hebben op de eerste vier gevallen van uitsluiting.

Een belastingstelsel wordt beschouwd als aanzienlijk gunstiger wanneer het normale tarief van de vennootschapsbelasting of de effectieve belastingdruk lager is dan 15%. De fiscale bepalingen van gemeen recht die toepasselijk zijn op vennootschappen gevestigd in Lidstaten van de Europese Unie worden geacht niet aanzienlijk gunstiger te zijn dan in België.

De wet voorziet echter bepaalde beperkingen in verband met die vijf gevallen van uitsluiting:

- 1° Geval 1 is niet van toepassing op dividenden toegekend of betaalbaar gesteld door intercommunales.
- 2° Geval 2 is niet van toepassing op beleggingsvennootschappen waarvan de statuten bepalen dat ten minste 90% van de ontvangen inkomsten of verwezenlijkte meerwaarden zullen worden uitgekeerd.
- 3° Geval 2 en geval 5 zijn niet van toepassing op financieringsvennootschappen gevestigd in een van de Lidstaten van de Europese Unie, in zover het om gewettigde economische en financiële verrichtingen gaat, en in zover de vennootschap niet overgekapitaliseerd is.
- 4° Geval 5 is niet van toepassing als de dividenduitkerende vennootschap op een Europese beurs genoteerd is en onderworpen is aan de Ven.B in een land waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft gesloten.

C. De participatiedrempel

Er wordt ook vereist dat, op de datum van de toekenning of betaalbaarstelling van de dividenden, de verkrijgende vennootschap een deelneming van ten minste 10% of € 1.200.000 bezit in het kapitaal van de uitkerende vennootschap.

58 Men beschouwt gewoonlijk dat er geen sprake is van “aanzienlijk gunstiger belastingstelsel” als de aanslag op de winsten tenminste 15% bedraagt in landen waarmee België een overeenkomst heeft afgesloten.

Deze participatiedrempel geldt niet voor financiële instellingen, verzekeringsondernemingen en beursvennootschappen, en ook niet voor inkomsten verkregen, verleend of toegewezen door investeringsvennootschappen, noch voor inkomsten toegekend of toegewezen door intercommunales.

D. *Permanentievoorwaarde*

De aftrek voor DBI wordt alleen toegekend voor aandelen in participaties die van nature financiële vaste activa zijn. Die participaties moeten minstens een jaar lang ononderbroken in handen van de vennootschap zijn gebleven.

E. *Aftrekbaar bedrag*

Het aftrekbaar bedrag is vastgesteld op 95% van het inkomen, vóór inhouding van de roerende voorheffing.

De aftrek wordt toegekend op het na de “derde bewerking” resterend bedrag van de winst, vooropgesteld dat voor het berekenen van dat grensbedrag de volgende VU's in mindering worden gebracht, hetgeen betekent dat ze hier als aftrekbaar worden beschouwd:

- “niet-aftrekbare” giften;
- geldboeten en bestraffingen;
- sommige specifieke beroepskosten;
- overdreven intresten;
- abnormale of goedgunstige voordelen;
- sociale voordelen;
- pensioenbijdragen.

Er kan geen aftrek worden verricht op het bedrag dat als VU wordt opgenomen als werknemersparticipatie in het kapitaal en de winst van hun vennootschap.

F. *Vrijgestelde roerende inkomsten*

Als vrijgestelde roerende inkomsten kunnen bovendien worden afgetrokken: de inkomsten uit preferente aandelen van de NMBS en de inkomsten uit openbare fondsen die (vóór 1962) volledig vrij van belastingen werden uitgegeven.

2.3.5. De "vijfde bewerking": aftrek van vroegere verliezen

De verliezen van de vroegere belastbare tijdperken zijn in de tijd onbeperkt aftrekbaar.

Een bijzondere bepaling is nochtans van toepassing indien een vennootschap de inbreng verkrijgt van een tak van werkzaamheid, van een algemeenheid van goederen of indien ze een andere vennootschap opslorpt (59).

59 Zie art. 206, WIB92.

2.3.6. De "zesde bewerking": de investeringsaftrek

De modaliteiten voor de investeringsaftrek worden hierna uitgebreider beschreven in hoofdstuk 3. Laten we hier alleen vermelden dat hij van toepassing blijft:

- voor investeringen in "Onderzoek en Ontwikkeling", investeringen voor een "rationeler energieverbruik", "groene" investeringen, investeringen in beveiliging en octrooien,
- voor kleine en middelgrote ondernemingen, waaronder hier verstaan wordt vennootschappen waarvan de meerderheid van de stemrechten in handen is van natuurlijke personen en die geen deel uitmaken van een groep waartoe ook een coördinatiecentrum behoort,
- voor investeringen gericht op het verzekeren van de productie en het recyclageproces van herbruikbare verpakkingen,
- voor de "gespreide aftrek".

De toepasselijke tarieven en de modaliteiten van de aftrek worden beschreven in hoofdstuk 3.

2.3.7. Gemeenschappelijke bepalingen voor de aftrekken bij de 3^e en 5^e bewerking

Er mag geen enkele aftrek gebeuren:

- a) op het gedeelte van de belastbare winsten dat overeenstemt met de ontvangen abnormale of goedgunstige voordelen;
- b) op het bedrag dat bij de verworpen uitgaven is opgenomen als financiële participatie van de werknemers in het kapitaal en de winsten van hun vennootschap;
- c) op de grondslag van de bijzondere aanslag op geheime commissielonen;
- d) op het gedeelte van de belastbare winsten dat voortspuit uit de niet-naleving van de onaantastbaarheidsvoorwaarde voor de investeringsreserve.

2.4. Berekening van de belasting

2.4.1. Normaal tarief

De Ven.B is verschuldigd tegen het tarief van 33%.

2.4.2. Verminderde tarieven

Verminderde tarieven kunnen worden toegepast indien de belastbare winst niet méér bedraagt dan € 322.500.

Tabel 2.1
Verminderde tarieven in de Ven.B

Netto belastbare winst		Op die schijf toepasselijk tarief
0	- 25.000	24,25%
25.000	- 90.000	31%
90.000	- 322.500	34,50%
322.500	en meer	33%

Om die verminderde tarieven te kunnen genieten, moet de vennootschap evenwel voldoen aan een aantal bijkomende voorwaarden die verband houden met:

- de activiteiten van de vennootschap;
- het aandeelhouderschap van de vennootschap;
- de vergoeding van het maatschappelijk kapitaal;
- de bezoldiging van hun bedrijfsleiders.

DE ACTIVITEITEN VAN DE VENNOOTSCHAP

De wetgeving stelt in verband met de activiteiten van de vennootschap twee voorwaarden om de verminderde tarieven te kunnen genieten:

- de vennootschap mag geen deel uitmaken van een groep waartoe een in het kader van KB nr. 187 van 30.12.1982 erkend coördinatiecentrum behoort;
- de groep mag geen aandelen bezitten waarvan de beleggingswaarde meer bedraagt dan 50%, van hetzij de gerevalueerde waarde van het gestorte kapitaal, hetzij van het gestorte kapitaal vermeerderd met de belaste reserves en de geboekte meerwaarden. De in aanmerking komende waarden zijn die van de dag waarop de vennootschap die de aandelen bezit, haar jaarrekening heeft opgesteld. Om te bepalen of de grens van 50% is overschreden, worden de aandelen die ten minste 75% vertegenwoordigen van het gestorte kapitaal van de vennootschap die de aandelen heeft uitgegeven, niet in aanmerking genomen.

HET AANDEELHOUDERSCHAP VAN DE VENNOOTSCHAP

Het voordeel van de verminderde tarieven wordt niet verleend aan vennootschappen waarvan ten minste de helft van de aandelen in het bezit zijn van één of meer andere vennootschappen.

DE VERGOEDING VAN HET MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL

De mogelijkheid om de verminderde tarieven te genieten wordt eveneens ontzegd wanneer de dividenduitkering hoger is dan 13% van het bij het begin van het belastbaar tijdperk werkelijk gestort nog terugbetaalbaar maatschappelijk kapitaal.

DE BEZOLDIGING VAN DE BEDRIJFSLEIDERS

Om de verminderde tarieven te kunnen genieten is de vennootschap er ook toe gehouden om, ten laste van het resultaat van het belastbare tijdperk, aan ten minste één van de bedrijfsleiders een bezoldiging toe te kennen die gelijk is aan of hoger dan het belastbare inkomen van de vennootschap, wanneer die bezoldiging minder bedraagt dan € 24.500.

HET GEVAL VAN DE DOOR DE NATIONALE RAAD VAN DE COÖPERATIE ERKENDE COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAPPEN

Een coöperatieve vennootschap die erkend is door de Nationale Raad van de Coöperatie kan de verminderde tarieven genieten, zelfs indien ze niet voldoet aan de voorwaarden inzake:

- het aandeelhouderschap van de vennootschap;
- het bezit van aandelen van andere vennootschappen;
- de bezoldiging van de bedrijfsleiders.

De andere voorwaarden blijven wel van toepassing.

2.4.3. Belastingkrediet

Om de verhoging te bevorderen van de eigen middelen van de KMO's wordt er vanaf aanslagjaar 1997 een belastingkrediet verleend aan de vennootschappen die in de Ven.B onderworpen zijn aan de verminderde tarieven.

Dat krediet bedraagt 7,5% van het positief verschil tussen:

- het op het einde van het belastbare tijdperk **in geld gestort** kapitaal en,
- het hoogste bedrag van het op het einde van enig belastbaar tijdperk **in geld gestorte** kapitaal dat vroeger werd aangemerkt als **basis van het belastingkrediet**. Bij het ontbreken daarvan gebruikt men als tweede term van het verschil het hoogste door het in geld bereikte bedrag op het einde van een van de drie voorgaande belastbare tijdperken.

Het belastingkrediet kan echter het bedrag van € 19.850 niet overschrijden.

Het is volledig verrekenbaar met de Ven.B. Een mogelijk overschot is niet terugbetaalbaar, maar het kan wel overgedragen worden op de Ven.B van de drie eerstvolgende belastbare tijdperken.

2.4.4. Aanvullende crisisbijdrage

Door de invoering van de aanvullende crisisbijdrage wordt de vennootschapsbelasting vermeerderd met drie opcentiemen, uitsluitend ten voordele van de Staat.

2.4.5. Vermeerdering wegens geen of ontoereikende voorafbetalingen

De vermeerdering wegens gebrek aan of ontoereikendheid van voorafbetalingen wordt in beginsel op dezelfde wijze berekend als in de personenbelasting (60), **behoudens** dat:

- de datums berekend worden vanaf de eerste dag van het boekjaar en niet op basis van het kalenderjaar;
- de grondslag niet moet worden verhoogd tot 106%;
- de vermeerdering niet wordt verminderd tot 90%.

Vanaf 2003 zijn vennootschappen die de verminderde tarieven kunnen genieten, niet onderworpen aan belastingvermeerdering voor de eerste drie boekjaren na hun oprichting. Deze bepaling wordt van kracht voor de vennootschappen opgericht in 2003.

2.4.6. Verrekening van de voorheffingen

A. Terugbetaalbare voorheffingen

Zijn verrekenbaar met de vennootschapsbelasting en terugbetaalbaar:

- de voorafbetalingen;
- de roerende voorheffing.

60 Zie hierboven blz. 44.

Met betrekking **tot dividenden** is de verrekening van de RV toegestaan op voorwaarde dat de genietter van de inkomsten de aandelen in volle eigendom heeft op het ogenblik van de toekenning of betaalbaarstelling van de inkomsten. Bovendien mag een vennootschap de roerende voorheffing met betrekking tot dividenden niet verrekenen wanneer de toekenning van die inkomsten een waardevermindering van de aandelen of deelbewijzen veroorzaakt.

De fictieve roerende voorheffing (FRV) met betrekking tot interesten van leningen die aan coördinatiecentra zijn toegestaan of met betrekking tot dividenden die in coördinatiecentra ingebrachte kapitalen vergoeden, is verrekenbaar en terugbetaalbaar. Het tarief van de FRV werd eerst teruggebracht van 25/75 tot 10/90 en vervolgens opgeheven (61). Die wijzigingen hebben geen betrekking op vroegere investeringen; inkomsten uit de financiering van die investeringen blijven recht geven op de verrekening van de FRV.

Met betrekking tot interesten wordt de verrekening van de roerende voorheffing slechts **pro rata temporis** toegestaan voor de periode waarin de vennootschap de effecten in **volle eigendom** heeft gehad.

B. Niet-terugbetaalbare voorheffingen

De onroerende voorheffing is niet verrekenbaar met de Ven.B maar vormt een aftrekbare uitgave.

De **forfaitaire buitenlandse belasting** (FBB) is verrekenbaar met de vennootschapsbelasting (Ven.B) maar niet terugbetaalbaar. Zij heeft nog enkel betrekking op royalty's en interesten.

Wat royalty's betreft stemt de FBB overeen met 15/85 van het werkelijk in het binnenland ontvangen inkomen.

Wat de interesten betreft wordt zij als volgt vastgesteld:

- het tarief is niet langer eenvormig maar hangt af van de werkelijk in het buitenland ingehouden belasting. Dat tarief wordt bekomen door de in het buitenland werkelijk betaalde belasting te delen door de in het binnenland ontvangen inkomsten en is beperkt tot 15%;
- het aldus bepaalde bedrag is verrekenbaar met de Ven.B. Maar het werkelijk verrekende bedrag mag niet hoger zijn dan de Ven.B overeenstemmend met de intermediatiemarge. Die intermediatiemarge stemt overeen met het verschil tussen het binnenlands inkomen en de daarop betrekking hebbende financiële lasten.

De verrekening van de FBB wordt alleen maar toegestaan voor de periode waarin de vennootschap de volle eigendom van de goederen of kapitalen heeft gehad.

2.4.7. Bijzondere aanslagstelsels

Op de niet-verantwoorde sommen of lasten en op verdoken meerwinsten wordt een belasting van 300% toegepast, te verhogen met de aanvullende crisisbijdrage. Deze belasting is een beroepskost.

61 Zie 3^e deel, "de coördinatiecentra", blz. 203 en volgende.

BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 2 DE WERKNEMERSPARTICIPATIES IN HET KAPITAAL EN IN DE WINST VAN HUN VENNOOTSCHAP

De wet van 22 mei 2001 voert een nieuw belastingstelsel in om de werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van hun vennootschap of van de groep waarvan hun vennootschap deel uitmaakt, te bevorderen. In deze bijlage worden de beginselen van het stelsel en de nieuwe fiscale bepalingen beknopt beschreven.

De beginselen van het nieuwe stelsel

Het participatieplan moet aan een aantal voorwaarden voldoen, waarvan de voornaamste hieronder worden vermeld.

Het moet worden ingevoerd via een collectieve arbeidsovereenkomst of, voor de vennootschappen zonder vakbondsafvaardiging, door een toetredingsakte die wordt opgesteld door de werkgever en waarmee de werknemers akkoord zijn gegaan. Er wordt een procedure voorzien om de opmerkingen van de werknemers te verzamelen en zo nodig een verzoening te bewerkstelligen met de voorstellen van de werkgever.

Alle werknemers van de vennootschap moeten de mogelijkheid hebben deel te nemen aan het participatieplan. De collectieve arbeidsovereenkomst of de toetredingsakte kunnen een anciënniteitsvoorwaarde voorzien van ten hoogste één jaar.

Het totale bedrag van de deelnames in het kapitaal en in de winst dat aan de werknemers wordt toegekend, mag bij de afsluiting van het boekjaar, geen van de volgende limieten overschrijden: 10% van de bruto loonmassa en 20% van de winst van het boekjaar na belasting.

Het participatieplan mag niet worden ingevoerd ter vervanging of omzetting van loon, premies, voordelen of aanvullingen welke in de collectieve of individuele overeenkomsten zijn voorzien.

Het participatieplan in de winst dat door een « kleine vennootschap » in de zin van het Wetboek van vennootschappen wordt ingevoerd, kan de vorm aannemen van een investeringsspaarplan overeenkomstig hetwelk de winsten die door de vennootschap aan de werknemers worden toegekend, aan de vennootschap weer ter beschikking worden gesteld in het kader van een niet-achtergestelde lening. De uitgeleende bedragen leveren een intrest op tegen een intrestvoet die niet lager mag zijn dan die op lineaire obligaties van dezelfde duur als die van de lening die aan de vennootschap wordt verleend. De lening moet worden terugbetaald op een termijn die niet minder dan 2 jaar, noch meer dan 5 jaar mag bedragen. De vennootschap moet, gedurende dezelfde periode, de ontvangen bedragen aanwenden voor vaste activa.

De bedragen die door de vennootschap worden toegekend in het kader van het participatieplan zijn in beginsel niet onderworpen aan de socialezekerheidsbijdragen (noch aan de werknemers-, noch aan de werkgeversbijdragen).

Het belastingstelsel

De bedragen die door de vennootschap in het kader van het participatieplan worden toegekend, zijn **als verworpen uitgaven onderworpen aan de vennootschapsbelasting**. Zij worden dus noch als beroepsinkomsten, noch als roerende inkomsten beschouwd. De helft van de aldus gevestigde vennootschapsbelasting wordt overgemaakt aan de RSZ. Er kan geen enkele aftrek van giften, van definitief belaste inkomsten (DBI), van investeringsaftrek of van vroegere verliezen worden verricht op het bedrag van de toegekende winsten die als verworpen uitgaven worden opgenomen.

Deelname in het kapitaal

- Wanneer het een deelname in het kapitaal betreft, wordt het belastbaar bedrag vastgesteld met referentie tot de beurskoers voor genoteerde aandelen, en, voor niet-genoteerde aandelen, tot een bedrag dat niet lager kan zijn dan de boekwaarde van de aandelen of de werkelijke waarde van de aandelen op het moment van de toekenning ervan, overeenkomstig het gelijkkluidend advies van een bedrijfsrevisor of van een accountant.
- De deelname in het kapitaal wordt onderworpen aan een **bevrijdende belasting** (62) van **15%** voor zover het participatieplan een onbeschikbaarheidsperiode van de aandelen voorziet die niet korter kan zijn dan 2 jaar noch langer dan 5 jaar. Als aan deze onbeschikbaarheidsperiode niet wordt voldaan, wordt een aanvullende belasting van 23,29% geheven (63).

Deelname in de winst

- Het belastbaar bedrag is het toegekend bedrag.
- De toegekende bedragen worden onderworpen aan de werknemersbijdragen voor de sociale zekerheid en het overblijvende nettobedrag wordt onderworpen aan een bevrijdende belasting van 25 %.

62 Het betreft een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting, zie 2^e deel, hoofdstuk 10.

63 Het tarief van deze belasting werd zo berekend dat het overeenkomt met de totale belasting, met inbegrip van de sociale zekerheid, op een toekenning in speciën.

HOOFDSTUK 3

BEPALINGEN DIE GEMEENSCHAPPELIJK ZIJN INZAKE DE PERSONENBELASTING EN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING

Wat nieuws ?

- *De hervorming van de vennootschapsbelasting wijzigt de afschrijvingsregels.*
- *De uitgaven voor “ondernemingscrèches” zijn aftrekbaar binnen bepaalde grenzen.*
- *Investerings in beveiliging kunnen de investeringsaftrek genieten tegen het verhoogde tarief.*

3.1. Het fiscaal stelsel van de afschrijvingen

Het Wetboek der Inkomstenbelastingen voorziet in twee afschrijvingsregelingen (64): de lineaire afschrijving en de degressieve afschrijving.

De **lineaire afschrijving** wordt berekend door jaarlijks, en dit gedurende de hele afschrijvingsperiode, een vast afschrijvingspercentage toe te passen op de aanschaffings- of beleggingswaarde.

De **degressieve afschrijving** daarentegen wordt jaarlijks berekend op de **restwaarde** van het goed en het maximumbedrag ervan is gelijk aan het dubbele van een lineaire afschrijving afgestemd op de normale gebruiksduur.

De belastingplichtige dient een afschrijving toe te passen die gelijk is aan het bedrag van de jaarlijkse lineaire afschrijving vanaf het belastbaar tijdperk waarvoor deze hoger is dan het bedrag van de jaarlijkse degressieve afschrijving.

De jaarlijkse degressieve afschrijving mag echter nooit méér bedragen dan 40% van de aanschaffings- of beleggingswaarde.

Degressieve afschrijvingen **mogen niet worden toegepast** op:

- immateriële vaste activa,
- autovoertuigen andere dan taxi's en voertuigen bestemd voor verhuring met bestuurder,
- vaste activa waarvan het gebruik aan derden is afgestaan door de belastingplichtige die ze afschrijft.

De belastingplichtige die kiest voor de degressieve afschrijving moet de betrokken activa vermelden in een speciaal daartoe bestemde opgave.

De eerste afschrijvingsannuïteit kan geboekt worden vanaf het boekjaar waarin de vaste activa zijn verkregen. Voor vennootschappen die de verminderde tarieven voor KMO's niet kunnen genieten (65), wordt de annuïteit berekend pro rata temporis op basis van het aantal dagen dat verstreken is sinds de verwerving.

Afschrijving van de **bijkomende kosten** wordt toegestaan in zoverre deze kosten betrekking hebben op activa waarvan de afschrijving van de hoofdsom fiscaal aanvaard is.

64 In welbepaalde gevallen is verdubbeling van de lineaire afschrijving mogelijk: zie blz. 79.

65 Zie hierboven, hoofdstuk 2, blz. 68.

Twee verschillende afschrijvingsregelingen worden in principe toegestaan:

- opneming in de afschrijfbaar waarde van het goed en gelijktijdige afschrijving;
- afschrijving aan een eigen ritme (66), eventueel voor 100% tijdens het boekjaar of het jaar waarin de investering werd uitgevoerd.

Vennootschappen die het verminderd tarief voor KMO's niet kunnen genieten, mogen evenwel alleen de eerste methode toepassen: de bijkomende kosten moeten dus volgens hetzelfde ritme worden afgeschreven als de hoofdsom. De *pro rata temporis* begrenzing van de annuïteit in het jaar van de verwerving geldt dus ook voor de bijkomende kosten.

3.2. Ondernemingscrèches

Vennootschappen, handelaars en beoefenaars van vrije beroepen kunnen sommen gestort met het oog op de financiering van ondernemingscrèches, aftrekken als beroepskosten. De aftrek geldt zowel voor de sommen gestort voor de creatie van een nieuwe opvangplaats als voor het behoud van bestaande opvangplaatsen.

De volgende voorwaarden moeten zijn vervuld:

- de voorziening voor opvang moet worden erkend of gesubsidieerd door of moet onder toezicht staan van *Kind en Gezin, l'Office de la naissance et de l'enfance (ONE)* of de Executieve van de Duitstalige Gemeenschap;
- de sommen moeten werkingskosten of uitgaven voor uitrusting financieren. Ze mogen de tussenkomst van de ouders aan de opvangvoorziening niet omvatten.

De aftrek mag niet méér bedragen dan € 5.250, niet-geïndexeerd bedrag (€ 6.300 voor de inkomsten van 2002), per nieuw gecreëerde of behouden opvangplaats.

3.3. Investeringsaftrek

De investeringsaftrek (67) maakt het mogelijk om van de belastbare grondslag een deel van het bedrag van de investeringen die werden verwezenlijkt gedurende de belastbare periode, af te trekken.

Ze mag worden toegestaan aan vennootschappen en aan natuurlijke personen, wat laatstgenoemden betreft alleen in zover zij winsten of baten aangeven.

3.3.1. Investerings die in aanmerking dienen te worden genomen

ALGEMENE REGEL

De investeringsaftrek mag toegepast worden op investeringen in **materiële en immateriële** vaste activa, verkregen of tot stand gebracht **in nieuwe staat** gedurende het belastbare tijdperk en in **België** voor beroepsdoeleinden gebruikt.

66 Bijkomende kosten van voertuigen moeten aan hetzelfde ritme worden afgeschreven als het voertuig zelf.

67 Artikelen 68 tot 77, WIB92.

AAN DERDEN OVERGEDRAGEN ACTIVA

Wanneer de investering betrekking heeft op een actiefbestanddeel waarvan de gebruiksrechten zijn overgedragen aan een derde en waarop deze laatste de afschrijvingen mag toepassen, dan wordt aan de overdrager geen investeringsaftrek toegestaan: dit is het geval bij leasing en bij overdracht van erfpacht- of opstalrechten.

Wanneer de investering betrekking heeft op een actiefbestanddeel waarvan de gebruiksrechten zijn overgedragen volgens andere modaliteiten dan leasing, overdracht van erfpacht- of opstalrechten, terwijl de overdrager de afschrijvingen erop mag toepassen, dan mag de verkrijger slechts een investeringsaftrek toepassen indien hij een natuurlijke persoon is die de goederen in kwestie in België gebruikt voor het behalen van winsten of baten zonder het gebruiksrecht ervan geheel of gedeeltelijk af te staan aan een andere derde.

ANDERE GEVALLEN VAN UITSLUITING

Zijn van het voordeel van de investeringsaftrek uitgesloten:

- activa die niet uitsluitend voor beroepsdoeleinden worden gebruikt;
- investeringen die zijn gefinancierd door tussenkomst van een coördinatiecentrum;
- gebouwen aangeschaft in het vooruitzicht van wederverkoop;
- niet-afschrijfbaar of op minder dan 3 jaar afschrijfbaar activa;
- bijkomende kosten, indien ze niet samen met de activa waarop ze betrekking hebben, worden afgeschreven;
- personenwagens en wagens voor dubbel gebruik (68).

3.3.2. Berekeningsbasis

Het afschrijfbaar bedrag bepaalt de berekeningsbasis van de investeringsaftrek.

3.3.3. Van toepassing zijnde percentages**BEPALING VAN HET BASISPERCENTAGE**

Het **basispercentage** is afhankelijk van het inflatiepercentage: voor investeringen van het jaar "t" steunt het op het verschil tussen het gemiddelde van de indexen van de consumptieprijzen van de jaren "t-1" en "t-2". Dat verschil wordt vermeerderd met 1 punt (vennootschappen) of met 1,5 punt (natuurlijke personen).

Bij vennootschappen mag het zo bekomen basispercentage niet lager zijn dan 3% en niet hoger dan 10%. Voor natuurlijke personen zijn de minima en maxima respectievelijk 3,5% en 10,5%.

68 Behalve voor voertuigen die uitsluitend bestemd zijn om gebruikt te worden voor taxidiensten, voor verhuur met chauffeur of voor praktijklessen in erkende rijsscholen.

INVESTERINGEN DIE DE AFTREK GENIETEN TEGEN HET BASISPERCENTAGE

Sedert de opnulzetting van de investeringsaftrek wordt de aftrek tegen het basistarief alleen nog toegepast voor:

- investeringen van natuurlijke personen en KMO's, waaronder hier wordt verstaan vennootschappen waarvan de meerderheid der stemrechten in handen is van natuurlijke personen en die geen deel uitmaken van een groep waartoe ook een coördinatiecentrum behoort,
- investeringen die erop gericht zijn de productie en het recyclingproces van herbruikbare verpakkingen te verzekeren.

VERHOOGDE PERCENTAGES

De verhoogde percentages worden altijd berekend ten opzichte van het percentage dat van toepassing is op natuurlijke personen, ook als het gaat om investeringen gedaan door vennootschappen.

Verhoogde percentages zijn van toepassing:

- op octrooien (+ 10 punten);
- op investeringen gedaan met het oog op de bevordering van het onderzoek en ontwikkeling van nieuwe producten en technologieën die geen invloed hebben op het milieu of die trachten de negatieve weerslag op het milieu zo klein mogelijk te houden (+ 10 punten);
- op energiebesparende investeringen (+ 10 punten);
- op investeringen gericht op de beveiliging van de beroepslokalen en waarvan de installatie werd aanbevolen en goedgekeurd door de in de betrokken zone daartoe bevoegde ambtenaar belast met de adviezen inzake technopreventie (+ 10 punten).

In geval van gespreide aftrek (zie hierna) wordt het basispercentage verhoogd:

- met 17 punten voor investeringen die de 10-punten-verhoging genieten;
- met 7 punten voor de andere investeringen.

*Tabel 3.1.
Tarief van de investeringsaftrek
Aanslagjaar 2003*

Aard van de investeerder en van de investering	Tarief van de aftrek
Natuurlijke personen (aftrek in één keer)	
Basispercentage	3,5%
Octrooien, investeringen in "O&O en milieu", energiebesparende investeringen en investeringen in beveiliging	13,5%
Vennootschappen (aftrek in één keer)	
KMO	3,0%
Andere vennootschappen	0,0%
Octrooien, investeringen in "O&O en milieu", energiebesparende investeringen en investeringen in beveiliging	13,5%
Investerings ter bevordering van het hergebruik van drankverpakkingen en industriële producten	3,0%
Gespreide aftrek	
Octrooien, investeringen in "O&O en milieu", energiebesparende investeringen en investeringen in beveiliging	20,5%
Andere investeringen	10,5%

3.3.4. Toepassingsregels

De aftrek gebeurt **in principe in één maal**.

Ondernemingen die minder dan 20 werknemers in dienst hebben op de 1e dag van het belastbaar tijdperk kunnen kiezen voor een stelsel van vereenvoudigde gespreide aftrek (69). De aftrek wordt dan toegestaan naar gelang de fiscaal aanvaarde afschrijvingen.

In geval van onvoldoende winsten (of baten) mogen de investeringsaftrekken die niet kunnen worden verricht, worden overgedragen op de volgende belastbare tijdperken.

De investeringsaftrek waarop een belastingplichtige recht heeft ingevolge investeringen van vroegere belastbare tijdperken, is aan volgende aftrekbeperving onderworpen :

*Tabel 3.2.
Aftrekbeperving van de overdracht*

Totaalbedrag van de aftrek	Aftrekbeperving van de overdracht
minder dan € 743.440	geen
tussen € 743.440 en € 2.973.770	€ 743.440 maximum
€ 2.973.770 en meer	25% van de overdracht

3.4. Fiscale weerslag van gewestelijke steunmaatregelen

3.4.1. Opname van het voordeel van die steunmaatregelen in de belastbare basis

Tewerkstellingspremies zijn een belastbaar inkomen in hoofde van de vennootschappen die ze genieten.

Gewestelijke steunmaatregelen nemen vaak de vorm aan van rentetoeelagen of kapitaalsubsidies.

Rentetoeelagen zijn altijd belastbaar aangezien zij het bedrag van de betaalde - en dus aftrekbare - interesten verminderen.

Kapitaalsubsidies zijn niet belastbaar bij hun inning, doch worden beschouwd als winst van het belastbaar tijdperk waarin ze zijn toegekend en van ieder daaropvolgend belastbaar tijdperk, in evenredigheid tot de afschrijvingen die respectievelijk tot op het einde van dat belastbare tijdperk en tijdens ieder daaropvolgend belastbaar tijdperk als bedrijfslast zijn aanvaard en, in voorkomend geval, ten belope van het saldo bij vervreemding of buitengebruikstelling van de vaste activa.

3.4.2. Verdubbeling van de lineaire afschrijvingen

Verdubbeling van de lineaire afschrijving (70) kan worden toegepast op bepaalde investeringen in gebouwde onroerende goederen en in uitrusting en materieel die gewestelijke steunmaatregelen genieten (of voorheen de wetten op de economische expansie genoten).

De toegestane jaarlijkse afschrijving is gelijk aan het dubbele van de normale lineaire afschrijving gedurende maximum drie opeenvolgende belastbare tijdperken overeengekomen in het bijstandscontract.

69 De voorwaarde inzake aantal werknemers hoeft niet vervuld te zijn om de gespreide aftrek op "groene" investeringen te genieten.

70 Zie art. 64bis, WIB92.

3.4.3. Vrijstelling van de onroerende voorheffing

Vrijstelling van de onroerende voorheffing (71) wordt toegestaan op investeringen in onroerende goederen waarvoor de onderneming een regionale steun (een rentetoeelage of een kapitaalpremie) geniet.

Deze vrijstelling wordt toegekend gedurende maximum 5 jaar ingaande op 1 januari na de ingebruikneming en geldt voor de gebouwen en voor de met die gebouwen eenzelfde kadastraal perceel vormende gronden, alsmede voor het materieel en de uitrusting die onroerend zijn uit hun aard of door bestemming.

3.5. Belastingstelsel van de meerwaarden

3.5.1. Meerwaarden verwezenlijkt tijdens de exploitatie

A. Vrijwillig verwezenlijkte meerwaarden op materiele en immateriele vaste activa

Dit belastingstelsel is gegrond op het beginsel van uitgestelde taxatie.

Deze uitgestelde taxatie wordt toegepast, onder voorwaarde van wederbelegging, op de meerwaarden die werden verwezenlijkt op de materiële en immateriële vaste activa die sedert **meer dan vijf jaar** zijn bestemd voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid.

Indien de duur van de bestemming minder is dan 5 jaar, is de meerwaarde een tegen vol tarief belastbare winst.

Indien de uitgestelde taxatie wordt toegepast, worden de betrokken meerwaarden beschouwd als winst over het belastbaar tijdperk van de wederbelegging en van de daaropvolgende belastbare tijdperken naar rata van ofwel de afschrijvingen, ofwel het niet-afgeschreven saldo voor het belastbaar tijdperk waarin het goed niet meer voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid wordt gebruikt.

Deze uitgestelde taxatie gebeurt tegen vol tarief.

De wederbelegging moet gebeuren in afschrijfbaar materiële of immateriële vaste activa binnen een termijn van drie jaar die aanvangt de eerste dag van het belastbaar tijdperk waarin de meerwaarde werd verwezenlijkt.

Bij ontstentenis van wederbelegging binnen deze termijn wordt de meerwaarde aangemerkt als winst van het belastbare tijdperk waarin de wederbeleggingstermijn verstreek.

De taxatie geschiedt tegen vol tarief.

De vrijstelling van het monetair gedeelte blijft behouden (72).

B. Vrijwillig verwezenlijkte meerwaarden op financiële vaste activa

Op vastrentende effecten gerealiseerde meerwaarden zijn tegen het vol tarief belastbaar.

71 Cf. wetten van 17.07.1959 en 30.12.1970

72 De vrijstelling van het monetair gedeelte is enkel van toepassing op meerwaarden verwezenlijkt op vaste activa die ten laatste in 1949 zijn verkregen of tot stand gebracht.

De op aandelen verwezenlijkte meerwaarden zijn volledig vrijgesteld en dit zonder dat aan een wederbeleggingsvoorwaarde of een onaantastbaarheidsvoorwaarde dient voldaan te worden. Er wordt evenwel vereist dat de inkomsten uit de aandelen waarop de meerwaarde is verwezenlijkt voldoen aan de voorwaarde "belast te zijn" zoals die geldt voor definitief belaste inkomsten (73). **De voorwaarde betreffende de participatiedrempel daarentegen speelt geen rol inzake vrijstelling van de meerwaarden.**

C. Gedwongen meerwaarden

Onder "gedwongen meerwaarden" worden verstaan: meerwaarden die voortkomen van vergoedingen ontvangen naar aanleiding van een schadegeval, een onteigening, een opeising in eigendom of enige andere gelijkaardige gebeurtenis die de betrokken natuurlijke persoon of rechtspersoon niet kon voorzien of beletten. Indien die gebeurtenis de definitieve stopzetting van de beroepsbezigheid tot gevolg heeft, wordt het stelsel van stopzettingsmeerwaarden toegepast.

In het andere geval, met name wanneer de beroepsbezigheid wordt voortgezet, zijn deze meerwaarden belastbaar volgens de regels die van toepassing zijn op vrijwillig verwezenlijkte meerwaarden:

- uitgestelde taxatie, indien voldaan wordt aan de voorwaarde van herbelegging in materiële en immateriële vaste activa;
- volledige taxatie voor de meerwaarden verwezenlijkt op vastrentende effecten;
- vrijstelling zonder herbeleggingsvoorwaarde maar mits naleving van de voorwaarde voor belasting op meerwaarden verwezenlijkt op aandelen.

De herbeleggingstermijn verstrijkt 3 jaar na het einde van het belastbaar tijdperk waarin de vergoeding is **ontvangen**.

3.5.2. Stopzettingsmeerwaarden

Stopzettingsmeerwaarden zijn meerwaarden die verwezenlijkt worden ter gelegenheid of naar aanleiding van het stopzetten van een beroepswerkzaamheid. Het kan hier zowel gaan om vrijwillig verwezenlijkte als om gedwongen meerwaarden. Het bijzonder regime is van toepassing op meerwaarden op voorraden en bestellingen in uitvoering, op immateriële vaste activa, op materiële en financiële activa en op andere effecten in portefeuille (74).

De stopzetting kan gedeeltelijk of volledig zijn, maar ze moet definitief zijn.

Deze meerwaarden zijn belastbaar zodra ze **vastgesteld** zijn, bv. via een belofte van verkoop, een contract van huurkoop, een aangifte van nalatenschap.

Het toe te passen belastingstelsel is afhankelijk van de omstandigheden en van de aard van de activa.

- indien het gaat om materiële of financiële activa, of om andere aandelen: 16,5%;
- indien het gaat om immateriële activa: 33% van het deel van de meerwaarde dat het algebraïsch totaal van de belastbare winsten en verliezen die verkregen zijn in de vier jaren voorafgaand aan de stopzetting, niet te boven gaat; het saldo is tegen het volle tarief belastbaar.

73 Zie hierboven, blz. 65.

74 Het hierna beschreven stelsel is van toepassing wanneer de stopzetting van de activiteit zich heeft voorgedaan na 6 april 1992.

De aanslagvoet van 16,5% is eveneens van toepassing wanneer de stopzetting gebeurt ingevolge het overlijden van de belastingplichtige, ingevolge een gedwongen definitieve stopzetting, of nog wanneer de belastingplichtige de leeftijd van 60 jaar heeft overschreden op het ogenblik van de vaststelling van de stopzetting.

3.6. Belastingvrijstelling voor bepaalde categorieën bijkomend personeel

Een vrijstelling (aftrek van de belastbare winst) ten bedrage van € 11.990 wordt toegestaan per bijkomende personeelseenheid die in België voltijds in een onderneming wordt tewerkgesteld:

- in het wetenschappelijk onderzoek,
- voor de ontwikkeling van het technologisch potentieel van de onderneming,
- in een betrekking van diensthoofd voor de uitvoer (75),
- in een betrekking van diensthoofd bij de afdeling "integrale kwaliteitszorg".

Het gaat hier om een **permanente** maatregel die geldt voor **alle ondernemingen**.

Het bedrag van € 11.990 wordt verhoogd tot € 23.980 indien de nieuw aangeworven persoon een hooggekwalificeerd onderzoeker is die in wetenschappelijk onderzoek wordt tewerkgesteld. De betrokken persoon moet houder zijn van de titel van doctor of van geaggregeerde voor het hoger onderwijs en hij moet kunnen bewijzen dat hij al minstens tien jaar met wetenschappelijk onderzoek belast is geweest.

Het bijkomend personeel wordt bepaald op basis van het gemiddelde van de werknemers die door de onderneming werden ingezet voor dezelfde doeleinden tijdens het vorige belastbaar tijdperk. De toegestane vrijstelling wordt teruggenomen in geval van vermindering van personeel.

3.7. Vrijstelling voor bijkomend personeel van KMO's

Een vrijstelling van de belastbare winsten en baten werd eveneens toegekend tot een bedrag van € 4.460 per in België door een KMO bijkomend tewerkgestelde personeelseenheid.

Worden beschouwd als KMO's: de nijverheids-, handels- of landbouwbedrijven die op 31 december 1997 of, als de aanvang van de exploitatie op een latere datum valt, op het einde van het jaar waarin de exploitatie is aangevangen, minder dan elf werknemers tewerkstellen.

De vrijstelling is van toepassing in de personenbelasting, de vennootschapsbelasting en de belasting der niet-inwoners.

De personeelsaangroei wordt berekend door het gemiddelde personeelsbestand van het betrokken jaar te vergelijken met dat van het vorige jaar.

Komen niet voor de vrijstelling in aanmerking:

- werknemers waarvoor men de vrijstelling geniet voor bijkomend personeel voor wetenschappelijk onderzoek en andere hierboven sub 3.6. vermelde gevallen;
- werknemers van wie het brutoloon meer dan € 79,82 per dag of meer dan € 10,51 per uur bedraagt;

75 In dit geval kan de vrijstelling eveneens toegestaan worden als de functie wordt toevertrouwd aan een lid van het reeds bestaande personeel, op voorwaarde dat er binnen de 30 dagen een nieuwe werknemer wordt aangeworven om de opengevallen functie te bezetten.

- een personeelsaangroei die het gevolg is van een overname van werknemers die reeds eerder aangeworven waren, ofwel door een onderneming waarmee de belastingplichtige zich rechtstreeks in enigerlei band van wederzijdse afhankelijkheid bevindt, ofwel door een onderneming waarvan hij de beroepswerkzaamheid verderzet.

Indien echter het gemiddeld personeelsbestand tijdens het jaar volgend op de vrijstelling is verminderd ten opzichte van het jaar van vrijstelling, dan wordt het totaalbedrag van de voordien vrijgestelde winsten of baten verminderd met € 4.460 per afgevoelde personeelseenheid.

Het gaat hier om een **tijdelijke** maatregel, die van toepassing is in de periode 1998-2003.

HOOFDSTUK 4 DE RECHTSPERSONENBELASTING (RPB)

4.1. Wie is aan de rechtspersonenbelasting onderworpen?

Er zijn drie categorieën belastingplichtigen in de rechtspersonenbelasting:

- de Staat, de provincies, de Brusselse agglomeratie, de gemeenten en de openbare godsdienstige verenigingen (kerkfabrieken);
- de intercommunale verenigingen, de maatschappijen voor intercommunaal vervoer alsmede sommige met name genoemde instellingen : de Nationale Delcrederedienst, TEC, De Lijn, enz.;
- de vennootschappen en verenigingen, met name de VZW's die zich niet met exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighouden.

4.2. Belastbare grondslag en heffing van de belasting

4.2.1. Basisprincipe

De aan de RPB onderworpen rechtspersonen worden niet op hun totaal jaarlijks netto-inkomen belast, maar enkel:

- op de onroerende inkomsten;
- op hun inkomsten uit kapitalen en roerende goederen, met inbegrip van de eerste schijf van € 1.500 van inkomsten uit spaardeposito's en van de eerste schijf van € 150 van dividenden van erkende coöperatieve vennootschappen en van vennootschappen met een sociaal oogmerk;
- op sommige diverse inkomsten.

De belasting wordt geheven door middel van voorheffingen.

4.2.2. De belasting van roerende inkomsten

Wanneer aan de RPB onderworpen belastingplichtigen roerende inkomsten of diverse inkomsten van roerende aard ontvangen, zonder inhouding van RV, is de RV verschuldigd door de genietter van de inkomsten zelf.

4.2.3. Zes gevallen van inkohiering

Er worden nochtans specifieke inkohieringen gedaan in zes bijzondere gevallen. In al deze gevallen is de aanvullende crisisbijdrage van toepassing volgens dezelfde modaliteiten als in de vennootschapsbelasting.

- a) Sommige onroerende inkomsten, met name het netto-inkomen van in België gelegen onroerende goederen die worden verhuurd, zijn onderworpen aan een belasting van 20%. Alleen de derde categorie belastingplichtigen is eraan onderworpen.

- b) Meerwaarden verwezenlijkt bij de overdracht ten bezwarende titel van gebouwde en ongebouwde onroerende goederen zijn belastbaar volgens dezelfde modaliteiten als in de PB voor de derde categorie belastingplichtigen.
- c) De overdracht van belangrijke deelnemingen is belastbaar tegen 16,5% volgens dezelfde modaliteiten als in de PB (⁷⁶) voor de derde categorie belastingplichtigen.
- d) Niet-verantwoorde bedragen en lasten worden volgens dezelfde modaliteiten belast als in de Ven.B (tarief van 300%). De eerste categorie is niet aan deze heffing onderworpen.
- e) Pensioenbijdragen en in de Ven.B als verworpen uitgaven beschouwde pensioenen zijn onderworpen aan een heffing van 39%. Deze belasting is niet verschuldigd door de in 4.1. genoemde eerste categorie belastingplichtigen, met name de Staat, de provincies, enz.
- f) Intercommunale verenigingen zijn belastbaar op de aan andere rechtspersonen verleende dividenden, met uitzondering van de intercommunales zelf en van de overheden. De toepasselijke aanslagvoet is 15% en de vermeerdering wegens geen of ontoereikende voorafbetalingen is van toepassing volgens dezelfde modaliteiten als in de vennootschapsbelasting.

76 Zie blz. 15.

HOOFDSTUK 5 DE VOORHEFFINGEN EN VOORAFBETALINGEN

Dit hoofdstuk handelt zowel over de voorafbetalingen als de voorheffingen van het jaar 2004. Twee van de drie voorheffingen zijn in feite in de meeste gevallen een definitieve belasting geworden. Inderdaad,

- de onroerende voorheffing is in de PB alleen nog verrekenbaar in het geval van het woonhuis.
- de roerende voorheffing is bevrijdend en treedt in de plaats van de eindbelasting, tenzij de belastingplichtige van oordeel is dat samenvoeging van inkomsten voor hem voordeliger is en hij de inkomsten aangeeft in de PB.

Alleen de bedrijfsvoorheffing is nog een echte voorheffing.

5.1. Onroerende voorheffing (OV)

De onroerende voorheffing wordt geheven op het geïndexeerd kadastraal inkomen. Voor inkomsten van het jaar 2004 bedraagt de indexeringscoëfficiënt der kadastrale inkomens 1,3604.

A. Basistarieven en opcentiemen

De aanslagvoet van de onroerende voorheffing omvat het basistarief en de provinciale en gemeentelijke opcentiemen.

De bevoegdheden om de basistarieven en de vrijstellingen inzake onroerende voorheffing te wijzigen behoren toe aan de Gewesten. De toe te passen tarieven zijn de volgende:

*Tabel 5.1
Tarieven van de onroerende voorheffing*

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Basistarief	2,5	1,25	1,25
Sociale woningen	1,6	0,8	0,8
Materieel en outillage	2,26	1,25	1,25

Deze tarieven zijn telkens te vermeerderen met provinciale en gemeentelijke opcentiemen. Als de basisvoet 1,25% is, bijvoorbeeld, dan genereren 3.000 opcentiemen een bijkomende aanslagvoet van 37,5%; de globale aanslagvoet van de onroerende voorheffing bedraagt dan 38,75%.

B. Verminderingen of kwijtscheldingen in het Vlaamse Gewest**VERMINDERING VOOR BESCHIEDEN WONING**

Er wordt een vermindering toegekend wanneer het totaalbedrag van de **niet-geïndexeerde** kadastrale inkomens van de gezamenlijke onroerende goederen van de belastingplichtige niet meer dan € 992 bedraagt. Het gewone tarief van die vermindering, die van toepassing is op de onroerende voorheffing van het hoofdverblijf, is 25%. Het grensbedrag van € 992 wordt berekend op basis van de in het Vlaamse Gewest gelegen onroerende goederen.

In geval van nieuwbouw of van verwerving in nieuwe staat bedraagt de toegekende vermindering 50% de eerste vijf jaren waarvoor de onroerende voorheffing verschuldigd is. De belastingplichtige kan die vermindering niet genieten als hij een bouwpremie of een aankooppremie heeft ontvangen.

GEZINSLASTEN

Verminderingen voor gezinslasten worden forfaitair toegekend en zijn onafhankelijk van het begrip "kinderen ten laste" dat in de personenbelasting wordt gebruikt. Om recht te geven op die verminderingen, moeten de kinderen recht geven op kinderbijslag en deel uitmaken van het gezin op 1 januari van het aanslagjaar.

De verminderingen worden, met ingang van het tweede kind, toegekend volgens het onderstaande barema.

Tabel 5.2
Vermindering onroerende voorheffing voor gezinslasten – Vlaams Gewest

Aantal in aanmerking genomen kinderen	Globaal bedrag van de vermindering
2	6,08
3	9,62
4	13,47
5	17,66
6	22,15
7	26,98
8	32,75
9	37,62
10	43,45

Officieuze bedragen berekend door de auteurs – MB nog niet verschenen.

Deze verminderingen zijn van toepassing op de aan het Gewest verschuldigde onroerende voorheffing en moeten dus vermenigvuldigd worden met het tarief van de opcentiemen.

Voorbeeld

KI van € 1.000

Opcentiemen: 1.500

Kinderen ten laste: 2

Berekening OV verschuldigd aan het Gewest: (1.000 x 0,025) – 6,08 =

18,92

Berekening OV verschuldigd aan lokale besturen: 18,92 x 15

283,80

Hetzij een totale OV van

302,72

HANDICAP EN INVALIDITEIT

Een vermindering van 20% wordt verleend aan groot-oorlogsinvaliden. De vermindering voor gehandicapten (77) wordt toegekend op dezelfde manier als de vermindering voor gezinslasten (zie tabel 5.2), door aan het aantal kinderen zoveel eenheden toe te voegen als er gehandicapten zijn die in aanmerking moeten genomen worden. Een gehandicapte echtgenoot geeft recht op een eenheid.

KWIJTSCHELDING VOOR IMPRODUCTIVITEIT

De kwijtschelding voor improductiviteit wordt verleend in verhouding tot de niet-ingebruikneming of improductiviteit van het onroerend goed. De duur van de improductiviteit of de niet-ingebruikneming moet gedurende het jaar ten minste 90 dagen bedragen. De kwijtschelding voor improductiviteit wordt niet meer verleend als van het goed geen gebruik werd gemaakt gedurende meer dan 12 maanden rekening houdend met het voorgaande aanslagjaar. Om recht te geven op een proportionele kwijtschelding moet de periode van improductiviteit dus begrepen zijn tussen 90 dagen en 12 maanden.

Deze beperking is niet van toepassing op gebouwde onroerende goederen die het voorwerp uitmaken van een onteigeningsplan en op die welke een sociaal of cultureel doel hebben en die vernieuwd of omgevormd worden voor een maatschappij voor sociale huisvesting voor rekening van de overheid. Zij is evenmin van toepassing wanneer een ramp of een geval van overmacht de belastingplichtige belet zijn recht van eigendom daadwerkelijk uit te oefenen.

C. Verminderingen of kwijtscheldingen in het Waalse Gewest

De verminderingen van de onroerende voorheffing zijn vanaf 2004 alleen nog van toepassing op één enkele, door de belastingplichtige aan te wijzen, woning. Alleen de vermindering voor bescheiden woning wordt nog uitgedrukt in % van het kadastraal inkomen. De andere verminderingen zijn forfaitaire bedragen, die toegepast worden op de globale onroerende voorheffing, provinciale en lokale opcentiemen inbegrepen.

VERMINDERING VOOR BESCHIEDEN WONING

Er wordt een vermindering toegekend wanneer het totaalbedrag van de **niet-geïndexeerde** kadastrale inkomens van de gezamenlijke onroerende goederen van de belastingplichtige niet méér dan € 745 bedraagt. Het gewone tarief van die vermindering bedraagt 25%. Ze wordt niet verleend voor het gedeelte van de woning dat voor de uitoefening van een beroepswerkzaamheid wordt gebruikt, wanneer dat deel meer bedraagt dan een vierde van het kadastraal inkomen van de woning.

In geval van nieuwbouw of van verwerving in nieuwe staat, bedraagt de toegekende vermindering 50% voor de eerste vijf jaren waarvoor de onroerende voorheffing verschuldigd is. De belastingplichtige kan die verhoogde vermindering niet genieten als hij een bouwpremie of een aankooppremie heeft ontvangen.

GEZINSLASTEN

Deze vermindering wordt verleend voor elke persoon die ten laste is van de belastingplichtige, diens echtgenoot of wettelijk samenwonende. De vermindering bedraagt € 125 per persoon ten laste en wordt verdubbeld (€ 250) voor elke gehandicapte persoon ten laste.

De echtgenoot of wettelijk samenwonende zelf geeft geen recht op vermindering.

77 Het gaat om personen met een graad van handicap van ten minste 66% wegens één of meerdere aandoeningen. In het Vlaamse Gewest wordt de vermindering voor gehandicapte personen vanaf aanslagjaar 1999 berekend alsof het een gehandicapt kind betrof.

Voorbeeld

KI van € 1.000

Opcntiemen: 3.000

Kinderen ten laste: 2

Berekening OV verschuldigd aan het Gewest: $1.000 \times 1,25\% =$

€ 12,50

Opcntiemen lokale overheden: $30 \times 12,50$

€ 375,00

Vermindering kinderen ten laste: $2 \times € 125$

€ -250,00

€ 137,50

HANDICAP EN INVALIDITEIT

Een groot-oorlogsinvalide geniet een belastingvermindering van € 250.

Een gehandicapte belastingplichtige geniet een vermindering van € 125 en een gehandicapte echtgenoot een vermindering van € 250.

KWIJTSCHELDING VOOR IMPRODUCTIVITEIT

De kwijtschelding voor improductiviteit wordt verleend in verhouding tot de niet-ingebruikneming of improductiviteit van het onroerend goed. De duur van de improductiviteit of niet-ingebruikneming moet ten minste 90 dagen bedragen in de loop van het jaar.

D. Verminderingen of kwijtscheldingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

VERMINDERING VOOR BESCHEIDEN WONING

Er wordt een vermindering toegekend wanneer het totaalbedrag van de **niet-geïndexeerde** kadastrale inkomens van de gezamenlijke onroerende goederen van de belastingplichtige niet méér dan € 745 bedraagt. Het gewone tarief van die vermindering, die van toepassing is op de onroerende voorheffing van het hoofdverblijf, bedraagt 25%. In geval van nieuwbouw of van verwerving in nieuwe staat, bedraagt de toegekende vermindering 50% voor de eerste vijf jaren waarvoor de onroerende voorheffing verschuldigd is. De belastingplichtige kan die verhoogde vermindering niet genieten als hij een bouwpremie of een aankooppremie heeft ontvangen.

GEZINSLASTEN

Een vermindering van 10% wordt verleend per kind ten laste, voor zover de belastingplichtige die deze vermindering vraagt, nog ten minste twee kinderen in leven heeft.

Voorbeeld

KI van € 1.000	
Opcentiemen: 3.000	
Kinderen ten laste: 2	
Berekening OV verschuldigd aan het Gewest: $1.000 \times 1,25\% =$	€ 12,50
Berekening OV verschuldigd aan lokale overheden: $30 \times 12,50$	€ 375,00
Subtotaal	€387,50
Vermindering van 20% voor 2 kinderen ten laste	€ -77,50
	€ 310,00

HANDICAP EN INVALIDITEIT

Een vermindering van 20% wordt verleend aan groot-oorlogsinvaliden en een vermindering van 10% aan gehandicapte personen.

KWIJTSCHELDING VOOR IMPRODUCTIVITEIT

De kwijtschelding voor improductiviteit wordt verleend in verhouding tot de niet-ingebruikneming of improductiviteit van het onroerend goed. De duur van de improductiviteit of niet-ingebruikneming moet ten minste 90 dagen bedragen in de loop van het jaar. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt die vermindering alleen toegekend onder bijzondere voorwaarden (78).

5.2. Roerende voorheffing (RV)**5.2.1. Op dividenden**

Op dividenden wordt een RV van 25% geheven. Voor "nieuwe aandelen" (zie verder) wordt dit tarief verminderd tot 15%.

MET DIVIDENDEN GELIJKGESTELDE INTERESTEN VAN VOORSCHOTTEN

Interesten van rentegevende voorschotten die aan hun vennootschap worden toegestaan door bedrijfsleiders (voorheen bestuurders of werkende vennoten genoemd) of door een natuurlijk persoon-aandeelhouder worden met dividenden gelijkgesteld voor zover en in de mate dat :

- ofwel de interesten voortvloeien uit de toepassing van een rentevoet die hoger ligt dan de marktrente die in een dergelijke situatie van toepassing zou zijn;
- ofwel het totale bedrag van de rentegevende voorschotten hoger is dan het gestort kapitaal bij het einde van het belastbaar tijdperk verhoogd met de belaste reserves bij het begin van het belastbare tijdperk.

78 Deze voorwaarden zijn vermeld in de ordonnantie van 13 april 1995 tot wijziging van de ordonnantie van 23 juli 1992 betreffende de onroerende voorheffing (BS 13 juni 1995). In zijn besluit van 19.12.2002 acht het Arbitragehof deze ordonnantie in strijd met de artikelen 11 en 12 van de grondwet.

Deze gelijkstelling is niet van toepassing met betrekking tot :

- obligaties uitgegeven door een openbaar beroep op het spaarwezen;
- voorschotten toegekend aan door de Nationale Raad van de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen;
- voorschotten van bestuurders die zelf als rechtspersoon aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn.

"NIEUWE" AANDELEN DIE HET TARIEF VAN 15% GENIETEN

Voor de volgende dividenden wordt de aanslagvoet van 25% verlaagd tot 15%, voor zover de vennootschap die de inkomsten uitkeert niet onherroepelijk verzaakt aan het voordeel van deze verlaging:

- a) dividenden van aandelen uitgegeven vanaf 1 januari 1994 door het openbaar aantrekken van spaargelden;
- b) dividenden van aandelen uitgegeven vanaf 1 januari 1994 ingevolge inbrengen in geld die vanaf hun uitgifte:
 - op naam zijn ingeschreven bij de uitgever;
 - in België in open bewaring zijn gegeven bij een bank, een openbare kredietinstelling, een beursvennootschap of een spaarkas die aan de controle van de Commissie voor het Bank- en Financieuzen is onderworpen;
- c) dividenden uitgekeerd door beleggingsvennootschappen;
- d) dividenden van aandelen van "KMO's" die op een beurs voor roerende waarden genoteerd zijn of waarvan een deel van het kapitaal is ingebracht door een PRIVAK; onder "KMO's" wordt hier verstaan: vennootschappen die de investeringsaftrek blijven genieten.

"MOEDER-DOCHTER"-DIVIDENDEN

Van inning van de roerende voorheffing wordt afgezien voor dividenden die door een dochtervennootschap worden uitgekeerd aan een binnen de Europese Gemeenschap gevestigde moedervernootschap, op voorwaarde dat die moedervernootschap, op het ogenblik van de toekenning van de inkomsten, gedurende minstens één jaar ononderbroken een deelneming van ten minste 25% in het kapitaal van de dochtervennootschap heeft aangehouden.

LIQUIDATIEBONI

Een roerende voorheffing van 10% wordt toegepast op de bedragen toegekend ten gevolge van de vereffening van de vennootschap die de aandelen heeft uitgegeven, ten gevolge van een gehele of gedeeltelijke verdeling van het maatschappelijk vermogen of ten gevolge van de terugkoop door deze vennootschap van haar eigen aandelen. Het aan de roerende voorheffing onderworpen bedrag is het bedrag dat als dividend belastbaar is in de vennootschapsbelasting (79).

Deze nieuwe bepaling betreft de inkomsten die toegekend of betaalbaar gesteld zijn vanaf 1 januari 2002. Wat de liquidatieboni betreft, is zij toepasselijk op vereffeningen die uitgevoerd zijn vanaf 25 maart 2002.

79 Zie hoofdstuk 2, blz. 64.

5.2.2. Op interesten

A. Algemene regel

Het tarief van de roerende voorheffing bedraagt 15%.

Met betrekking tot inkomsten betaald of toegekend ter uitvoering van overeenkomsten gesloten vóór 1 maart 1990 bedraagt het tarief echter 25%.

Op die algemene regel bestaan talrijke uitzonderingen die worden toegekend op basis van de aard van het financieel product of omwille van de aard van de belegger. De voornaamste van die uitzonderingen worden hierna vermeld. Bovendien wordt er een bijzondere regeling voorzien voor gedematerialiseerde effecten.

B. Bijzondere behandeling van sommige financiële activa

SPAARDEPOSITO'S

De eerste schijf van € 1.520 per jaar van inkomsten uit gewone spaardeposito's is vrijgesteld van roerende voorheffing indien de genietter een natuurlijke persoon is.

KAPITALISATIEBONS

Met betrekking tot financiële producten met verplichte of facultatieve kapitalisatie van de interesten is voorzien dat iedere som die door de uitgever, op enig ogenblik, boven het kapitaal wordt toegekend, een belastbaar roerend inkomen vormt.

Bovendien kan in geen enkel geval worden afgezien van de inning van de RV. Die RV is verschuldigd ter gelegenheid van de terugbetaling of de terugkoop van het effect door de uitgever op het verschil tussen de transactieprijs en de uitgifteprijs.

GEMEENSCHAPPELIJKE BELEGGINGSFONDSEN

Er is geen RV verschuldigd over de inkomsten die in België worden uitgekeerd of betaalbaar gesteld door gemeenschappelijke beleggingsfondsen. Die fondsen zijn immers belast bij de incassering van de inkomsten uit hun beleggingen.

C. Verbonden vennootschappen: toepassing van de "Intresten-Royalty's"-Richtlijn

Er wordt geen roerende voorheffing geïnd op intresten toegekend door een binnenlandse vennootschap aan een verbonden binnenlandse vennootschap of aan een verbonden vennootschap welke gevestigd is in een andere Lidstaat van de Europese Unie.

Twee vennootschappen worden geacht verbonden te zijn als een van beide een rechtstreekse of onrechtstreekse deelneming van ten minste 25% in de andere bezit of als een derde vennootschap die binnen de Europese Unie gevestigd is, een rechtstreekse of onrechtstreekse deelneming van ten minste 25% in beide vennootschappen bezit.

De afschaffing van roerende voorheffing geldt eveneens voor bronheffingen verricht in het kader van internationale overeenkomsten ter vermijding van dubbele belasting.

De Richtlijn is alleen van toepassing wanneer de rechten, schuldvorderingen of leningen uit hoofde waarvan de inkomsten worden betaald, gedurende geen enkel ogenblik tijdens de periode waarin zij inkomsten hebben opgeleverd, in handen zijn geweest van een inrichting gevestigd buiten de Europese Unie.

Het is aan de schuldenaar van de inkomsten te bewijzen dat alle voorwaarden vervuld zijn om niet in aanmerking te komen voor de roerende voorheffing.

D. Vrijstellingen die verband houden met de aard van de belegger

Er kunnen vijf categorieën investeerders onderscheiden worden:

- onder **“financiële instellingen”** (FI) wordt verstaan: de banken, verzekeringsmaatschappijen, kredietverenigingen, financiële ondernemingen, enz., en meer algemeen de openbare of private instellingen met rechtspersoonlijkheid waarvan de werkzaamheid uitsluitend bestaat in het toestaan van kredieten en leningen;
- onder **“sociale instellingen”** (SI) wordt verstaan: ziekenfondsen en instellingen opgericht in het raam van de sociale wetgeving;
- onder **“beroepsbeleggers”** (BB) worden verstaan: de vennootschappen die onderworpen zijn aan de Ven.B en de Belgische inrichtingen van buitenlandse ondernemingen die aan de BNI zijn onderworpen;
- onder **“privé-spaarders”** (PS) wordt verstaan: de belastingplichtigen die hun rentegevende roerende kapitalen niet voor de uitoefening van hun beroepswerkzaamheid hebben gebruikt;
- onder **“spvaarders-niet-inwoners”** (NI) wordt verstaan: de aan BNI/nat.pers. onderworpen belastingplichtigen die hun roerende kapitalen niet voor het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid hebben gebruikt. Om als spaarder-niet-inwoner een vrijstelling van roerende voorheffing te kunnen genieten, moet bovendien een getuigschrift worden afgeleverd waarin wordt bevestigd dat men eigenaar of vruchtgebruiker is van de rentegevende kapitalen.

Onderstaande tabel vat de belangrijkste vrijstellingen (V), waarvan sommige voorwaardelijk zijn (V*), samen per categorie belegger en per soort inkomsten.

Tabel 5.3
RV : vrijstellingen verbonden aan de aard van de belegger

	FI	SI	BB	PS	NI
- overheidsfondsen, obligaties, kasbons en soortgelijke effecten	V	V			(V*) (a)
- inkomsten uit schuldvorderingen en leningen					
- hypothecaire	V	V	V	V	
- andere	V	V	V		(V*) (b)
- gewone spaardeposito's	V	V		(V*) (c)	(V*) (c)
- andere deposito's	V	V			(V*) (d)

- (a) De vrijstelling wordt toegekend met betrekking tot inkomsten die bij de uitgever nominatief zijn ingeschreven.
- (b) De vrijstelling wordt toegekend voor inkomsten uit schuldvorderingen en leningen waarvan de begunstigde geïdentificeerd is.
- (c) Enkel voor de eerste schijf van € 1.520 interesten (zie hierboven).
- (d) Enkel voor deposito's bij financiële instellingen.

5.3. Bedrijfsvoorheffing (BV)(80)

Dit deel betreft alleen de toepassing van de bedrijfsvoorheffing op de inkomsten die worden toegekend aan verblijfhouders en alleen de meest voorkomende vormen van bezoldiging worden behandeld, te weten die van het algemene stelsel van de werknemers en van de bedrijfsleiders evenals enkele bijzondere gevallen.

5.3.1. Bezoldigingen van werknemers

De bedrijfsvoorheffing wordt ingehouden door de werkgever en wordt in zes grote etappes berekend (81):

- aftrek van de sociale bijdragen,
- aftrek van de beroepskosten,
- toepassing van een op de PB afgestemd barema,
- incalculeren van het vrijgestelde basisgedeelte,
- incalculeren van de gezinstoestand,
- berekening van het maandelijks bedrag.

A. Aftrek van de sociale bijdragen

Van het brutojaarinkomen worden de persoonlijke socialezekerheidsbijdragen en de andere inhoudingen die verricht werden in uitvoering van de sociale wetgeving of van een wettelijk of reglementair statuut, afgetrokken. De bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid is echter niet aftrekbaar.

B. Aftrek van de forfaitaire beroepskosten

Vervolgens wordt het brutojaarinkomen omgezet in een belastbaar nettojaarinkomen door aftrek van de **forfaitaire beroepskosten**.

*Tabel 5.4
Beroepskosten en berekening bedrijfsvoorheffing*

Brutojaarinkomen		Beroepskosten	
		Op benedengrens	% daarboven
0	- 4.570	0	25%
4.570	- 9.080	1.142,50	10%
9.080	- 15.110	1.593,50	5%
15.110	- 53.610	1.895,00	3%
53.610	en meer	3.050,00	0%

C. Barema

Het **basisbarema** dat in Tabel 5.5 wordt weergegeven, is als zodanig van toepassing

- wanneer de genietter van de inkomsten een alleenstaande is;
- wanneer de echtgenoot van de genietter van de inkomsten eveneens eigen beroepsinkomsten heeft die bestaan uit pensioenen, renten of daarmee gelijkgestelde inkomsten die meer bedragen dan € 103 netto per maand. "Netto" betekent hier: na aftrek van de sociale bijdragen en van 20% van het resterend bedrag.

80 De toepassingsmodaliteiten van de bedrijfsvoorheffing op de vanaf 01.01.2004 toegewezen of ter betaling gestelde inkomsten worden vermeld in het KB van 15.12.2003 (BS van 23.12.2003, 2e editie).

81 Bij de berekening van de bedrijfsvoorheffing zoals hier aangegeven is rekening gehouden met de verhoging van 7% voor de aanvullende lokale belastingen.

Vanaf 1 januari 2004 worden wettelijk samenwonenden gelijkgesteld met gehuwden. De term "echtgenoot" dekt dus ook de "wettelijk samenwonende".

Tabel 5.5
Berekening bedrijfsvoorheffing - Basisbarema

Belastbaar nettojaarinkomen	Basisbelasting	
	Op benedengrens	% daarboven
0 - 6.950	0,00	26,75%
6.950 - 9.440	1.859,13	32,10%
9.440 - 13.680	2.658,42	42,80%
13.680 - 30.210	4.473,14	48,15%
30.210 - en meer	12.432,34	53,50%

Een bijzondere bepaling is van toepassing:

- wanneer de echtgenoot van de genietter van de inkomsten geen eigen beroepsinkomsten heeft;
- of wanneer die op 01.01.2004 uitsluitend eigen beroepsinkomsten ontvangt die bestaan uit pensioenen, renten of daarmee gelijkgestelde inkomsten die niet meer bedragen dan € 103 netto per maand. "Netto" betekent hier: na aftrek van de sociale bijdragen en van 20% van het resterend bedrag.

De bedrijfsvoorheffing wordt dan als volgt berekend:

- eerst wordt de echtgenoot van de inkomstgenietter 30% van diens netto belastbare jaarinkomen aangerekend, met een maximum van € 8.160. Deze toewijzing is "inkomen B" en het saldo is "inkomen A";
- dan wordt het barema toegepast op inkomen A en op inkomen B.

D. Inrekeningneming van het vrijgestelde gedeelte

Wanneer het basisbarema, weergegeven in Tabel 5.5 als zodanig wordt toegepast, wordt de basisbelasting welke op grond van dit barema wordt berekend, verminderd met € 1.286,68 zonder dat de basisbelasting daardoor minder dan nul kan bedragen.

Wanneer de bijzondere bepaling die het belastbare inkomen in twee componenten splitst, wordt toegepast (geval van echtgenoten met één inkomen of gelijkgestelden), wordt de basisbelasting die verkregen wordt door de toepassing van het barema op "inkomen A" en op "inkomen B", verminderd met € 2.573,76, zonder dat de basisbelasting daardoor minder dan nul kan bedragen.

E. Gezinstoestand

In de vijfde fase wordt er rekening gehouden met de gezinstoestand door belastingverminderingen toe te kennen.

Tabel 5.6
Verminderings bedrijfsvoorheffing voor kinderen ten laste (82) en bijzondere gezinstoestanden

Aantal kinderen en bijzondere gezinstoestanden	Jaarlijkse vermindering
1	324
2	888
3	2.364
4	4.320
5	6.384
6	8.448
7	10.512
8	12.720
per kind boven het achtste	2.292
Alleenstaande	228
niet-hertrouwde weduw(e)(naar) met kind(eren) ten laste	324
niet-gehuwde ouder	324
gehandicapte belastingplichtige (83)	324
elke andere persoon ten laste (84)	324

F. Berekening van het maandelijkse bedrag

De basisbelasting wordt in voorkomend geval verminderd met 30% van de verplichte inhouding ter uitvoering van een groepsverzekeringscontract of een extra-wettelijke verzorgingsregeling van verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood.

Het aldus berekende belastingbedrag wordt gedeeld door 12 om het bedrag van de bedrijfsvoorheffing op de maandelijks betaalde bezoldiging vast te stellen.

5.3.2. Vakantiegeld en andere uitzonderlijke vergoedingen

Voor het vakantiegeld en andere uitzonderlijke vergoedingen **betaald door de gewone werkgever**, wordt de in te houden bedrijfsvoorheffing berekend volgens een speciaal barema, waarvan de aanslagvoet afhankelijk is van het jaarlijks brutobedrag van de normale bezoldigingen en niet van de in betaling gestelde inkomsten.

Tabel 5.7
Barema bedrijfsvoorheffing toepasselijk op door de werkgever betaald vakantiegeld en op andere uitzonderlijke vergoedingen

Jaarbedrag van de normale brutobezoldigingen			Toe te passen aanslagvoet BV	
			vakantiegeld	andere gevallen
0,00	-	5.675,00	0,00%	0,00%
5.675,01	-	7.055,00	19,17%	23,22%
7.055,01	-	8.765,00	21,20%	25,23%
8.765,01	-	10.400,00	26,25%	30,28%
10.400,01	-	12.105,00	31,30%	35,33%
12.105,01	-	13.825,00	34,33%	38,36%
13.825,01	-	17.210,00	36,34%	40,38%
17.210,01	-	18.920,00	39,37%	43,41%
18.920,01	-	25.765,00	42,39%	46,44%
25.765,01	-	34.335,00	47,44%	51,48%
34.335,01	en meer		53,50%	53,50%

Vervolgens wordt op specifieke wijze rekening gehouden met de kinderlast.

82 Gehandicapte kinderen tellen voor twee.

83 Elk van de echtgenoten.

84 Deze vermindering wordt verdubbeld voor gehandicapte personen ten laste.

Wanneer het jaarbedrag van de normale brutobezoldiging niet meer bedraagt dan het grensbedrag dat volgens het aantal kinderen ten laste vermeld is in Tabel 5.8, wordt de uitzonderlijke vergoeding vrijgesteld ten belope van het verschil tussen het in de tabel aangegeven grensbedrag en het jaarbedrag van de normale brutobezoldiging.

Tabel 5.8
Bedrijfsvoorheffing op uitzonderlijke vergoedingen
Grensbedrag vrijstelling voor kinderen ten laste

Aantal kinderen ten laste (1)	Grensbedrag
1	7.440
2	9.526
3	13.568
4	18.013
5	22.425
6	26.837
7	31.250

(1) een gehandicapt kind telt voor twee

Het vakantiegeld van een belastingplichtige met vier kinderen ten laste en met bruto jaarbezoldiging van € 15.000 is dus vrijgesteld ten belope van € 18.013 - € 15.000 = € 3.013.

Wanneer de verkrijger van een uitzonderlijke vergoeding niet meer dan vijf kinderen ten laste heeft en het jaarbedrag van zijn normale brutobezoldiging niet hoger is dan het bedrag dat -volgens het aantal kinderen ten laste - in de rechter kolom van Tabel 5.9 vermeld is, wordt een vermindering toegekend op de verschuldigde bedrijfsvoorheffing; die vermindering wordt volgens het aantal kinderen ten laste berekend aan de hand van het percentage vermeld in de centrale kolom van Tabel 5.9.

Tabel 5.9
Bedrijfsvoorheffing op uitzonderlijke vergoedingen
Verminderingspercentages voor kinderen ten laste

Aantal kinderen (1)	Percentage van de vermindering in %	Jaarbedrag normale brutobezoldigingen
1	7,5	17.130
2	20	17.130
3	35	18.840
4	55	22.270
5	75	23.980

(1) een gehandicapt kind telt voor twee

5.3.3. Achterstallige bezoldigingen

De op achterstallige bezoldigingen toe te passen BV-aanslagvoet wordt bepaald uitgaande van een "referentiebezoldiging".

Die referentiebezoldiging is gelijk aan het jaarbedrag van de normale brutobezoldiging welke de genietters van de inkomsten genoten onmiddellijk voor de herziening die aanleiding gaf tot de uitbetaling van de achterstallen.

Tabel 5.10
Op achterstallen toepasselijk barema

Referentiebezoldigingen			Aanslagvoet van de BV in %
0,00	-	6.140,00	0,00
6.140,01	-	8.485,00	6,08
8.485,01	-	11.140,00	12,11
11.140,01	-	15.590,00	18,17
15.590,01	-	17.435,00	19,17
17.435,01	-	32.635,00	31,30
32.635,01	en meer		38,36

Vervolgens wordt op specifieke wijze rekening gehouden met de kinderlast. Met name worden de achterstallige bezoldigingen vrijgesteld ten belope van het verschil tussen voornoemd grensbedrag en de referentiebezoldiging, wanneer de referentiebezoldiging niet meer bedraagt dan het grensbedrag dat volgens het aantal kinderen ten laste vermeld is in Tabel 5.8 van rubriek 5.3.2.

5.3.4. Opzeggingsvergoedingen

Opzeggingsvergoedingen worden als volgt aan bedrijfsvoorheffing onderworpen:

- wanneer zij bruto niet meer dan € 750,00 bedragen, worden zij als een gewone maandbezoldiging behandeld ;
- wanneer zij wel meer dan € 750,00 bruto bedragen, wordt de bedrijfsvoorheffing bepaald volgens de inzake achterstallen uiteengezette regels.
De in aanmerking te nemen referentiebezoldiging is die welke tot grondslag diende voor het vaststellen van de vergoeding of, bij gebreke daarvan, de bezoldiging die de verkrijger heeft ontvangen tijdens de laatste periode van normale activiteit in dienst van de werkgever die de vergoeding uitbetaalt.

5.3.5. Presentiegelden, commissielonen

Presentiegelden en occasioneel toegekende vergoedingen en commissielonen zijn onderworpen aan een bedrijfsvoorheffing, die als volgt wordt berekend:

Tabel 5.11
Bedrijfsvoorheffing verschuldigd voor presentiegelden, commissielonen en andere occasionele vergoedingen

Bedrag van de vergoedingen			Aanslagvoet BV in %
0,00	-	500,00	27,25
500,01	-	650,00	32,30
650,01	en meer		37,35

5.3.6. Studenten

In afwijking van de hiervoor gestelde regelingen, is geen bedrijfsvoorheffing verschuldigd op de bezoldigingen betaald of toegekend aan studenten tewerkgesteld tijdens de maanden juli, augustus en september in het kader van een schriftelijke arbeidsovereenkomst, als de tewerkstelling geen maand overschrijdt en er voor die bezoldigingen, met uitzondering van de solidariteitsbijdrage, geen bijdragen ter uitvoering van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid verschuldigd zijn.

5.3.7. Jonge werknemers

Evenmin is bedrijfsvoorheffing verschuldigd op de bezoldigingen betaald of toegekend aan jonge werknemers die voldoen aan de voorwaarden om toegelaten te worden tot het recht op wachttuitkeringen (artikel 36, § 1, eerste lid, 1° tot 3°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering) voor zover hun tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst aanvangt tijdens de maanden oktober, november of december 2004 en op voorwaarde dat het maandelijks bedrag van die bezoldigingen € 2.025 niet overschrijdt.

5.3.8. Bedrijfsleiders

Bezoldigingen die worden betaald of toegekend aan bedrijfsleiders zijn onderworpen aan de bedrijfsvoorheffing. Er wordt een verschil gemaakt tussen periodieke en niet-periodieke bezoldigingen.

A. Periodieke bezoldigingen

Voor de berekening van die bedrijfsvoorheffing wordt gebruik gemaakt van dezelfde schalen als voor werknemers, maar de aftrekken van sociale bijdragen en forfaitaire bedrijfslasten worden volgens eigen regels berekend.

Om aan deze belastingplichtigen toe te laten rekening te houden met de **bijdrage voor het sociaal statuut van zelfstandige** en de bijdragen voor de ziekteverzekering "kleine risico's" wordt op het inkomen een vermindering toegepast die als volgt wordt berekend:

*Tabel 5.12
Periodieke bezoldigingen van bedrijfsleiders
Vermindering van de basis van de BV*

Brutobedrag van de maandelijkse bezoldiging			Vermindering	
			Op benedengrens	% daarboven
0	tot	785	300,00	
785	tot	3.825	300,00	20,5%
3.825	tot	5.610	923,20	14,5%
5.610	en meer		1.182,03	0,0%

De aftrekbare bedrijfslasten bedragen 5% met een maximum van € 3.050.

B. Niet-periodieke bezoldigingen

De bedrijfsvoorheffing op niet-periodieke bezoldigingen is gelijk aan 12 maal het verschil tussen:

- enerzijds, de BV op het bedrag van de periodieke bezoldiging van de maand waarin de niet-periodieke bezoldiging is toegekend verhoogd met één twaalfde van de niet-periodieke bezoldiging;
- anderzijds, de BV op de periodieke bezoldiging van de maand waarin de niet-periodieke bezoldiging is toegekend.

5.4. Voorafbetalingen

Handelaars, bedrijfsleiders, beoefenaars van vrije beroepen en vennootschappen zijn ertoe gehouden hun belasting in vier stortingen vooraf te voldoen (trimestrieel [10/4, 10/7, 10/10 en 20/12]) (85).

Door die stortingen vermijden zij belastingvermeerderingen.

Een vrijstelling van belastingvermeerdering wordt onder bepaalde voorwaarden toegestaan ter gelegenheid van de eerste vestiging in een zelfstandige activiteit.

Daarnaast kunnen alle belastingplichtigen voorafbetalingen doen ten einde vooraf de ingekohierde belasting die niet is gedekt door voorheffingen te betalen. In de mate dat die stortingen het positieve verschil tussen de ingekohierde belasting en de voorheffingen dekken, geven zij aanleiding tot belastingbonificatie (86).

Voor de inkomsten van 2004 bedraagt het referentietarief 3 %.

De tarieven waartegen stortingen ter vermindering van de belastingvermeerdering en voor bonificatie worden gewaardeerd, worden bijgevolg:

Tabel 5.13.
Vermeerderingen en bonificaties van de voorafbetalingen van het jaar 2004

Vermeerdering		Bonificatie	
VA1	9%	VA1	4,5%
VA2	7,5%	VA2	3,75%
VA3	6%	VA3	3%
VA4	4,5%	VA4	2,25%

85 Deze data gelden voor de natuurlijke personen en de vennootschappen waarvan het boekjaar samenvalt met het burgerlijk jaar. Voor de overige vennootschappen worden de data van de voorafbetalingen berekend vanaf de eerste dag van het boekjaar.

86 Zie blz. 43 en volgende.

DEEL II DE INDIRECTE BELASTINGEN

HOOFDSTUK 1	DE BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE (BTW)	105
HOOFDSTUK 2	DE REGISTRATIE-, HYPOTHEEK- EN GRIFFIERECHTEN	119
HOOFDSTUK 3	DE SUCCESSIERECHTEN	129
HOOFDSTUK 4	DE ZEGELRECHTEN	139
HOOFDSTUK 5	DE MET HET ZEGEL GELIJKGESTELDE TAKSEN	141
HOOFDSTUK 6	DOUANEPROCEDURES BIJ INVOER, UITVOER EN DOORVOER	147
HOOFDSTUK 7	DE ACCIJNZEN	159
HOOFDSTUK 8	DE MILIEUTAKSEN EN DE VERPAKKINGSHEFFING	177
HOOFDSTUK 9	DE BELASTINGEN OP DRANKGELEGENHEDEN	183
HOOFDSTUK 10	DE MET DE INKOMSTENBELASTINGEN GELIJKGESTELDE BELASTINGEN	185

HOOFDSTUK 1 DE BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE (BTW)

Wat nieuws ?

- *Verlenging van de tijdelijke tariefverlaging op “arbeidsintensieve diensten” tot 31 december 2005.*
- *Verlaging van het tarief op alcoholvrije dranken van 21% tot 6%.*

Deze belasting wordt geregeld door het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (BTW-Wetboek) en de besluiten genomen ter uitvoering ervan. Wegens de complexiteit van sommige regelingen (bv. opsomming van belastbare en vrijgestelde handelingen, plaats van levering, intracommunautaire verwervingen van goederen, BTW-tarieven, enz.), wordt hieronder enkel ingegaan op de meest voorkomende gevallen. De beschrijvingen van de regelingen maken geen aanspraak op volledigheid.

1.1. Bepaling

De BTW is een belasting op goederen en diensten die uiteindelijk door de eindverbruiker wordt gedragen en die stapsgewijs wordt geïnd, namelijk bij elke transactie in het productie- en distributieproces. Doordat in elke schakel van het productie- en distributieproces de belasting welke betaald is op de inputs kan worden afgetrokken, wordt enkel de toegevoegde waarde in die schakel belast. De BTW is dus een eenmalige verbruiksbelasting die d.m.v. gefractioneerde betalingen wordt voldaan.

De BTW is een proportionele belasting op de verkoopprijs exclusief BTW. De toegepaste tarieven kunnen evenwel verschillen naargelang van de aard van het belaste goed of de belaste dienst.

De drie grote categorieën van belastbare handelingen zijn :

- **de leveringen van goederen en diensten** die door een BTW-belastingplichtige onder bezwarende titel worden verricht, wanneer deze leveringen en diensten in België plaatsvinden (Art. 2 BTW-Wetboek);
- **de invoer** van goederen, door wie ook, in België. Men spreekt alleen van invoer als de goederen uit een *niet*-EU-Lidstaat komen (Art. 3);
- **de intracommunautaire verwervingen van goederen**, welke in België geschieden en onder bezwarende titel plaatsvinden. Het betreft hier goederen uit de andere EU-Lidstaten (Art. 3bis).

1.2. De BTW-belastingplichtigen en de niet-belastingplichtige rechtspersonen

De BTW-belastingplichtigen zijn een cruciale schakel in de inning van de BTW. Zij brengen BTW in rekening op de verkopen aan hun klanten en mogen anderzijds de BTW op hun eigen aankopen en investeringen in mindering brengen van de op hun verkopen ontvangen BTW. Zij maken bijgevolg slechts het verschil (= de belasting op hun eigen toegevoegde waarde) over aan de Schatkist.

Het begrip van de **BTW-belastingplicht** wordt geregeld door de artikelen 4 tot en met 8bis van het BTW-Wetboek.

Belastingplichtige is eenieder die in de uitoefening van een economische activiteit, geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend, *leveringen van goederen of diensten verricht die in het BTW-Wetboek zijn omschreven* (zie punt 1.3), ongeacht op welke plaats de economische activiteit wordt uitgeoefend (Art. 4).

De **overheid** en de openbare instellingen zijn *geen belastingplichtigen* voor de activiteiten die zij *als overheid* verrichten (Hiervoor worden zij aangemerkt als *niet-belastingplichtige rechtspersonen*, zie hieronder). Zij zijn echter wel belastingplichtig voor de activiteiten, waarvoor een aanmerking als niet-belastingplichtige ernstige concurrentievervalsingen zou kunnen meebrengen (Art. 6).

Verder zijn nog belastingplichtig:

- a. degene die, *buiten de uitoefening van een economische activiteit*, binnen een bepaalde termijn en onder bepaalde voorwaarden, zekere handelingen verricht m.b.t. **gebouwen** (bv. oprichten of verkrijgen van een gebouw, vestiging of overdracht van zakelijke rechten – Art. 8);
- b. degene die, toevallig, onder bezwarende titel en onder bepaalde voorwaarden een **nieuw vervoermiddel** levert (art. 8bis).

Als “vervoermiddelen” worden beschouwd: bepaalde schepen en luchtvaartuigen, alsmede gemotoriseerde landvoertuigen met een motor van meer dan 48 cm³ cilinderinhoud of 7,2 kW vermogen. Deze vervoermiddelen worden als “nieuw” beschouwd als:

- voor landvoertuigen: hun levering plaatsvindt binnen de zes maanden na de datum van hun eerste ingebruikneming **of** indien zij niet meer dan 6.000 km hebben afgelegd;
- voor schepen: hun levering plaatsvindt binnen de drie maanden na de datum van hun eerste ingebruikneming **of** indien zij niet meer dan 100 uren hebben gevaren;
- voor luchtvaartuigen: hun levering plaatsvindt binnen de drie maanden na de datum van hun eerste ingebruikneming **of** indien zij niet meer dan 40 uren hebben gevlogen.

Als bijzondere categorieën kunnen nog worden vermeld :

- **de vrijgestelde belastingplichtigen**: de natuurlijke of rechtspersonen die handelingen verrichten die krachtens artikel 44 van het BTW-Wetboek (zie punt 1.4.2) van de belasting zijn vrijgesteld (bv. onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, bepaalde culturele instellingen, enz.);

- **de niet-belastingplichtige rechtspersonen:** de als niet-belastingplichtige aangemerkte overheden (zie hierboven: Staat, gemeenten, openbare instellingen,...) en bepaalde holdingmaatschappijen.

1.3. De belastbare activiteiten

De belastbare activiteiten omvatten de volgende vier grote categorieën:

- de levering van goederen (Art. 10 tot 17);
- het verrichten van diensten (Art. 18 tot 22);
- de invoer (Art. 23 tot 25);
- de intracommunautaire verwerving van goederen (Art. 25bis tot 25septies).

1.3.1. De levering van goederen

De **levering van een goed** is de overdracht of de overgang van de macht om als een eigenaar over een goed te beschikken. Enkele andere handelingen worden ook als een levering beschouwd (Art. 10).

Onder **goederen** wordt verstaan de lichamelijke goederen, met inbegrip van elektriciteit, gas, warmte en koude en de zakelijke rechten (andere dan het eigendomsrecht) die de rechthebbende de bevoegdheid verschaffen een *onroerend* goed te gebruiken, met uitzondering van bepaalde rechten van erfpacht (Art. 9).

De **plaats van levering** van een goed is in beginsel de plaats waar het goed ter beschikking van de verkrijger of de overnemer wordt gesteld (Art. 15).

Er zijn echter een hele reeks uitzonderingen op dit beginsel. Zo wordt bijvoorbeeld, wanneer het goed door de leverancier, de verkrijger of een derde (voor hun rekening) wordt verzonden of vervoerd, de plaats van de aanvang van de verzending of van het vervoer naar de verkrijger aangemerkt als plaats van levering. Wanneer het goed door of voor rekening van de leverancier wordt geïnstalleerd of gemonteerd, wordt de plaats van installatie of montage beschouwd als de plaats van levering. Voor goederen geleverd uit een niet-EU-Lidstaat, die door de leverancier worden ingevoerd in een andere Lidstaat dan die van aankomst van de verzending of het vervoer, is de plaats van levering in principe gelegen in de Lidstaat waar het goed in de Unie werd ingevoerd.

De plaats van levering is echter steeds **in België** wanneer de goederen, die geen nieuwe vervoermiddelen zijn, noch gemonteerd of geïnstalleerd worden door of voor rekening van de leverancier, door de leverancier vanuit een andere EU-Lidstaat naar België worden verzonden of vervoerd (stelsel van de verkopen op afstand – Art. 15 § 4) en indien de levering van de goederen wordt verricht voor

- een vrijgestelde belastingplichtige of een niet-belastingplichtige rechtspersoon (tot het vrijgestelde bedrag van € 11.200 excl. BTW, zie hieronder);
- enige andere niet-belastingplichtige.

Voor leveringen van goederen, *andere dan accijnsproducten* (nl. minerale oliën, alcohol en alcoholhoudende dranken alsmede tabaksfabrikaten), **voor een totaal bedrag per kalenderjaar van hoogstens € 35.000** (excl. BTW) is de plaats van levering in dit geval enkel België als de leverancier (bv. een postorderbedrijf gevestigd in een andere EU-Lidstaat) ervoor **opteert**.

Het **tijdstip van levering** is in beginsel het tijdstip waarop het goed ter beschikking van de verkrijger of de overnemer wordt gesteld (Art. 16), bv. het tijdstip van aankomst van het vervoer of de verzending door of voor rekening van de leverancier of het tijdstip van de beëindiging van de montage of de installatie. Soms zijn bijzondere regelingen van toepassing.

In beginsel vindt het **belastbare feit** plaats en wordt de belasting opeisbaar op het tijdstip van de levering van het goed (Art. 17). In bepaalde gevallen kan echter een andere regeling van toepassing zijn (uitstel tot de 15^e van de volgende maand (voor het intracommunautaire verkeer), opeisbaarheid bij facturatie, incassering of contractuele vervaldag).

1.3.2. *Het verrichten van diensten*

Als een **dienst** wordt beschouwd elke handeling die geen levering van een goed is in de zin van het BTW-Wetboek (Art. 18). Enkele expliciet vermelde diensten zijn een materieel of intellectueel werk waaronder het maakloonwerk (= het vervaardigen of samenstellen van een roerend goed door een opdrachtnemer door middel van materialen en voorwerpen die daartoe door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer zijn verstrekt, ongeacht of de opdrachtnemer al dan niet een deel van de gebruikte materialen heeft verstrekt), de terbeschikkingstelling van personeel, het verlenen van het genot over goederen (behalve bepaalde onroerende goederen vermeld in art. 9), de terbeschikkingstelling van een stalling voor rijtuigen of een bergruimte voor goederen, het verschaffen van gemeubeld logies of een kampeerplaats, het verschaffen van spijs en drank, de toekenning van het recht op toegang tot inrichtingen voor cultuur, sport of vermaak, diensten inzake radiodistributie, teledistributie en telecommunicatie, de toekenning van het recht van toegang tot verkeerswegen en de erbij behorende kunstwerken, langs elektronische weg verrichte diensten, enz.

Met een dienst verricht onder bezwarende titel wordt, benevens een aantal andere handelingen, gelijkgesteld de uitvoering van een werk *in onroerende staat* door een belastingplichtige voor de doeleinden van zijn economische activiteit (behoudens enkele uitzonderingen) alsmede voor zijn privé-doeleinden of die van zijn personeel en, meer algemeen, om niet of voor andere doeleinden dan die van zijn economische activiteit (Art. 19).

De **plaats van een dienst** is in beginsel de plaats waar de dienstverrichter de zetel van zijn economische activiteit of een vaste inrichting heeft gevestigd (Art. 21). Op dit beginsel zijn er echter *een hele reeks uitzonderingen*, bv. de plaats waar het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van de dienst is gelegen; de plaats waar een roerend goed, waaraan een materieel werk wordt verricht, zich bevindt op het moment dat de dienst materieel wordt verricht (met uitzonderingen); de plaats waar het vervoer plaatsvindt (in sommige gevallen ook de plaats van vertrek of nog een andere plaats); de plaats waar de dienst materieel wordt verricht (bv. culturele, sportieve of wetenschappelijke activiteiten, het verschaffen van spijs en drank, ...); de plaats waar de ontvanger van de dienst de zetel van zijn economische activiteit of een vaste inrichting heeft gevestigd in de mate dat hij buiten de Europese Unie is gevestigd of hij een belastingplichtige is die in de Unie doch buiten het land van de dienstverrichter is gevestigd (in bepaalde gevallen voor bv. reclamediens-ten, terbeschikkingstelling van personeel, telecommunicatiediensten, langs elektronische weg verrichte diensten...), enz.

Het **belastbare feit** vindt in beginsel plaats op het tijdstip dat de dienst is *voltooid* (Art. 22). De belasting wordt dan tevens opeisbaar. In bepaalde gevallen kan een andere regeling van toepassing zijn (bv. facturatie, incassering of contractuele vervaldag).

1.3.3. De invoer

Er is sprake van **invoer** als het gaat om een goed dat van buiten de EU in een EU-Lidstaat wordt binnengebracht. De invoer **vindt plaats** in de EU-Lidstaat op het grondgebied waarvan het goed zich ten tijde van het binnenkomen in de Unie bevindt (Art. 23). Op dit principe zijn er een aantal uitzonderingen die voornamelijk verband houden met bijzondere regelingen overeenkomstig de douanewetgeving.

Het **belastbaar feit** vindt in beginsel in België plaats en de belasting wordt hier opeisbaar op het tijdstip waarop de invoer van het goed in België geschiedt (Art. 24).

1.3.4. De intracommunautaire verwerving van goederen

Een intracommunautaire verwerving van een goed is het verkrijgen van de macht om als eigenaar te beschikken over een lichamelijk roerend goed dat door de verkoper of de afnemer, of voor hun rekening, met als bestemming de afnemer is verzonden of vervoerd naar een *andere EU-Lidstaat* dan die waaruit het goed is verzonden of vervoerd (Art. 25bis).

Aan de belasting zijn onderworpen de intracommunautaire verwervingen in België van goederen onder bezwarende titel door :

- een belastingplichtige die als zodanig optreedt;
- een niet-belastingplichtige rechtspersoon die de vrijstelling niet kan genieten (zie hieronder), wanneer de verkoper een belastingplichtige is die als zodanig optreedt (Art. 25ter).

De intracommunautaire verwervingen van goederen zijn echter *niet* aan de BTW onderworpen in de volgende gevallen (Art. 25ter):

- 1° in een aantal gevallen waarbij de levering ervan in België ook zou worden vrijgesteld (bv. verwervingen van zeeschepen; verwervingen van vliegtuigen voor hoofdzakelijk internationaal vervoer; verwervingen van goederen voor diplomatieke of consulaire vertegenwoordigingen, enz.) (Art. 25ter, §1, 1°);
- 2° indien de verwerving gebeurt (Art. 25ter, §1, 2°)
 - door een belastingplichtige op wie de vrijstellingsregeling van toepassing is (bepaalde kleine ondernemingen, zie punt 1.9.1.);
 - door bepaalde landbouwondernemingen die aan een forfaitaire regeling zijn onderworpen (zie punt 1.9.2.);
 - door een belastingplichtige die uitsluitend leveringen van goederen en diensten verricht waarvoor hij geen recht op aftrek van de BTW heeft (dit zijn de vrijgestelde belastingplichtigen, bv. geneesheren, scholen, ziekenhuizen, enz., zie punt 1.2. hierboven);

- door een niet-belastingplichtige rechtspersoon;

binnen de grenzen van een totaal bedrag per kalenderjaar van **€ 11.200** (excl. BTW). Deze regeling geldt *niet voor nieuwe vervoermiddelen, noch voor accijnsproducten* (die hoe dan ook in deze omstandigheden aan de BTW in België zijn onderworpen, zie verder). De bovengenoemde belastingplichtigen en niet-belastingplichtige rechtspersonen kunnen er echter voor kiezen dat al hun intracommunautaire verwervingen van goederen aan de belasting in België worden onderworpen; deze keuze geldt voor een periode van tenminste twee kalenderjaren;

- 3° indien de verwerving gebeurt door een niet in België gevestigde, maar voor BTW-doeleinden in een andere EU-Lidstaat geïdentificeerde belastingplichtige met het oog op een volgende levering in België door deze laatste belastingplichtige aan een hier te lande voor BTW-doeleinden geïdentificeerde belastingplichtige of niet-belastingplichtige rechtspersoon en dat *bovendien* deze goederen rechtstreeks vanuit een *andere* EU-Lidstaat dan die waar de verwerver voor de BTW geïdentificeerd is worden verzonden of vervoerd aan de in België voor de BTW geïdentificeerde afnemer en dat *bovendien* laatstgenoemde is aangewezen als degene die de BTW moet voldoen over de in België verrichte levering (zogenaamde vereenvoudigingsregeling voor driehoeksverrichtingen) (Art. 25ter §1, 3°);
- 4° indien het gebruikte goederen, kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen of antiques betreft die worden verkocht door een belastingplichtige wederverkoper die als zodanig optreedt en wanneer tevens die goederen in de EU-Lidstaat van vertrek aan het bijzondere stelsel van belastingheffing over de marge onderworpen zijn geweest (zie art. 58 §4), evenals in een aantal andere gevallen (Art. 25ter, §1, 4°).

De intracommunautaire verwervingen in België van **nieuwe vervoermiddelen** zijn steeds aan de belasting onderworpen, ongeacht door wie zij worden verricht (een als zodanig handelend belastingplichtige (bv. een handelaar in auto's), een vrijgestelde belastingplichtige, een niet-belastingplichtige rechtspersoon *en* alle particulieren).

De **plaats van de intracommunautaire verwerving van een goed** is in beginsel de plaats waar de goederen zich bevinden op het tijdstip van de *aankomst* van de verzending of het vervoer naar de afnemer (Art. 25quinquies). Indien de afnemer evenwel niet kan aantonen dat de belasting op deze wijze is geheven, wordt de plaats van de intracommunautaire levering geacht zich te bevinden in de EU-Lidstaat die het BTW-identificatienummer heeft toegekend waaronder de afnemer deze verwerving heeft verricht. Behoudens tegenbewijs, wordt de intracommunautaire verwerving geacht in België plaats te vinden als de afnemer een Belgisch BTW-identificatienummer heeft.

Het **tijdstip van intracommunautaire verwerving van een goed** wordt bepaald volgens dezelfde regels als de levering in het binnenland van een goed (Art. 25sexies en Art. 16).

Het **belastbaar feit** vindt plaats op het tijdstip van de intracommunautaire verwerving van goederen en de belasting wordt opeisbaar op de 15^e van de maand daarop, tenzij de factuur voor de levering-verwerving vóór deze datum aan de afnemer werd uitgereikt (Art. 25septies).

1.4. De vrijstellingen

Deze vrijstellingen kunnen in twee groepen worden onderverdeeld. Enerzijds zijn er de activiteiten die vrijgesteld zijn van de BTW, maar die aan degenen die deze activiteiten verrichten niet het recht ontzeggen om de BTW op de aan hen geleverde goederen en diensten, in aftrek te brengen (zie punt 1.4.1.).

Anderzijds zijn er de vrijgestelde activiteiten, waarvan de vrijstellingen hoofdzakelijk gesteund zijn op culturele en sociale overwegingen en die degenen die deze activiteiten verrichten, wel het recht ontzeggen op aftrek van de BTW op de aan hen geleverde goederen en diensten (zie punt 1.4.2.).

1.4.1. *Uitvoer, invoer, intracommunautaire leveringen en verwervingen en internationaal vervoer*

De vrijstellingen die onder deze afdeling vallen, zijn opgesomd in de Art. 39 tot 42.

Het gaat hier *onder meer* om:

- de uitvoer (dus naar een plaats *buiten* de EU);
- de leveringen en intracommunautaire verwervingen van goederen bestemd om te worden geplaatst onder bepaalde regelingen overeenkomstig de douanewetgeving;
- de leveringen van goederen aan een belastingplichtige of niet-belastingplichtige rechtspersoon in een andere EU-Lidstaat, welke gehouden zijn hun intracommunautaire verwervingen van goederen aan de BTW te onderwerpen (dit geldt niet voor goederen die onderworpen zijn aan de bijzondere regeling van belastingheffing over de marge, zie art. 58 §4);
- de intracommunautaire leveringen van nieuwe vervoermiddelen;
- de invoeren, intracommunautaire verwervingen en leveringen van goederen die worden geplaatst onder een andere regeling van entrepot dan douane-entrepot en een aantal verwante handelingen;
- bepaalde invoer, intracommunautaire verwervingen, wederinvoer en tijdelijke invoer en aanverwante diensten (bv. goederen geplaatst onder bepaalde douaneregelingen);
- het zeevervoer van personen en het internationale luchtvervoer van personen;
- het internationaal vervoer van goederen uit niet-EU-landen en bepaalde aanverwante activiteiten (bv. laden en lossen);
- bepaalde leveringen van zee- en binnenschepen, vliegtuigen, watervliegtuigen, hefschroefvliegtuigen en dergelijke toestellen evenals bepaalde aanverwante activiteiten;
- bepaalde leveringen en invoer van goederen en diensten voor diplomatieke en consulaire zendingen en voor bepaalde internationale instellingen;
- de leveringen van goud aan de centrale banken.

1.4.2. Andere vrijstellingen

De opsomming van deze vrijgestelde diensten en leveringen is vermeld in Art. 44 en Art. 44bis.

Het betreft onder meer:

- de diensten verricht door notarissen, advocaten en gerechtsdeurwaarders;
- de diensten verricht door de medische en bepaalde paramedische beroepen;
- de diensten verricht door ziekenhuizen en aanverwante;
- de diensten van bepaalde instellingen voor bejaardenzorg en kinderopvang;
- de diensten verricht door bepaalde sportinrichtingen;
- de diensten verricht door de erkende onderwijsinstellingen;
- diensten verricht door bepaalde andere sociale en culturele instellingen, zoals bibliotheken, theaters, filmzalen (onder zekere voorwaarden);
- diensten verricht door auteurs, kunstenaars en vertolkers van kunstwerken;
- de levering van uit hun aard onroerende goederen, *behalve* de levering door bepaalde belastingplichtigen van een *gebouw* die wordt verricht uiterlijk op 31 december van het tweede jaar volgend op het jaar van de eerste ingebruikneming of de eerste inbezitneming van dat gebouw. Voor de vestigingen en overdrachten van zakelijke rechten geldt een gelijkaardige regeling;
- de verpachting en de verhuring van onroerende goederen (behalve bv. de parkeer- en bergingsruimten, de hotels en campings en de verhuring, onder bepaalde voorwaarden, met BTW door onroerende-leasingmaatschappijen van gebouwen voor de uitoefening van economische activiteiten);
- de verzekeringen met uitzondering van de diensten van schade-expert;
- de meeste deposito- en kredietverrichtingen, betalings- en ontvangstverrichtingen alsmede effectenverrichtingen;
- de levering van postzegels die frankeerwaarde hebben, fiscale zegels en soortgelijke zegels;
- de weddenschappen, loterijen en andere kans- en geldspelen (onder zekere voorwaarden);
- de levering, intracommunautaire verwerving en invoer van beleggingsgoud onder de voorwaarden van Art. 44bis.

1.5. De maatstaf van heffing

De maatstaf van heffing van de BTW wordt bepaald in de Art. 26 tot 36.

In principe is de maatstaf van heffing van de BTW het bedrag dat de tegenpartij van de leverancier van goederen of de verstrekker van diensten moet betalen aan de leverancier of verstrekker. In dit bedrag zijn ook begrepen de kosten van commissie, verzekering en vervoer alsmede de belastingen (behalve de BTW zelf), rechten en heffingen (Art. 26).

Tot de maatstaf van heffing behoren echter niet een aantal prijsverminderingen en dergelijke, statiegelden voor verpakkingen, enz. (Art. 28).

Bijzondere regelingen gelden o.a. voor de invoer (waar de maatstaf in beginsel de douanewaarde is – Art. 34), voor verrichtingen waarvan de prijs niet enkel in geld is uitgedrukt (de *normale waarde* als maatstaf – Art. 32), voor de prestaties van reisagentschappen (Art. 29), enz.

Voor bepaalde goederen en diensten geldt een minimummaatstaf van heffing, o.a. voor nieuwe gebouwen (Art. 35 en 36).

1.6. De BTW-tarieven

De BTW wordt berekend over de maatstaf van heffing tegen tarieven, afhankelijk van het voorwerp van de transactie. In principe moet het tarief worden toegepast dat van kracht is op het tijdstip van het belastbare feit. In vele gevallen dient echter het tarief te worden toegepast dat van kracht is op het tijdstip dat de belasting opeisbaar is (bv. facturatie of incassering – Art. 38).

Behoudens voor een hele reeks uitzonderingen en speciale gevallen, zijn de BTW-tarieven de volgende :

0 % : dagbladen en bepaalde weekbladen;

6 % : goederen en diensten, opgesomd in tabel A van de bijlage bij KB nr. 20 van 20 juli 1970, laatst gewijzigd bij de KB's van 27 december 2002, 22 april 2003, 7 juli 2003, 11 juli 2003 en 14 januari 2004 tot vaststelling van de tarieven van de BTW en de indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven.

Het betreft hier voornamelijk:

- levende dieren;
- plantaardige producten;
- voedingswaren (behalve o.a. margarine, kaviaar, bepaalde schaal-, schelp- en weekdieren), met inbegrip van dranken, uitgezonderd bieren met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 0,5 % vol en alle andere dranken met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2 % vol;
- waterdistributie;
- geneesmiddelen en medische hulpmiddelen;
- boeken en bepaalde tijdschriften;
- originele kunstwerken, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten (enkel voor invoer van bepaalde nader omschreven kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten alsmede voor sommige leveringen en intracommunautaire verwervingen van nader omschreven kunstvoorwerpen onder bepaalde voorwaarden);
- automobielen voor personenvervoer voor invaliden;
- doodskisten;
- bepaalde medische toestellen en hulpmiddelen;
- leveringen van goederen door instellingen met sociaal oogmerk;

alsmede:

- landbouwdiensten;
- personenvervoer;
- onderhoud en herstelling van bepaalde goederen van de tabel A hierboven vermeld;
- inrichtingen voor cultuur, sport of vermaak;
- auteursrechten; uitvoeren van concerten en voorstellingen;
- hotels en campings;
- diensten van begrafenisondernemingen;
- bepaalde handelingen m.b.t. privé-woningen van minstens 15 jaar oud;
- bepaalde handelingen m.b.t. privé-woningen voor gehandicapten en m.b.t. instellingen voor gehandicapten;
- diensten verricht door instellingen met sociaal oogmerk;
- enige andere diensten.

Tijdelijk van 1 januari 2000 tot 31 december 2005

Het tarief van 6% is tijdelijk van toepassing op:

- *werk in onroerende staat en bepaalde handelingen met betrekking tot privé-woningen van minstens 5 jaar oud (onder bepaalde voorwaarden – zie art. 1bis BTW-Wetboek);*
- *herstelling van fietsen;*
- *herstelling van schoeisel en lederwaren;*
- *herstelling en vermaken van kleding en huishoudlinnen.*

12 % : goederen en diensten, opgesomd in tabel B van de bijlage bij bovengenoemd KB nr. 20, laatst gewijzigd bij de KB's van 27 december 2002, 22 april 2003, 7 juli 2003, 11 juli 2003 en 14 januari 2004. Het betreft hier voornamelijk fytofarmacie, margarine, banden en binnenbanden voor wielen van landbouwmachines en –tractors, bepaalde vaste brandstoffen (o.a. steenkool, bruinkool en cokes), betaaltelevisie en sociale huisvesting;

21 % : alle goederen en diensten welke onderworpen zijn aan de BTW en die niet elders zijn opgesomd.

1.7. De aftrek van de BTW (of aftrek van voorbelasting)

De aftrek van de BTW wordt geregeld in de Art. 45 tot 49.

De belastingplichtige kan van de BTW die hij verschuldigd is, de BTW aftrekken welke geheven is op de aan hem geleverde goederen of verstrekte diensten, alsmede op de door hem ingevoerde of intracommunautair verworven goederen voor zover hij deze goederen en diensten gebruikt voor met BTW *belaste* economische activiteiten of voor economische activiteiten die van BTW zijn vrijgesteld wegens uitvoer en intracommunautaire leveringen, internationaal vervoer (vrijstellingen vermeld onder punt 1.4.1. hierboven) en in een aantal andere gevallen (Art. 45 § 1, 1ter en 1quater).

Voor de verwerving van nieuwe vervoermiddelen is een regeling uitgewerkt om te vermijden dat bepaalde verwervers (bv. particulieren) van deze voertuigen een dubbele belasting moeten betalen (Art. 45 § 1bis en art. 39bis). In alle gevallen dient de BTW op deze nieuwe vervoermiddelen betaald te worden volgens het in België geldend tarief.

Soms is de aftrek van BTW echter beperkt. Zo is de aftrek in de meeste gevallen beperkt tot maximaal 50% voor de aankoop van personenwagens en de leveringen (bv. brandstof, olie,...) en diensten (bv. onderhoud, herstelling,...) met betrekking tot die voertuigen. Er is helemaal geen aftrek van BTW voor o.a. de leveringen en intracommunautaire verwervingen van tabaksfabrikaten, van geestrijke dranken voor eindverbruik en van bepaalde kosten voor logies, spijzen en dranken (Art. 45 § 2 tot 4). Er is *in principe* ook geen aftrek van BTW voor goederen die zijn verworven met toepassing van de bijzondere regeling van belastingheffing over de marge (Art. 45 § 5).

Voor de “gemengde belastingplichtigen”, dit zijn de belastingplichtigen die zowel beroepsactiviteiten uitoefenen die wel aan de BTW zijn onderworpen als beroepsactiviteiten die niet aan de BTW zijn onderworpen, is de aftrek van voorbelasting ook beperkt, namelijk tot de verhouding van de omzet van handelingen die recht geven op aftrek en de totale omzet (onder bepaalde voorwaarden op basis van het werkelijke gebruik van de inputs – Art. 46).

De periodieke BTW-aangiften moeten de verschuldigde BTW en de af te trekken BTW vermelden. Enkel het verschil wordt betaald aan de Schatkist. Indien de af te trekken BTW hoger is dan de verschuldigde BTW, wordt het saldo overgedragen naar de volgende aangifte (Art. 47). Op uitdrukkelijke aanvraag en mits inachtneming van bepaalde voorwaarden wordt genoemd saldo effectief terugbetaald (Teruggaaf – Art. 75 tot 80).

In geval van gedeeltelijke aftrek, wordt een voorlopig af te trekken bedrag bepaald. Dat bedrag wordt *herzien* na het verstrijken van het jaar waarin het recht op aftrek is ontstaan. Voor de belasting op bedrijfsmiddelen is de herzieningsperiode gespreid over 5 jaar en voor bepaalde onroerende goederen over 15 jaar.

1.8. De indiening van BTW-aangiften en de betaling van de belasting

De goede werking van het BTW-stelsel houdt in dat de belastingplichtigen een aantal verplichtingen moeten nakomen. Deze verplichtingen situeren zich op het vlak van de boekhouding, de uitreiking van facturen, de opmaak van klantenlistings, de indiening van BTW-aangiften en de betaling van de BTW. Voor bepaalde ondernemingen zijn speciale (vereenvoudigende) voorschriften van toepassing.

De basis voor deze verplichtingen wordt gelegd in de Art. 50 tot 55.

De BTW-Administratie kent aan de belastingplichtigen (behalve degenen die geen recht op aftrek hebben, de kleine ondernemingen en degenen die buiten de uitoefening van een economische activiteit onder bepaalde voorwaarden afstand doen van gebouwen of die toevallig een nieuw vervoermiddel leveren) een BTW-identificatienummer toe dat de letters BE bevat (Art. 50). Ook aan de niet-belastingplichtige rechtspersonen, aan de kleine ondernemingen en de belastingplichtigen die geen recht op aftrek hebben, wordt een dergelijk BTW-identificatienummer toegekend wanneer hun intracommunautaire verwervingen van goederen de drempel van € 11.200 overschrijden of wanneer zij verklaren al hun intracommunautaire verwervingen van goederen aan de BTW te onderwerpen. In bepaalde gevallen krijgen ook niet in België gevestigde belastingplichtigen een Belgisch BTW-identificatienummer.

Naast de aangifte van de aanvang, de wijziging of de stopzetting van een activiteit moeten de meeste belastingplichtigen in principe maandelijks een BTW-aangifte (met opgave van de te betalen en af te trekken BTW) opstellen en maandelijks het verschuldigde bedrag betalen. De indiening en betaling moeten ten laatste gebeuren op de 20^e van de volgende maand. Ten laatste op 24 december moet een voorschot worden betaald op de BTW die voor deze maand zal verschuldigd zijn.

Zij dienen tevens jaarlijks een listing op te stellen van de Belgische belastingplichtigen aan wie zij hebben geleverd (Art. 53quinquies). Inzake de intracommunautaire leveringen moet per kwartaal een listing worden opgesteld (Art. 53sexies).

Belastingplichtigen met een omzet van maximaal € 500.000 per jaar kunnen, als zij bepaalde regels naleven, driemaandelijks aangiften indienen (deze regeling is niet van toepassing in de mate dat de belastingplichtige leveringen van minerale oliën verricht). Zij betalen de 2^e en de 3^e maand van ieder kalenderkwartaal een voorschot gelijk aan een derde van de verschuldigde belasting voor het vorige kwartaal. Zij kunnen evenwel opteren voor het stelsel van de maandaangifte.

1.9. De bijzondere stelsels

Gezien het normale BTW-stelsel aanzienlijke verplichtingen met zich meebrengt die voor bepaalde kleine ondernemingen moeilijk te vervullen zijn, zijn voor bepaalde ondernemingen bijzondere stelsels van toepassing. Er is ook een bijzonder stelsel voor o.a. de niet-belastingplichtige rechtspersonen.

1.9.1. De bijzondere regeling voor de kleine ondernemingen

De eerste groep bijzondere regelingen vindt haar oorsprong in Art. 56.

Vooreerst is er de **forfaitaire regeling** voor kleine ondernemingen. Zij geldt alleen voor ondernemingen die hoofdzakelijk met particulieren handelen, een omzet hebben van hoogstens € 500.000 per jaar en die in bepaalde sectoren werkzaam zijn (bv. bakkers, slaggers, kappers,...). Per BTW-tarief wordt het omzetcijfer op een forfaitaire wijze vastgesteld. De aftrek van voorbelasting wordt volgens de gewone regels uitgeoefend. De bedoelde ondernemingen kunnen evenwel opteren voor de normale BTW-regeling.

Daarnaast is er ook de **belastingvrijstelling** voor de leveringen van goederen en diensten die worden verricht door ondernemingen met een jaarmzet van hoogstens € 5.580. Zij kunnen de BTW op hun aankopen evenwel ook niet aftrekken. Deze vrijstellingsregeling geldt niet voor bepaalde onroerende handelingen noch voor verrichtingen met nieuwe vervoermiddelen. Indien deze ondernemingen het wensen, kunnen zij onder bepaalde voorwaarden worden onderworpen aan het normale BTW-stelsel of aan de forfaitaire regeling hierboven vermeld.

1.9.2. De bijzondere regeling voor bepaalde landbouwondernemingen

Deze bijzondere regeling vindt haar oorsprong in Art. 57.

De landbouwondernemingen zijn niet onderworpen aan de verplichtingen inzake facturering, aangifte en voldoening van de BTW, behalve wat hun intracommunautaire aankopen boven de drempel van € 11.200 betreft. Als de medecontractant een belastingplichtige is die aangiften indient, keert deze aan de landbouwonderneming een op forfaitaire wijze berekend bedrag uit voor de recuperatie van de voorbelasting. Dit bedrag is gelijk aan 2% van de aankoopprijs voor de leveringen van hout en 6% voor de andere leveringen. De medecontractant mag onder bepaalde voorwaarden deze forfaitaire compensatie aftrekken van de BTW die hij aan de Schatkist verschuldigd is. De landbouwondernemingen kunnen opteren voor de normale BTW-regeling. Voor bepaalde landbouwondernemingen (bv. die welke de vorm van een handelsvennootschap hebben) is de normale regeling echter verplicht.

1.9.3. Andere bijzondere regelingen

De grondslag voor deze regelingen wordt gegeven in Art. 58.

Zij regelen de heffing van de BTW op *tabaksfabrikaten* (samen met de accijns – Art. 58 § 1 en 1bis), op *vis, schaal-, schelp- en weekdieren* die rechtstreeks naar de vismijn worden gebracht (heffing op het ogenblik van de verkoop in de vismijn – Art. 58 § 2), op de *invoer van goederen die in kleine zendingen worden verstuurd of die voorkomen in de bagage van reizigers* (forfaitaire berekening – Art. 58 § 3), op *gebruikte goederen, kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten* (onder bepaalde voorwaarden is er heffing van BTW op het verschil tussen verkoopprijs en aankoopprijs (zg. belastingheffing over de marge); er kan echter voor de normale regeling worden geopteerd – Art. 58 § 4).

Verder kunnen onder bepaalde voorwaarden sommige ondernemingen *in bepaalde sectoren* vrijstelling verkrijgen van de verplichtingen inzake BTW-heffing: boekhouding, indiening van aangiften en betaling van BTW aan de Schatkist. Zij dienen dan echter ook af te zien van het recht op aftrek van BTW, betaald aan hun leveranciers. Het betreft hier o.m. bepaalde binnenvaartbedrijven, depothouders van wasserijen, ververijen en stomerijen en enkele andere kleine bedrijven.

Tenslotte wordt voor een zeer beperkt aantal activiteiten bovendien vrijstelling van BTW-registratie verleend, o.a. voor bepaalde losse dagbladcorrespondenten.

1.9.4. De bijzondere BTW-aangifte

De **bijzondere BTW-aangifte** moet worden ingediend door de *belastingplichtigen* die geen periodieke BTW-aangiften indienen en die:

- bepaalde intracommunautaire verwervingen doen (bv. nieuwe vervoermiddelen, verwervingen van andere goederen voor meer dan € 11.200 per jaar of indien zij verkiezen al de verwervingen van laatstgenoemde goederen in België aan de BTW te onderwerpen);
- bepaalde diensten ontvangen die geacht worden in België plaats te vinden en die worden verstrekt door dienstverrichters die niet in België gevestigd zijn, bv. reclame, intellectueel werk van bepaalde adviseurs, terbeschikkingstelling van personeel, verhuur van lichamelijk roerende goederen (behalve vervoermiddelen), enz.

Zij dient voor een aantal van bovengenoemde handelingen (voornamelijk de intracommunautaire verwervingen van goederen) ook ingediend te worden door *niet-belastingplichtige rechtspersonen* (bv. de Staat, gemeenten, openbare instellingen, zie hierboven onder punt 1.2.).

De betrokkenen dienen *vooral* zij deze handelingen uitvoeren de BTW-Administratie volgens bepaalde modaliteiten op de hoogte te stellen. Zij ontvangen een BTW-identificatienummer en dienen, voor zover zij de beoogde handelingen (aankopen) hebben verricht, *per kwartaal* de hierboven vermelde bijzondere BTW-aangifte in, uiterlijk op de 20^e van de maand na het kalenderkwartaal in de loop waarvan de BTW opeisbaar is geworden.

HOOFDSTUK 2 DE REGISTRATIE-, HYPOTHEEK- EN GRIFFIERECHTEN

Wat nieuws ?

- *Afschaffing van het registratierecht op de vestiging van een hypotheek op zee- en binnenschepen.*
- *Wat het Vlaamse Gewest betreft: vermindering van het schenkingsrecht op de schenking van een onderneming.*
- *Wat het Waalse Gewest betreft: gelijkschakeling van het schenkingsrecht op schenkingen tussen wettelijk samenwonenden en het schenkingsrecht op schenkingen tussen echtgenoten; aanpassing van het tarief op schenkingen tussen derden.*

Deze rechten worden bepaald en geregeld in het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten en de uitvoeringsbesluiten in kwestie.

2.1. De registratierechten

De registratierechten worden in principe geheven naar aanleiding van de registratie van een akte of geschrift, d.i. de formaliteit bestaande in het afschrijven, ontleden of vermelden van die akte of dat geschrift door de ontvanger der registratie in een hiertoe bestemd register.

Er zijn verschillende akten die verplicht moeten worden geregistreerd, o.a.:

- de akten van Belgische notarissen;
- de exploiten en processen-verbaal van Belgische gerechtsdeurwaarders;
- de arresten en vonnissen van de Belgische hoven en rechtbanken, die bepalingen bevatten welke aan een evenredig recht zijn onderworpen;
- onderhandse akten of in het buitenland verleden notariële akten waarbij de eigendom of het vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen wordt overgedragen of aangewezen, of houdende verhuring, onderverhuring of overdracht van huur van dergelijke goederen;
- de in België opgemaakte processen-verbaal van openbare verkoping van lichamelijke roerende goederen;
- onderhandse akten en in het buitenland verleden notariële akten m.b.t. de inbreng van roerende of onroerende goederen in een Belgische vennootschap met rechtspersoonlijkheid.

De Koning kan bepaalde categorieën van akten van notarissen en gerechtsdeurwaarders van de registratieformaliteit vrijstellen, zonder dat deze vrijstelling de ontheffing van de op deze akten toepasselijke rechten meebrengt. Zo zijn de protestakten vrijgesteld van de registratieformaliteit.

Tevens dient voor een aantal overeenkomsten waarvoor geen geschrift bestaat, een verklaring ter registratie worden aangeboden, o.a. voor overeenkomsten i.v.m. de overdracht of aanwijzing van eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen en i.v.m. de inbreng in een Belgische vennootschap met rechtspersoonlijkheid.

Er zijn drie soorten van registratierechten: de evenredige rechten, de specifieke vaste rechten en het algemeen vast recht.

Voor een aantal handelingen (bv. sommige akten die betrekking hebben op onroerende goederen die uitsluitend voor onderwijs bestemd zijn - zie art. 161 Wb) is de registratie kosteloos.

2.1.1. De evenredige registratierechten

Deze rechten bedragen telkens een percentage van de maatstaf van heffing.

A. Verkoop van onroerende goederen

Inzake de verkoop, ruil en alle andere overeenkomsten onder bezwarende titel, betreffende de overdracht van eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen wordt een recht van **12,5%** (in het Vlaamse Gewest: **10%**) geheven, in principe op de overeengekomen waarde van het onroerend goed. Deze waarde mag echter niet lager zijn dan de verkoopwaarde van het goed ten dage van de overeenkomst. Voor bescheiden woningen en kleine landeigendommen is er, behalve in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, een verlaagd tarief. Dat bedraagt **5%** in het Vlaamse Gewest en **6%** in het Waalse Gewest. Voor bepaalde andere verrichtingen gelden nog andere verlaagde tarieven.

In het *Vlaamse Gewest* wordt de heffingsgrondslag, onder zekere voorwaarden, verminderd met € 12.500 voor de aankoop door natuurlijke personen van een tot hun hoofdverblijfplaats bestemd onroerend goed. Deze vermindering wordt "het abattement" genoemd (zie art. 46bis en 212ter van het Wetboek, zoals van toepassing in het Vlaamse Gewest). Naast het stelsel van het abattement bestaat er in het Vlaamse Gewest ook een stelsel van "meeneembaarheid" van voorheen betaalde registratierechten. Wanneer een natuurlijke persoon zijn vorige hoofdverblijfplaats verkoopt en binnen twee jaar een nieuwe woning of bouwgrond koopt om er zijn nieuwe hoofdverblijfplaats te vestigen, dan mag hij, onder bepaalde voorwaarden en binnen bepaalde grenzen, de registratierechten die hij betaald heeft op de aankoop van zijn vorige hoofdverblijfplaats in mindering brengen (= verrekenen met) de registratierechten die hij verschuldigd is op de aankoop van het onroerend goed dat bestemd is tot zijn nieuwe hoofdverblijfplaats. Dit noemt men de meeneembaarheid onder de vorm van verrekening (zie artikelen 61³ tot 61⁵ en 212ter van het Wetboek, zoals van toepassing in het Vlaamse Gewest). Daarnaast bestaat er ook de meeneembaarheid onder de vorm van teruggave (zie artikelen 212bis tot 212ter van het Wetboek, zoals van toepassing in het Vlaamse Gewest). Deze vorm van meeneembaarheid kan gevraagd worden wanneer de natuurlijke persoon zijn eerdere hoofdverblijfplaats pas verkoopt na de aankoop van de woning of de bouwgrond bestemd tot zijn nieuwe hoofdverblijfplaats. Die verkoop moet geschieden binnen twee jaar na de aankoop van de woning of de bouwgrond die hij tot zijn nieuwe hoofdverblijfplaats bestemt. Beide vormen van meeneembaarheid leveren hetzelfde belastingvoordeel (maximum € 12.500) op. Het abattement en de meeneembaarheid onder de vorm van verrekening kunnen niet gecombineerd worden.

In het *Brussels Hoofdstedelijk Gewest* wordt de heffingsgrondslag, onder zekere voorwaarden, verminderd met € 45.000 voor de aankoop door natuurlijke personen van een tot hun hoofdverblijfplaats bestemd onroerend goed (niet voor bouwgronden). Deze vermindering wordt verhoogd tot € 60.000 indien het onroerend goed gelegen is in een ruimte voor versterkte ontwikkeling van de huisvesting en de stadsvernieuwing. Deze ruimten worden afgebakend in de wetgeving terzake van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In bepaalde gevallen (bv. sommige wederverkopen) en onder bepaalde voorwaarden kunnen de geheven rechten al dan niet gedeeltelijk worden teruggegeven.

B. Verhuring van onroerende goederen

Op verhuringen, onderverhuringen en overdrachten van huur van in België gelegen onroerende goederen (of gedeelten ervan) en enkele andere gelijkaardige verrichtingen wordt **in beginsel** een recht geheven van **0,2%**, berekend op het gecumuleerd bedrag van de huursommen en de lasten.

Indien het nochtans verhuringen, onderverhuringen of overdrachten van huur betreft van onroerende goederen (of gedeelten ervan) die uitsluitend bestemd zijn voor de huisvesting van een gezin of van één persoon, worden de contracten vrijgesteld van het evenredig registratierecht en onderworpen aan het algemeen vast recht (zie 2.1.3.).

C. Inbreng van goederen in Belgische vennootschappen

Bij de inbreng van goederen (onroerende, roerende, speciën, schuldvorderingen, enz.) in Belgische vennootschappen wordt een recht geheven van **0,5%**, berekend op de waarde van de maatschappelijke rechten, welke aan de inbrenger zijn toegekend. De belastbare basis mag niet lager zijn dan de verkoopwaarde van de ingebrachte goederen. In bepaalde gevallen is er vrijstelling.

De inbreng, evenwel, van in België gelegen onroerende goederen die geheel of gedeeltelijk tot bewoning aangewend of voor bewoning bestemd worden, wordt aan het recht van 12,5% (in het Vlaamse Gewest: 10%) onderworpen, wanneer deze inbrengen door natuurlijke personen worden gedaan.

D. Kapitaalsverhoging van Belgische vennootschappen

Op het bedrag van de verhoging van het statutaire kapitaal, zonder nieuwe inbreng, van een Belgische vennootschap wordt een recht van **0,5%** geheven. In bepaalde gevallen is er vrijstelling.

E. Hypotheekvestiging

Bij vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed wordt een recht van **1%** geheven, berekend op het bedrag dat door de hypotheek wordt gewaarborgd. Voor inpandgevingen van een handelszaak en vestigingen van een landbouwvoorrecht geldt een tarief van 0,5%.

F. Openbare verkoop van lichamelijke roerende goederen

Bij de openbare verkoop van lichamelijke roerende goederen wordt een recht van **5%** geheven, berekend op de prijs en de lasten.

G. Schenkingsrecht

Het recht van schenking is van toepassing op alle schenkingen van tegenwoordige roerende of onroerende goederen, wat ook hun vorm, hun voorwerp of hun modaliteiten weze en ongeacht de wijze waarop zij tot stand komen. Dit recht wordt berekend op de verkoopwaarde van de geschonken goederen, in principe zonder aftrek van de lasten.

Het tarief kan verschillen van Gewest tot Gewest.

Voor schenkingen door een *rijksinwoner* is het tarief van toepassing van het Gewest waar de schenker op het ogenblik van de schenking zijn fiscale woonplaats had. Indien de fiscale woonplaats van de schenker tijdens de periode van vijf jaar vóór de schenking op meer dan één plaats in België gelegen was, geldt het tarief van het Gewest waar de fiscale woonplaats gedurende deze periode van vijf jaar het langst gevestigd was. Voor schenkingen van in België gelegen onroerende goederen door een *niet-rijksinwoner* geldt het tarief van het Gewest waar het onroerend goed gelegen is.

1. TARIEVEN SCHENKINGSRECHTEN VLAAMS GEWEST

In het Vlaamse Gewest wordt een onderscheid gemaakt tussen schenkingen van onroerende goederen, roerende goederen en ondernemingen.

Voor schenkingen van *onroerende goederen* wordt op het bruto-aandeel van elk van de begiftigden een recht geheven, zoals vermeld in de tabellen I en II hieronder.

TABEL I – Schenkingen van onroerende goederen in rechte lijn en tussen echtgenoten

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	In rechte lijn en tussen echtgenoten
0,01	12.500	3
12.500	25.000	4
25.000	50.000	5
50.000	100.000	7
100.000	150.000	10
150.000	200.000	14
200.000	250.000	18
250.000	500.000	24
Boven	500.000	30

TABEL II – Schenkingen van onroerende goederen in de zijlijn en tussen niet-verwanten

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %		
Van	tot (inbegrepen)	Tussen broers en zusters	Tussen ooms of tantes, neven of nichten	Tussen alle andere personen
0,01	12.500	20	25	30
12.500	25.000	25	30	35
25.000	75.000	35	40	50
75.000	175.000	50	55	65
Boven	175.000	65	70	80

De berekening van het recht gebeurt per begiftigde en per schijf.

Voor schenkingen van *gronden* die volgens de stedenbouwkundige voorschriften bestemd zijn voor woningbouw, is er, onder bepaalde voorwaarden, voor akten verleden tussen 1 januari 2003 en 31 december 2005, een bijzonder tarief van toepassing op het bruto-aandeel van een natuurlijk persoon in de geschonken gronden.

TABEL III – Schenkingen van bouwgronden in rechte lijn en tussen echtgenoten

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	In rechte lijn en tussen echtgenoten
0,01	12.500	1
12.500	25.000	2
25.000	50.000	3
50.000	100.000	5
100.000	150.000	8
150.000	200.000	14
200.000	250.000	18
250.000	500.000	24
Boven	500.000	30

TABEL IV – Schenkingen van bouwgronden in de zijlijn en tussen niet-verwanten

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %		
Van	tot (inbegrepen)	Tussen broers en zusters	Tussen ooms of tantes, neven of nichten	Tussen alle andere personen
0,01	150.000	10	10	10
150.000	175.000	50	55	65
Boven	175.000	65	70	80

De berekening van het recht gebeurt per begiftigde en per schijf.

Op schenkingen van *roerende goederen* wordt over het bruto-aandeel van elk van de begiftigden een recht geheven van **3%** voor schenkingen in de rechte lijn en tussen echtgenoten en van **7%** voor schenkingen aan andere personen.

Onder “echtgenoten” wordt inzake schenkingsrechten tevens verstaan:

- 1° de persoon die op de dag van de schenking, overeenkomstig de bepalingen van Boek III, titel Vbis van het Burgerlijk Wetboek, met de schenker wettelijk samenwoont;
- of
- 2° de persoon of de personen die op de dag van de schenking ten minste één jaar ononderbroken met de schenker samenwonen en er een gemeenschappelijke huishouding mee voeren. Deze voorwaarden worden geacht ook vervuld te zijn indien het samenwonen en het voeren van een gemeenschappelijke huishouding met de schenker aansluitend op de bedoelde periode van één jaar tot op de dag van de schenking, ingevolge overmacht onmogelijk is geworden. Een uittreksel uit het bevolkingsregister houdt een weerlegbaar vermoeden in van ononderbroken samenwoning en het voeren van een gemeenschappelijke huishouding.

Op sommige schenkingen van *ondernemingen* (eigendom of vruchtgebruik van nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwondernemingen, vrije beroepen e.a.), alsmede van aandelen van bepaalde vennootschappen en van bepaalde vorderingen op vennootschappen, wordt, mits aan een reeks voorwaarden wordt voldaan, een recht van **2%** geheven. Onroerende goederen die geheel of gedeeltelijk tot bewoning worden aangewend of zijn bestemd, zijn uitgesloten van de toepassing van dit tarief. Voor de voorwaarden en toepassingsregels wordt verwezen naar art. 140bis tot 140quinquies van het Wetboek zoals van toepassing in het Vlaamse Gewest.

2. TARIEVEN SCHENKINGSRECHTEN WAALS GEWEST

In het Waalse Gewest wordt een onderscheid gemaakt tussen schenkingen van gewone (roerende en onroerende) goederen en schenkingen van ondernemingen.

Voor schenkingen van *gewone goederen* wordt op het bruto-aandeel van elk van de begiftigden een recht geheven, zoals vermeld in de tabellen I en II hieronder.

TABEL I – Schenkingen van gewone goederen in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen wettelijk samenwonenden

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	In rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen wettelijk samenwonenden
0,01	12.500	3
12.500	25.000	4
25.000	50.000	5
50.000	100.000	7
100.000	150.000	10
150.000	200.000	14
200.000	250.000	18
250.000	500.000	24
Boven	500.000	30

TABEL II – Schenkingen van gewone goederen in de zijlijn en tussen niet-verwanten

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %		
Van	tot (inbegrepen)	Tussen broers en zusters	Tussen ooms of tantes, neven of nichten	Tussen alle andere personen
0,01	12.500	20	25	30
12.500	25.000	25	30	35
25.000	75.000	35	40	60
75.000	175.000	50	55	80
Boven	175.000	65	70	90

De berekening van het recht gebeurt per begiftigde en per schijf.

De schenker en de begiftigde zijn *wettelijk samenwonenden* wanneer zij:

- op het ogenblik van de schenking eenzelfde domicilie hebben en
- op dat ogenblik reeds meer dan één jaar verbonden zijn door een verklaring van wettelijk samenwonen overeenkomstig de bepalingen van Boek III, Titel Vbis, van het Burgerlijk Wetboek;
- geen broers en/of zussen, noch oom en neef of nicht, noch tante en neef of nicht van elkaar zijn.

Op sommige schenkingen van *ondernemingen* (volle eigendom van nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwondernemingen, vrije beroepen e.a.), alsmede van aandelen van bepaalde vennootschappen wordt, mits aan een reeks voorwaarden wordt voldaan, een recht van **3%** geheven. Onroerende goederen die geheel of gedeeltelijk tot bewoning worden aangewend of zijn bestemd, zijn uitgesloten van de toepassing van dit tarief. Voor de voorwaarden en de toepassingsregels wordt verwezen naar art. 140bis tot 140octies van het Wetboek zoals van toepassing in het Waalse Gewest.

3. TARIEVEN SCHENKINGSRECHTEN BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt een onderscheid gemaakt tussen schenkingen van gewone (roerende en onroerende) goederen, schenkingen van woningen en schenkingen van ondernemingen.

Voor schenkingen van *gewone goederen* wordt op het bruto-aandeel van elk van de begiftigden een recht geheven, zoals vermeld in de tabellen I tot IV hieronder.

TABEL I – Schenkingen van gewone goederen in rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	In rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden
0,01	50.000	3
50.000	100.000	8
100.000	175.000	9
175.000	250.000	18
250.000	500.000	24
Boven	500.000	30

Onder “samenwonende” wordt verstaan, de persoon die zich in de toestand van wettelijke samenwoning bevindt in de zin van titel Vbis van Boek III van het Burgerlijk Wetboek.

TABEL II – Schenkingen van gewone goederen tussen broers en zussen

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	Tussen broers en zussen
0,01	12.500	20
12.500	25.000	25
25.000	50.000	30
50.000	100.000	40
100.000	175.000	55
175.000	250.000	60
Boven	250.000	65

TABEL III – Schenkingen van gewone goederen tussen ooms of tantes en neven of nichten

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	Tussen ooms of tantes en neven of nichten
0,01	50.000	35
50.000	100.000	50
100.000	175.000	60
Boven	175.000	70

TABEL IV – Schenkingen van gewone goederen tussen alle andere personen

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	Tussen alle andere personen
0,01	50.000	40
50.000	75.000	55
75.000	175.000	65
Boven	175.000	80

Voor schenkingen van *woningen* kan het in Tabel V hierna vermelde tarief van toepassing zijn. Dat voordelige tarief geldt enkel wanneer:

- het gaat om een schenking in rechte lijn, tussen echtgenoten of tussen samenwonenden;
- van een “woning”, dit wil zeggen van het aandeel in volle eigendom van de schenker in een onroerend goed dat geheel of gedeeltelijk tot bewoning is bestemd;
- en op voorwaarde dat de woning gelegen is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De schenking van een bouwgrond wordt uitdrukkelijk uitgesloten van het voordeeltarief.

Om het voordeeltarief te genieten, mag een begiftigde nog geen eigenaar zijn van een woning en moet hij of een van zijn medebegiftigden bepaalde verbintenissen aangaan (zie artikel 131*bis* van het Wetboek, zoals van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

TABEL V – Schenkingen van woningen in rechte lijn, tussen echtgenoten of tussen samenwonenden

Gedeelte van de schenking in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	
0,01	50.000	2
50.000	100.000	5,3
100.000	175.000	6
175.000	250.000	12
250.000	500.000	24
Boven	500.000	30

De berekening van het recht overeenkomstig bovenstaande tabellen gebeurt per begiftigde en per schijf.

Op sommige schenkingen van *ondernemingen* (volle eigendom van nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwondernemingen, vrije beroepen e.a.), alsmede van aandelen van bepaalde vennootschappen wordt, mits aan een reeks voorwaarden wordt voldaan, een recht van **3%** geheven. Onroerende goederen die geheel of gedeeltelijk tot bewoning worden aangewend of zijn bestemd, zijn uitgesloten van de toepassing van dit tarief. Voor de voorwaarden en de toepassingsregels wordt verwezen naar art. 140*bis* tot 140*octies* van het Wetboek zoals van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4. VERMINDERING VAN DE SCHENKINGSRECHTEN WEGENS KINDERLAST

In het Waals Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest genieten begiftigden die op het ogenblik van de schenking ten minste drie kinderen hebben die de leeftijd van 21 jaar niet hebben bereikt, een belastingvermindering. In het Vlaams Gewest geldt die belastingvermindering alleen in geval van schenking van onroerende goederen waarvoor het bijzonder tarief voor schenking van bouwgronden niet geldt.

H. Andere verrichtingen

Bepaalde andere verrichtingen die hier niet vermeld zijn, worden ook onderworpen aan een evenredig registratierecht (bv. verdeling van onroerende goederen, bepaalde vonnissen en arresten).

Het bedrag van de evenredige rechten mag in geen geval minder bedragen dan het algemeen vast recht (zie 2.1.3.).

Voor een aantal handelingen is er vrijstelling van het evenredig registratierecht (bv. voor verrichtingen die met BTW belast zijn).

2.1.2. De specifieke vaste rechten

Deze rechten bestaan uit een vast bedrag dat evenwel kan verschillen naargelang van de aard van de akte.

Deze akten zijn:

- akten van protest : € 5;
- de vergunning tot verandering van voornaam (€ 490, eventueel verminderd tot € 49), de vergunning tot verandering van naam (€ 49) of de vergunning om aan een naam een andere naam of partikel toe te voegen of een hoofdletter door een kleine letter te vervangen (€ 740).

2.1.3. Het algemeen vast recht

Het algemeen vast recht wordt geheven op alle akten die niet expliciet in het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten vermeld staan als onderworpen aan een evenredig of specifiek vast recht, bv. huwelijkscontracten, testamenten, de meeste bijlagen bij authentieke akten, sommige huurcontracten,... Het wordt bovendien geheven op akten die in beginsel aan een evenredig recht onderworpen zijn, maar die daarvan door een bepaling van het Wetboek zijn vrijgesteld zonder dat er bepaald is dat ze kosteloos worden geregistreerd.

Het algemeen vast recht bedraagt **€ 25**.

2.2. Het hypotheekrecht

Het hypotheekrecht wordt gevestigd op de inschrijvingen van hypotheeken en voorrechten op onroerende goederen. Het bedraagt **0,3%** van het bedrag in hoofd- en bijkomende sommen waarvoor de inschrijving genomen of vernieuwd wordt (met een minimum van € 5). Bepaalde inschrijvingen (o.a. ten laste van de Staat) zijn vrijgesteld van hypotheekrecht.

2.3. De griffierechten

Deze rechten worden geheven op sommige in de griffies van hoven en rechtbanken gedane verrichtingen. Het betreft vaste rechten die verschillen naargelang van het geval en die soms per verrichting, soms per bladzijde van het betreffende document worden geheven. Men onderscheidt het *rolrecht* (inschrijving van rechtszaken op de rol), het *opstelrecht* (op akten van griffiers), het *expeditierecht* (op uitgiften, afschriften of uittreksels die in de griffies worden afgegeven). Er bestaat een ganse reeks vrijstellingen.

HOOFDSTUK 3 DE SUCCESSIERECHTEN

Wat nieuws ?

- *Voor nalatenschappen die openvallen in het Waalse Gewest: aanpassing tarieven voor nalatenschappen tussen derden en verhoging abatement voor nalatenschappen in rechte lijn, tussen echtgenoten en wettelijk samenwonenden.*
- *Aanpassingen in de taks op de collectieve beleggingsinstellingen, kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen.*

Deze rechten worden bepaald en geregeld in het Wetboek der Successierechten en de uitvoeringsbesluiten in kwestie.

3.1. De rechten van successie en van overgang bij overlijden

3.1.1. Algemeen

De successierechten zijn te onderscheiden in het recht van successie en het recht van overgang bij overlijden.

Het **recht van successie** is een belasting die wordt gevestigd op de nettowaarde van de nalatenschap van een overleden rijksinwoner, d.w.z. op de waarde van alle aan de overledene toebehorende goederen (roerende en onroerende, gelegen in binnen- en buitenland) na aftrek van de bewezen schulden en de begrafeniskosten.

Het **recht van overgang bij overlijden** is een belasting die wordt gevestigd op de waarde van de in België gelegen onroerende goederen die worden verkregen uit de nalatenschap van een niet-rijksinwoner, zonder aftrek van de lasten. Het tarief is hetzelfde als dat van het recht van successie (zie hieronder).

Het recht van successie en het recht van overgang bij overlijden worden berekend aan de hand van een aangifte die door de rechthebbenden binnen 5, 6 of 7 maanden na het overlijden moet ingediend worden, al naar gelang de erflater in België, in Europa of elders is overleden.

De goederen, waarover, naar het door de administratie geleverde bewijs, de overledene kosteloos beschikte gedurende de drie jaren vóór zijn overlijden, worden geacht deel uit te maken van zijn nalatenschap, indien de bevoordeling niet onderworpen werd aan het registratierecht gevestigd voor de schenkingen (zie 2.1.1.G).

De bruto belastbare grondslag is in principe de verkoopwaarde van de goederen op de dag van het overlijden. De tarieven schommelen:

1. naargelang van de graad van verwantschap tussen de erfgenaam en de erflater;
2. naargelang van het netto-aandeel dat door elk van de erfgenamen wordt ontvangen (87) en
3. naargelang van het Gewest waar de nalatenschap is opengevallen. Indien de overledene een rijksinwoner was, valt de nalatenschap open in het Gewest waar de overledene zijn laatste **fiscale** woonplaats had. Als de fiscale woonplaats van de overledene tijdens de periode van vijf jaar vóór zijn overlijden in meer dan één Gewest gevestigd was, valt de nalatenschap evenwel open in het Gewest waar de fiscale woonplaats tijdens deze periode het langst gevestigd was. Indien de overledene geen rijksinwoner was, valt de nalatenschap *in principe* open in het Gewest waar de onroerende goederen gelegen zijn. De berekening van de rechten gebeurt in schijven volgens tabellen die verschillend kunnen zijn naargelang van het Gewest.

3.1.2. Tarieven en bijzondere regelingen in de drie Gewesten

A. Nalatenschappen opengevallen in het Vlaamse Gewest

TABEL I – Nalatenschappen in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden

Gedeelte van het netto-aandeel in €		Tarief in %
van	tot	In rechte lijn en tussen echtgenoten en samenwonenden
0,01	50.000	3
50.000	250.000	9
boven	250.000	27

Onder “samenwonenden” wordt verstaan:

- 1° de persoon, die op de dag van het openvallen van de nalatenschap, overeenkomstig de bepalingen van boek III, titel Vbis, van het Burgerlijk Wetboek, met de erflater wettelijk samenwoont;
- of
- 2° de persoon of personen die op de dag van het openvallen van de nalatenschap, ten minste één jaar ononderbroken met de erflater samenwonen en er een gemeenschappelijke huishouding mee voeren. Deze voorwaarden worden geacht ook vervuld te zijn indien het samenwonen en het voeren van een gemeenschappelijke huishouding met de erflater, aansluitend op de bedoelde periode van één jaar tot op de dag van het overlijden, ingevolge overmacht onmogelijk is geworden. Een uittreksel uit het bevolkingsregister houdt een weerlegbaar vermoeden in van ononderbroken samenwoning en van het voeren van een gemeenschappelijke huishouding.

87 Uitzonderingen: voor in het Vlaamse Gewest of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opengevallen nalatenschappen waarin personen gerechtigd zijn die **niet** tot de categorieën “in rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden” of “tussen broers en zussen” behoren: het tarief schommelt naargelang van de **som** van de netto-aandelen van die personen, zie verder.

TABEL II – Nalatenschappen tussen “broers en zusters” en tussen “anderen” (88)

Gedeelte van het belastbaar bedrag in €		Tarief in %	
Van	tot	Tussen broers en zusters	Tussen anderen
0.01	75.000	30	45
75.000	125.000	55	55
boven	125.000	65	65

Onder “belastbaar bedrag” wordt het volgende verstaan:

- voor wat broers en zusters betreft: het netto-aandeel van elk van de rechtverkrijgende broers en zusters;
- voor wat alle anderen betreft: de **som** van de netto-aandelen, verkregen door de rechtverkrijgenden van deze groep.

Opmerkingen

- Inzake de belasting van de nalatenschap moet het volgend onderscheid worden gemaakt:
 - indien erfgenamen in de rechte lijn en/of de langstlevende echtgenoot of samenwonende erven, dan wordt de tabel I tweemaal toegepast voor elk van hen: éénmaal op hun netto-onroerend aandeel en éénmaal op hun netto-roerend aandeel;
 - indien broers of zusters tot de nalatenschap komen, wordt tabel II toegepast op het globaal netto-aandeel van elk van hen;
 - indien andere personen erven, wordt tabel II toegepast op de **som** van de globale netto-aandelen van de rechtverkrijgenden van deze groep (89).
- De erfgenamen in rechte lijn en de langstlevende echtgenoot of samenwonende genieten een belastingvermindering. Zij bedraagt maximaal € 500 en is degressief. Boven een nettoverkrijging van € 50.000 is er geen vermindering meer. Voor nettoverkrijgingen tot € 50.000 bedraagt de vermindering € 500 x (1 - nettoverkrijging/50.000).
- Voor zover hun nettoverkrijging niet meer dan € 75.000 bedraagt, genieten de broers en zusters van de overledene eveneens een belastingvermindering. Indien hun nettoverkrijging niet groter is dan € 18.750, bedraagt de vermindering € 2.000 x nettoverkrijging/20.000. Indien de nettoverkrijging groter is dan € 18.750 maar niet groter dan € 75.000, bedraagt de vermindering € 2.500 x (1 - nettoverkrijging/75.000).

-
- 88 Dit tarief geldt indien de broers en/of zusters van de overledene en de “anderen” (categorie welke in het Vlaamse Gewest ook de categorie omvat van de erfgerechtigden die in zijlijn in de 3e graad tot de overledene staan, terwijl deze in de andere Gewesten onder de aparte categorie “tussen ooms en tantes en neven of nichten” vallen) die tot de nalatenschap komen, het tarief als samenwonenden niet kunnen inroepen (Tabel I).
- 89 De individueel per rechtverkrijgende van deze groep verschuldigde rechten worden vervolgens berekend door de globaal door de groep verschuldigde rechten om te slaan over de betrokken erfgenamen in verhouding tot hun nettoverkrijgingen.

4. Alle andere erfgenamen dan erfgenamen in de rechte lijn, echtgenoten of samenwonenden, broers of zusters, genieten, voor zover de **som** van hun nettoverkrijgingen niet meer dan € 75.000 bedraagt, ook een belastingvermindering, welke over de betrokken erfgenamen wordt omgeslagen in verhouding tot hun nettoverkrijgingen. Indien de som van deze nettoverkrijgingen niet groter is dan € 12.500, bedraagt de vermindering € 2.000 x (som van de nettoverkrijgingen)/12.500). Indien de som van de nettoverkrijgingen groter is dan € 12.500, maar niet groter dan € 75.000, bedraagt de vermindering € 2.400 x (1- [som van de nettoverkrijgingen]/75.000).
5. Voor de bepaling van de nettoverkrijgingen, vermeld in de punten 2, 3 en 4, wordt geen rekening gehouden met de vrijstelling voor gehandicapte personen (zie hieronder punt 8). De vermindering van de rechten kan in voorkomend geval niet meer bedragen dan de rechten die verschuldigd zijn na toekenning van de vrijstelling voor gehandicapte personen.
6. Als er recht van overgang verschuldigd is voor verkrijgingen als bedoeld in de punten 2, 3 en 4 hierboven, dan geldt dezelfde rechtenvermindering met dien verstande dat dan rekening wordt gehouden met de brutoverkrijging.
7. Er is ten gunste van kinderen die de leeftijd van 21 jaar niet hebben bereikt, een rechtenvermindering van € 75 voor elk vol jaar dat nog moet verlopen tot zij de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt en ten gunste van de langstlevende echtgenoot of samenwonende een rechtenvermindering ten bedrage van de helft van de bijkomende verminderingen die de gemeenschappelijke kinderen samen genieten. Deze verminderingen zijn van toepassing ongeacht de nettoverkrijgingen en bovenop de vermindering waarop zij krachtens de punten 2 en 6 hierboven recht hebben.
8. Bij verkrijgingen in rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden is er aan de voet van het toepasselijk tarief (Tabel I) van het successierecht of van het recht van overgang bij overlijden een vrijstelling ten gunste van gehandicapte personen. Deze vrijstelling bedraagt € 3.000, vermenigvuldigd met een factor 2 tot 18, afhankelijk van de leeftijd van de verkrijger. De vrijstelling wordt eerst toegerekend op het netto-onroerend aandeel en vervolgens op het netto-roerend aandeel (bij uitputting van het netto-onroerend aandeel). In het geval van verkrijgingen tussen andere personen (Tabel II) bedraagt de vrijstelling € 1.000, vermenigvuldigd met de hierboven vermelde factor. Als de gehandicapte persoon samen met anderen onderworpen is aan het tarief van Tabel II, wordt in hoofde van de gehandicapte persoon de belasting berekend alsof hij als enige voor zijn netto-aandeel tot de nalatenschap komt. In hoofde van de andere verkrijgers wordt de belasting berekend alsof de gehandicapte persoon die hoedanigheid niet heeft.
9. De maatschappelijke rechten in vastgoedbevaks die door de Vlaamse regering erkend zijn in het kader van de financiering en de realisatie van serviceflatgebouwen of woningcomplexen met dienstverlening worden van successierecht vrijgesteld. Om de vrijstelling te genieten, moet een hele reeks voorwaarden worden voldaan die zijn opgesomd in art. 55bis van het Wetboek der Successierechten, van toepassing in het Vlaamse Gewest, en in de uitvoeringsbesluiten terzake van de Vlaamse Regering (Decreet van 21 december 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1995, gewijzigd bij het Decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997, en Besluit van 3 mei 1995 tot regeling van de vrijstelling inzake successierechten verbonden aan de maatschappelijke rechten in vennootschappen opgericht in het kader van de realisatie en/of financiering van investeringsprogramma's van serviceflats, gewijzigd bij Besluit van 10 oktober 1995, 3 december 1996, 23 februari 1999 en 13 december 2002).

10. De activa of aandelen van familiale ondernemingen of familiale vennootschappen die deel uitmaken van de nalatenschap, worden, mits een aantal voorwaarden vervuld zijn, van het successierecht vrijgesteld. Die voorwaarden zijn, zowel wat betreft het verkrijgen als wat betreft het behoud van het voordeel, talrijk. Daarvoor wordt verwezen naar artikel 60bis van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Vlaamse Gewest.
11. Onder bepaalde voorwaarden (zie art. 55ter en 55quater van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Vlaamse Gewest) wordt de waarde van onbebouwde onroerende goederen gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) alsmede van onroerende goederen (zowel grond als opstand) die te beschouwen zijn als een bos, vrijgesteld van het recht van successie en van overgang bij overlijden.
12. In geval goederen die voordien uit een nalatenschap werden verkregen binnen het jaar na het overlijden van de erflater opnieuw bij een overlijden worden overgedragen wordt het successierecht verschuldigd op de tweede overgang verminderd.

B. Nalatenschappen opengevallen in het Waalse Gewest

TABEL I – Nalatenschappen in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen wettelijk samenwonenden

Gedeelte van het netto-aandeel in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	In rechte lijn en tussen echtgenoten en wettelijk samenwonenden
0,01	12.500,00	3
12.500,01	25.000,00	4
25.000,01	50.000,00	5
50.000,01	100.000,00	7
100.000,01	150.000,00	10
150.000,01	200.000,00	14
200.000,01	250.000,00	18
250.000,01	500.000,00	24
boven	500.000,00	30

Onder "wettelijk samenwonende" wordt verstaan de persoon die op de dag van het openvallen van de nalatenschap met de erflater samenwoonde en die met hem een verklaring van wettelijke samenleving afgelegd had overeenkomstig de bepalingen van boek III, titel Vbis, van het Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van twee personen die broers en/of zusters, oom en neef of nicht, en tante, neef of nicht zijn, voor zover de verklaring tot wettelijke samenleving ontvangen werd meer dan één jaar vóór het openvallen van de nalatenschap.

TABEL II – Nalatenschappen in de zijlijn en tussen niet-verwanten

Gedeelte van het netto-aandeel in €		Tarief in %		
van	tot (inbegrepen)	Tussen broers en zusters	Tussen ooms of tantes, neven of nichten	Tussen alle andere personen
0,01	12.500,00	20	25	30
12.500,01	25.000,00	25	30	35
25.000,01	75.000,00	35	40	60
75.000,01	175.000,00	50	55	80
boven	175.000,00	65	70	90

Opmerkingen

1. Er is geen enkel recht verschuldigd voor een successie waarvan het netto-actief niet meer dan € 620 bedraagt.
2. De erfgenamen in rechte lijn en de langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende genieten elk een abbatement van € 12.500. Dit wil zeggen dat zij op de eerste schijf van € 12.500 geen successierechten verschuldigd zijn. Indien het door de rechthebbende verkregen netto-aandeel daarenboven niet meer dan € 125.000 bedraagt, wordt dat abbatement verhoogd ten belope van de tweede schijf, tussen € 12.500 en € 25.000. Het abbatement wordt ten gunste van de kinderen van de overledene die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt, vermeerderd met € 2.500 voor elk vol jaar dat nog moet verlopen tot hun 21 jaar (= bij-abbatement) en, ten gunste van de overlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende, met de helft van de bij-abbatementen welke de gemene kinderen samen genieten. Het vrijgestelde totaalbedrag wordt toegerekend op de opeenvolgende schijven van het netto-aandeel dat aan successierechten onderworpen is, te beginnen met de laagste schijf.
3. Er wordt een vermindering van het recht van successie en het recht van overgang bij overlijden verleend aan iedere erfgenaam, legataris of begiftigde die ten minste drie kinderen in leven heeft, die ieder de leeftijd van 21 jaar niet hebben bereikt bij het openvallen van de nalatenschap.
4. De activa of aandelen van bepaalde ondernemingen of vennootschappen die deel uitmaken van de opengevallen nalatenschap worden, mits een aantal voorwaarden vervuld zijn, belast tegen 3%. Voor het verkrijgen en voor het behoud van dit voordeel dient aan verschillende voorwaarden te worden voldaan die opgesomd worden in artikel 60bis van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Waalse Gewest. De belastbare basis van de nalatenschap die voor dit voordeel in aanmerking komt, wordt gevoegd bij het overige erfdeel van de verkrijger om het progressieve successierecht voor de nalatenschap te bepalen (zie artikel 66ter van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Waalse Gewest).
5. In geval goederen die voordien uit een nalatenschap werden verkregen binnen het jaar na het overlijden van de erflater opnieuw bij een overlijden worden overgedragen wordt het successierecht verschuldigd op de tweede overgang verminderd.

C. *Nalatenschappen opengevallen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**TABEL I – Nalatenschappen in rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden*

Gedeelte van de belastbare waarde in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	In rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden
0,01	50.000	3
50.000	100.000	8
100.000	175.000	9
175.000	250.000	18
250.000	500.000	24
boven	500.000	30

Onder "samenwonende" wordt verstaan, de persoon die zich in de toestand van wettelijke samenwoning bevindt in de zin van titel Vbis van Boek III van het Burgerlijk Wetboek.

TABEL II – Nalatenschappen tussen broers en zussen

Gedeelte van de belastbare waarde in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	Tussen broers en zussen
0,01	12.500	20
12.500	25.000	25
25.000	50.000	30
50.000	100.000	40
100.000	175.000	55
175.000	250.000	60
boven	250.000	65

TABEL III – Nalatenschappen tussen ooms of tantes en neven of nichten

Gedeelte van de belastbare waarde in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	Tussen ooms of tantes en neven of nichten
0,01	50.000	35
50.000	100.000	50
100.000	175.000	60
boven	175.000	70

TABEL IV – Nalatenschappen tussen alle andere personen

Gedeelte van de belastbare waarde in €		Tarief in %
Van	tot (inbegrepen)	Tussen alle andere personen
0,01	50.000	40
50.000	75.000	55
75.000	175.000	65
boven	175.000	80

Wat de nalatenschappen in rechte lijn, tussen echtgenoten of samenwonenden en tussen broers en zussen betreft, worden de tarieven van Tabel I of Tabel II toegepast op het aandeel van de rechtverkrijgende in de belastbare waarde van de goederen. Wat de overige nalatenschappen betreft, worden de tarieven van Tabel III of Tabel IV toegepast op de **samengenomen** aandelen van de rechtverkrijgenden in de belastbare waarde van de goederen.

Opmerkingen

1. Er is geen enkel recht verschuldigd voor een successie waarvan het zuiver bedrag niet meer dan € 1.250 bedraagt.
2. De erfgenamen in rechte lijn en de langstlevende echtgenoot genieten elk een abbatement van € 15.000. Dit wil zeggen dat zij op de eerste schijf van € 15.000 geen successierechten verschuldigd zijn. Dit abbatement wordt ten gunste van de kinderen van de overledene die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt, vermeerderd met € 2.500 voor elk vol jaar dat nog moet verlopen tot hun 21 jaar (= bij-abbatement) en, ten gunste van de overlevende echtgenoot, met de helft van de bij-abbatementen welke de gemene kinderen samen genieten.

3. Er wordt een vermindering van het recht van successie en het recht van overgang bij overlijden verleend aan iedere erfgenaam, legataris of begiftigde die ten minste drie kinderen in leven heeft, die ieder de leeftijd van 21 jaar niet hebben bereikt bij het openvallen van de nalatenschap.
4. De activa of aandelen van bepaalde kleine of middelgrote ondernemingen die deel uitmaken van de opengevallen nalatenschap worden, mits een aantal voorwaarden vervuld zijn, belast tegen 3%. Voor het verkrijgen en voor het behoud van dit voordeel dient aan verschillende voorwaarden te worden voldaan die opgesomd worden in artikel 60bis van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De belastbare basis van de nalatenschap die voor dit voordeel in aanmerking komt, wordt gevoegd bij het overige erfdeel van de verkrijger om het progressieve successierecht voor de nalatenschap te bepalen (zie artikel 66ter van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).
5. Bij nalatenschappen in rechte lijn, tussen echtgenoten of samenwonenden die ten minste een deel in volle eigendom bevatten van het gebouw dat gedurende ten minste 5 jaar vóór zijn overlijden tot hoofdverblijfplaats van de erflater heeft gediend, wordt het successierecht dat van toepassing is op de nettowaarde van dat deel, onder bepaalde voorwaarden (zie art. 60ter van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) geheven volgens het tarief van Tabel I, behalve wat betreft:
 - de schijf van € 0,01 tot € 50.000: 2% in plaats van 3%;
 - de schijf van € 50.000 tot € 100.000: 5,3% in plaats van 8%;
 - de schijf van € 100.000 tot € 175.000: 6% in plaats van 9%;
 - de schijf van € 175.000 tot € 250.000: 12% in plaats van 18%.

De belastbare basis van de nalatenschap die voor dit voordeel in aanmerking komt, wordt gevoegd bij het overige erfdeel van de verkrijger om het progressieve successierecht voor de nalatenschap te bepalen (zie artikel 66ter van het Wetboek der successierechten, van toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).
6. In geval goederen die voordien uit een nalatenschap werden verkregen binnen het jaar na het overlijden van de erflater opnieuw bij een overlijden worden overgedragen wordt het successierecht verschuldigd op de tweede overgang verminderd.

3.2. De taks tot vergoeding der successierechten

De taks tot vergoeding van de successierechten wordt jaarlijks geheven op de massa goederen waarover VZW's in België beschikken.

Het tarief van de taks bedraagt **0,17%**.

Bedraagt de waarde van de belastbare massa niet meer dan € 25.000, dan is de taks niet verschuldigd.

3.3. De jaarlijkse taks op de collectieve beleggingsinstellingen, op de kredietinstellingen en op de verzekeringsondernemingen

De beleggingsinstellingen en beheersvennootschappen die instaan voor het beheer van de beleggingsinstellingen, alsmede de kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen die bepaalde dividenden of inkomsten toekennen of bepaalde levensverzekeringsactiviteiten verrichten, zoals nader omschreven in art. 161 van het Wetboek der Successierechten, zijn onderworpen aan deze taks.

De taks is verschuldigd op basis van de netto-uitstaande bedragen (beleggingsinstellingen e.d.), op basis van de niet-belastbare inkomsten uit spaardeposito's (kredietinstellingen), op basis van de balansprovisies en technische provisie met betrekking tot levensverzekeringen en verzekeringen verbonden met een beleggingsfonds (verzekeringsondernemingen) en bovendien op een gedeelte van het maatschappelijk kapitaal (kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen die de vorm hebben aangenomen van een coöperatieve vennootschap erkend door de Nationale Raad van de Coöperatie (Art. 161bis van het Wetboek)).

Het tarief van de taks bedraagt **0,06%**. In de mate dat de financieringsmiddelen van de beleggingsinstelling worden aangetrokken bij institutionele of professionele beleggers, bedraagt het tarief **0,01%** (Art. 161ter van het Wetboek).

Het tarief van 0,06% wordt verhoogd tot 0,07% op 1 januari 2005 en tot 0,08% op 1 januari 2007.

3.4. De jaarlijkse taks op de coördinatiecentra

De coördinatiecentra worden op 1 januari van elk jaar aan deze taks onderworpen. Zij bedraagt **€ 10.000** per voltijdse werknemer die er op 1 januari van het belastingjaar tewerkgesteld is. Het totale bedrag van de taks ten laste van eenzelfde coördinatiecentrum mag niet meer bedragen dan € 100.000.

HOOFDSTUK 4 DE ZEGELRECHTEN

Deze rechten worden bepaald en geregeld in het Wetboek der zegelrechten en de uitvoeringsbesluiten in kwestie.

Het zegelrecht is een belasting op bepaalde akten en geschriften, welke zijn bepaald in het Wetboek der zegelrechten (hieronder afgekort tot Wb).

Afhankelijk van de soort akte of geschrift, zijn er verschillende tarieven:

- * **€ 7,50** per vel tot een bepaalde oppervlakte, het dubbele boven die oppervlakte voor akten van notarissen en processen-verbaal van openbare verkopingen van lichamelijke roerende voorwerpen, opgesteld door de gerechtsdeurwaarders, alsmede voor de repertoria van notarissen en gerechtsdeurwaarders (art. 4 en 5 Wb);
- * **€ 7,50** per ondeelbare groep van 4 bladzijden tot een bepaalde oppervlakte, het dubbele boven die oppervlakte voor uitgiften, afschriften of uittreksels uit bovengenoemde documenten, alsmede voor de dubbels van de repertoria van notarissen (art. 4 en 5 Wb);
- * **€ 3** per blad voor bepaalde door de hypotheekbewaarders op te stellen stukken (art. 7 Wb.);
- * **€ 5** voor o.a. uittreksels uit de registers van de burgerlijke stand, akten i.v.m. de nationaliteit, getuigschriften van identiteit, nationaliteit, domicilie of verblijf, inschrijvingsbewijzen van motorvoertuigen, de onderhandse akten houdende overdracht of aanwijzing van onroerende goederen, of houdende verhuring, onderverhuring of overdracht van huur van zulke goederen, alsmede een hele reeks andere documenten (art. 8 Wb);
- * **€ 2** voor getuigschriften, afschriften of uittreksels, afgeleverd door de hypotheekbewaarders alsmede enkele andere documenten (art. 9 Wb);
- * **€ 0,15** voor o.a. bepaalde stukken (o.a. akten van geldlening, afsluitingen en uittreksels uit rekeningen) door bankiers aan particulieren afgeleverd (art. 11 Wb);
- * **€ 5** voor alle akten en geschriften, andere dan die welke bij de artikelen 4 tot 12 getarifeerd zijn (art. 21 Wb).

De bij artikelen 4 en 8 tot 12 getarifeerde akten en geschriften zijn aan het zegelrecht onderworpen zodra zij opgemaakt zijn (art. 22 Wb). Het zegelrecht der bij de artikelen 5 en 7 getarifeerde repertoria en registers is verschuldigd bij hun ingebruikneming (art. 23 Wb).

DE INDIRECTE BELASTINGEN

Alle andere akten en geschriften worden aan het zegelrecht onderworpen door het feit:

1. van hun aanbieding ter formaliteit der registratie;
2. van hun neerlegging onder de minuten van een notaris;
3. van hun aanhechting aan een door artikelen 4 tot 12 aan het zegel onderworpen akte of register (art. 25 Wb).

Een ganse reeks vrijstellingen zijn voorzien, o.a. akten i.v.m. kieszaken, militie, uitvoering van belastingwetten, bepaalde bankverrichtingen, ruimtelijke ordening, de protesten, enz.

HOOFDSTUK 5 DE MET HET ZEGEL GELIJKGESTELDE TAKSEN

Wat nieuws ?

- *Vermindering van de taks op bepaalde verzekeringscontracten inzake vervoer van goederen.*
- *Herstructurering van de belasting voor aanplakking.*
- *Wijzigingen inzake het verminderd tarief voor sommige collectieve toezeggingen en pensioentoezeggingen.*
- *Verhoging van de taks op de aflevering van effecten aan toonder.*

Deze taksen worden bepaald en geregeld in het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen en de uitvoeringsbesluiten in kwestie.

5.1. De taks op de beursverrichtingen en de reporten

5.1.1. De taks op de beursverrichtingen

Opmerking:

Ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 15 juli 2004 zal de wetgeving met betrekking tot de taks op de beursverrichtingen gewijzigd worden. Voor een beschrijving van de problematiek (taksen geheven op de uitgifte van nieuwe effecten) en de gevolgen van voornoemd arrest wordt verwezen naar de portaalsite van de FOD Financiën, www.minfin.fgov.be, onder de rubriek "In de actualiteit", subrubriek "Nieuwigheden op de sites van de FOD Financiën".

Zijn onderworpen aan de taks (Art. 120 WZGT):

- 1° elke in België uitgevoerde of aangegane *aan- of verkoop* van openbare fondsen (hieronder vallen ook de omzettingen door eenzelfde persoon van rechten van deelneming in een bepaald compartiment van een beleggingsvennootschap in rechten van deelneming in een ander compartiment van dezelfde beleggingsvennootschap);
- 2° elke *afgifte* van dergelijke titels *aan de inschrijver*, gedaan ten gevolge van een beroep op het publiek door openbare uitgifte, tentoonlegging, aanbod of verkoop;
- 3° elke *inkoop* van eigen aandelen door een beleggingsvennootschap indien deze verrichting slaat op *kapitalisatieaandelen*;
- 4° de *omzettingen* door eenzelfde persoon van rechten van deelneming binnen eenzelfde compartiment van een beleggingsvennootschap wanneer dat een *wijziging* van de toekenningswijze van de netto-opbrengst tot gevolg heeft.

Er zijn verschillende vrijstellingen (Art. 126¹ WZGT) o.m. voor de verrichtingen waarin geen tussenpersoon van beroep optreedt of een overeenkomst sluit, hetzij voor rekening van een der partijen, hetzij voor eigen rekening, voor de verrichtingen voor eigen rekening gedaan door de financiële bemiddelaars, de verzekeringsondernemingen, de pensioenfondsen, instellingen voor collectieve belegging en niet-inwoners, voor de afgifte van titels van de Belgische openbare schuld (Staatsbons uitgezonderd) en van leningen uitgegeven door de Gewesten en de Gemeenschappen, voor de verrichtingen met als voorwerp schatkistcertificaten of lineaire obligaties uitgegeven door de Staat, voor de omzetting door eenzelfde persoon van distributieaandelen van een beleggingsvennootschap in distributieaandelen van dezelfde beleggingsvennootschap, voor de verrichtingen met als voorwerp kortlopende schuldbewijzen van de Nationale Bank van België, voor de leningen van effecten en voor een aantal andere verrichtingen.

Als maatstaf van heffing geldt (Art. 123 WZGT):

- voor *aankopen, verwervingen of inschrijvingen*: het bedrag door de koper of de inschrijver te betalen, excl. het loon van de makelaar;
- voor *verkoop of afstanden*: het bedrag dat de verkoper of de afstanddoener ontvangt, incl. het loon van de makelaar;
- voor *inkopen* van eigen kapitalisatieaandelen door een beleggingsvennootschap: de netto-inventariswaarde van de aandelen, zonder aftrek van de forfaitaire vergoeding;
- voor *omzettingen* door een zelfde persoon van rechten van deelneming in een bepaald compartiment in rechten van deelneming in een ander compartiment binnen een zelfde beleggingsvennootschap en voor omzettingen binnen eenzelfde compartiment zoals hierboven onder 4° beschreven: de netto-inventariswaarde op basis waarvan de omzetting gebeurt, van de nieuwe aandelen, uitgegeven ter vervanging van de omgezette aandelen, vermeerderd met de forfaitaire plaatsingsprovisie en met de forfaitaire vergoeding tot dekking van de kosten van de verwerving van de activa van het betrokken compartiment van de beleggingsvennootschap.

De taks wordt *zowel op de verkoop als op de aankoop* afzonderlijk geheven. Bij *inschrijving* is de taks enkel verschuldigd uit hoofde van de levering van de titels. Bij *inkoop van eigen kapitalisatieaandelen door een beleggingsvennootschap* is de taks enkel verschuldigd uit hoofde van de afstand van het aandeel aan de beleggingsvennootschap. Bij "*omzetting*" is de taks enkel verschuldigd uit hoofde van de aflevering aan de inschrijver van de nieuwe aandelen, uitgegeven ter vervanging van de omgezette aandelen (Art. 122 WZGT).

De tarieven zijn de volgende (Art. 121 WZGT):

1. bij verkoop of bij aankoop ten bezwarende titel (secundaire markt):
 - a. **1,70 per duizend**: normaal tarief;
 - b. **0,70 per duizend**: voor o.m. effecten van de openbare schuld van België of van buitenlandse Staten; voor leningen van de Gemeenschappen en Gewesten, provincies en gemeenten (zowel Belgische als buitenlandse); voor obligaties van vennootschappen; voor rechten van deelneming in beleggingsfondsen; voor aandelen uitgegeven door beleggingsvennootschappen, enz.

Evenwel:

- de afstanden en verwervingen onder bezwarende titel van kapitalisatieaandelen van een beleggingsvennootschap worden onderworpen aan een tarief van **0,50%**;
- de inkopen van eigen kapitalisatieaandelen door een beleggingsvennootschap worden onderworpen aan een tarief van **0,50%**;
- de omzettingen, van een compartiment naar een ander, van kapitalisatie- of distributieaandelen in kapitalisatieaandelen worden onderworpen aan een tarief van **1%**;

- de omzettingen, van een compartiment naar een ander, van kapitalisatieaandelen in distributieaandelen worden onderworpen aan een tarief van **0,50%**;
 - de omzettingen, binnen hetzelfde compartiment, van distributieaandelen in kapitalisatieaandelen worden onderworpen aan een tarief van **1%**;
 - de omzettingen, binnen hetzelfde compartiment, van kapitalisatieaandelen in distributieaandelen worden onderworpen aan een tarief van **0,50%**.
2. bij afgifte van de effecten aan de inschrijver gedaan ingevolge een beroep op het publiek (primaire markt):
- a. **3,50 per duizend**: normaal tarief;
 - b. **1,40 per duizend**: voor o.m. Staatsbons, effecten van de openbare schuld van buitenlandse Staten; voor leningen uitgegeven door provincies en gemeenten (zowel Belgische als buitenlandse); voor obligaties van vennootschappen; voor rechten van deelneming in beleggingsfondsen; voor distributieaandelen van beleggingsvennootschappen, enz.

De inschrijvingen op kapitalisatieaandelen van een beleggingsvennootschap worden evenwel onderworpen aan een tarief van **1%**.

Per verrichting mag het bedrag van de taks niet meer dan € 250 bedragen (€ 375 voor de inkopen van eigen kapitalisatieaandelen door een beleggingsvennootschap, voor de omzettingen onderworpen aan de tarieven van 0,50% en 1% en voor de inschrijvingen op kapitalisatieaandelen – Art. 124 WZGT).

5.1.2. De taks op de reporten

Deze taks wordt geheven op prolongatieverrichtingen met als voorwerp openbare fondsen waarin een tussenpersoon die zijn beroep maakt van beursverrichtingen, hetzij voor rekening van een derde, hetzij voor zijn eigen rekening handelt (Art. 138 WZGT).

Het tarief bedraagt **0,85 per duizend** (Art. 138 WZGT).

De taks is door beide partijen verschuldigd. Zij is echter niet verschuldigd in hoofde van de financiële bemiddelaars, de verzekeringsondernemingen, de pensioenfondsen, instellingen voor collectieve belegging of niet-inwoners (Art. 139 WZGT).

Er zijn vrijstellingen voorzien voor de verrichtingen met als voorwerp de schatkistcertificaten of lineaire obligaties uitgegeven door de Staat, thesaurie- en depositobewijzen uitgegeven overeenkomstig de wet van 22 juli 1991 of schuldbewijzen uitgegeven door bepaalde internationale organisaties, indien de transacties werden verricht door niet-inwoners, kortlopende schuldbewijzen van de Nationale Bank van België en cessies-retrocessies van effecten (Art. 139bis WZGT).

5.2. De taks op de aflevering van effecten aan toonder

Opmerking:

Ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 15 juli 2004 zal de wetgeving met betrekking tot de taks op de aflevering van effecten aan toonder gewijzigd worden. Voor een beschrijving van de problematiek (taksen geheven op de uitgifte van nieuwe effecten) en de gevolgen van voornoemd arrest wordt verwezen naar de portaalsite van de FOD Financiën, www.minfin.fgov.be, onder de rubriek "In de actualiteit", subrubriek "Nieuwigheden op de sites van de FOD Financiën".

Deze taks wordt geheven op elke aflevering van effecten aan toonder, wanneer zij Belgische of vreemde openbare fondsen betreft (Art. 159 WZGT). De leveringen aan in België gevestigde financiële bemiddelaars zijn echter niet onderworpen aan de taks (Art. 159 WZGT).

Het tarief bedraagt **0,60%** (Art. 160 WZGT).

De taks wordt berekend (Art. 161 WZGT):

1. in geval van **verkrijging onder bezwarende titel of van inschrijving**: op de bedragen door de koper of inschrijver te betalen (met uitsluiting van het loon van de makelaar en de taks op de beursverrichtingen);
2. in geval van **omzetting van effecten op naam in effecten aan toonder of van terugneming van effecten in open bewaargeving**: op de verkoopwaarde van de effecten (de intresten niet inbegrepen) op de dag van hun omzetting of terugneming. Deze waarde dient te worden geraamd door degene die de omzetting heeft bewerkt of door de bewaargever. Voor de onderstaande effecten wordt de belastbare grondslag evenwel als volgt bepaald:
 - 2.1. voor roerende waarden opgenomen in de officiële notering van een Belgische beurs: volgens de laatste notering gepubliceerd vóór de datum van omzetting of terugneming;
 - 2.2. voor schuldinstrumenten die niet opgenomen zijn in de officiële notering: volgens de nominale waarde van het kapitaal van de schuldvordering;
 - 2.3. voor de rechten van deelneming in beleggingsinstellingen met een veranderlijk aantal rechten: volgens de laatst berekende inventariswaarde vóór de datum van omzetting of terugneming.

Er zijn vrijstellingen voor (Art. 163 WZGT):

- 1° afleveringen van effecten verkregen onder bezwarende titel waarbij geen tussenpersoon van beroep optreedt of een overeenkomst sluit voor rekening van een der partijen;
- 2° de afleveringen uit open bewaargeving bij bepaalde instellingen van buitenlandse openbare fondsen en van certificaten die buitenlandse openbare fondsen vertegenwoordigen aan een niet-inwoner;
- 3° de afleveringen van door de Staat, de Gemeenschappen of de Gewesten in deviezen uitgegeven effecten indien die afleveringen in het buitenland of aan een niet-inwoner geschieden.

5.3. De jaarlijkse taks op de verzekeringscontracten

Deze taks wordt geheven op verzekeringscontracten die aan een van de volgende drie voorwaarden voldoen (Art. 173 WZGT):

- de verzekeraar is in België gevestigd;
- de verzekerde heeft zijn gewoon verblijf in België;
- het contract betreft in België gelegen roerende of onroerende goederen.

Verschillende contracten zijn vrijgesteld van deze taks, o.a. herverzekering, bepaalde verzekeringen in het kader van de sociale zekerheid, verzekering tegen risico's in het buitenland, individueel afgesloten levensverzekeringscontracten, cascoverzekeringen van zeeschepen, binnenschepen en bepaalde vliegtuigen, alle verzekeringen inzake zeevaart en binnenvaart (behalve die welke belast zijn tegen het tarief van 1,4%, zie verder), verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen inzake motorrijtuigen en verzekeringen van materiële schade m.b.t. motorvoertuigen of samenstellen van voertuigen die uitsluitend bestemd zijn voor het vervoer van goederen over de weg en die bovendien een maximaal toegelaten massa hebben van minstens 12 ton, enz. (Art. 176² WZGT).

Als maatstaf van heffing dient het bedrag van de premies, bijdragen en lasten door de verzekerde te betalen in de loop van het jaar waarin de belasting wordt geheven (Art. 176¹ WZGT).

Er zijn drie tarieven (Art. 175¹ en 175² WZGT):

- * **9,25%:** normaal tarief;
- * **4,40%:** tarief voor o.a. (niet individueel afgesloten) levensverzekeringen, overlijdensverzekeringen, sommige lijfrenten en tijdelijke renten, sommige collectieve aanvullende toezeggingen bij arbeidsongeschiktheid en pensioentoezeggingen (met als voorwaarde een "gelijke toegang" tot de regeling, zie Art 175¹ WZGT);
- * **1,40%:** tarief voor verzekering inzake zee- en binnenvaart en tegen risico's van vervoer te land of te lucht wanneer zij betrekking heeft op de goederen; voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen inzake motorrijtuigen en de verzekeringen van materiële schade met betrekking tot onder meer taxi's, autobussen, autocars en voertuigen bestemd voor goederenvervoer met een maximaal toegelaten massa van meer dan 3,5 ton maar minder dan 12 ton.

5.4. De jaarlijkse taks op de winstdeelnemingen

De sommen verdeeld als winstdeelneming die betrekking hebben op levensverzekeringen, op lijfrenten of tijdelijke renten of op aanvullende pensioenen die op een andere wijze worden opgebouwd dan door middel van een levensverzekering, met een in België opererende verzekeraar zijn onderworpen aan de taks (Art. 183bis WZGT).

Het percentage van de taks bedraagt **9,25%** (Art. 183ter WZGT).

De belasting wordt berekend op het totale bedrag van de sommen verdeeld als winstdeelnemingen voor het belastingjaar (Art. 183quater WZGT).

De winstdeelnemingen m.b.t. spaarverzekeringen in het kader van het pensioensparen alsmede m.b.t. verzekeringscontracten waarvoor de verzekeringsnemer geen belastingvermindering (of vrijstelling, vermindering of aftrek inzake inkomstenbelastingen – vroeger stelsel) heeft genoten, zijn onder bepaalde voorwaarden van de taks vrijgesteld (Art. 183quinquies WZGT).

5.5. De taks op het lange termijnsparen

De taks op het lange termijnsparen treft (Art. 184 WZGT):

- de individuele levensverzekeringen (gewone en spaarverzekeringen) waarvoor de verzekerde genoten heeft van een belastingvermindering (of vrijstelling, vermindering of aftrek inzake inkomstenbelastingen – vroeger stelsel);
- de collectieve en individuele spaarrekeningen waarvoor de rekeninghouder genoten heeft van een belastingvermindering (of vrijstelling, vermindering of aftrek inzake inkomstenbelastingen – vroeger stelsel).

De verzekeringscontracten bij overlijden en de levensverzekeringen in zoverre ze ertoe strekken de aflossing of de wedersamenstelling van een hypothecaire lening te waarborgen, zijn van de taks vrijgesteld (Art. 187² WZGT).

De taks wordt geheven (Art. 184 en 186 WZGT), al naargelang het geval, op de theoretische afkoopwaarde, de pensioenen, renten, kapitalen of afkoopwaarden (levensverzekeringen) of het spaartegoed (spaarrekeningen) vastgesteld op:

1. voor de contracten aangegaan of de rekeningen geopend vóór 55 jaar: de 60^e verjaardag van de verzekeringnemer of de rekeninghouder;
2. voor de contracten aangegaan of de rekeningen geopend vanaf de leeftijd van 55 jaar: de 10^e verjaardag van het afsluiten van het contract of het openen van de rekening, tenzij vóór die datum een afkoopwaarde of spaartegoed wordt betaald of toegekend. In dit laatste geval wordt de taks geheven op de datum van de betaling of de toekenning.

Er zijn drie tarieven (Art. 185 WZGT):

- **10%** (belastbare basis gevormd middels stortingen verricht vanaf 1 januari 1993);
- **16,5%** (belastbare basis gevormd middels stortingen verricht vóór 1 januari 1993);
- **33%** (onder bepaalde voorwaarden voor vroegtijdige betalingen of toekenningen van spaartegoeden of afkoopwaarden).

5.6. De belasting voor aanplakking

Deze taks wordt geheven op alle plakbrieven met een oppervlakte van meer dan 15 dm² die voor het publiek zichtbaar zijn evenals op lichtaankondigingen e.d. (Art. 188 e.v. WZGT).

Er is voorzien in een ganse reeks van vrijstellingen, o.a. uithangborden, bepaalde plakbrieven ter uitvoering van een wet of een rechterlijke beslissing, plakbrieven van de overheid en bepaalde openbare instellingen, bepaalde plakbrieven betreffende de eredienst, plakbrieven in kieszaken, enz. (Art. 194 en 198 WZGT).

De taks bedraagt (Art. 190 en 191 WZGT):

- € 0,10 per plakbrief wanneer de oppervlakte ervan kleiner is dan 1 m²;
- € 0,50 per m² of breuk van m² wanneer de oppervlakte van de plakbrief minstens 1m² bedraagt.

Voor lichtaankondigingen e.d. is er een jaarlijkse belasting van vijf maal de hierboven vermelde bedragen.

HOOFDSTUK 6

DOUANEPROCEDURES BIJ INVOER, UITVOER EN DOORVOER

Deze procedures zijn hoofdzakelijk gebaseerd op het communautair douanewetboek en op de toepassingsbepalingen ervan.

6.1. Rechten bij invoer

Bij invoer van goederen uit niet EU-landen worden "rechten bij invoer" geheven volgens een voor de Europese Unie gemeenschappelijk tarief.

Die rechten worden geïnd voor rekening van de Europese Unie.

6.1.1. Maatstaf van heffing van de rechten bij invoer: meestal de douanewaarde, soms de hoeveelheid

De waarde, die als basis dient voor de heffing van het douanerecht van de in het vrije verkeer gebrachte goederen, moet aan welbepaalde vereisten voldoen, die zijn vastgesteld in de artikelen 28 tot en met 36 van het communautair douanewetboek (Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992).

Met deze artikelen werd de overeenkomst inzake de douanewaarde die uit de multilaterale handelsbesprekingen 1973-1979 in GATT-verband is voortgevloeid voor de EU-lidstaten ten uitvoer gelegd. Bedoelde artikelen steunen op het principe dat de grondslag voor de bepaling van de douanewaarde van de goederen zoveel mogelijk de transactiewaarde dient te zijn d.w.z. de werkelijk voor de goederen betaalde of te betalen prijs mits deze aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Bij gebreke van een transactiewaarde of wanneer deze niet aan een van de gestelde eisen voldoet, dienen andere waardebepalingsmethodes in een bepaalde hiërarchische volgorde te worden toegepast.

Opmerking

De maatstaf van heffing van de BTW bij invoer wordt vastgesteld op basis van de waarde berekend volgens de geldende communautaire regels tot vaststelling van de douanewaarde, verhoogd met de bijkomende kosten tot op de plaats van bestemming.

6.1.2. Tarief van invoerrechten

Het tarief van het recht bij invoer is afhankelijk van de aard van de goederen en van het land waaruit ze worden ingevoerd. Het EU-tarief bepaalt, uitgaande van de goederennomenclatuur van het Geharmoniseerd Systeem, voor elke categorie van goederen het toepasselijk bedrag. Bovendien bestaan, krachtens internationale overeenkomsten of om economische redenen, een reeks vrijstellingen, schorsingen, verlaagde tarieven (al dan niet gebonden aan contingenten), enz. Al deze mogelijkheden en de bijhorende wettelijke bepalingen zijn opgenomen in het door de administratie uitgegeven "Gebruikstarief".

6.2. Douanebestemmingen

6.2.1. Algemeen

A. Tijdelijke opslag

Goederen die in het douanegebied van de Unie worden binnengebracht, worden, zodra zij zijn binnengebracht, aan douanetoezicht onderworpen en moeten naar een douanekantoor of naar een door de douane goedgekeurde plaats worden gebracht om daar te worden aangeboden.

Op de door de douane goedgekeurde plaatsen mogen de goederen in tijdelijke opslag blijven gedurende hetzij 45 dagen indien de goederen over zee werden aangevoerd, hetzij 20 dagen indien de goederen op een andere wijze zijn aangevoerd.

B. Douanebestemmingen

De goederen moeten worden aangegeven voor een toegelaten douanebestemming, te weten :

- plaatsing van goederen onder een *douaneregeling* (zie letter C hierna);
- wederuitvoer uit het douanegebied van de Europese Unie;
- vernietiging;
- afstand aan de Schatkist;
- binnenbrengen in een vrije zone of een vrij entrepot.

C. Douaneregelingen

Onder douaneregeling wordt verstaan:

1. in het vrije verkeer brengen;
2. douanevervoer (doorvoer);
3. douane-entrepot;
4. actieve veredeling;
5. behandeling onder douanetoezicht;
6. tijdelijke invoer;
7. passieve veredeling;
8. uitvoer.

De regelingen bedoeld sub 3 tot 7 zijn economische douaneregelingen. De douaneregelingen worden verder uiteengezet.

6.2.2. Het enig document

Het plaatsen van goederen onder een douaneregeling gebeurt in principe met een formulier "enig document". Het *enig document* werd zodanig ontworpen dat het kan worden gebruikt voor alle douanebewegingen (invoer en uitvoer).

Naargelang de douanebeweging worden verschillende exemplaren van een volledig stel gebruikt (8 exemplaren, exemplaren A of B voor het Centrum voor Informatieverwerking (CIV) der douane, exemplaar C voor opslag in douane-entrepot, exemplaar R voor de toekenning van landbouwrestituties).

Sommige vakken zijn zelfkopiërend; op deze manier wordt de nodige informatie voor de betrokken lidstaten in één keer versterkt. Dit is een van de redenen waarom het merendeel van de gegevens die op het document voorkomen, moet worden verstrekt in de vorm van codes.

Het enig document wordt niet gebruikt wanneer bepaalde andere documenten worden gebruikt zoals:

- het carnet TIR (doorvoer);
- het carnet ATA (tijdelijke invoer);
- de aangifte 136F (diplomatieke vrijstellingen).

Met naleving van bepaalde voorwaarden kan de douane vergunningen verlenen voor vereenvoudigde procedures om de douanebehandeling te versnellen. Als vereenvoudigde procedures kunnen worden vermeld:

- de procedure van de vereenvoudigde aangifte;
- het vooraf indienen van de aangifte;
- de periodieke globalisatie;
- het indienen van een onvolledige aangifte.

Deze vereenvoudigde procedures worden voor bijna alle regelingen toegepast.

6.2.3. Kantoren van inklaring

De plaats van aangifte is een kantoor aan de grens van de Europese Unie, in een zeehaven, op een luchthaven of op een kantoor in het binnenland, tijdens de openingsuren van de kantoren en voor zover ze bevoegd zijn. Onder douanekantoren in het binnenland worden ook begrepen de kantoren die werden behouden aan de binnengrenzen. Bij aangifte op een kantoor in het binnenland worden de goederen vanaf het binnenkomen in de Europese Unie onder geleide van een document naar dit kantoor gebracht.

De rechten bij invoer, de accijns, de bijzondere accijns alsmede de BTW (indien voor deze laatste geen verlegging plaatsvindt) moeten in principe op het invoerkantoor worden betaald bij het geldig maken van de aangifte voor het vrije verkeer en/of ten verbruik.

Accijnsproducten mogen evenwel op het invoerkantoor worden vrijgegeven onder schorsing van accijns met het oog op de opslag in een belastingentrepot.

Na het bekomen van een machtiging van de Administratie der douane en accijnzen en het stellen van een borgtocht kan uitstel van betaling van voormelde rechten worden toegestaan aan de aangever (niet te verwarren met het uitstel van betaling van de BTW waarvoor een machtiging wordt afgegeven door de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit (Sector BTW) en waarvoor een voorafgaande betaling door de aanvrager moet worden gedaan).

6.2.4. Aangifte voor het vrije verkeer en ten verbruik

A. Principes

Goederen aangeven **voor het vrije verkeer** is de daad die erin bestaat om niet-communautaire goederen de douanestatus van communautaire goederen toe te kennen, met betaling van de eventuele rechten bij invoer en toepassing van de handelspolitieke maatregelen die gelden bij invoer in de Europese Unie.

Goederen aangeven **voor het verbruik** betekent bovendien de nationale belastingen betalen zoals BTW en accijns en voldoen aan de bij de invoer voorgeschreven nationale bepalingen.

Goederen uit derde landen, die bestemd zijn voor de Belgische markt, worden meestal gelijktijdig aangegeven voor het vrije verkeer en het verbruik. Communautaire goederen daarentegen zijn bij intracommunautair verkeer aan geen enkele douaneformaliteit onderworpen: deze bewegingen geschieden als intracommunautaire leveringen onder een BTW-regeling.

Bij de intracommunautaire verwerving van bepaalde vervoermiddelen moeten evenwel nog steeds formaliteiten gebeuren bij de douane, die in die gevallen optreedt in opdracht van de AOIF (sector BTW).

Als in België voor het vrije verkeer aangegeven goederen bestemd zijn voor een andere lidstaat van de EU, kan vrijstelling van BTW in België worden verleend en geschiedt de levering van goederen als intracommunautaire levering. Indien de goederen niet rechtstreeks naar de lidstaat van bestemming worden gebracht na aangifte voor het vrije verkeer, moeten ze worden opgeslagen onder het stelsel van BTW-entrepot in België.

Accijnsgoederen die naar een andere lidstaat worden verzonden na aangifte voor het vrije verkeer moeten onder het stelsel van belastingentrepot in België worden opgeslagen.

B. Definitieve vrijstelling

In een dertigtal gevallen dienen bij invoer geen rechten bij invoer en eventuele andere belastingen te worden betaald. Voor particulieren geldt deze regeling bijvoorbeeld voor bepaalde persoonlijke goederen (bij verhuizing, huwelijk, erfenis,...), voor de persoonlijke bagage van reizigers (binnen zekere beperkingen), enz. Voor het handelsverkeer gaat het bijvoorbeeld om voorwerpen van opvoedkundige, wetenschappelijke of culturele aard, bedrijfsuitrusting ingevoerd ter gelegenheid van het verleggen van activiteiten naar de Europese Unie, goederen voor liefdadigheidsinstellingen, enz.

Goederen zonder handelskarakter die deel uitmaken van de persoonlijke bagage van reizigers worden met vrijstelling toegelaten binnen de volgende perken :

1) REIZIGERS KOMENDE UIT NIET-EU-LANDEN (1)(5)

<u>Tabaksproducten</u> (2)	
Sigaretten	200 stuks
of Cigarillo's	100 stuks
of Sigaren	50 stuks
of Rooktabak	250 gram
<u>Alcohol en alcoholische dranken</u> (2)	
niet-mousserende wijn	2 liter
<u>EN</u>	
<u>hetzij</u> : gedistilleerde en alcoholhoudende dranken met een alcoholgehalte van meer dan 22% vol; niet-gedenatureerde ethylalcohol van 80% vol en hoger	1 liter
<u>hetzij</u> : gedistilleerde en alcoholhoudende dranken, aperitieven op basis van wijn of van alcohol, tafia, saké of soortgelijke dranken met een alcoholgehalte van ten hoogste 22% vol; mousserende wijnen, likeurwijnen	2 liter
<u>Parfum</u>	
- Parfum	50 gram
- Toiletwater	0,250 liter
<u>Koffie</u> (3)	
Koffie	500 gram
of Koffie-extracten en Koffie-essences	200 gram
<u>Thee</u>	
Thee	100 gram
of Thee-extracten en Thee-essences	40 gram
Andere goederen dan de hierboven genoemde	Totale maximum-waarde : € 175 (4)

- (1) De vrijstellingen worden verleend ongeacht of de goederen in die landen werden aangekocht onder de voorwaarden van de binnenlandse markt of met terugbetaling of vrijstelling van de belastingen wegens hun uitvoer (bv. : aankopen in een taksvrije winkel op een luchthaven).
- (2) De vrijstellingen voor "tabaksproducten" en "alcohol en alcoholische dranken" worden niet verleend aan reizigers beneden de 17 jaar.
- (3) De vrijstellingen voor "koffie" of "koffie-extracten" en "koffie-essences" worden niet verleend aan reizigers beneden de 15 jaar.
- (4) Dit bedrag kan worden gewijzigd.
- (5) De beperkte vrijstelling van 200 sigaretten geldt eveneens voor reizigers komende uit de Republiek Tsjechië en Slovenië (telkens tot 31 december 2007), Slowakije, Hongarije en Polen (telkens tot 31 december 2008) en Litouwen, Letland en Estland (telkens tot 31 december 2009). De beperkte vrijstelling van 100 cigarillo's geldt eveneens voor reizigers komende uit de Republiek Tsjechië (tot 31 december 2006). De beperkte vrijstelling van 50 sigaren geldt eveneens voor reizigers komende uit de Republiek Tsjechië (tot 31 december 2006). De beperkte vrijstelling van 250 gram rooktabak geldt eveneens voor reizigers komende uit de Republiek Tsjechië (tot 31 december 2006) en Estland (tot 31 december 2009).

2) REIZIGERS KOMENDE UIT EEN EU-LIDSTAAT

Goederen aangekocht onder de voorwaarden van de binnenlandse markt in een Lidstaat van de EU (alle belastingen zijn betaald in het land van aankoop): de reizigers komende uit een Lidstaat van de EU mogen de aldus aangekochte goederen in België binnenbrengen zonder beperkingen inzake hoeveelheden of waarde.

Nochtans blijven de accijnzen verschuldigd voor tabaksproducten en alcoholhoudende dranken die binnengebracht worden voor commerciële doeleinden.

Om vast te stellen of de door de reiziger binnengebrachte producten voor commerciële doeleinden zijn bestemd, zal onder meer rekening gehouden worden met de commerciële status en de beweegredenen van belanghebbende, de plaats waar deze producten zich bevinden, de gebruikte wijze van vervoer, elk document betreffende deze producten alsook de aard en hun hoeveelheid volgens de hierna vermelde indicatieve niveaus.

<u>Tabaksproducten (1)</u>	
sigaretten (1)	800 stuks
cigarillo's (sigaren met een maximumgewicht van 3 g/stuk) (1)	400 stuks
sigaren (1)	200 stuks
rooktabak (1)	1 kg
<u>Alcoholhoudende dranken</u>	
gedistilleerde dranken	10 liter
tussenproducten (bv. Port, Pineau des Charentes)	20 liter
wijn (waarvan maximaal 60 liter mousserende wijn)	90 liter
bier	110 liter

(1) zie ook voetnoot 5 onder de vorige tabel

Er wordt opgemerkt dat afstand van accijnsgoederen onder bezwarende titel tussen particulieren, zelfs zonder winst, geacht wordt voor commerciële doeleinden te zijn gedaan.

C. Definitieve vrijstelling bij wederinvoer van voordien uitgevoerde goederen

Onder bepaalde voorwaarden (o.a. ongewijzigde staat van de goederen), kan bij de wederinvoer van goederen definitieve vrijstelling worden verleend.

6.2.5. Douaneregelingen met opschorting van rechten en belastingen bij invoer

A. Doorvoer

a. Het carnet TIR

Een zestigtal landen (waaronder alle lidstaten van de Europese Unie) hebben een overeenkomst gesloten teneinde het vervoer van goederen met wegvoertuigen of met containers te bespoedigen door de formaliteiten aan de grenzen te vereenvoudigen.

Het vervoer geschiedt onder dekking van het carnet TIR, een internationaal douanedocument dat voor het opeenvolgend overschrijden van verscheidene grenzen kan worden gebruikt.

Na verificatie van de lading wordt het wegvoertuig of de container door de douane van het land van vertrek verzegeld. De voertuigen en containers moeten zijn goedgekeurd door de douaneautoriteiten van het land waar de eigenaar of de vervoerder woont of gevestigd is.

De carnets TIR worden in de betrokken landen afgegeven en gewaarborgd door de aansprakelijke organisaties die door de douaneadministraties zijn aanvaard. De gebruikers van een carnet TIR moeten ook erkend zijn door de douane en de aansprakelijke organisaties.

Er mogen geen carnets TIR worden gebruikt voor vervoer dat binnen de EU begint en eindigt en evenmin voor transporten van alcohol en gefabriceerde tabak. Zij mogen echter wel worden gebruikt voor vervoer tussen Griekenland en andere lidstaten van de EU als dat vervoer geschiedt over het grondgebied van derde landen.

De inlastneming van een carnet TIR geldt voor het volledige douanegebied van de EU. Geen enkele formaliteit moet worden vervuld aan de intracommunautaire grenzen.

b. Communautair/gemeenschappelijk douanevervoer

Het extern communautair douanevervoer maakt het verkeer van niet-communautaire goederen van één plaats naar een andere in het douanegebied van de Gemeenschap mogelijk zonder heffing van invoerrechten en zonder toepassing van de handelspolitieke maatregelen. Het intern communautair douanevervoer maakt het verkeer van communautaire goederen mogelijk, zonder wijziging van de douanestatus, van één plaats naar een andere in het douanegebied van de Gemeenschap via een derde land. Het gemeenschappelijk douanevervoer breidt de regeling communautair douanevervoer uit voor de betrekkingen met de EVA-landen (Noorwegen, IJsland, Zwitserland) en de VISEGRAD-landen (Polen, Slowakije, Tsjechië, Hongarije).

Vanaf 1 juli 2003 is het New Computerized Transit System (NCTS) verplicht en dient het op termijn alle T-documenten te vervangen door elektronische doorvoeraangiften. Het gaat daarbij om de aangifte T1 in geval van extern communautair douanevervoer en T2 in geval van intern communautair douanevervoer. Behalve wanneer een vergunning vereenvoudiging van de formaliteiten werd verleend, dienen de goederen en de aangifte te worden aangebracht bij het kantoor van vertrek en van bestemming. Het vervoer dient voor het ganse traject te geschieden onder dekking van een zekerheid.

Er bestaan vereenvoudigde procedures die, onder bepaalde voorwaarden, de vervanging van het T-document toelaten, met een ander voor het betrokken vervoer reeds gebruikt document. Het gaat bijvoorbeeld over de spoorwegvrachtbrief, het luchtvaartmanifest en het zeevaartmanifest. Bovendien kunnen de beslissingen die vereenvoudigde procedures instellen al dan niet genomen worden in het kader van met andere landen gesloten overeenkomsten.

B. Douane-entrepot

Een **douane-entrepot** is een inrichting waar in hoofdzaak niet-communautaire goederen kunnen worden opgeslagen zonder dat de goederen worden onderworpen aan de in 6.1 bedoelde rechten, de BTW, de eventuele accijns en de handelspolitieke maatregelen.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen *particuliere* douane-entrepots, dit zijn entrepots uitsluitend vergund voor de opslag onder de regeling douane-entrepot van goederen door de entreposeur, en *publieke* douane-entrepots die door elke persoon kunnen worden gebruikt voor de opslag van goederen onder die regeling.

Onder de particuliere douane-entrepots onderscheidt men volgens de modaliteiten inzake de inslag en de uitslag van de goederen de entrepots type C, D en E. De controle steunt op de voorraadadministratie van de entreposeur. Deze types van vergunningen kunnen ook worden verleend voor goederen die in verschillende lidstaten van de Unie moeten worden opgeslagen onder de regeling douane-entrepot.

Onder de publieke douane-entrepots onderscheidt men de entrepots type A, de entrepots type B (vooral in de havens) en de entrepots type F (hoofdzakelijk door de gemeente verstrekt). In de entrepots type A steunt de controle op de voorraadadministratie van de entreposeur. In de entrepots type B is de controle gesteund op de inslag- en uitslagdocumenten; de entrepots type F worden door de douane beheerd.

Niet-communautaire goederen kunnen bij inverbruikstelling ook worden opgeslagen in een **BTW-entrepot**. Dit maakt het mogelijk de goederen in het vrije verkeer te brengen en ze op het stuk van de BTW aan te geven met voorlopige vrijstelling.

C. Actieve veredeling

a. Definitie

De regeling actieve veredeling is een economische douaneregeling die in het douanegebied van de Europese Unie toelaat:

- 1) niet-communautaire goederen die bestemd zijn om in de vorm van veredelingsproducten uit het douanegebied van de Europese Unie te worden wederuitgevoerd, zonder dat deze goederen aan rechten bij invoer of aan handelspolitieke maatregelen onderworpen zijn (schorsingssysteem);
- 2) in het vrije verkeer gebrachte goederen, waarbij de voor deze goederen geldende rechten bij invoer worden terugbetaald of kwijtgescholden indien zij in de vorm van veredelingsproducten uit het douanegebied van de Europese Unie worden uitgevoerd (terugbetalingssysteem);

een of meer veredelingshandelingen te ondergaan, met eventueel gebruik van communautaire goederen.

Deze regeling is eveneens van toepassing voor de loonveredeling waarbij de opdrachtgever eigenaar blijft van de ingevoerde goederen.

Er wordt opgemerkt dat de regeling actieve veredeling niet betekent dat de verwerking een industriële wijziging met een waardeverhoging van de goederen moet inhouden; kleine behandelingen aan goederen (gebruikelijke behandelingen, herstelling, afstelling, enz.) kunnen eveneens worden uitgevoerd onder de regeling.

b. Doel en draagwijdte van de regeling

De regeling actieve veredeling is een economische douaneregeling waarvan het voornaamste doel is de uitvoer buiten het douanegebied van de Europese Unie te bevorderen door de communautaire verwerkers, die derde landen goederen gebruiken voor het bekomen van de voor uitvoer bestemde producten, op gelijke voet te plaatsen met de concurrenten van derde landen die dezelfde producten vervaardigen zonder betaling van douanerechten. De tijdelijke vrijstelling van de rechten bij invoer (schorsingssysteem) of de terugbetaling van deze rechten (terugbetalingssysteem) op de derde landen goederen, verwerkt in de uitgevoerde veredelingsproducten, laat de communautaire verwerkers namelijk toe een kwaliteitsproduct te vervaardigen tegen de laagste prijs en hun concurrentievermogen op de buitenlandse markten te verbeteren.

De regeling actieve veredeling draagt dus bij tot het in evenwicht brengen van de commerciële balans door bevordering van de uitvoer; zij voegt trouwens steeds een actief element toe aan deze balans, namelijk de meerwaarde teweeggebracht door de communautaire goederen, toegevoegd aan de onder de regeling ingevoerde niet-communautaire goederen en uitgevoerd na verwerking onder de vorm van veredelingsproducten en door het arbeidsloon nodig bij de veredelingshandelingen.

De regeling actieve veredeling vormt tenslotte een middel tegen de werkloosheid aangezien zij het behoud of het scheppen van arbeidsplaatsen in de Europese Unie toelaat.

D. Behandeling onder douanetoezicht

a. Definitie

De regeling behandeling onder douanetoezicht is een economische douaneregeling die het mogelijk maakt bepaalde niet-communautaire goederen in het douanegebied van de Europese Unie welbepaalde behandelingen te doen ondergaan die de soort of de staat ervan wijzigt, zonder dat zij aan rechten bij invoer of aan handelspolitieke maatregelen worden onderworpen, en de door deze behandelingen verkregen producten in het vrije verkeer te brengen in de Europese Unie tegen de daarvoor geldende rechten bij invoer.

b. Doel en draagwijdte van de regeling

De hoogte van de rechten bij invoer werd vastgesteld om een rechtvaardige bescherming van de communautaire producenten van alle goederen (grondstoffen, halffabrikaten of afgewerkte producten) te verzekeren.

De tarifaire politiek voorziet gewoonlijk in een hoger bedrag aan rechten bij invoer voor behandelde producten dan voor de grondstoffen of halffabrikaten, nodig voor het bekomen van deze behandelde producten.

In sommige gevallen kan het bedrag van de te betalen rechten bij invoer op de in de Europese Unie in bewerking te stellen goederen voor het verkrijgen van een behandeld product hoger zijn dan de rechten bij invoer die zouden verschuldigd zijn indien het behandeld product rechtstreeks werd ingevoerd uit een derde land. In dergelijke omstandigheden wordt de oprichting van industrieën in de Europese Unie ontmoedigd en is een overbrenging van verwerkingsactiviteiten buiten de Europese Unie te vrezzen. Om dit risico te vermijden heeft de communautaire wetgever voor bepaalde goederen met het oog op welbepaalde behandelingen de regeling behandeling onder douanetoezicht voorzien. Rekening houdend met de technische evolutie kan de lijst met de door de communautaire wetgever uitgevaardigde toegelaten goederen en behandelingen worden gewijzigd wanneer men aantoont dat een productie in de Europese Unie niet voldoende wordt beschermd door de normale toepassing van de algemene tarifaire politiek.

De regeling behandeling onder douanetoezicht geeft dus een voordeel aan de verwerkers van de Europese Unie voor zover de financiële last die zij ondervinden om het eindproduct te vervaardigen lager is dan deze die zij zouden hebben ingeval zij de in een derde land aangekochte grondstoffen onmiddellijk in het vrije verkeer zouden brengen met betaling van de daarop van toepassing zijnde belastingen.

E. Tijdelijke invoer

Onder de voorwaarde van latere wederuitvoer zonder wijziging te hebben ondergaan, kan voor bepaalde in de EU gebruikte goederen gehele of gedeeltelijke vrijstelling van rechten worden toegestaan. Ter zake kan in plaats van het "enig document" eveneens een "carnet ATA" worden gebruikt.

F. Tarifaire passieve veredeling

a. Definitie

De regeling passieve veredeling is een economische douaneregeling die het mogelijk maakt communautaire goederen tijdelijk uit het douanegebied van de Europese Unie uit te voeren teneinde deze aan veredelingshandelingen te onderwerpen en de uit die handelingen voortkomende veredelingsproducten met gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de rechten bij invoer in het vrije verkeer te brengen in de Europese Unie.

b. Doel en draagwijdte van de regeling

De regeling passieve veredeling beantwoordt aan de huidige internationale organisatie van de arbeid die de vervaardiging van bepaalde goederen toevertrouwt aan een reeks gespecialiseerde ondernemingen in verschillende landen. Alhoewel de regeling passieve veredeling de communautaire werknemers benadeelt ten opzichte van buitenlandse werknemers heeft zij toch positieve economische gevolgen voor de Europese Unie. De regeling kan namelijk leiden tot een verhoging van de communautaire uitvoer van goederen, bestemd om te worden verwerkt in derde landen goederen die worden ingevoerd in de Europese Unie en tot een vermindering van de invoer van niet-communautaire goederen.

Bovendien kan deze regeling leiden tot een formule van industriële samenwerking met bepaalde derde landen tegen lagere loonkosten dan deze in de Europese Unie en, in dit opzicht, productiemoeilijkheden vermijden in de Europese Unie. In dit geval benutten de communautaire ondernemingen de lagere loonkosten van de landen in ontwikkeling door hen een deel van hun productie toe te vertrouwen; de vermindering van de kosten op het in het buitenland verwerkte gedeelte vindt zijn weerslag op de productiekosten van het geheel (principe van de evenredige verdeling van de kosten) en laat toe de productie-activiteiten in de Europese Unie niet te verstoren.

De regeling passieve veredeling wordt eveneens gebruikt indien de vereiste technologie om een gedeelte van de veredelingshandelingen te verrichten niet aanwezig is in de Europese Unie en wanneer, wegens een contractuele of wettelijke garantieverplichting, de herstelling moet worden verricht in een derde land.

6.2.6. Uitvoer van goederen

De regeling inzake uitvoer regelt het uitgaan uit het douanegebied van de Europese Unie van communautaire goederen.

Overeenkomstig de voorschriften dient een uitvoeraangifte in principe te worden voorgelegd op het douanekantoor dat bevoegd is voor het toezicht op de plaats waar de exporteur is gevestigd of waar de goederen zijn verpakt of geladen in het uitgaand vervoermiddel. De exporteur is diegene voor wiens rekening de aangifte wordt gedaan en die eigenaar is van de goederen of een gelijkaardig beschikkingsrecht heeft.

De formaliteiten worden meestal vervuld met gebruikmaking van het formulier "enig document", vergezeld van bijlagen zoals een kopiefactuur, eventueel een uitvoervergunning of een uitvoercertificaat, enz.

De uitvoer kan aanleiding geven tot verschillende voordelen, bv. ontheffing van accijns en bijzondere accijns, vrijstelling van BTW, restituties voor sommige landbouwproducten, enz.

Goederen kunnen eveneens tijdelijk worden uitgevoerd, bv. voor tentoonstelling of levering op proef in het buitenland. Onder bepaalde voorwaarden mag bij wederinvoer definitieve vrijstelling worden verleend.

Het "carnet ATA" kan het "enig document" vervangen voor de tijdelijke uitvoer.

6.2.7. Terugbetalingen of kwijtscheldingen van rechten bij invoer, accijns, bijzondere accijns en BTW

Deze regeling wordt bijvoorbeeld toegepast voor goederen die, vóór zij zijn vrijgegeven, door overmacht zijn vernietigd, goederen die worden geweigerd omdat zij niet in overeenstemming zijn met de koopovereenkomst, voor de rechtzetting van vergissingen allerhande, enz.

HOOFDSTUK 7 DE ACCIJNZEN

Wat nieuws ?

- *Herstructurering van de belasting van energieproducten en elektriciteit. Opname van de controleretributie op huisbrandolie en van de bijdrage op energie onder “accijnzen”.*
- *Accijnsverhogingen op benzine en gasolie motorbrandstof.*

*Deze belastingen worden vastgesteld en geregeld door verschillende EU-richtlijnen en door de nationale wetgeving. Een aantal belangrijke bepalingen zijn **onder meer** opgenomen in:*

- *de Wet van 10 juni 1997 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop (BS van 1 augustus 1997);*
- *de Wet van 22 oktober 1997 betreffende de belasting van energieproducten en elektriciteit (BS van 20 november 1997);*
- *de Wet van 7 januari 1998 betreffende de structuur en de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken (BS van 4 februari 1998);*
- *de Wet van 3 april 1997 betreffende het fiscaal stelsel van gefabriceerde tabak (BS van 16 mei 1997);*
- *de Wet van 13 februari 1995 betreffende het accijnsstelsel van alcoholvrije dranken (BS van 11 maart 1995);*
- *de Wet van 13 februari 1995 betreffende het accijnsstelsel van koffie (BS van 11 maart 1995);*

hun wijzigingen en de besluiten genomen ter uitvoering van deze wetten.

7.1. Bepaling

De accijnzen zijn indirecte belastingen op het verbruik of gebruik van bepaalde producten, zowel vervaardigd in het binnenland als afkomstig uit de lidstaten van de Europese Unie of ingevoerd uit derde landen tot de Unie. Men onderscheidt de (gewone) accijns, de bijzondere accijns, voor energieproducten en elektriciteit bovendien de bijdrage op de energie en voor huisbrandolie bovendien de controleretributie. De totale accijnsbelasting is de som van deze categorieën.

7.2. Indeling van de accijnzen

Men onderscheidt:

- a. Accijnsproducten die op communautair vlak geharmoniseerd zijn en die met een (gewone) accijns voor de BLEU en een bijzondere accijns (en eventueel een bijdrage op de energie en een controleretributie) waarvan de opbrengst uitsluitend bestemd is voor België, belast worden; deze communautaire accijnsproducten zijn alcohol en alcoholhoudende dranken (zijnde bier, wijn, andere gegiste dranken dan bier of wijn, tussenproducten en ethylalcohol), energieproducten en elektriciteit en gefabriceerde tabak;

- b. Nationale accijnsproducten, die niet op communautair vlak geharmoniseerd zijn en die belast worden met een (gewone) accijns waarvan de opbrengst uitsluitend bestemd is voor België; deze nationale accijnsproducten zijn alcoholvrije dranken en koffie.

Voor **minerale oliën, ethylalcohol en alcoholhoudende dranken alsmede tabaksfabrikaten** is een Europese richtlijn van kracht betreffende de algemene regeling voor deze accijnsproducten, het voorhanden hebben, het verkeer daarvan en de controles daarop (horizontale richtlijn genoemd). Tevens zijn er richtlijnen betreffende de structuren en de tarieven van die producten en betreffende de belasting van energieproducten en elektriciteit.

Voor **alcoholvrije dranken en koffie** is een bijzondere regeling van toepassing die rekening houdt met de bepalingen van bovengenoemde horizontale richtlijn.

7.3. Maatstaf van heffing

Naargelang van het product, de hoeveelheid en/of de waarde. Zie ook onder "tarieven" hieronder.

7.4. Algemene regeling voor de productie, de verwerking, het voorhanden hebben en het verkeer van accijnsproducten

De heffing van de belasting op accijnsproducten wordt op EU-vlak geregeld door de Richtlijn 92/12/EEG van 25 februari 1992, welke in Belgisch recht is omgezet door de Wet van 10 juni 1997 betreffende de *algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben, het verkeer daarvan en de controles daarop*.

Het is onmogelijk op deze plaats deze complexe regeling exact te beschrijven. Enkel de grote lijnen ervan worden weergegeven ; voor details en uitzonderingen wordt verwezen naar bovengenoemde Wet en de besluiten genomen ter uitvoering ervan.

De producten **minerale oliën, ethylalcohol en alcoholhoudende dranken evenals tabaksfabrikaten** worden aan accijnzen onderworpen bij de productie ervan (waar ook in de EU) of bij de invoer (uit niet-EU-landen).

De accijns wordt *verschuldigd* bij de uitslag tot verbruik, dit wil zeggen bij onttrekking aan een schorsingsregeling, fabricage buiten een schorsingsregeling of invoer welke niet onder een schorsingsregeling gebeurt. De accijns wordt eveneens verschuldigd bij het constateren van bepaalde tekorten die aan de accijns moeten worden onderworpen. Wat de tabaksfabrikaten betreft, wordt de accijns verschuldigd bij de aankoop van de fiscale kentekens. Een *schorsingsregeling* is een belastingregeling die geldt voor de productie, de verwerking, het voorhanden hebben en het verkeer van producten onder schorsing van accijns.

Voor in een andere lidstaat reeds tot verbruik uitgeslagen accijnsproducten die worden geleverd of bestemd zijn om hier te lande te worden geleverd of bestemd zijn voor commerciële doeleinden in het binnenland, is de accijns in principe ook verschuldigd. Om dubbele belasting te vermijden, is evenwel een teruggaafprocedure voorzien.

De betaling geschiedt in principe contant op het ogenblik van het ontstaan van de belastingschuld. Onder zekere voorwaarden en na borgstelling kan een krediettermijn worden toegestaan die verschilt naargelang van het product.

7.4.1. Productie, verwerking en voorhanden hebben van accijnsproducten

De accijns is *niet* verschuldigd wanneer de productie, de verwerking en het voorhanden hebben van accijnsproducten plaatsvindt in een belastingentrepot. Een *belastingentrepot* is iedere plaats waar een erkend *entrepouder* (natuurlijke of rechtspersoon) bij de bedrijfsuitoefening accijnsproducten onder schorsing van accijns produceert, verwerkt, voorhanden heeft, ontvangt of verzendt, zulks onder de voorwaarden bepaald door de Minister van Financiën (machtiging, borgstellingen, administratieve verplichtingen, toelaten van controle, enz.).

De accijns wordt verschuldigd bij de uitslag tot verbruik (zie hierboven).

7.4.2. Verkeer van accijnsproducten

In principe moet het verkeer van accijnsproducten dat onder de schorsingsregeling plaatsvindt, geschieden tussen belastingentrepots.

Het verkeer onder de schorsingsregeling van accijnsproducten die in het vrije verkeer zijn gebracht in België, moet geschieden tussen de plaats waar de producten zich bevinden op het ogenblik dat ze in het vrije verkeer worden gebracht en een belastingentrepot gevestigd in België. De verzender van die producten moet daarbij bepaalde regels naleven.

Onder bepaalde voorwaarden kan de geadresseerde echter ook een bedrijf zijn dat geen erkend entrepouder is. Dit bedrijf kan een *geregistreerd* of een *niet-geregistreerd* bedrijf zijn. Voor beide categorieën geldt dat zij geen erkend entrepouder zijn, doch onder schorsing van accijns accijnsproducten uit een andere lidstaat mogen ontvangen, maar ze niet onder schorsing van accijns mogen voorhanden hebben of verzenden.

Een *geregistreerd bedrijf* wordt gemachtigd om bij de bedrijfsuitoefening *doorlopend* accijnsproducten onder schorsing van accijns te ontvangen. Een *niet-geregistreerd bedrijf* wordt gemachtigd om bij de bedrijfsuitoefening *incidenteel* accijnsproducten onder schorsing van accijns te ontvangen.

Een *geregistreerd bedrijf* dient de betaling van de accijnzen te waarborgen bij de ontvanger (ambtenaar), een administratie van de leveringen te voeren, de producten op verzoek te tonen en de nodige controles toe te laten. Voor dit bedrijf wordt de accijns verschuldigd bij de *aangifte* van de goederen *voor het verbruik*, d.w.z. ten laatste op de donderdag van de week volgend op de ontvangst van de goederen.

Een *niet-geregistreerd bedrijf* dient *voorafgaand aan de verzending* van de goederen aangifte te doen en de betaling van de accijns te waarborgen en *bij de ontvangst* de accijns te voldoen. Het moet tevens elke controle toelaten op de daadwerkelijke ontvangst van de goederen en de betaling van de accijns.

Eventueel kan een erkend entreehouder van verzending ook een fiscaal vertegenwoordiger aanwijzen die in de plaats van de geadresseerde de nodige waarborgen verleent ter voldoening van de accijns.

Het verkeer van accijnsproducten tussen de grondgebieden van verschillende EU-lidstaten dient vergezeld te zijn van een geleidedocument waarvan de vorm en de inhoud bij verordening van de EU worden opgesteld en dat onder meer dient om de administratie op de hoogte te houden.

Wanneer accijnsproducten die onder de schorsingsregeling zijn geplaatst, worden *uitgevoerd* (dus naar een niet-EU-land), wordt deze regeling gezuiverd door de certificering door het douanekantoor van uitgang uit de EU, dat de producten de EU daadwerkelijk verlaten hebben.

Voor *eigen behoeften* door *particulieren* zelfvervoerde accijnsproducten is geen accijns verschuldigd op voorwaarde dat de accijns werd geheven in de lidstaat van verkrijging. Voor bepaalde tabaksproducten uit sommige "nieuwe" lidstaten (toegetreten tot de EU op 1 mei 2004) geldt een overgangperiode die kan lopen tot 31 december 2009 (zie hoofdstuk 6, punt 6.2.4.B).

Er zijn wel bepaalde regels (o.a. inzake hoeveelheid van de zelfvervoerde accijnsproducten - zie hoofdstuk 6, punt 6.2.4.B) om vast te stellen of de goederen al dan niet voor commerciële doeleinden worden gebruikt. Wat minerale oliën betreft, wordt de accijns verschuldigd als deze producten op een atypische wijze worden vervoerd (bv. brandstof anders dan in de tank van voertuigen of een passend reserveblik, vloeibare verwarmingsproducten anders dan in tankwagens die voor rekening van bedrijven worden gebruikt).

Voor **elektriciteit en aardgas** wordt de accijns verschuldigd door de distributeur op het tijdstip van de levering ervan door deze laatste aan de verbruiker. Er wordt aangenomen dat de levering plaatsvindt na verloop van iedere periode waarop de afrekening of de betaling betrekking heeft voor de doorlopende leveringen van aardgas en elektriciteit die aanleiding geven tot achtereenvolgende afrekeningen of betalingen.

Voor de producten **alcoholvrije dranken en koffie** is een nationale regeling van toepassing die waar het mogelijk is, gelijk loopt met de communautaire regeling. Zo moet de productie, de verwerking en de opslag van deze goederen onder schorsing van accijnzen, gebeuren in een belastingentrepot. De verzending tussen belastingentrepots in het binnenland gebeurt met een geleidedocument. De verzending van alcoholvrije dranken en koffie naar en van een lidstaat geschiedt met de gebruikelijke handelsdocumenten.

7.5. Controle

In de belastingentrepots geschiedt de controle aan de hand van de voorraadadministratie in relatie tot de handelsboekhouding van de erkend entreehouder en door het onderzoek van de registers en geschriften evenals de aangiften (administratief geleidedocument (AGD), aangifte ten verbruik, uitvoeraangifte, ...).

Bovendien wordt minstens één maal per jaar een opname van het belastingentrepot (fysische controle) uitgevoerd.

In bepaalde gevallen is er een permanente controle door accijnsambtenaren op de productie.

Bij het verkeer van accijnsproducten wordt de controle uitgevoerd aan de hand van de documenten die het transport begeleiden (bijvoorbeeld: bij verkeer onder de schorsingsregeling, het AGD; bij verkeer met betaling van accijnzen, naargelang het geval een vereenvoudigd geleidedocument (VGD) en de gestelde borgtocht of de commerciële documenten en de gestelde borgtocht).

Op te merken valt dat de gefabriceerde tabak in verbruik gesteld in het land, voorzien moet zijn van een fiscaal kenteken.

Het spreekt vanzelf dat de controle op de documenten aangevuld kan worden met een fysisch onderzoek van de lading.

Elk vervoer van accijnsproducten die reeds in België in verbruik werden gesteld en bestemd zijn om te worden vervoerd naar een andere plaats in België met gebruikmaking van het grondgebied van een lidstaat moet gedekt zijn met een vereenvoudigd geleidedocument.

Omgekeerd is het gebruik van het vereenvoudigd geleidedocument eveneens vereist voor het intracommunautair vervoer van reeds in verbruik gestelde producten vanuit een lidstaat naar een andere plaats van dezelfde lidstaat met gebruikmaking van het Belgisch grondgebied.

7.6. Tarieven**7.6.1. Energieproducten en elektriciteit**

Voor energieproducten en elektriciteit wordt onder “accijns” verstaan: de (gewone) accijns, de bijzondere accijns, de controleretribsutie op huisbrandolie en de bijdrage op de energie.

In EUR per 1.000 l bij 15 °C, tenzij anders vermeld

Product	Accijns	Bijzondere accijns	Bijdrage op de energie	Totaal
A. Gelode benzine	294,9933	256,8177	0	551,8110
B. Ongelode benzine \geq 98 octaan				
1. Hoog gehalte aan zwavel en aromatische verbindingen	245,4146	305,0150	28,6317	579,0613
2. Laag gehalte aan zwavel en aromatische verbindingen	245,4146	290,1414	28,6317	564,1877
C. Andere ongelode benzine	245,4146	290,1414	28,6317	564,1877
D. Kerosine				
1. Gebruikt als motorbrandstof	294,9933	256,8177	28,6317	580,4427
2. Gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden (1)	18,5920	2,4080	0	21,0000
3. Gebruikt als verwarmingsbrandstof	0	0	17,9475	17,9475

- (1) Onder fiscale controle gebruikte kerosine voor a) stationaire motoren, b) installaties en machines die worden gebruikt in de bouw, de weg- en waterbouw en voor openbare werken alsmede c) voor voertuigen bestemd om buiten de openbare weg te worden gebruikt of waarvoor geen vergunning is verleend voor overwegend gebruik op de openbare weg.

Product	Accijns	Bijzondere accijns	Bijdrage op de energie	Totaal
E. Gasolie met zwavelgehalte van meer dan 50 mg/kg				
1. Gebruikt als motorbrandstof (1)	198,3148	134,5942 (1)	14,8736	347,7826 (1)
2. Gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden (2)	18,5920	2,4080	0	21,0000
3. Gebruikt als verwarmingsbrandstof	0	0	10,0000 (3) + 8,4854	18,4854
F. Gasolie met zwavelgehalte van niet meer dan 50 mg/kg				
1. Gebruikt als motorbrandstof (1)	198,3148	119,7206 (1)(6)	14,8736	332,9090 (1)(6)
2. Gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden (2)	18,5920	2,4080	0	21,0000
3. Gebruikt als verwarmingsbrandstof	0	0	10,0000 (3) + 7,1022 (4)	17,1022 (5)
G. Zware stookolie (EUR per 1.000 kg) (7)				
	13,0000	2,0000	0	15,0000
H. Vloeibaar petroleumgas (EUR per 1.000 kg)				
1. Gebruikt als motorbrandstof	0	0	0	0
2. Gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden (2)	37,1840	3,8160	0	41,0000
3. Gebruikt als verwarmingsbrandstof	0	0	17,1047 (8) of 17,3525(9)	17,1047 (8) of 17,3525 (9)

- (1) Gasolie gebruikt als motorbrandstof en bestemd voor de behoeften van de gewestelijke maatschappijen voor gemeenschappelijk vervoer wordt vrijgesteld van de bijzondere accijns ten belope van € 49,5787 per 1.000 l bij 15 °C.
- (2) Onder fiscale controle gebruikte gasolie en LPG voor a) stationaire motoren, b) installaties en machines die worden gebruikt in de bouw, de weg- en waterbouw en voor openbare werken alsmede c) voor voertuigen bestemd om buiten de openbare weg te worden gebruikt of waarvoor geen vergunning is verleend voor overwegend gebruik op de openbare weg; onder fiscale controle gebruikt LPG voor bepaalde werkzaamheden in de landbouw, tuinbouw, visteelt en bosbouw.
- (3) Controleretributie
- (4) Vanaf 1 januari 2005: 5,7190
- (5) Vanaf 1 januari 2005: 15,7190
- (6) Bijzondere accijns van € 91,7206 en totale accijns van € 304,9090 per 1.000 l bij 15 °C voor in de wet van 22 oktober 1997 omschreven a) taxi's, b) motorvoertuigen met meer dan 8 zitplaatsen, die van de bestuurder niet meegerekend, ontworpen en gebouwd voor het vervoer van passagiers en c) motorvoertuigen of samenstellen van voertuigen die uitsluitend bestemd zijn voor het goederenvervoer over de weg en waarvan de maximaal toegelaten massa gelijk is aan of meer is dan 7,5 ton. De toepassing van dit tarief geschiedt aan de hand van een terugbetaling welke in de wet nader gespecificeerd wordt.
- (7) Tot 31.12.2004 vrijstelling van accijns en bijzondere accijns voor zware stookolie gebruikt onder belastingcontrole voor land-, bos- en tuinbouwwerkzaamheden en de zoetwatervisteelt.
- (8) Butaan
- (9) Propaan

Product	Accijns	Bijzondere accijns	Bijdrage op de energie	Totaal
I. Aardgas (EUR per MWh)				
1. Gebruikt als motorbrandstof				
- totale jaarlijkse geleverde hoeveelheid per eindgebruiker \geq 976,944 MWh (bovenste verbrandingswaarde)	0	0	0	0
- totale jaarlijkse geleverde hoeveelheid per eindgebruiker $<$ 976,944 MWh (bovenste verbrandingswaarde)	0	0	1,1589	1,1589
2. Gebruikt als motorbrandstof voor industriële en commerciële doeleinden (1)				
- totale jaarlijkse geleverde hoeveelheid per eindgebruiker \geq 976,944 MWh (bovenste verbrandingswaarde)	0	0	0	0
- totale jaarlijkse geleverde hoeveelheid per eindgebruiker $<$ 976,944 MWh (bovenste verbrandingswaarde)	0	0	1,1589	1,1589
3. Gebruikt als verwarmingsbrandstof				
- totale jaarlijkse geleverde hoeveelheid per eindgebruiker \geq 976,944 MWh (bovenste verbrandingswaarde)	0	0	0	0
- totale jaarlijkse geleverde hoeveelheid per eindgebruiker $<$ 976,944 MWh (bovenste verbrandingswaarde)	0	0	1,1589	1,1589
J. Kolen en cokes (EUR per 1.000 kg)	0	8,6526	0	8,6526
K. Elektriciteit (EUR per MWh)				
1. Tarief hoogspanning	0	0	0	0
2. Tarief laagspanning	0	0	1,9088	1,9088

(1) Onder fiscale controle gebruikt aardgas voor a) stationaire motoren, b) installaties en machines die worden gebruikt in de bouw, de weg- en waterbouw en voor openbare werken alsmede c) voor voertuigen bestemd om buiten de openbare weg te worden gebruikt of waarvoor geen vergunning is verleend voor overwegend gebruik op de openbare weg; onder fiscale controle gebruikt aardgas voor bepaalde werkzaamheden in de landbouw, tuinbouw, visteelt en bosbouw.

Energieproducten (zie art. 3 § 1 van de Wet van 22 oktober 1997 betreffende de belasting van energieproducten en elektriciteit voor de definitie van deze producten) waarvoor in de tabel hierboven geen tarief inzake accijnzen is vastgesteld en die bestemd zijn voor gebruik, worden aangeboden voor verkoop of worden gebruikt als *motor- of verwarmingsbrandstof*, worden belast tegen het tarief van de gelijkwaardige motor- of verwarmingsbrandstof, naargelang van het gebruik dat ervan gemaakt wordt.

Tevens wordt *elk product*, met uitzondering van aardgas, als motorbrandstof belast indien het is bestemd voor gebruik, wordt aangeboden voor verkoop of wordt gebruikt als *motorbrandstof*, als additief of als vulstof in motorbrandstoffen. Ook worden alle andere *koolwaterstoffen*, met uitzondering van turf, die bestemd zijn voor gebruik, worden aangeboden voor verkoop of worden gebruikt als *verwarmingsbrandstof* belast tegen het tarief inzake accijnzen dat voor het gelijkwaardige energieproduct geldt.

Er zijn vrijstellingen (indien niet anders bepaald) voor:

- a. energieproducten die worden gebruikt voor andere doeleinden dan als motorbrandstof of verwarmingsbrandstof;
- b. het dual gebruik van energieproducten (= gebruik zowel als verwarmingsbrandstof als voor andere doeleinden dan als motor- of verwarmingsbrandstof, bv. het gebruik van energieproducten voor chemische reductie of elektrolytische en metallurgische procédés);
- c. elektriciteit die voornamelijk wordt gebruikt voor chemische reductie en elektrolytische en metallurgische procédés;
- d. gebruik van elektriciteit die meer dan 50% van de kosten van een product veroorzaakt;
- e. energieproducten en elektriciteit gebruikt voor mineralogische procédés;
- f. energieproducten en elektriciteit die worden gebruikt voor de productie van elektriciteit en elektriciteit die wordt gebruikt tot instandhouding van het vermogen elektriciteit te produceren;
- g. energieproducten die worden geleverd voor gebruik als motorbrandstof of verwarmingsbrandstof voor de luchtvaart, particuliere plezierluchtvaart daaronder begrepen (vrijstelling beperkt tot reactiemotorbrandstof);
- h. energieproducten die worden geleverd voor gebruik als motorbrandstof of verwarmingsbrandstof voor de vaart op communautaire wateren (met inbegrip van de visserij), en aan boord van de vaartuigen opgewekte elektriciteit. Voor de particuliere pleziervaartuigen: enkel voor gasolie.

Tevens zijn er vrijstellingen voor minerale oliën gebruikt onder belastingcontrole (indien niet anders bepaald) :

- a. bij proefprojecten voor de technologische ontwikkeling van milieuvriendelijke producten (o.a. met betrekking tot brandstoffen uit hernieuwbare bronnen);
- b. bij de vervaardiging, de ontwikkeling, het testen en het onderhoud van luchtvaartuigen en schepen;
- c. voor de binnenvaart, met inbegrip van de particuliere pleziervaart;
- d. voor het personen- en goederenverkeer per spoor;
- e. uitsluitend voor land-, tuin- en bosbouwwerkzaamheden en in de zoetwatervisteelt;
- f. bij baggerwerken in bevaarbare waterlopen en in havens;
- g. als brandstof voor verwarming, voor zover het afgewerkte olie betreft die wordt hergebruikt, hetzij direct na terugwinning, hetzij na recycling, en waarvan op het hergebruik rechten worden geheven.

Voor c tot f hierboven is de vrijstelling beperkt tot leveringen van gasolie en kerosine. Voor e hierboven zijn er nog bijkomende voorwaarden en beperkingen inzake het gebruik.

Zware stookolie die onder belastingcontrole wordt gebruikt voor land-, bos- en tuinbouwwerkzaamheden en de zoetwatervisteelt, is tot 31 december 2004 vrijgesteld van accijns en bijzondere accijns.

De in een andere lidstaat ten verbruik uitgeslagen energieproducten die zich in de normale reservoirs van bedrijfsmotorvoertuigen bevinden en bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof voor deze voertuigen alsook de energieproducten in containers voor speciale doeleinden die bestemd zijn voor de werking tijdens het vervoer van specifieke systemen die tot de uitrusting van deze containers behoren, worden – mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan – in België niet met accijnzen belast.

Om te vermijden dat vrijgestelde oliën worden gebruikt als motorbrandstof worden zij gedenatureerd of wordt minimum 6 gram en maximum 9 gram merkstof Solvent Yellow 124 toegevoegd per 1.000 liter minerale olie. Om vrijgestelde gasolie te kenmerken wordt bovendien een rode kleurstof toegevoegd.

7.6.2. Alcoholhoudende dranken

A. Bier

Onder bier wordt verstaan elk product van de code 2203 van de gecombineerde nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief van de Europese Gemeenschappen (afgekort als GN-code, zie bijlage bij dit hoofdstuk) alsook mengsels van bier en van niet-alcoholische dranken van GN-code 2206. Het alcoholvolumegehalte moet meer dan 0,5% vol bedragen.

Per hectolitergraad Plato van het eindproduct:

	accijns	bijzondere accijns	totaal
Bier	0,7933	0,9172	1,7105

in €

Het *aantal graden Plato* drukt het gewichtspercentage uit van het extract in 100 gram bier, zoals dat wordt teruggerekend uit het werkelijke extract en de alcohol vervat in het afgewerkt product.

De totale accijns op 1 liter pils met een dichtheid van 12,5 graden Plato (in dit geval afgerond tot 12 graden Plato) bedraagt dan bijvoorbeeld:

$$12 \times \text{€ } 1,7105/100 = \text{€ } 0,20526$$

Voor het bier gebrouwen door kleine zelfstandige brouwerijen is er een verlaagd tarief, waarvan de toepassing afhangt van de productie van de betrokken brouwerij in het voorgaande jaar. Deze verlaagde tarieven zijn de volgende :

Per hectolitergraad Plato van het eindproduct:

Jaarproductie	accijns	bijzondere accijns	totaal
van niet meer dan 12.500 hl	0,3966	1,0907	1,4873
van niet meer dan 25.000 hl	0,3966	1,1403	1,5369
van niet meer dan 50.000 hl	0,3966	1,1899	1,5865
van niet meer dan 75.000 hl	0,4462	1,1899	1,6361
van niet meer dan 200.000 hl	0,4462	1,2395	1,6857

in €

B. Wijn

Men onderscheidt niet-mousserende wijn en mousserende wijn.

Onder *niet-mousserende wijn* (zg. stille wijn) verstaat men alle producten van de GN-codes 2204 en 2205 (zie bijlage bij dit hoofdstuk), met uitzondering van de mousserende wijn hieronder vermeld. Zij dienen ofwel een effectief alcoholvolumegehalte te hebben van meer dan 1,2% vol en hoogstens 15% vol, voor zover de alcohol in het eindproduct volledig door gisting is verkregen ofwel een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 15% vol doch hoogstens 18% vol en voor zover de alcohol in het eindproduct volledig door gisting is verkregen en zij **bovendien** zonder enige verrijking zijn geproduceerd.

Onder *mousserende wijn* (zg. schuimende wijn) verstaat men alle producten van de GN-codes 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 en 2205 (zie bijlage bij dit hoofdstuk). Zij worden aangeboden in flessen met een champignonvormige stop die door draden, banden of anderszins is geborgd, **of** een overdruk hebben van minstens 3 bar die teweeggebracht is door koolzuurgas in oplossing. Zij moeten een effectief alcoholvolumegehalte hebben van meer dan 1,2% vol doch hoogstens 15% vol en de alcohol in het eindproduct moet volledig door gisting zijn verkregen.

Per hectoliter eindproduct:

in €

	accijns (1)	bijzondere accijns (1)	totaal
Niet-mousserende wijn	0	47,0998	47,0998
Mousserende wijn	0	161,1308	161,1308

(1) € 0 accijns en € 14,8736 bijzondere accijns voor om het even welke niet-mousserende en mousserende wijn met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2% vol en niet meer dan 8,5% vol.

Voorbeelden :

- *de totale accijns op een fles van 0,7 l (druiven)wijn met een alcoholgehalte van 12% vol bedraagt : $0,7 \times € 47,0998/100 = € 0,3296986$*
- *de totale accijns op een fles van 0,7 l champagne met een alcoholgehalte van 11% vol bedraagt : $0,7 \times € 161,1308/100 = € 1,1279156$*

C. Andere gegiste dranken dan wijn of bier

Men maakt een onderscheid tussen "andere niet-mousserende gegiste dranken" en "andere mousserende gegiste dranken".

Onder *andere niet-mousserende gegiste dranken* verstaat men alle niet onder A of B hierboven genoemde producten van de GN-codes 2204, 2205 en 2206 (zie bijlage bij dit hoofdstuk) die niet onder "andere mousserende gegiste dranken" gecatalogeerd zijn. Zij moeten ofwel een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2% vol hebben, doch hoogstens 10% vol ofwel een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 10% vol doch hoogstens 15% vol en voor zover de alcohol in het product **bovendien** volledig door gisting is verkregen.

Onder *andere mousserende gegiste dranken* verstaat men alle producten van de GN-codes 2206 00 91, alsmede de niet onder B opgenomen producten van de GN-codes 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 en 2205 (zie bijlage bij dit hoofdstuk). Zij worden aangeboden in flessen met een champignonvormige stop die door draden of banden of anderszins is geborgd, **of** een overdruk hebben van minstens 3 bar die teweeggebracht is door koolzuurgas in oplossing. Zij moeten ofwel een effectief alcoholvolumegehalte hebben van meer dan 1,2% vol doch hoogstens 13% vol ofwel een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 13% vol doch hoogstens 15% vol waarbij in dit geval de alcohol in het product volledig door gisting moet zijn verkregen.

DE INDIRECTE BELASTINGEN

Per hectoliter eindproduct:

	accijns (1)	bijzondere accijns (1)	totaal
Niet-mousserende	0	47,0998	47,0998
Mousserende	0	161,1308	161,1308

- (1) € 0 accijns en € 14,8736 bijzondere accijns voor om het even welke andere (niet-mousserende of mousserende) gegiste drank met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2% vol en niet meer dan 8,5% vol.

Voorbeelden :

- de totale accijns op een fles van 0,7 l niet-mousserende perenwijn met een alcoholgehalte van 9% vol bedraagt : $0,7 \times € 47,0998/100 = € 0,3296986$;
- de totale accijns op een fles van 0,7 l mousserende appelwijn met een alcoholgehalte van 9% vol bedraagt : $0,7 \times € 161,1308/100 = € 1,1279156$.

D. Tussenproducten

Onder *tussenproducten* worden verstaan alle producten van de GN-codes 2204, 2205 en 2206 (zie bijlage bij dit hoofdstuk) die niet onder A, B of C hierboven vallen en die een effectief alcoholvolumegehalte hebben van meer dan 1,2% vol, doch hoogstens 22% vol.

Per hectoliter eindproduct:

	accijns	bijzondere accijns	totaal
Tussenproducten "niet mousserend"			
a) met een alcoholvolumegehalte van meer dan 15% vol	66,9313	32,2262	99,1575
b) met een alcoholvolumegehalte van niet meer dan 15% vol	47,0998	27,2683	74,3681
Tussenproducten "mousserend" (1)			
a) met een alcoholvolumegehalte van meer dan 15% vol	66,9313	94,1995	161,1308
b) met een alcoholvolumegehalte van niet meer dan 15% vol	47,0998	114,0310	161,1308

- (1) meer bepaald : verpakt in flessen met een champignonvormige stop die door draden, banden of anderszins is geborgd of een overdruk hebben van 3 bar of meer, teweeggebracht door koolzuurgas in oplossing.

Voorbeeld :

De totale accijns op een fles van 0,75 l vermout met een alcoholgehalte van 17% vol bedraagt : $0,75 \times € 99,1575/100 = € 0,74368125$.

E. Ethylalcohol

Onder *ethylalcohol* verstaat men :

- a. alle producten van de GN-codes 2207 en 2208 (zie bijlage bij dit hoofdstuk). Zij moeten een effectief alcoholvolumegehalte hebben van meer dan 1,2% vol. Zij worden ook belast als zij bestanddeel zijn van een ander product van een ander hoofdstuk van de GN;

- b. producten van de GN-codes 2204, 2205 en 2206 met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 22% vol;
- c. gedistilleerde dranken die producten al dan niet in oplossing bevatten.

Per hectoliter absolute alcohol bij een temperatuur van 20 graden C:

	accijns	bijzondere accijns	totaal
Ethylalcohol	223,1042	1.437,7824	1.660,8866

in €

Voorbeeld :

de totale accijns op een fles van 70 cl whisky met een effectief alcoholvolumegehalte van 40 % vol bedraagt : € 1.660,8866 x 0,4 x 0,007 = € 4,65048248.

E. Vrijstellingen

In bepaalde gevallen worden de hierboven genoemde producten vrijgesteld van accijns en bijzondere accijns: o.m. bij volledige denaturatie, wanneer zij worden gebruikt voor de vervaardiging van azijn (GN-code 2209, zie bijlage bij dit hoofdstuk) of geneesmiddelen of aroma's voor de bereiding van bepaalde levensmiddelen en niet-alcoholhoudende dranken (onder zekere voorwaarden).

7.6.3. Gefabriceerde tabak

Voor de tabaksfabrikaten wordt de accijns en bijzondere accijns uitgedrukt als een percentage van de kleinhandelsprijs (dus incl. alle taken - *ad valorem* accijns en *ad valorem* bijzondere accijns), waarbij de sigaretten daarenboven verplicht onderworpen zijn aan een specifieke accijns en een specifieke bijzondere accijns per 1.000 stuks.

	accijns	bijzondere accijns	totaal
Sigaren	5,00 %	0,00 %	5,00 %
Sigaretten (1) (2)	45,84 %	0,00 %	45,84 %
Rooktabak (2)	31,50 %	6,05 %	37,55 %

- (1) Op de sigaretten wordt bovendien een specifieke accijns geheven van € 6,8914 per 1.000 stuks en wordt een specifieke bijzondere accijns geheven van € 12,9720 per 1.000 stuks.
- (2) Voor de sigaretten mag het totaal van de accijns, de bijzondere accijns (*ad valorem* en specifieke) en de BTW in geen geval minder bedragen dan 90% van het gezamenlijke bedrag van dezelfde belastingen die van toepassing zijn op sigaretten die behoren tot de meest gevraagde prijsklasse (bv. voor het in 2003 meest gevraagde pakje sigaretten van 25 stuks tegen € 4,20 bedraagt het totale bedrag aan belastingen € 3,1229, hetgeen betekent dat geen enkel pakje sigaretten van 25 stuks minder mag worden belast dan € 2,8100. Voor andere verpakkingen moet het bedrag worden aangepast.)
Voor de rooktabak van fijne snede voor het rollen van sigaretten en de andere soorten rooktabak mag het totaal van de accijns, de bijzondere accijns en de BTW in geen geval minder bedragen dan 85% van het gezamenlijke bedrag van dezelfde belastingen die van toepassing zijn op de rooktabak die behoort tot de meest gevraagde prijsklasse (bv. voor het in 2003 meest gevraagde pakje rooktabak van 50 g tegen € 3,35 bedraagt het totaal van de belastingen € 1,8394, hetgeen betekent dat geen enkel pakje rooktabak minder mag belast zijn dan € 1,5650 per 50 g. Dit bedrag geldt voor pakjes van 50 gram. Voor andere verpakkingen moet dat bedrag worden aangepast.)

Op rooktabak die door de planters bestemd wordt voor eigen verbruik en die beperkt is tot maximum 150 planten per jaar, bedraagt de accijns 20% van de kleinhandelsprijs voor rooktabak die behoort tot de meest gevraagde prijsklasse.

In bepaalde gevallen (bv. denaturering voor industriële of tuinbouwkundige doeleinden, bestemming voor wetenschappelijke proefnemingen, herbewerking of herverwerking door de producent) is er onder bepaalde voorwaarden vrijstelling van accijns en bijzondere accijns.

Voorbeeld

Op 1 september 2004 kostte een pakje sigaretten van 25 stuks € 4,45. De BTW bedraagt 21%/1,21 = 17,355% van de kleinhandelsprijs inclusief BTW (de BTW-tarieven worden uitgedrukt als een percentage op de prijs exclusief BTW). Dat komt overeen met een bedrag van € 0,7723. De totale ad valorem-accijns bedraagt 45,84% van de kleinhandelsprijs, of € 2,0399. Het totaal van de specifieke accijns en specifieke bijzondere accijns bedraagt € 19,8634 per duizend stuks, dus € 19,8634 x 25/1000 = € 0,4966 per 25 stuks (€ 0,1723 specifieke accijns en € 0,3243 specifieke bijzondere accijns).

7.6.4. Alcoholvrije dranken

per hectoliter:

in €

	Accijns	Bijzondere accijns	Totaal
Mineraal water en gelijkgestelde (1)	0	-	0
Frisdranken of limonade en andere alcoholvrije dranken	4,9579	-	4,9579

(1) meer bepaald: natuurlijk mineraal water, bronwater, consumptiewater, gashoudend of niet dat in flessen is afgetapt of anderszins is verpakt om als drinkwater te worden verkocht of geleverd.

Het hierboven vermelde tarief van € 4,9579/hectoliter voor limonade is ook van toepassing op de volgende dranken :

1. bier zoals omschreven in punt 7.6.2.A hierboven met een effectief alcoholvolumegehalte van ten hoogste 0,5% vol;
2. niet-mousserende wijn zoals omschreven in punt 7.6.2.B hierboven, doch met een effectief alcoholvolumegehalte van ten hoogste 1,2% vol, voor zover de alcohol volledig door gisting is verkregen;
3. mousserende wijn zoals omschreven in punt 7.6.2.B hierboven, doch met een effectief alcoholvolumegehalte van ten hoogste 1,2% vol, en :
 - die wordt aangeboden in flessen met een champignonvormige stop die door draden of banden of anderszins is geborgd of die een overdruk hebben die is teweeggebracht door koolzuurgas in oplossing van 3 bar of meer;
 - waarvan de alcohol in het eindproduct volledig door gisting is verkregen;
4. andere niet-mousserende gegiste dranken zoals omschreven in punt 7.6.2.C hierboven, doch met een effectief alcoholvolumegehalte van ten hoogste 1,2% vol en waarvan de alcohol in het eindproduct volledig door gisting is verkregen;

5. andere mousserende gegiste dranken, zoals omschreven in punt 7.6.2.C, doch met een effectief alcoholvolumegehalte van ten hoogste 1,2% vol, en :
- die aangeboden worden in flessen met een champignonvormige stop die door draden of banden of anderszins zijn geborgd of die een overdruk hebben die is teweeggebracht door koolzuurgas in oplossing van 3 bar of meer;
 - waarvan de alcohol in het eindproduct volledig door gisting is verkregen.

Het tarief voor vruchten- en groentesappen van de GN-code 2009 bedraagt € 0/hectoliter.

De opslag in een belastingentrepot en de verzending naar een ander belastingentrepot gebeurt onder schorsing van accijns. In bepaalde gevallen wordt ontheffing van accijns verleend, bv. bij verzending naar een andere lidstaat van de EU, bij uitvoer ter bestemming naar derde landen of bij levering in het kader van diplomatieke vrijstellingen.

7.6.5. Koffie

per kilogram nettogewicht (voor koffie-extracten : per kilogram droog extract):

	accijns	bijzondere accijns	totaal
Ongebrande koffie	0,1983	-	0,1983
Gebrande koffie	0,2479	-	0,2479
Koffie-extracten, in vaste vorm of vloeibaar	0,6941	-	0,6941

in €

De opslag in een belastingentrepot en de verzending naar een ander belastingentrepot gebeurt onder schorsing van accijns.

In bepaalde gevallen wordt ontheffing van accijns verleend, bv. bij verzending naar een andere lidstaat van de EU of bij uitvoer naar derde landen, bij levering in het kader van diplomatieke vrijstellingen alsook bij ander industrieel gebruik dan het branden van koffie of de vervaardiging van koffie-extracten.

BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 7

Codes van de gecombineerde nomenclatuur (GN) van het gemeenschappelijk douanetarief van de Europese Gemeenschappen voor alcoholhoudende dranken

<u>GN-code</u>	<u>Omschrijving</u>
2009	ongegiste vruchtensappen (druivenmost daaronder begrepen) en ongegiste groentesappen, zonder toegevoegde alcohol, ook indien met toegevoegde suiker of andere zoetstoffen
2203	bier van mout
2204	wijn van verse druiven, wijn waaraan alcohol is toegevoegd daaronder begrepen; druivenmost, andere dan bedoeld bij post 2009 waaronder:
2204 10	mousserende wijn (bv. champagne)
2204 21 10	wijn, andere dan die bedoeld bij onderverdeling 2204 10, verpakt in flessen, gesloten door middel van een champignonvormige stop, terwijl de afsluiting daarvan door draden, banden of anderszins is geborgd; anders verpakte wijn die bij 20 °C een overdruk heeft die is teweeggebracht door koolzuurgas in oplossing van 1 of meer doch minder dan 3 bar - in verpakkingen inhoudende niet meer dan 2 liter
2204 29 10	als 2204 21 10, doch in grotere verpakkingen
2205	vermout en andere wijn van verse druiven, bereid met aromatische planten of met aromatische stoffen
2206	andere gegiste dranken (bv. appelwijn, perenwijn, honigdrank), mengsels van gegiste dranken en mengsels van gegiste dranken met alcoholvrije dranken, elders genoemd noch elders onder begrepen waaronder:
2206 00 91	mousserend
2207	ethylalcohol, niet gedenatureerd, met een alcoholvolumegehalte van 80% vol of meer; ethylalcohol en gedistilleerde dranken, gedenatureerd, ongeacht het gehalte
2208	ethylalcohol, niet gedenatureerd, met een alcoholvolumegehalte van minder dan 80% vol; gedistilleerde dranken, likeuren en andere dranken die gedistilleerde alcohol bevatten
2209	tafelazijn, natuurlijke of verkregen uit azijnzuur

HOOFDSTUK 8 DE MILIEUTAKSEN EN DE VERPAKKINGSHEFFING

Wat nieuws?

- *Afschaffing van de milieutaks op bestrijdingsmiddelen en fytofarmaceutische producten, de verpakkingen voor bestrijdingsmiddelen en het papier; aanpassing van de recyclagepercentages voor batterijen.*
- *Vervanging van de milieutaks op drankverpakkingen door een verpakkingsheffing.*

De milieutaksen en de verpakkingsheffing vormen het voorwerp van de artikelen 91-93 en 95, §4 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (BS 20 juli 1993) en van Boek III (artikelen 369-401) van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (BS 20 juli 1993), hun wijzigingen en de besluiten genomen ter uitvoering van deze wetten.

8.1. Algemeen

Milieutaksen zijn met accijnzen gelijkgestelde taksen die bij het in het verbruik brengen van bepaalde producten worden geheven omwille van de schade die die producten aan het milieu worden geacht te berokkenen.

Onder "in het verbruik brengen" wordt daarbij verstaan: de levering aan kleinhandelaars van producten onderworpen aan milieutaks, door ondernemingen die gehouden zijn zich te laten registreren volgens de modaliteiten vastgesteld door de Minister van Financiën, behoudens wanneer de fabrikant, de invoerder, de intra-communautaire verwerper of eventueel zijn fiscaal vertegenwoordiger in een vroeger stadium van de distributieketen reeds heeft voldaan aan de verplichtingen die in beginsel worden opgelegd aan de ondernemingen die zich moeten laten registreren.

Als "kleinhandelaar" wordt in dit kader beschouwd: iedere natuurlijke of rechtspersoon die aan milieutaks onderworpen producten levert aan natuurlijke of rechtspersonen die ze verbruiken, ongeacht of het gaat om intermediair of eindverbruik.

De in beginsel aan milieutaks onderworpen productgroepen zijn (90): wegwerpfototoestellen; batterijen en verpakkingen van een aantal beroepsmatige nijverheidsproducten (inkten, lijmen en oplosmiddelen).

De *verpakkingsheffing* is een heffing die wordt geheven op drankverpakkingen voor eenmalig gebruik. Zij is verschuldigd bij het in verbruik brengen inzake accijnzen van dranken (zie hieronder) verpakt in individuele verpakkingen of bij het op de Belgische markt brengen van deze dranken verpakt in individuele verpakkingen wanneer dit verpakken later plaatsvindt dan het in verbruik brengen van deze dranken inzake accijnzen.

Onder "individuele verpakking" wordt iedere verpakking verstaan die bestemd is om te worden geleverd aan de eindgebruiker zonder een verandering van verpakking te hebben ondergaan.

90 Voor een meer gedetailleerde lijst van de aan milieutaks onderworpen producten zie de wet van 16 juli 1993 (BS 20 juli 1993) en de wijzigingen ervan.

Het Fiscaal Memento mag niet beschouwd worden als een administratieve circulaire, er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Versie september 2004.

8.2. Tarieven en vrijstellingen

8.2.1. *Verpakkingsheffing op verpakkingen van dranken*

Op verpakkingen van dranken wordt een verpakkingsheffing geheven. Worden beschouwd als dranken: water, limonade, bier, wijn, vermout en dergelijke, andere gegiste dranken, ethylalcohol, gedistilleerde dranken en ongegiste vruchtensappen en groentesappen (zie art. 370 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur).

Tarief: € 9,8537 per hectoliter product dat verpakt is in individuele verpakkingen

Vrijstellingen:

- 1°) verpakkingen die hoofdzakelijk zijn vervaardigd uit hout, aardewerk, porselein of kristal;
- 2°) herbruikbare verpakkingen, mits het bewijs wordt geleverd dat zij :
 - herbruikbaar zijn (d.w.z. minstens zevenmaal hervuld kunnen worden);
 - worden opgehaald via een statiegeldstelsel (minimum € 0,16 voor verpakkingen van meer dan 0,5 l en € 0,08 voor verpakkingen van ten hoogste 0,5 l);
 - daadwerkelijk worden hergebruikt.

8.2.2. *Milieutaks op wegwerpfototoestellen*

Tarief: € 7,44/stuk

Vrijstelling: mits 80% van het gewicht van de bij de ontwikkelingslaboratoria ingezamelde toestellen wordt hergebruikt of gerecycleerd.

8.2.3. Milieutaks op batterijen

Tarief: € 0,50 per batterij

Behalve:

- batterijen en accu's specifiek ontworpen voor de actieve medische hulpmiddelen, waaronder de implanteerbare medische hulpmiddelen evenals batterijen en accu's die worden geleverd met deze actieve medische hulpmiddelen met het oog op het eerste gebruik;
- accu's bestemd voor de voortbeweging of de aandrijving van motorvoertuigen met uitzondering van die welke worden gebruikt in speelgoed.

Vrijstellingen:

- wanneer de batterijen worden onderworpen aan een systeem van statiegeld of retourpremie van minstens € 0,24/stuk en aan de koper een bewijs van aankoop in België wordt afgeleverd;
- of wanneer een ophaal- en recyclagesysteem wordt opgezet waardoor per jaar volgende hoeveelheden worden opgehaald (uitgedrukt in gewichtsperscentage van de tijdens hetzelfde jaar op de Belgische markt gebrachte batterijen):

2002 : 60%

2003 : 62,5%

2004 en volgende : 65%

en mits de opgehaalde batterijen vervolgens op een ecologisch verantwoorde en economisch haalbare wijze worden verwerkt.

Batterijen die kwikoxide bevatten kunnen deze vrijstellingen niet genieten.

8.2.4. Milieutaks op verpakkingen van sommige beroepsmatig gebruikte inkten, lijmen en oplosmiddelen

Om belastbaar te zijn moet het gaan om:

- verpakkingen van de producten die zijn opgesomd in de bijlage bij dit hoofdstuk;
- bovendien moet de inhoudsmaat van die verpakkingen groter zijn dan:
 - voor de beoogde oplosmiddelen : 5 liter;
 - voor de beoogde lijmen : 10 liter;
 - voor de beoogde inkten : 2,5 liter.

Tarief: voor de verpakkingen van de beoogde

- oplosmiddelen: € 0,6197 per begonnen schijf van 5 liter;
- lijmen: € 0,6197 per begonnen schijf van 10 liter;
- inkten: € 0,6197 per begonnen schijf van 2,5 liter.

Evenwel is de taks in alle gevallen beperkt tot € 12,3947 per verpakking.

Vrijstelling: wanneer de verpakking wordt ingezameld via een aan de aard van het product aangepast stelsel van statiegeld, retourpremie, verpakingskrediet of ophaling.

BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 8

Lijst van de nijverheidsproducten waarvan de verpakking onderworpen is aan milieutaks

De producten bedoeld in punt 8.2.4 zijn:

- drukinkten bedoeld bij de NACE-Rev 1 code 24.30;
- de lijmen bedoeld bij de NACE-Rev 1 code 24.62;
- de oplosmiddelen die hierna worden opgesomd:
 - a. Acyclische koolwaterstoffen
 - n-pentaaan
 - n-hexaaan
 - petroleumether
 - solventnafta
 - white spirit
 - b. Cyclische koolwaterstoffen
 - cyclohexaaan
 - benzeen
 - toluen
 - xylenen
 - ethylbenzeen
 - c. Acyclische alcoholen
 - methanol (methylalcohol)
 - ethylalcohol (gedenatureerd)
 - propaan - 1 - ol (propylalcohol)
 - propaan - 2 - ol (isopropylalcohol)
 - butaan - 1 - ol
 - 2 methylpropaan - 1 - ol (isobutylalcohol)
 - d. Acyclische ethers
 - diethylether
 - e. Acyclische ketonen
 - aceton
 - butanon (methyllethylketon)
 - 4 methylpentaan - 2 - on (methylisobutylketon)

- f. Esters
 - methylacetaat
 - ethylacetaat
 - isopropylacetaat
 - n-butylacetaat

- g. Gechloreerde koolwaterstoffen
 - chloormethaan
 - chloorethaan
 - dichloormethaan
 - chloroform
 - koolstoftetrachloride
 - 1,2 dichloorethaan
 - 1,2 dichloorpropan & -butaan
 - 1,1,1 trichloorethaan
 - hexachloorethaan
 - trichloorethyleen
 - tetrachloorethyleen (perchloorethyleen)

- h. Gechloreerde aromatische koolwaterstoffen
 - dichloorbenzenen

HOOFDSTUK 9 DE BELASTINGEN OP DRANKGELEGENHEDEN

Wat nieuws?

- *Afschaffing van het vergunningsrecht. De vergunning zelf voor het verstrekken van sterke drank blijft evenwel bestaan.*

De inzake belastingen op drankgelegenheden van toepassing zijnde wettelijke bepalingen zijn de gecoördineerde wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken zoals ze werden gewijzigd bij de wet van 6 juli 1967 (BS van 7 november 1967), wat het Vlaamse Gewest betreft, bij het decreet van 7 december 2001 houdende wijziging van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken, samengeordend op 3 april 1953 (BS van 15 januari 2002), en wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, bij de ordonnantie van 10 januari 2002 tot wijziging van de wetsbepalingen inzake slijterijen van gegiste dranken, samengeordend op 3 april 1953 (BS van 12 juni 2002), hun wijzigingen en uitvoeringsbesluiten.

Openings-, jaarlijkse en vijfjaarlijkse belasting op de slijterijen van gegiste dranken

Deze taksen zijn afhankelijk van de werkelijke of vermoedelijke jaarlijkse huurwaarde (JHW) van de lokalen dienende tot slijterij. Er bestaat echter een minimumtarief dat afhankelijk is van de belangrijkheid van de gemeente of de agglomeratie (aantal inwoners).

Tarieven:

- voor nieuwe uitbaters: 3 x JHW;
(voor reizende slijterijen: € 123, voor gelegenheidsslijterijen € 4,90 per exploitatiedag)
- na 15 jaar en vervolgens alle 5 jaren: 1/2 x JHW, verschuldigd door bepaalde slijters (met minima);
- voor kleinhandelaars in geestrijke dranken: jaarlijkse taks van 1/5 x JHW (met minima); voor reizende slijterijen: € 7, voor gelegenheidsslijterijen: € 0,35 per exploitatiedag.

Afwijkende tarieven voor het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

- alle tarieven worden tot nul herleid;
- voor slijterijen die op 1 januari 2002 reeds geopend zijn en die onderworpen zijn aan de vijfjaarlijkse belasting, zijn de nultarieven slechts van toepassing nadat de periodes van 15 jaar of 5 jaar, naargelang van het geval, verstreken zijn.

HOOFDSTUK 10

DE MET DE INKOMSTENBELASTINGEN GELIJKGESTELDE BELASTINGEN

Wat nieuws?

- *Jaarlijkse indexatie op 1 juli van een aantal tarieven van de verkeersbelasting.*
- *Verlaging van de tarieven van de accijnscompenserende belasting.*

Deze belastingen worden bepaald en geregeld door het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen en de uitvoeringsbesluiten in kwestie.

10.1. De verkeersbelasting (VB)

10.1.1. Belastbare voertuigen

De belasting wordt geheven op stoom- of motorvoertuigen, alsmede op hun aanhangwagens en opleggers, die worden gebruikt voor het vervoer van personen of goederen over de weg (Art. 3 en 4 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen - WGB).

10.1.2. Vrijstellingen

De vrijgestelde voertuigen worden opgesomd in Art. 5 WGB.

Wat betreft de motorvoertuigen en samengestelde voertuigen gebruikt voor het vervoer van goederen over de weg met een maximaal toegelaten massa van minstens 12 ton, zijn o.a. de motorvoertuigen en samengestelde voertuigen uitsluitend bestemd voor de landsverdediging, voor de diensten van de burgerbescherming en de rampeninterventie, voor de brandweerdiensten en andere hulpdiensten, voor de diensten die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de openbare orde en voor de diensten voor onderhoud en beheer van de wegen alsmede enkele andere motorvoertuigen en samengestelde voertuigen van de belasting vrijgesteld (Art. 5 § 2 WGB).

Wat de overige belastbare voertuigen betreft, zijn o.a. voertuigen uitsluitend gebruikt voor een openbare dienst van de verschillende overheden, voertuigen uitsluitend gebruikt voor het openbaar vervoer, ziekenauto's en voertuigen als persoonlijk vervoermiddel gebruikt door groot-oorlogsinvaliden of door gebrekkigen, bepaalde landbouwvoertuigen en aanverwante, voertuigen uitsluitend gebruikt als taxi, bromfietsen en motorfietsen tot hoogstens 250 cm³ en enkele andere voertuigen van de belasting vrijgesteld (Art 5 § 1 WGB).

10.1.3. Belastbare grondslag

De belastbare grondslag is, naargelang van het geval, afhankelijk van het vermogen van de motor, van zijn cilinderinhoud of van de maximaal toegelaten massa van het voertuig (Art. 7 en 8 WGB). Voor de personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen welke niet uitgerust zijn met elektromotoren en die belastbaar zijn in de VB, is de belasting afhankelijk van het aantal PK, hetwelk wordt bepaald aan de hand van een formule waarvan alle elementen afhankelijk zijn van de cilinderinhoud in liter.

Voorbeeld

Een auto heeft een motor met 4 cilinders van 80 mm uitboring en met een slaglengte van de zuiger van 80 mm. De cilinderinhoud is dan gelijk aan 1,6 liter. Het belastbare vermogen, uitgedrukt in PK, is:

$$PK = 4 \times \text{cilinderinhoud} + \frac{\text{Gewicht (in 100 kg)}}{4}$$

De tweede term in de formule wordt voor deze auto vervangen door een coëfficiënt die afhangt van de cilinderinhoud. Voor 1,6 l cilinderinhoud bedraagt hij 2,25. Het vermogen in PK bedraagt voor deze auto bijgevolg:

$$4 \times 1,6 + 2,25 = 8,65, \text{ afgerond } \underline{9 \text{ PK}}.$$

10.1.4. Indexatie van de tarieven

Een aantal van de tarieven wordt **per 1 juli** van elk jaar aangepast op grond van de schommelingen van het algemene indexcijfer van de consumptieprijzen (Art. 11 WGB). Meer bepaald betreft het de tarieven van de belasting op de volgende voertuigen:

- a. personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen;
- b. motorfietsen;
- c. autobussen en autocars (**alleen** de minimumbelasting);
- d. personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen van meer dan 25 jaar, kampeeraanhangwagens en aanhangwagens voor het vervoer van één boot, militaire voertuigen uit verzamelingen van meer dan 30 jaar oud alsmede de minimumbelasting van algemene toepassing;
- e. aanhangwagens en opleggers met een maximaal toegelaten massa van ten hoogste 3.500 kg.

10.1.5. Tarieven

De tarieven van de VB worden bepaald in art. 9-10 WGB.

Indien het geïndexeerde tarieven betreft, zijn de hieronder vermelde bedragen, **afgezien van eventuele tussentijdse wetwijzigingen**, geldig van 1 juli 2004 tot 30 juni 2005.

A. Personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen

PK	Belasting in € (zonder opdecim - zie 10.1.8)
4 en minder	57,00
5	71,28
6	103,08
7	134,64
8	166,56
9	198,48
10	229,92
11	298,32
12	366,84
13	435,12
14	503,52
15	572,04
16	749,28
17	926,52
18	1.103,88
19	1.280,88
20	1.458,24
per bijkomende PK boven 20 PK	79,56

B. Motorvoertuigen bestemd voor het vervoer van goederen met een maximaal toegelaten massa van minder dan 3.500 kg

€ 19,32 per 500 kg maximaal toegelaten massa.

C. Motorfietsen

Eenvormige belasting van € 40,44. Indien de cilinderinhoud maximaal 250 cm³ bedraagt, is er weliswaar vrijstelling van VB, doch wordt er een geringe belasting door ondergeschikte besturen geheven.

D. Autobussen en autocars

- wanneer ≤ 10 PK: € 4,44 per PK met een minimum van € 57,19
- wanneer > 10 PK: € 4,44 per PK + € 0,24 per PK boven 10 PK, met een maximum van € 12,48 per PK.

E. Motorvoertuigen of samengestelde voertuigen bestemd voor het vervoer van goederen

Indien de maximaal toegelaten massa (MTM) van deze voertuigen 3.500 kg overschrijdt, wordt de belasting vastgesteld op basis van belastingschalen die rekening houden met de MTM, het aantal assen en de aard van de ophanging (luchtvering of als gelijkwaardig erkende vering van de aangedreven assen enerzijds of andere ophangingsystemen anderzijds).

Als het om een alleenrijdend voertuig gaat, is de in aanmerking te nemen MTM gelijk aan zijn eigen MTM; als het om een samengesteld voertuig gaat, is de in aanmerking te nemen MTM gelijk aan de som van de eigen MTM's van de voertuigen die deel uitmaken van het samenstel.

Er zijn in totaal 338 tariefklassen, verdeeld over 10 tabellen:

1. Alleenrijdende motorvoertuigen

- I. Motorvoertuig met hoogstens twee assen (30 klassen – tarieven tussen € 59,97 en € 337,04)
- II. Motorvoertuig met drie assen (22 klassen – tarieven tussen € 209,67 en € 448,59)
- III. Motorvoertuig met vier assen (18 klassen – tarieven tussen € 248,44 en € 552,11)
- IV. Motorvoertuig met meer dan vier assen (58 klassen – tarieven tussen € 59,97 en € 552,11)

2. Samengestelde voertuigen

- V. Motorvoertuig met hoogstens twee assen en aanhangwagen of oplegger met één enkele as (50 klassen – tarieven tussen € 59,97 en € 524,15)
- VI. Motorvoertuig met twee assen en aanhangwagen of oplegger met twee assen (30 klassen – tarieven tussen € 260,29 en € 705,98)
- VII. Motorvoertuig met twee assen en aanhangwagen of oplegger met drie assen (16 klassen - tarieven tussen € 471,00 en € 771,35)
- VIII. Motorvoertuig met drie assen en aanhangwagen of oplegger met hoogstens twee assen (16 klassen – tarieven tussen € 429,20 en € 844,70)
- IX. Motorvoertuig met drie assen en aanhangwagen of oplegger met drie assen (16 klassen – tarieven tussen € 286,07 en € 771,35)
- X. Samengestelde voertuigen met een andere dan de in tabellen V tot IX vermelde configuratie (82 klassen – tarieven tussen € 59,97 en € 808,01)

Voorbeelden

1. Vrachtwagen met twee assen en een MTM van 10.000 kg: € 164,68 indien met luchtvering en € 205,85 indien met andere ophanging;
2. Vrachtwagen met drie assen en een MTM van 20.000 kg: € 262,15 indien met luchtvering en € 374,52 indien met andere ophanging;
3. Vrachtwagen met vier assen en een MTM van 25.000 kg: € 269,14 indien met luchtvering en € 448,59 indien met andere ophanging;
4. Vrachtwagen met vijf assen en een MTM van 30.000 kg: € 337,21 indien met luchtvering en € 534,86 indien met andere ophanging;
5. Tractor met twee assen en oplegger met één as en een MTM van 20.000 kg: € 309,87 indien met luchtvering en € 393,26 indien met andere ophanging;
6. Vrachtwagen met twee assen en aanhangwagen met twee assen en een MTM van 30.000 kg: € 433,81 indien met luchtvering en € 580,37 indien met andere ophanging;
7. Tractor met drie assen en oplegger met twee assen en een MTM van 43.000 kg: € 571,00 indien met luchtvering en € 844,70 indien met andere ophanging;
8. Tractor met drie assen en oplegger met drie assen en een MTM van 43.000 kg: € 313,61 indien met luchtvering en € 771,35 indien met andere ophanging.

F. Aanhangwagens en opleggers met een maximaal toegelaten massa (MTM) van hoogstens 3.500 kg

- € 26,64 indien de MTM hoogstens 500 kg bedraagt;
- € 55,44 indien de MTM minstens 501 kg en hoogstens 3.500 kg bedraagt.

G. Voertuigen onderworpen aan een forfaitaire belasting

Deze belasting bedraagt € 25,85 en wordt geheven op:

- personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen van meer dan 25 jaar oud;
- kampeeraanhangwagens en aanhangwagens voor het vervoer van één boot;
- militaire voertuigen uit verzamelingen van meer dan 30 jaar oud.

De **minimumbelasting** op alle aan de VB onderworpen voertuigen bedraagt € 25,85 (Art. 10 WGB).

10.1.6. Belastingverminderingen

In bepaalde gevallen (Art. 14-16 WGB) en mits aan een aantal nader omschreven voorwaarden wordt voldaan, kunnen de volgende soorten belastingvermindering van toepassing zijn:

- de vermindering wegens ouderdom van het voertuig (enkel voor bepaalde voertuigen uitsluitend gebruikt voor het bezoldigd vervoer van personen);
- de vermindering wegens uitsluitend gebruik binnen de havenomheining (enkel voor bepaalde voertuigen die uitsluitend dienen voor het vervoer van goederen of enigerlei voorwerpen);
- de vermindering voor wagenparken (enkel voor bepaalde voertuigen uitsluitend gebruikt voor het bezoldigd vervoer van personen).

10.1.7. De aanvullende verkeersbelasting

De aanvullende verkeersbelasting (AVB) wordt geregeld door art. 12-13 WGB.

Deze belasting wordt geheven op personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen die uitgerust zijn met een LPG-installatie. De bedragen hangen af van het fiscale vermogen van het voertuig (PK).

- max. 7 PK: € 89,16
- van 8 tot 13 PK: € 148,68
- meer dan 13 PK: € 208,20

Indien het voertuig van VB is vrijgesteld, is het ook vrijgesteld van AVB, **behalve** in een aantal gevallen (bv. ziekenauto's, voertuigen als persoonlijk vervoermiddel gebruikt door groot-oorlogsinvaliden of door gebrekkigen, voertuigen uitsluitend gebruikt als taxi, ...). De jaarlijkse indexatie (zie 10.1.4) is **niet** van toepassing op de AVB. Tevens wordt er **geen** opdecim ten behoeve van de gemeenten (zie 10.1.8) op geheven.

10.1.8. Opdecim ten behoeve van de gemeenten

Deze opdecim is van toepassing op alle aan de VB onderworpen voertuigen (art. 42 WGB), behalve:

- a. voertuigen uitsluitend gebruikt voor *personenvervoer tegen vergoeding* krachtens een vergunning voor de exploitatie van diensten voor ongeregeld vervoer (autocardiensten);
- b. voertuigen met vermindering van VB wegens uitsluitend gebruik binnen de *havenomheining*;
- c. voertuigen onderworpen aan de *dagelijkse* belasting (in België gebruikte voertuigen met buitenlandse nummerplaat).

De VB voor de auto, beschreven in het voorbeeld in punt 10.1.3 bedraagt, na bijvoeging van de opdecim:

$$€ 198,48 + € 19,85 = € 218,33$$

Eventueel moet de AVB (zie 10.1.7) of de accijnscompenserende belasting (zie 10.2) worden bijgeteld.

10.1.9. Overzicht van de belasting op de verschillende soorten personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de uiteindelijke belasting (verkeersbelasting + aanvullende verkeersbelasting of accijnscompenserende belasting - zie 10.2) op personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen met benzinemotor, dieselmotor of uitgerust met een LPG-installatie en met een cilinderinhoud tot 6 liter. Er wordt verondersteld dat de opdecim ten behoeve van de gemeenten van toepassing is.

De hieronder vermelde tarieven zijn, **afgezien van eventuele tussentijdse wetwijzigingen**, geldig van 1 juli 2004 tot 31 december 2004.

Cilinderinhoud in liter	PK	Belasting in €		
		Benzine	Diesel	LPG
0,7 en minder	4	62,70	73,98	151,86
0,8 – 0,9	5	78,41	95,81	167,57
1,0 – 1,1	6	113,39	144,35	202,55
1,2 – 1,3	7	148,10	192,38	237,26
1,4 – 1,5	8	183,22	241,06	331,90
1,6 – 1,7	9	218,33	289,73	367,01
1,8 – 1,9	10	252,91	337,63	401,59
2,0 – 2,1	11	328,15	442,03	476,83
2,2 – 2,3	12	403,52	546,44	552,20
2,4 – 2,5	13	478,63	742,87	627,31
2,6 – 2,7	14	553,87	968,95	762,07
2,8 – 3,0	15	629,24	1.102,40	837,44
3,1 – 3,2	16	824,21	1.448,09	1.032,41
3,3 – 3,4	17	1.019,17	1.793,65	1.227,37
3,5 – 3,6	18	1.214,27	2.139,23	1.422,47
3,7 – 3,9	19	1.408,97	2.484,41	1.617,17
4,0 – 4,1	20	1.604,06	2.830,34	1.812,26
4,2 – 4,3	21	1.691,58	2.985,42	1.899,78
4,4 – 4,6	22	1.779,10	3.140,50	1.987,30
4,7 – 4,8	23	1.866,61	3.295,57	2.074,81
4,9 – 5,0	24	1.954,13	3.450,65	2.162,33
5,1 – 5,2	25	2.041,64	3.605,72	2.249,84
5,3 – 5,5	26	2.129,16	3.760,80	2.337,36
5,6 – 5,7	27	2.216,68	3.915,88	2.424,88
5,8 – 5,9	28	2.304,19	4.070,95	2.512,39
6,0 – 6,1	29	2.391,71	4.226,03	2.599,91

10.2. De accijnscompenserende belasting (ACOB)

Deze belasting wordt geheven op de personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen met gasolomotor (dieselmotor).

De belasting wordt berekend in functie van het belastbaar vermogen in PK (zie 10.1.3). De tarieven voor aanslagjaar 2004 zijn:

PK	Bedrag in €	PK	Bedrag in €	PK	Bedrag in €
4 en minder	11,28	10	84,72	16	623,88
5	17,40	11	113,88	17	774,48
6	30,96	12	142,92	18	924,96
7	44,28	13	264,24	19	1.075,44
8	57,84	14	415,08	20	1.226,28
9	71,40	15	473,16	per bijkomende PK	67,56

Ziekenauto's, voertuigen als persoonlijk vervoermiddel gebruikt door groot-oorlogsinvaliden of door gebrekkigen, autovoertuigen die uitsluitend worden aangewend, hetzij tot een taxidienst, hetzij tot verhuur met bestuurder, personenauto's en auto's voor dubbel gebruik van meer dan 25 jaar oud alsmede militaire voertuigen uit verzamelingen van meer dan 30 jaar oud die aan een forfaitaire belasting onderworpen zijn (zie 10.1.5.G), zijn vrijgesteld van de accijnscompenserende belasting (Art. 110 WGB).

De accijnscompenserende belasting is **niet** onderhevig aan de jaarlijkse indexatie (zie 10.1.4). Tevens wordt er **geen** opdecim ten behoeve van de gemeenten (zie 10.1.8) op geheven (Art. 111 WGB).

10.3. Het eurovignet

Het eurovignet wordt geregeld door de Wet van 27 december 1994 tot goedkeuring van het Verdrag inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens, ondertekend te Brussel op 9 februari 1994 door de Regeringen van het Koninkrijk België, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, en tot invoering van een Eurovignet overeenkomstig richtlijn 93/89/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 25 oktober 1993, alsmede door de uitvoeringsbesluiten ter zake.

10.3.1. Bepaling

Het eurovignet is een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting die wordt geheven als recht voor het gebruik van het wegennet (Art. 2 Wet van 27 december 1994 tot goedkeuring van het Verdrag inzake de heffing van rechten voor het gebruik van bepaalde wegen door zware vrachtwagens).

10.3.2. Belaste voertuigen

Aan het eurovignet zijn onderworpen de motorvoertuigen en de samengestelde voertuigen die uitsluitend bestemd zijn voor het vervoer van goederen over de weg en waarvan de maximaal toegelaten massa ten minste 12 ton bedraagt (Art. 3).

Het eurovignet is verschuldigd (Art. 4):

- voor voertuigen die in België ingeschreven zijn of moeten zijn: vanaf het ogenblik waarop deze voertuigen op de openbare weg rijden;
- voor andere onderworpen voertuigen: van zodra zij rijden op het wegennet door de Koning aangeduid (zie KB van 08.09.1997 tot bepaling van het wegennet waarop het eurovignet van toepassing is).

10.3.3. Vrijgestelde voertuigen

Zijn vrijgesteld (Art. 5):

- voertuigen uitsluitend bestemd voor landsverdediging, burgerbescherming, rampeninterventie, brandweer en andere hulpdiensten, diensten voor handhaving van de openbare orde en voor het onderhoud en het beheer van de wegen en die als zodanig geïdentificeerd zijn;
- in België ingeschreven voertuigen die slechts af en toe op de openbare weg in België rijden en die worden gebruikt door natuurlijke of rechtspersonen die het goederenvervoer niet als hoofdactiviteit hebben, mits het vervoer dat met deze voertuigen plaatsvindt, niet leidt tot concurrentievervalsing.

10.3.4. Tarieven

De tarieven van het eurovignet zijn vermeld in Art. 7.

Tarieven in €:

Land van inschrijving	Jaarlijks		Trimestrieel		Maandelijks		Wekelijks		Dagelijks
	<=3 assen	>=4 assen	<=3 assen	>=4 assen	<=3 assen	>=4 assen	<=3 assen	>=4 assen	
België									
- emissienorm niet-EURO	960	1.550	288	465	-	-	-	-	-
- emissienorm EURO I	850	1.400	255	420	-	-	-	-	-
- emissienorm EURO II en schoner	750	1.250	225	375	-	-	-	-	-
1. Alle andere landen									
2. Voertuigen gedekt door een Belgische handelaarsplaat of tijdelijke plaat									
- emissienorm niet-EURO	960	1.550	-	-	96	155	26	41	8
- emissienorm EURO I	850	1.400	-	-	85	140	23	37	8
- emissienorm EURO II en schoner	750	1.250	-	-	75	125	20	33	8

10.4. De belasting op de inverkeerstelling (BIV)**10.4.1. Belastbare voertuigen**

De belasting op de inverkeerstelling wordt geheven op:

- personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen;
- vliegtuigen, watervliegtuigen, helikopters, zweefvliegtuigen, luchtballons en bepaalde andere luchtvaartuigen;
- jachten en pleziervaartuigen langer dan 7,5 m, wanneer deze vaartuigen moeten voorzien zijn van een vlaggebrief;

wanneer deze voer- of vaartuigen op de openbare weg in het verkeer worden gesteld of wanneer zij worden gebruikt in België (zie Art. 94 WGB). De belastingschuld ontstaat op het moment van inverkeerstelling dat op een verschillende wijze wordt vastgesteld naargelang het een wegvoertuig, dan wel een luchtvaartuig of een boot betreft (resp. inschrijving in het repertorium van de Dienst voor het Wegverkeer, inschrijving door het Bestuur van de Luchtvaart en uitreiking van de vlaggenbrief door het Bestuur van Maritieme Zaken en Scheepvaart).

De belasting is zowel verschuldigd bij de eerste inverkeerstelling als bij een volgende inverkeerstelling van hetzelfde voertuig of luchtvaartuig of dezelfde boot op naam van een andere persoon.

De belasting is evenwel niet verschuldigd bij overdracht tussen echtgenoten of tussen uit de echt gescheiden personen ingevolge de echtscheiding, op voorwaarde dat de overdrager voor dat voertuig of luchtvaartuig of die boot de belasting voordien reeds betaald heeft.

In het Waalse Gewest is de belasting evenmin verschuldigd, eveneens op voorwaarde dat de overdrager voor dat voertuig of luchtvaartuig of die boot de belasting voordien reeds betaald heeft, voor overdrachten tussen wettelijk samenwonenden ingevolge de beëindiging van de wettelijke samenwoning. Onder "wettelijk samenwonende" wordt verstaan de persoon die op de dag van de nieuwe inschrijving met de houder van de vroegere inschrijving samenwoonde en die met hem een verklaring van wettelijke samenwoning afgelegd had overeenkomstig de bepalingen van boek III, titel Vbis van het Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van twee personen die in hierboven bedoelde zin samenwonen, die vader en zoon of dochter, moeder en zoon of dochter, broers en/of zusters, oom en neef of nicht, en tante, neef of nicht zijn, voor zover de verklaring van wettelijke samenwoning ontvangen werd meer dan een jaar vóór de datum van de nieuwe inschrijving. Onder "beëindiging van wettelijke samenwoning" wordt verstaan het einde van de toestand van wettelijk samenwonenden na een verklaring van beëindiging van wettelijke samenwoning, die afgelegd is overeenkomstig artikel 1476, § 2 van het Burgerlijk Wetboek.

10.4.2. Vrijstellingen

De vrijstellingen worden opgesomd in Art. 96 WGB. Het gaat om **onder meer**:

- a. luchtvaartuigen en boten, uitsluitend gebruikt voor een openbare dienst van de Staat;
- b. voertuigen uitsluitend gebruikt voor het vervoer van zieke of gewonde personen;
- c. voertuigen gebruikt door groot-oorlogsinvaliden en bepaalde personen met een handicap.

10.4.3. Belastbare grondslag

Voor de wegvoertuigen is de belasting verschuldigd op grond van het vermogen van hun motor, uitgedrukt hetzij in fiscale PK, hetzij in kilowatt (kW).

Voor de luchtvaartuigen en de boten is de belasting een forfaitair bedrag.

Voor al deze transportmiddelen is de belasting echter ook afhankelijk van de periode die verstreken is na de eerste inverkeerstelling.

10.4.4. Tarieven**A. Personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen**

Aantal PK	Aantal kW	Belasting in €
Van 0 tot 8	Van 0 tot 70	61,50
9 en 10	Van 71 tot 85	123,00
11	Van 86 tot 100	495,00
Van 12 tot 14	Van 101 tot 110	867,00
15	Van 111 tot 120	1.239,00
16 en 17	Van 121 tot 155	2.478,00
Boven 17	Boven 155	4.957,00

Indien het vermogen van eenzelfde motor uitgedrukt in fiscale PK en in kW aanleiding geeft tot de heffing van een verschillend belastingbedrag, is de belasting voor het **hoogste** bedrag verschuldigd.

Er wordt voor deze voertuigen een belastingvermindering van € 298 toegekend indien zij op LPG rijden. Deze vermindering wordt in alle gevallen beperkt tot het bedrag van de verschuldigde belasting.

Indien deze voertuigen reeds vroeger ofwel in het binnenland ofwel in het buitenland vóór hun definitieve invoer ingeschreven zijn geweest gedurende minstens 1 jaar, wordt de belasting vermindert tot een percentage van het bedrag, al naar gelang van de periode die verlopen is tussen de eerste inschrijving en de nieuwe inschrijving.

Verlopen periode sinds eerste inschrijving	Belasting wordt vermindert tot het volgende percentage van het bedrag
1 jaar tot < 2 jaar	90%
2 jaar tot < 3 jaar	80%
3 jaar tot < 4 jaar	70%
4 jaar tot < 5 jaar	60%
5 jaar tot < 6 jaar	55%
6 jaar tot < 7 jaar	50%
7 jaar tot < 8 jaar	45%
8 jaar tot < 9 jaar	40%
9 jaar tot < 10 jaar	35%
10 jaar tot < 11 jaar	30%
11 jaar tot < 12 jaar	25%
12 jaar tot < 13 jaar	20%
13 jaar tot < 14 jaar	15%
14 jaar tot < 15 jaar	10%
15 jaar en meer	€ 61,50 (eenvormig bedrag)

De belasting mag, na toepassing van bovenstaande vermindering, echter **niet minder dan € 61,50** bedragen.

Voorbeeld

Een auto heeft een benzinemotor met een fiscale paardekracht van 11 PK en een vermogen van 110 kW. Bij een eerste inverkeerstelling bedraagt de BIV op deze auto € 867,00 (het vermogen in kW geeft aanleiding tot een hoger bedrag dan het vermogen in fiscale PK). Bij een inschrijving 15 maanden na de eerste inschrijving (dus tussen 1 jaar en minder dan 2 jaar) bedraagt de BIV € 867,00 x 90% = € 780,30. Bij een inschrijving 7 jaar na de eerste inschrijving, bedraagt de BIV € 867,00 x 45% = € 390,15. Indien deze auto wordt aangedreven door LPG, bedraagt de BIV bij een eerste inverkeerstelling € 867,00 - € 298,00 = € 569,00. Bij een inschrijving 15 maanden na de eerste inschrijving bedraagt de BIV in dit geval (€ 867,00 - € 298,00) x 90% = € 512,10.

B. Luchtvaartuigen

Forfaitair bedrag van € 619 voor ultralichte motorluchtvaartuigen en € 2.478 voor de andere.

Indien deze luchtvaartuigen reeds vroeger, ofwel in het binnenland, ofwel in het buitenland vóór hun definitieve invoer, ingeschreven geweest zijn gedurende minstens 1 jaar, worden de bedragen verminderd volgens het volgende schema:

Verlopen periode sinds eerste inschrijving	Belasting wordt verminderd tot het volgende percentage van het bedrag
1 jaar tot < 2 jaar	90%
2 jaar tot < 3 jaar	80%
3 jaar tot < 4 jaar	70%
4 jaar tot < 5 jaar	60%
5 jaar tot < 6 jaar	50%
6 jaar tot < 7 jaar	40%
7 jaar tot < 8 jaar	30%
8 jaar tot < 9 jaar	20%
9 jaar tot < 10 jaar	10%
10 jaar en meer	€ 61,50 (eenvormig bedrag)

Voorbeeld

Een ultralicht motorluchtvaartuig wordt een eerste maal ingeschreven. De BIV bedraagt € 619. Indien een volgende inschrijving 7,5 jaar na de eerste inschrijving gebeurt, bedraagt de BIV € 619 x 30% = € 185,70. Bij een volgende inschrijving ten minste 10 jaar na de eerste, bedraagt de BIV € 61,50 (eenvormig bedrag).

C. Boten

Forfaitair bedrag van € 2.478.

Indien deze boten reeds vroeger, ofwel in het binnenland, ofwel in het buitenland vóór hun definitieve invoer, van een vlaggenbrief voorzien geweest zijn gedurende minstens 1 jaar, wordt het bedrag verminderd volgens hetzelfde schema als voor de luchtvaartuigen (zie B hierboven).

Voorbeeld

Een boot wordt een eerste maal van een vlaggenbrief voorzien. De BIV bedraagt € 2.478. Indien een volgende aflevering van een vlaggenbrief 9,5 jaar na de eerste gebeurt, bedraagt de BIV € 2.478 x 10% = € 247,80. Bij een aflevering van een vlaggenbrief ten minste 10 jaar na de eerste, bedraagt de BIV € 61,50 (eenvormig bedrag).

10.5. De belasting op de spelen en de weddenschappen (SW)

De belasting op de spelen en weddenschappen wordt geheven op het brutobedrag van de ingezette sommen. Het algemeen tarief bedraagt 15% in het Vlaamse Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 11% in het Waalse Gewest. Er bestaan evenwel ook bijzondere gevallen (paardenwedrennen, casinospelen, duiven) en vrijstellingen zijn mogelijk (vrijgestelde loterijen, zoals lotto, presto, subito, enz.).

10.6. De belasting op de automatische ontspanningstoestellen (AO)

De belasting op de automatische ontspanningstoestellen wordt geheven op de toestellen, opgesteld op de openbare weg, in de voor het publiek toegankelijke plaatsen en in privé-kringen ongeacht of de toegang tot deze kringen al dan niet onderworpen is aan bepaalde formaliteiten.

Het bedrag van de belasting schommelt naargelang van de categorie van het toestel en het Gewest waarin het toestel is opgesteld.

Er zijn vijf categorieën, van A tot E. De belastingtarieven zijn:

Categorie	in €		
	Vlaams Gewest	Waals Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
A	3.570	1.365	3.570
B	1.290	895	1.290
C	350	225	350
D	250	150	250
E	150	100	150

10.7. De belasting op de deelname van de werknemers in de winst of in het kapitaal van de vennootschap

Deze belasting wordt geheven ten laste van de werknemers op de deelname in het kapitaal of de winst toegekend overeenkomstig de wet van 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van de vennootschappen. Indien aan bepaalde onbeschikbaarheidsvoorwaarden (in principe ten minste twee jaar en ten hoogste vijf jaar) niet wordt voldaan, wordt bovendien een *aanvullende* belasting geheven (art. 112 WGB).

De grondslag van de **belasting** ("*basisbelasting*") wordt vastgesteld als volgt (art. 113 WGB):

- 1° bij een deelname in de winst: het bedrag uitbetaald in speciën toegekend overeenkomstig het participatieplan (na aftrek van de sociale bijdrage);
- 2° bij een deelname in het kapitaal: het bedrag (met bepaalde minima inzake waardering) dat toe te kennen is aan de deelname in het kapitaal, toegekend overeenkomstig het jaarlijks participatieplan;
- 3° bij winstparticipatie die het voorwerp uitmaakt van een investeringsspaarplan (de winstparticipatie wordt door de werknemers ter beschikking gesteld van de vennootschap in de vorm van een niet-achtergestelde lening): het bedrag in speciën toegekend overeenkomstig het jaarlijks participatieplan van de vennootschap.

De grondslag van de **aanvullende belasting** is dezelfde als die vermeld onder 2° hierboven als het een deelname in het kapitaal betreft en als die vermeld onder 3° hierboven als het een winstparticipatie betreft die het voorwerp uitmaakt van een investeringsspaarplan, in beide gevallen evenwel na aftrek van de "*basisbelasting*" (art. 114 WGB).

Het tarief van de **belasting** ("*basisbelasting*") bedraagt:

- 15% voor de deelnames in het kapitaal;
- 15% voor de deelnames in de winst die in het kader van een investeringsspaarplan zijn toegekend en het voorwerp zijn van een niet-achtergestelde lening;
- 25% voor deelnames in de winst die niet onder het tarief van 15% vallen.

Het tarief van de **aanvullende belasting** bedraagt 23,29%.

<p style="text-align: center;">DEEL III ENKELE BIJZONDERE FISCALE STELSLS</p>

HOOFDSTUK 1 BIJZONDERE VENNOOTSCHAPSBELASTINGSTELSLS	201
HOOFDSTUK 2 PENSIOENSPAREN EN LEVENSVZERKERINGEN	209

HOOFDSTUK 1 BIJZONDERE VENNOOTSCHAPSBELASTINGSTELSELS

Wat nieuws?

De wet van 24 december 2002 heeft de bijzondere vennootschapsbelastingstelsels die hier in de vorige uitgaven van het Fiscaal Memento bondig werden besproken, grondig gewijzigd.

- *Het stelsel van de coördinatiecentra is gewijzigd en in overeenstemming gebracht met de aanbevelingen van de Europese Commissie en met de principes van de Gedragscode van de EU en van de OESO inzake ondernemingsfiscaliteit.*
- *Een nieuw algemeen stelsel van voorafgaande beslissingen (ruling) werd ingevoerd.*
- *De stelsels voor de distributiecentra en dienstencentra blijven van toepassing voor de reeds erkende centra maar de nieuwe aanvragen tot erkenning en de verlengingen van erkenning zullen gebeuren in het kader van het nieuwe stelsel van voorafgaande beslissingen.*

1.1. Het stelsel van voorafgaande beslissingen

De wet van 24 december 2002 stelt een nieuw wettelijk kader in voor de voorafgaande beslissingen, dat van kracht wordt op 1 januari 2003. Het vervangt de vorige bepalingen daaromtrent.

1.1.1. Definitie en algemene beginselen

Onder “voorafgaande beslissing” wordt verstaan de juridische handeling waarbij de Federale Overheidsdienst Financiën overeenkomstig de van kracht zijnde bepalingen vaststelt hoe de wet wordt toegepast op een bijzondere situatie of verrichting die op fiscaal vlak nog geen uitwerking heeft gehad.

Het gaat er dus niet om bepaalde nieuwe contractuele bepalingen in te stellen maar alleen om te verduidelijken hoe de wet zal toegepast worden in een gegeven omstandigheid en de te goeder trouw handelende belastingplichtige op die manier rechtszekerheid te garanderen.

Een voorafgaande beslissing mag geen vrijstelling of vermindering van belasting tot gevolg hebben ten opzichte van hetgeen voortvloeit uit de toepassing van de geldende wettelijke en bestuursrechtelijke beschikkingen.

Een voorafgaande beslissing moet gemotiveerd zijn. Voorafgaande beslissingen worden op anonieme wijze gepubliceerd en er zal elk jaar een verslag over de toepassing van het stelsel van de voorafgaande beslissingen worden gezonden naar de Kamer van Volksvertegenwoordigers, die het openbaar zal maken.

1.1.2. Toepassingsgevallen

Het stelsel van voorafgaande beslissingen is algemeen toepasselijk. Het wijkt daarmee af van de vorige stelsels die de toepassingsgevallen beperkten: hier zijn het de gevallen van niet-toepassing die worden opgesomd in de wet of het uitvoeringsbesluit.

De gevallen van niet-toepassing zijn de volgende.

- (a) De aanvraag heeft betrekking op situaties of verrichtingen die identiek zijn aan situaties of verrichtingen die op fiscaal vlak reeds gevolgen hebben ten name van de aanvrager.
- (b) De aanvraag heeft betrekking op situaties of verrichtingen die identiek zijn met situaties of verrichtingen die het voorwerp uitmaken van een geschil tussen administratie en belastingplichtige (administratief beroep of gerechtelijke handeling).
- (c) De aanvraag heeft betrekking op de toepassing van een belastingwet betreffende invordering en vervolgingen.
- (d) Een voorafgaande beslissing kan niet genomen worden wanneer bij het indienen van de aanvraag, essentiële elementen van de beschreven situatie of verrichting betrekking hebben op een vluchtland dat niet samenwerkt met de OESO. Worden als zodanig beschouwd op 31.12.2003: Andorra, Liechtenstein, Monaco, Liberia en de Marshall Eilanden.
- (e) De aanvraag betreft een situatie “waarvoor een voorafgaande beslissing niet aangewezen zou zijn”. Worden door het koninklijk besluit als uitgesloten materies beschouwd:
 - de belastingtarieven en de berekening van de belastingen;
 - de bedragen en percentages;
 - de aanslagprocedure;
 - de bepalingen waarvoor een specifieke procedure inzake erkenning of beslissing is ingesteld (met inbegrip van collectieve procedures);
 - de gevallen waarin de FOD Financiën niet bevoegd is om unilateraal een beslissing te nemen en overleg moet plegen met andere autoriteiten: bijvoorbeeld het erkennen van vennootschappen met sociaal oogmerk, de opname van een VZW in de lijst van instellingen die recht geven op aftrek van aan hen gedane giften;
 - de sancties, boeten, belastingverhogingen en –vermeerderingen;
 - de forfaitaire grondslagen van aanslag.

1.1.3. De procedure

De aanvraag om voorafgaande beslissing moet door de aanvrager schriftelijk ingediend worden en dient te bevatten: de identiteit van de aanvrager, de beschrijving van zijn activiteiten, een volledige beschrijving van de bijzondere situatie of verrichting waarvoor de voorafgaande beslissing wordt aangevraagd alsmede een verwijzing naar de wettelijke of reglementaire bepalingen waarop de beslissing moet slaan.

In voorkomend geval moet ze ook een volledige kopie bevatten van de aanvragen die voor hetzelfde onderwerp werden ingediend bij de fiscale overheden van de Lidstaten van de Europese Unie of van derde Staten waarmee België een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting heeft gesloten, en van de beslissingen met betrekking tot die aanvragen.

Zolang er geen beslissing is genomen, kan de aanvraag worden aangevuld met nieuwe elementen.

In principe wordt de beslissing genomen binnen een termijn van drie maanden, maar de FOD Financiën en de aanvrager kunnen in onderlinge overeenstemming deze termijn inkorten of verlengen.

De beslissing wordt in principe getroffen voor een termijn van vijf jaar, tenzij het voorwerp van de beslissing een andere termijn rechtvaardigt.

Wanneer de beslissing is genomen, is de FOD Financiën erdoor gebonden, behalve in de volgende omstandigheden:

- (a) indien de voorwaarden waaraan de voorafgaande beslissing is onderworpen, niet zijn vervuld;
- (b) indien de situatie of de verrichtingen door de aanvrager onvolledig of onjuist werden omschreven;
- (c) indien essentiële elementen van de verrichting niet werden verwezenlijkt op de door de aanvrager omschreven wijze;
- (d) in geval van wijziging van de bepalingen van de verdragen, van het gemeenschapsrecht of van het interne recht die van toepassing zijn op de door de voorafgaande beslissing beoogde situatie of verrichting;
- (e) indien blijkt dat de voorafgaande beslissing niet in overeenstemming is met de bepalingen van de verdragen, van het gemeenschapsrecht of van het interne recht.

Bovendien houdt een voorafgaande beslissing op uitwerking te hebben, wanneer de belangrijkste gevolgen van de situatie of de verrichting waarop zij betrekking heeft, gewijzigd zijn door een of meer ermee verband houdende of erop volgende elementen die rechtstreeks of onrechtstreeks toe te schrijven zijn aan de aanvrager.

1.2. Coördinatiecentra (91)

Elke vennootschap naar Belgisch recht alsmede elk Belgisch filiaal van een vennootschap naar buitenlands recht kan het fiscaal stelsel van de coördinatiecentra genieten als ze aan de volgende voorwaarden voldoet :

- deel uitmaken van een groep waarvan het geconsolideerd bedrag van het kapitaal en de reserves € 24 miljoen bereikt bij een geconsolideerde omzet van € 240 miljoen;
- uitsluitend tot doel hebben de ontwikkeling en de centralisering van een of meer coördinatieactiviteiten en dit uitsluitend ten voordele van alle of een gedeelte van de vennootschappen van de groep;
- ten minste het equivalent van 10 voltijdse werknemers in dienst hebben binnen twee jaar na het opstarten van de activiteit.

De belangrijkste activiteiten van coördinatiecentra zijn de volgende:

- financiële verrichtingen en dekking van de risico's die voortvloeien uit de schommelingen van de wisselkoersen en intrestvoeten;
- verzekering en risicobeheer;
- wetenschappelijk onderzoek;
- administratie en boekhouding;
- publiciteit en marketing;
- enige andere werkzaamheid die een voorbereidend of hulpverlenend karakter heeft.

91 KB 187 van 30.12.1982. Diverse wijzigingen werden doorgevoerd in de wetten van 11.04.1983, 28.12.1983, 31.07.1984, 27.12.1984 en 04.04.95, alsmede in het KB van 20.12.1984. Het tarief van de fictieve roerende voorheffing werd gewijzigd door de wetten van 22.02.1990 en 28.12.1990.

De coördinatiecentra zijn onderworpen aan het volgende belastingstelsel:

- vrijstelling van het evenredig registratierecht op de kapitaalinbrengen;
- bepaling van de belastbare winst aan de hand van een **cost plus**-methode gebaseerd op het **geheel van de uitgaven of van de werkingskosten**;
- het percentage van de “cost plus” wordt **voor elk geval apart** vastgesteld op basis van de aard en de specifieke kenmerken van de uitgeoefende activiteiten;
- de belastbare grondslag mag niet lager zijn dan het totaal van de verworpen uitgaven (exclusief Ven.B en BNI-Ven) en de abnormale of goedgeunstige voordelen die door het centrum werden ontvangen;
- de jaarlijkse taks op het tewerkgesteld personeel (zie blz. 137) wordt verrekend met de vennootschapsbelasting maar het eventueel overschot wordt niet terugbetaald.

De erkenning van een coördinatiecentrum wordt verleend voor een hernieuwbare termijn van tien jaar maar de beslissing aangaande het cost plus-percentage wordt genomen voor een periode van vijf jaar.

1.3. Distributiecentra

Distributiecentra zijn juridische entiteiten die deel uitmaken van een (meestal multinationale) groep ondernemingen en hebben tot doel alle distributieactiviteiten van de vennootschappen van de groep daar te centraliseren waar de vraag van de consument zich situeert. Ze genoten een bijzonder fiscaal stelsel, dat in administratieve beschikkingen is vastgelegd (92).

Dit belastingstelsel blijft van kracht wat de verleende erkenningen betreft, maar wordt vanaf 1.1.2003 vervangen door het hierboven onder 1.1 beschreven algemene stelsel van de voorafgaande beslissingen.

1.4. Dienstencentra (93)

Dienstencentra zijn zelfstandige entiteiten die deel uitmaken van een Belgische of buitenlandse groep van **verbonden ondernemingen**. Ze zijn bedoeld om exclusief één of meerdere activiteiten uit te voeren voor rekening van de vennootschappen van de groep. De klanten van het dienstencentrum zijn dus de groepsleden.

Op voorwaarde dat zij erkend waren, konden zij een bijzonder belastingstelsel genieten. Dit belastingstelsel blijft van kracht wat de verleende erkenningen betreft, maar wordt vanaf 1.1.2003 vervangen door het hierboven onder 1.1 beschreven algemeen stelsel van voorafgaande beslissingen.

1.5. De BEVEK'S en BEVAK'S

Sinds de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten kunnen Belgische beleggingsinstellingen drie juridische vormen aannemen:

- die van gemeenschappelijk beleggingsfonds,
- die van beleggingsvennootschap met vast kapitaal (BEVAK),
- die van beleggingsvennootschap met veranderlijk kapitaal (BEVEK).

In tegenstelling tot de gemeenschappelijke beleggingsfondsen, die onverdeeldheden zijn, zijn de twee nieuwe juridische vormen (BEVEK en BEVAK) in beginsel aan de Ven.B onderworpen rechtspersonen.

92 Circulaire Ci.RH 421/463.062 van 30.11.1994, Bulletin der Belastingen, nr. 745, januari 1995.

93 Circulaire Ci.RH 421/486.766 van 26.07.1996, Bulletin der belastingen, nr. 763, augustus 1996.

1.5.1. Taxatie van de BEVEK (BEVAK)

De beleggingsvennootschap wordt slechts aan Ven.B onderworpen op haar verworpen uitgaven (94) en op de ontvangen abnormale en goedgunstige voordelen.

Aangezien zij niet wordt belast op uitgekeerde en gereserveerde winsten, wordt aan een beleggingsvennootschap geen enkele aftrek voor DBI toegestaan.

De aldus vastgestelde belastbare basis is aan het normale Ven.B-tarief onderworpen.

Een beleggingsvennootschap is daarenboven vrijgesteld van het evenredig registratierecht op kapitaalsinbrengen.

1.5.2. Toekenning van inkomsten

- De opbrengsten van kapitalisatieaandelen zijn niet onderworpen aan roerende voorheffing. Deze aandelen ondergaan evenwel zowel bij hun verwerving als bij hun afstand of bij verandering van compartiment binnen eenzelfde BEVEK steeds de taks op de beursverrichtingen.
- De opbrengsten van distributieaandelen worden beschouwd als dividenden en zijn bijgevolg onderworpen aan de roerende voorheffing van 15%. De dividenden uitgekeerd door een PRIVAK zijn niet aan RV onderworpen ten belope van het deel dat overeenstemt met meerwaarden op aandelen verwezenlijkt door de PRIVAK.

1.5.3. Inkomsten toegekend aan natuurlijke personen-rijksinwoners

Inkomsten uit kapitalisatieaandelen zijn voor privé-spaarders niet-belastbare inkomsten (95).

De roerende voorheffing ingehouden op inkomsten uit distributieaandelen van een BEVEK of een BEVAK is bevrjnd.

1.5.4. Inkomsten toegekend aan vennootschappen-verblijfhouders

Inkomsten uit een kapitalisatie-BEVEK, inkomsten uit een uitkerings-BEVEK en inkomsten uit een BEVAK worden in dit geval op een gelijkaardige wijze behandeld: ze zijn belastbaar en de aftrek als DBI wordt slechts toegestaan voor het gedeelte van de inkomsten dat op het ogenblik van zijn ontvangst door de beleggingsvennootschap, bestaat uit dividenden die zelf aan de voorwaarden voor aftrek als DBI voldoen: toepassing van de transparantiereg.

1.5.5. Taks op de verwerving, afstand of verandering van compartiment

De opbrengst van kapitalisatieaandelen is niet onderworpen aan de roerende voorheffing. Maar de taks op beursverrichtingen wordt toegepast:

- tegen een tarief van 0,50%, op iedere afstand en verwerving onder bezwarende titel van kapitalisatieaandelen van beleggingsvennootschappen;
- tegen een tarief van 0,50%, op de verwerving van eigen kapitalisatieaandelen door een beleggingsvennootschap;

94 met inbegrip van de aan de bron ingehouden voorheffingen op door haar ontvangen inkomsten.

95 Onder privé-spaarder wordt hier verstaan: iedere persoon voor wie de roerende voorheffing de uiteindelijke belasting is, met name de natuurlijke personen die de effecten niet gebruiken voor de uitoefening van hun beroepsactiviteit en de rechtspersonen die niet zijn onderworpen aan de Ven.B.

- tegen een tarief van 1%, op de omzettingen, vanuit één compartiment naar een ander, van kapitalisatie- of distributieaandelen in kapitalisatieaandelen;
- tegen een tarief van 0,50%, op de omzettingen, vanuit één compartiment naar een ander, van kapitalisatieaandelen in distributieaandelen;
- tegen een tarief van 1%, op de omzettingen, binnen eenzelfde compartiment, van distributieaandelen in kapitalisatieaandelen;
- tegen een tarief van 0,50%, op de omzettingen, binnen eenzelfde compartiment, van kapitalisatieaandelen in distributieaandelen.

1.6. De private PRIVAK

De private PRIVAK is een private, d.w.z. een niet-genoteerde instelling voor collectieve belegging. Zij heeft tot doel particuliere beleggingen in niet-genoteerde vennootschappen, van Belgische of van buitenlandse oorsprong, te bevorderen.

1.6.1. Reglementair kader van de PRIVAK

De PRIVAK neemt de vorm aan van een NV, een gewone commanditaire vennootschap of een commanditaire vennootschap op aandelen en is opgericht voor een maximale duur van 12 jaar. Zij trekt financieringsmiddelen aan bij particuliere beleggers. De beleggers moeten elk ten minste € 250.000 inbrengen in speciën. Er wordt eveneens vereist dat ten minste 80% van de stemgerechtigde aandelen van de private PRIVAK in handen is van aandeelhouders die elk ten minste 4% en ten hoogste 16% van de stemgerechtigde aandelen bezitten. Er mogen tussen de aandeelhouders geen familiale of aanverwante banden bestaan.

De PRIVAK belegt de aangetrokken middelen in financiële instrumenten uitgegeven door niet-genoteerde vennootschappen en mag alleen bijkomend of tijdelijk liquide middelen of termijnbeleggingen houden. De PRIVAK mag niet beleggen in vennootschappen waarmee de aandeelhouders rechtstreekse of onrechtstreekse banden hebben.

1.6.2. Het belastingstelsel van de PRIVAK

De inbrengen gedaan door de beleggers zijn onderworpen aan een vast recht van € 25 dat het proportioneel registratierecht van 0,5% vervangt.

De PRIVAK is onderworpen aan de Ven.B op een grondslag die beperkt is tot de bedragen van de volgende elementen:

- de abnormale of goedgunstige voordelen;
- de verworpen uitgaven met uitzondering van de waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen;
- de vergoedingen toegekend voor ontbrekende coupons.

De belasting wordt berekend tegen het gewone tarief (33,99%).

Wanneer de PRIVAK eigen aandelen inkoop, is de terugkoopbonus niet onderworpen aan de roerende voorheffing van 10%. Dat geldt ook voor de liquidatiebonus.

De PRIVAK geniet vrijstelling van roerende voorheffing op alle soorten inkomens uit beleggingen, met uitzondering van de dividenden. Elke roerende voorheffing geheven op ontvangen inkomens is verrekenbaar en onvoorwaardelijk terugbetaalbaar.

1.6.3. Het belastingstelsel van de beleggers

A. De particuliere belegger

De door de PRIVAK uitgekeerde dividenden zijn onderworpen aan een RV van 25% die terzelfder tijd een eindbelasting is. De PRIVAK wordt echter vrijgesteld van RV in de mate dat de uitgekeerde dividenden voortkomen van door die PRIVAK gerealiseerde meerwaarden op aandelen.

Door particuliere beleggers verwezenlijkte meerwaarden op hun aandelen in de PRIVAK zijn niet belastbaar.

B. De belegger-vennootschap

De roerende voorheffing wordt geheven tegen dezelfde voorwaarden als voor de inkomsten toegekend aan particuliere beleggers. De RV is hier geen eindbelasting maar is verrekenbaar en terugbetaalbaar op de door de belegger verschuldigde Ven.B.

De van een private PRIVAK verkregen dividenden genieten de aftrek voor DBI in de mate dat de uitgekeerde dividenden in een vorige fase (op het vlak van de PRIVAK) voortkomen van deelnemingen die de aftrekvoorwaarden vervullen (transparantiebeginsel).

Evenzo worden meerwaarden die worden verwezenlijkt op een deelneming in een private PRIVAK vrijgesteld voor zover de vennootschap het geheel van haar activa (met uitzondering van liquide middelen en bijkomende beleggingen ten belope van niet méér dan 10% van het balanstotaal) heeft belegd in aandelen waarvan de inkomsten recht geven op aftrek voor DBI of in aandelen van andere private PRIVAK's.

HOOFDSTUK 2 PENSIOENSPAREN EN LEVENSVZERKERINGEN

2.1. Pensioensparen

2.1.1. Vormen

De belastingplichtige kan aan pensioensparen doen via een van de volgende formules. In elk van deze gevallen moeten de stortingen in België verricht worden en moeten zij definitief zijn.

DE INDIVIDUELE SPAARREKENING

De pensioenspaarder opent een individuele spaarrekening bij zijn financiële instelling. Hij kan zelf de rekening beheren of hij kan door middel van een schriftelijke volmacht het beheer ervan aan de financiële instelling overlaten. Deze formule kent in de praktijk weinig succes, enerzijds door de geringe bedragen en anderzijds door de hoge kosten voor het aankopen en het beheren van kleine pakketten aandelen.

DE COLLECTIEVE SPAARREKENING

De pensioenspaarder opent een collectieve spaarrekening bij een financiële instelling, maar de gestorte bijdragen worden collectief belegd en beheerd door de financiële instelling volgens de wettelijk opgelegde beleggingsnormen, via een daartoe opgericht "pensioenspaarfonds".

DE SPAARVERZEKERING

De pensioenspaarder gaat een spaarverzekering aan bij een verzekeringsonderneming om een pensioen, een rente of een kapitaal bij leven of bij overlijden te vormen.

2.1.2. *Het fiscaal stelsel van de stortingen*

Een maximumbedrag van € 600 per belastingplichtige en per kalenderjaar kan aanleiding geven tot een belastingvermindering indien aan de volgende voorwaarden is voldaan :

- De spaarrekening of -verzekering moet geopend of aangegaan zijn :
 - door een rijksinwoner vanaf de leeftijd van 18 jaar en vóór de leeftijd van 65 jaar;
 - voor een periode van minimum 10 jaar (96).
- De voordelen van de spaarverzekering moeten bij het aangaan van het contract bedongen zijn :
 - in geval van leven, ten gunste van de pensioenspaarder zelf;
 - in geval van overlijden, ten gunste van de echtgenoot of van de bloedverwanten tot de tweede graad van de pensioenspaarder.

96 Vanaf aanslagjaar 1993 werd deze minimumlooptijd verminderd tot 5 jaar voor personen die op 31 december 1986 de leeftijd van 55 jaar bereikt hebben. Het gaat hier om personen die geboren zijn in 1932 of vroeger.

- Per belastbaar tijdperk mag de pensioenspaarder slechts voor één spaarrekening of één spaarverzekering en bij één enkele instelling of onderneming stortingen doen. Het is echter toegelaten verschillende spaarrekeningen of -verzekeringen aan te houden, voor zover de stortingen niet tijdens hetzelfde belastbare tijdperk worden verricht.

De belastingvermindering wordt berekend tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” (97).

De belastingvermindering voor pensioensparen kan niet samen met de belastingvermindering voor verwerving van werkgeversaandelen worden verkregen.

2.1.3. Belasting “bij de opname”

Er is alleen maar belasting “bij de opname” als er ten minste één keer een fiscaal voordeel is toegekend (belastingaftrek of -vermindering) “bij de inbreng”, d.w.z. bij de stortingen waarmee het kapitaal is samengesteld.

VASTSTELLING VAN HET BELASTBAAR BEDRAG

SPAARREKENING

Het belastbaar bedrag is gelijk aan het “theoretisch kapitaal”.

Het theoretisch kapitaal wordt op fictieve wijze vastgesteld door kapitalisatie tegen een rentevoet van :

- 6,25% van de stortingen gedaan tot 31.12.1991;
- 4,75% van de stortingen gedaan vanaf 01.01.1992.

SPAARVERZEKERING

Het theoretisch kapitaal wordt op fictieve wijze vastgesteld door kapitalisatie van de gedane stortingen tegen voornoemde rentevoeten. Winstdeelnemingen zijn niet belastbaar op voorwaarde dat ze gelijktijdig worden vereffend met de pensioenen, renten, kapitalen of afkoopwaarden die uit het spaarverzekeringcontract voortvloeien.

TAXATIEREGIME

Sinds 1993 wordt het kapitaal onderworpen aan een anticipatieve heffing. Deze anticipatieve heffing of “taks op het lange termijnsparen” is een met het zegel gelijkgestelde taks (indirecte belasting), die op een bevrijdende manier in de plaats van de personenbelasting treedt. Er wordt dus geen personenbelasting meer geheven op het theoretisch kapitaal, in de mate dat aan de taks voldaan is.

Tevens dient er een onderscheid gemaakt te worden op basis van het tijdstip waarop het bijeengespaarde kapitaal wordt opgenomen, namelijk opnemingen **na de leeftijd van 60 jaar of opnemingen voordien**.

97 Zie hierboven, Deel 1, blz. 36.

1. OPNAME NA DE LEEFTIJD VAN 60 JAAR

De anticipatieve heffing is verschuldigd op het ogenblik dat de pensioenspaarder de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt. Daarna kan men het kapitaal vrij en onbelast opnemen wanneer men wenst. De pensioenspaarder kan nog verder aan pensioensparen doen tot in het jaar waarin hij de leeftijd van 64 jaar bereikt. Deze stortingen geven aanleiding tot een belastingvermindering maar niet meer tot een belasting. De taks wordt vastgesteld op :

- 16,5% van het theoretisch kapitaal gevormd door middel van betalingen verricht tot 31.12.1992;
- 10% van het theoretisch kapitaal gevormd door middel van betalingen verricht vanaf 01.01.1993.

2. OPNAME VÓÓR DE LEEFTIJD VAN 60 JAAR

Het theoretisch kapitaal wordt belast tegen 16,5% voor de stortingen verricht tot 31.12.1992 en 10% voor de stortingen verricht vanaf 01.01.1993; wanneer de volgende vier voorwaarden **samen** voldaan zijn :

- de pensioenspaarder gaat met pensioen, vervroegd pensioen of brugpensioen;
- de pensioenregeling bestaat minimum tien jaar;
- elke storting is minstens vijf jaar behouden gebleven;
- er is in minstens vijf verschillende jaren gestort.

De pensioengerechtigde leeftijd is 65 jaar voor mannen en 64 jaar voor vrouwen.

Is aan één van de vier voorwaarden niet voldaan, dan wordt het theoretisch kapitaal als volgt belast:

- tegen het progressief tarief voor de stortingen verricht tot 31.12.1991;
- tegen 33% voor de stortingen verricht vanaf 01.01.1992.

Indien de belastingplichtige reeds 55 jaar was bij het aangaan van een spaarrekening of een spaarverzekering, wordt de taks pas voor het eerst opeisbaar bij de tiende verjaardag van het contract. Wordt het spaarkapitaal echter vóór die datum uitgekeerd en is de belastingplichtige op dat ogenblik 60 jaar of ouder, dan gebeurt de heffing op het moment van de toekenning.

Wanneer de vereffening van een spaarverzekering gebeurt in de vorm van een rente zal deze belast worden tegen het progressief tarief.

2.1.4. Successierechten

Ingeval de spaarder overlijdt, zijn er successierechten verschuldigd op het verkregen kapitaal.

Bij een spaarverzekering kan de pensioenspaarder een begunstigde aangeduid hebben. In dat geval valt de opbrengst van de polis niet in de nalatenschap van de overledene maar wordt zij ingevolge een wettelijke fictie toch belast met het successierecht.

2.2. Individuele levensverzekering

Bij de individuele levensverzekering kan men een onderscheid maken tussen drie types van verzekeringsproducten (98):

- verzekering bij overlijden: deze verzekert uitsluitend een kapitaal bij overlijden;
- verzekering bij leven: deze verzekert uitsluitend een kapitaal of een rente bij leven;
- gemengde verzekering: deze verzekert een kapitaal bij leven én bij overlijden.

2.2.1. Fiscale behandeling van de betaalde premies

Stortingen van premies in het kader van een individuele levensverzekering geven onder bepaalde voorwaarden (99) recht op een belastingvermindering in hoofde van de verzekeringsnemer.

Hierbij maakt men een onderscheid tussen de “belastingvermindering voor het langetermijnsparen” en de “verhoogde belastingvermindering voor het bouwsparen”.

De betaalde premies komen slechts voor één van beide belastingverminderingen in aanmerking voor zover ze bepaalde grenzen niet overschrijden:

- een relatieve grens, vastgesteld op 15% van de eerste schijf van € 1.500 van het totale beroepsinkomen en 6% van de rest van het beroepsinkomen;
- een absolute grens van € 1.800.

Wanneer beide belastingverminderingen gelijktijdig in aanmerking komen, wordt voor de toepassing van de grenzen voorrang gegeven aan de betaalde premies die recht geven op de verhoogde vermindering voor het bouwsparen.

De belastingvermindering voor het langetermijnsparen is van toepassing op voor individuele levensverzekeringscontracten betaalde premies die niet in aanmerking komen voor de verhoogde belastingvermindering voor het bouwsparen. De vermindering wordt berekend tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” (100).

De verhoogde belastingvermindering voor het bouwsparen komt in de plaats van de belastingvermindering voor het langetermijnsparen wanneer de belastingplichtige de premies heeft aangewend voor het wedersamenstellen, het waarborgen of het terugbetalen van een hypothecaire lening. Deze hypothecaire lening moet door de belastingplichtige aangegaan zijn om in België **zijn enige woning** te bouwen, te verwerven of te verbouwen. De verhoogde belastingvermindering wordt berekend voor elke echtgenoot afzonderlijk tegen het hoogste belastingtarief waaraan hij is onderworpen.

98 Het gaat hier om de klassieke verzekeringsproducten of de zogenaamde “tak 21” die door de verzekeringsondernemingen worden aangeboden.

99 Zie Deel I, Hoofdstuk I, blz. 23.

100 Zie hierboven, blz. 36.

De betaalde premies komen slechts voor de verhoogde belastingvermindering in aanmerking in de mate dat zij betrekking hebben op een eerste belastingschijf. Deze schijf wordt bepaald op basis van het jaar waarin het contract werd afgesloten. De bedragen worden vermeld in Tabel 1.6, blz. 24. Deze eerste schijf kan worden verhoogd met 5, 10, 20 of 30% naargelang de belastingplichtige één, twee, drie of meer dan drie kinderen ten laste heeft. Het aantal kinderen ten laste wordt geteld op 1 januari van het jaar na dat waarin de hypothecaire lening is afgesloten.

2.2.2. Fiscale behandeling van de uitkeringen

A. Belasting op het langetermijnsparen

Sinds 1993 zijn individuele levensverzekeringscontracten onderworpen aan de **taks op het lange termijnsparen**.

Deze taks wordt in één maal geheven in hoofde van de verzekeringsmaatschappij op de theoretische afkoopwaarde van de levensverzekering **op het ogenblik dat de verzekerde 60 jaar** wordt, ongeacht er al of niet een opname van het kapitaal plaatsvindt.

Wanneer het levensverzekeringscontract afgesloten wordt door een persoon die de leeftijd van 55 jaar of meer bereikt heeft, is de taks opeisbaar op de tiende verjaardag van het afsluiten van de levensverzekering. Tenzij het kapitaal vóór die datum wordt uitgekeerd en de belastingplichtige op dat ogenblik 60 jaar of ouder is, gebeurt de heffing op het moment van de toekenning van het kapitaal.

De anticipatieve heffing bedraagt:

- 16,5% op de theoretische afkoopwaarde, pensioenen, renten of kapitalen van het levensverzekeringscontract, gevormd door premies betaald tot 31.12.1992;
- 10% op de theoretische afkoopwaarde, pensioenen, renten of kapitalen van het levensverzekeringscontract, gevormd door premies betaald vanaf 01.01.1993;
- 33% op de afkoopwaarde wanneer de uitkering gebeurt vóór de normale vervaldatum.

B. Belasting in de PB

Kapitalen en afkoopwaarden worden afzonderlijk belast in de personenbelasting wanneer de uitkering gebeurt **vóór de leeftijd van 60 jaar** (101).

Er kunnen zich drie situaties voordoen :

- contracten die dienen voor de wedersamenstelling of het waarborgen van een hypothecaire lening,
- andere contracten die op de normale einddatum worden vereffend en daarmee gelijkgestelde gevallen,
- andere contracten die op een andere datum vereffend worden.

101 Zie bijlage 2, Bulletin der Belastingen, nr. 765, november 1996.

CONTRACTEN DIE DIENEN VOOR DE WEDERSAMENSTELLING OF HET WAARBORGEN VAN EEN HYPOTHECAIRE LENING

De kapitalen en afkoopwaarden van individuele levensverzekeringscontracten worden omgezet in een fictieve rente, omzettingsrente genoemd, in de volgende gevallen:

- kapitalen van schuldsaldoverzekeringen,
- kapitalen en afkoopwaarden van individuele levensverzekeringscontracten, ten belope van het bedrag dat dient voor de **wedersamenstelling of de waarborg van een hypothecaire lening**.

Om omgezet te worden in een fictieve rente moeten de kapitalen echter vereffend worden bij het overlijden van de verzekerde, bij het normaal verstrijken van het contract of binnen de vijf jaar die de normale verstrijkdatum voorafgaan. In de andere gevallen worden de kapitalen zelf onderworpen aan het progressief tarief.

De omzettingspercentages zijn de volgende:

Tabel van de omzettingspercentages

Leeftijd van de rechthebbende op het ogenblik van de vereffening van het kapitaal	Omzettingspercentage
40 jaar en minder	1
41 tot 45 jaar	1,5
46 tot 50 jaar	2
51 tot 55 jaar	2,5
56 tot 58 jaar	3
59 en 60 jaar	3,5
61 en 62 jaar	4
63 en 64 jaar	4,5
65 jaar en meer	5

Voor elk belastbaar tijdperk wordt de omzettingsrente gezamenlijk met de andere inkomsten belast tegen het progressief tarief vanaf de dag waarop de toekenning van het kapitaal gebeurt.

De aangifteplicht is beperkt tot:

- 10 jaar als de omzettingscoëfficiënt 5% bedraagt (uitkering op de leeftijd van 65 jaar of ouder);
- 13 jaar als de omzettingscoëfficiënt minder dan 5% bedraagt (uitkering vóór 65 jaar).

De aangifteplicht stopt enkel wanneer de rechthebbende vóór het verstrijken van die termijn overlijdt.

DE ANDERE CONTRACTEN DIE OP DE NORMALE EINDDATUM VEREFFEND WORDEN, EN GELIJKGESTELDE GEVALLEN

Het betreft hier:

- kapitaal vereffend op de **contractuele einddatum**;
- de afkoopwaarde van de individuele levensverzekering vereffend **binnen de 5 jaar vóór** de contractuele einddatum;
- kapitaal vereffend bij het **overlijden** van de verzekerde;

wanneer de bedragen niet gediend hebben voor de wedersamenstelling of het waarborgen van een hypothecaire lening.

Het tarief bedraagt:

- 16,5% in de mate dat de kapitalen of afkoopwaarden gevormd zijn door premies betaald tot 31.12.1992;
- 10% in de mate dat de kapitalen of afkoopwaarden gevormd zijn door premies betaald vanaf 01.01.1993.

ANDERE CONTRACTEN VEREFFEND OP ANDERE TIJDSTIPPEN

Als de uitkering plaats vindt op een ander tijdstip en het bedrag niet gediend heeft voor de wedersamenstelling of het waarborgen van een hypothecaire lening, dan zijn volgende tarieven van toepassing:

- het progressief tarief in de mate dat de kapitalen of afkoopwaarden gevormd zijn door premies betaald tot 31.12.1991;
- 33% in de mate dat de kapitalen of afkoopwaarden gevormd zijn door premies betaald vanaf 01.01.1992.

C. Opmerkingen

Wanneer een vereffening in het kader van een individuele levensverzekering gebeurt in de vorm van een rente, dan is die rente belastbaar in de PB tegen het progressief tarief (met toepassing van de belastingvermindering voor pensioenen).

De uitkeringen zijn vrijgesteld van belasting in de mate dat de premies gestort in het kader van een individuele levensverzekering nooit van het belastbaar beroepsinkomen werden afgetrokken of nooit een belastingvermindering hebben teweeggebracht.

De taks op het lange termijnsparen is **niet** verschuldigd op:

- verzekeringscontracten die enkel voordelen bieden bij overlijden;
- levensverzekeringscontracten die uitsluitend dienen voor het waarborgen of het wedersamenstellen van een hypothecaire lening.

De kapitalen, afkoopwaarden en renten van deze contracten zijn belastbaar in de personenbelasting.

2.3. Groepsverzekering

De groepsverzekering is een overeenkomst die een werkgever of een groep van werkgevers afsluit met een verzekeringsmaatschappij ten behoeve van een aantal of alle personeelsleden en die de vorming van een aanvullend pensioen als doel heeft.

De groepsverzekering wordt door een reglement beheerst en bevat:

- toetredingsvoorwaarden;
- rechten en plichten van de aangeslotenen;
- rechten en plichten van de werkgever.

De financiering gebeurt aan de hand van twee soorten bijdragen:

- de werkgeversbijdragen, gestort door de werkgever;
- de werknemersbijdragen, door de werkgever op het loon ingehouden.

Zowel op de werkgeversbijdragen als op de werknemersbijdragen is een taks van 4,4% verschuldigd. Daarnaast is er een sociale-zekerheidsbijdrage verschuldigd op het aandeel van de werkgever tegen een tarief van 8,86%.

2.3.1. Fiscale behandeling van de betaalde premies

BIJ DE WERKGEVER

De werkgeversbijdragen gedaan in het kader van de groepsverzekering zijn fiscaal aftrekbaar. Maar ze zijn slechts aftrekbaar in de mate dat de latere uitkeringen (samen met de wettelijke en extra-legale pensioenen) niet meer bedragen dan 80% van de laatste normale jaarlijkse bruto-bezoldiging.

BIJ DE WERKNEMER

De werknemersbijdragen geven recht op een belastingvermindering, die wordt berekend tegen de bijzondere gemiddelde aanslagvoet (102).

Daartoe dienen een aantal toepassingsvoorwaarden vervuld te zijn:

- het gaat om een persoonlijke bijdrage voor een aanvullende verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood;
- het contract dient een rente of een kapitaal bij leven of bij overlijden te vestigen;
- de bijdragen dienen door de werkgever op de bezoldigingen te worden ingehouden;
- de bijdragen dienen definitief gestort te zijn aan een in België gevestigde verzekeringsonderneming of instelling voor sociale voorzieningen;
- de grens van 80% van de laatste normale jaarlijkse brutobezoldiging moet in acht worden genomen.

102 Zie Deel I, Hoofdstuk I, blz .36.

2.3.2. Fiscale behandeling van de uitkeringen

A. Uitkering van een kapitaal

Bij de vereffening van een groepsverzekering zal een **afzonderlijke aanslag** gevestigd worden op de uitbetaling van het kapitaal, op voorwaarde dat deze uitbetaling aan één van volgende voorwaarden voldoet:

De uitkering gebeurt:

- bij het verstrijken van het contract;
- of in de loop der 5 jaren vóór de normale beëindiging van het contract;
- of bij het overlijden van de verzekerde;
- of ter gelegenheid van pensionering of brugpensionering;
- of op de normale leeftijd van de volledige en definitieve stopzetting van zijn beroepswerkzaamheid (103).

Deze uitkering van het kapitaal wordt dan onderworpen aan het volgende tarief:

- 16,5% in de mate dat de uitkering gevormd is door werknemers- en werkgeversbijdragen, betaald tot 31.12.1992;
- 16,5% in de mate dat de uitkering gevormd is door werkgeversbijdragen, betaald vanaf 01.01.1993;
- 10% in de mate dat de uitkering gevormd is door werknemersbijdragen, betaald vanaf 01.01.1993.

Gebeurt de uitkering van het kapitaal **vóór de datum van de hierboven vermelde tijdstippen**, dan zal ze, in de mate dat ze gevormd is door werkgeversbijdragen en werknemersbijdragen die zijn gestort tot 31.12.1992, worden geglobaliseerd en onderworpen worden aan het **progressief tarief**. De uitkering die gevormd is door werknemersbijdragen, gestort vanaf 01.01.1993, zal onderworpen worden aan het tarief van 33% en die welke door werkgeversbijdragen, gestort vanaf 01.01.1993 gevormd is, zal onderworpen worden aan het progressieve tarief.

Op de vereffening van het kapitaal wordt een bijzondere sociale zekerheidsbijdrage bestemd voor het RIZIV, van 3,55% afgehouden.

B. Uitkering van een rente

Gebeurt de uitkering in de vorm van een rente, dan zal deze onderworpen worden aan het progressief tarief (rekening houdend met de belastingvermindering voor pensioenen). Op de uitgekeerde rente wordt een bijzondere sociale zekerheidsbijdrage, bestemd voor het RIZIV, van 3,55% afgehouden.

C. Winstdeelnemingen

Winstdeelnemingen worden **vrijgesteld** op voorwaarde dat zij gelijktijdig worden vereffend met de pensioenen, renten, kapitalen of afkoopwaarden die uit het contract voortvloeien.

103 Het gaat hier om een aantal beroepen waarbij de beroepswerkzaamheid slechts kort kan uitgeoefend worden, bijvoorbeeld sportlui.

D. Overdrachten

Wanneer de kapitalen worden gevormd door overdrachten van een verzekeringsmaatschappij naar een andere, of naar een pensioenfonds, wordt de overdracht niet beschouwd als een belastbare betaling of toekenning, zelfs niet in het geval dat de overdracht gebeurde op verzoek van de begunstigde.

De overdracht van tegoeden naar een verzekeringsonderneming in het buitenland kan echter niet aangemerkt worden als een belastingvrije overdracht.

E. Fiscale behandeling van groepsverzekeringscontracten die het voorwerp hebben uitgemaakt van een voorschot of inpandgeving

Het kapitaal en de afkoopwaarde van groepsverzekeringscontracten worden omgezet in **fictieve rente** wanneer die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- de belastingplichtige heeft voorschotten op het contract opgenomen met het oog op de waarborg van een hypothecaire lening;
- de opgenomen voorschotten of de leningen worden gebruikt voor het bouwen, verbouwen of verwerven van een in België gelegen enige woning;
- de woning dient uitsluitend voor het persoonlijk gebruik van de leningnemer en zijn gezin;
- indien de kapitalen worden opgenomen bij leven van de verzekerde, er minstens 10 jaar zijn verlopen tussen de opnemng van de voorschotten of de vestiging van de hypotheek en het verstrijken van het contract;
- de uitkering van de afkoopwaarde mag niet meer dan 5 jaar vóór de einddatum van het contract bij leven gebeuren.

De omzetting in een fictieve rente is van toepassing op de eerste schijf van de lening van het kapitaal, zoals vermeld in Tabel 1.5, blz. 24, of van de afkoopwaarde van de groepsverzekering waarop voorschotten zijn opgenomen of die als waarborg van een hypothecaire lening hebben gediend.

Dezelfde fiscale behandeling en omzettingspercentages zijn van toepassing zoals bij de individuele levensverzekering (104).

2.3.3. Successierechten

Wanneer het contract van een groepsverzekering prestaties bij overlijden voorziet, worden de kapitalen, die de langstlevende echtgenoot of, bij gebreke, de kinderen die de leeftijd van eenentwintig jaar niet hebben bereikt, verkrijgen, onder bepaalde voorwaarden (zie art. 8, laatste alinea, 3°, W.Succ.) **niet** geacht als legaat te zijn verkregen.

104 Zie hierboven, blz. 214.

WOORD VOORAF	1
DEEL I DE DIRECTE BELASTINGEN	3
HOOFDSTUK 1 DE PERSONENBELASTING (PB)	5
1.1. Wie is aan de belasting onderworpen en waar?	7
1.2. Bepaling van het netto-inkomen (= met aftrek van kosten en verliezen)	7
1.2.1. Onroerende inkomsten	7
1.2.2. Roerende inkomsten	10
1.2.3. Diverse inkomsten	12
1.2.4. De beroepsinkomsten	15
1.3. Uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel	22
1.3.1. Het langetermijnsparen en de onroerende investeringen	23
1.3.2. Andere uitgaven	28
1.4. Berekening van de belasting	32
1.4.0. Algemeen schema	32
1.4.1. Barema	33
1.4.2. Van belasting vrijgesteld inkomen en gezinslasten	33
1.4.3. Uitgaven die recht geven op belastingverminderingen	36
1.4.4. Belastingverminderingen voor vervangingsinkomens	36
1.4.5. Belastingvermindering voor inkomsten uit het buitenland	39
1.4.6. Afzonderlijke belastingheffingen en berekening van de hoofdsom	39
1.4.7. Belastingkredieten en voorheffingen	41
1.4.8. Vermeerderingen en bonificaties	43
1.4.9. Gewestelijke en gemeentelijke belastingen	45
1.4.10. Belastingverhoging	45
BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 1 DE HERVORMING VAN DE PERSONENBELASTING	47
1. De belastbare eenheid	48
2. De bepaling van het netto-inkomen	49
2.1. Onroerende inkomsten	49
2.2. Roerende en diverse inkomsten	49
2.3. De forfaitaire beroepskosten	49
2.4. Toekenning aan de meewerkende echtgenoot en huwelijksquotiënt	50
3. Uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel	50
3.1. Energiebesparende uitgaven	50
3.2. Toerekening van de aftrekken en berekening van het totale netto-inkomen	50
4. De berekening van de belasting	50
4.1. Het progressieve barema	51
4.2. De vrijgestelde bedragen	51
4.3. De belastingverminderingen voor vervangingsinkomens	52
4.4. Het belastingkrediet	53
HOOFDSTUK 2 DE VENNOOTSCHAPSBELASTING (VEN.B)	55
2.1. Het belastbaar tijdperk	55
2.2. Wie is aan de vennootschapsbelasting onderworpen?	55
2.3. De belastbare grondslag	56
2.3.0. Boekhoudkundig resultaat en fiscaal resultaat	56
2.3.1. "Eerste bewerking" : de samenstellende bestanddelen van de fiscale winst	57
2.3.2. "Tweede bewerking": indeling van de winst	64
2.3.3. Bedragen aftrekbaar bij de "derde bewerking"	65
2.3.4. De "vierde bewerking": aftrek van de definitief belaste inkomsten (DBI) en van de vrijgestelde roerende inkomsten (VRI)	65
2.3.5. De "vijfde bewerking": aftrek van vroegere verliezen	67
2.3.6. De "zesde bewerking": de investeringsaftrek	68
2.3.7. Gemeenschappelijke bepalingen voor de aftrekken bij de 3 ^e en 5 ^e bewerking	68

2.4.	Berekening van de belasting.....	68
2.4.1.	Normaal tarief.....	68
2.4.2.	Verminderde tarieven.....	68
2.4.3.	Belastingkrediet.....	70
2.4.4.	Aanvullende crisisbijdrage.....	70
2.4.5.	Vermeerdering wegens geen of ontoereikende voorafbetalingen.....	70
2.4.6.	Verrekening van de voorheffingen.....	70
2.4.7.	Bijzondere aanslagstelsels.....	71
BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 2 DE WERKNEMERSPARTICIPATIES IN HET KAPITAAL EN IN DE WINST VAN HUN VENNOOTSCHAP.....		73
	De beginselen van het nieuwe stelsel.....	73
	Het belastingstelsel.....	73
HOOFDSTUK 3 BEPALINGEN DIE GEMEENSCHAPPELIJK ZIJN INZAKE DE PERSONENBELASTING EN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING.....		75
3.1.	Het fiscaal stelsel van de afschrijvingen.....	75
3.2.	Ondernemingscrèches.....	76
3.3.	Investeringsaftrek.....	76
3.3.1.	Investeringsaftrek die in aanmerking dienen te worden genomen.....	76
3.3.2.	Berekeningsbasis.....	77
3.3.3.	Van toepassing zijnde percentages.....	77
3.3.4.	Toepassingsregels.....	79
3.4.	Fiscale weerslag van gewestelijke steunmaatregelen.....	79
3.4.1.	Opname van het voordeel van die steunmaatregelen in de belastbare basis.....	79
3.4.2.	Verdubbeling van de lineaire afschrijvingen.....	79
3.4.3.	Vrijstelling van de onroerende voorheffing.....	80
3.5.	Belastingstelsel van de meerwaarden.....	80
3.5.1.	Meerwaarden verwezenlijkt tijdens de exploitatie.....	80
3.5.2.	Stopzettingmeerwaarden.....	81
3.6.	Belastingvrijstelling voor bepaalde categorieën bijkomend personeel.....	82
3.7.	Vrijstelling voor bijkomend personeel van KMO's.....	82
HOOFDSTUK 4 DE RECHTSPERSONENBELASTING (RPB).....		85
4.1.	Wie is aan de rechtspersonenbelasting onderworpen?.....	85
4.2.	Belastbare grondslag en heffing van de belasting.....	85
4.2.1.	Basisprincipe.....	85
4.2.2.	De belasting van roerende inkomsten.....	85
4.2.3.	Zes gevallen van inkohiering.....	85
HOOFDSTUK 5 DE VOORHEFFINGEN EN VOORAFBETALINGEN.....		87
5.1.	Onroerende voorheffing (OV).....	87
5.2.	Roerende voorheffing (RV).....	91
5.2.1.	Op dividenden.....	91
5.2.2.	Op interesten.....	93
5.3.	Bedrijfsvoorheffing (BV).....	95
5.3.1.	Bezoldigingen van werknemers.....	95
5.3.2.	Vakantiegeld en andere uitzonderlijke vergoedingen.....	97
5.3.3.	Achterstallige bezoldigingen.....	98
5.3.4.	Opzeggingsvergoedingen.....	99
5.3.5.	Presentiegelden, commissielonen.....	99
5.3.6.	Studenten.....	99
5.3.7.	Jonge werknemers.....	100
5.3.8.	Bedrijfsleiders.....	100
5.4.	Voorafbetalingen.....	101

DEEL II DE INDIRECTE BELASTINGEN	103
HOOFDSTUK 1 DE BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE (BTW).....	105
1.1. Bepaling	105
1.2. De BTW-belastingplichtigen en de niet-belastingplichtige rechtspersonen.....	106
1.3. De belastbare activiteiten.....	107
1.3.1. De levering van goederen	107
1.3.2. Het verrichten van diensten.....	108
1.3.3. De invoer	109
1.3.4. De intracommunautaire verwerving van goederen.....	109
1.4. De vrijstellingen.....	111
1.4.1. Uitvoer, invoer, intracommunautaire leveringen en verwervingen en internationaal vervoer	111
1.4.2. Andere vrijstellingen	112
1.5. De maatstaf van heffing	112
1.6. De BTW-tarieven.....	113
1.7. De aftrek van de BTW (of aftrek van voorbelasting).....	114
1.8. De indiening van BTW-aangiften en de betaling van de belasting	115
1.9. De bijzondere stelsels	116
1.9.1. De bijzondere regeling voor de kleine ondernemingen.....	116
1.9.2. De bijzondere regeling voor bepaalde landbouwondernemingen.....	117
1.9.3. Andere bijzondere regelingen.....	117
1.9.4. De bijzondere BTW-aangifte	118
HOOFDSTUK 2 DE REGISTRATIE-, HYPOTHEEK- EN GRIFFIERECHTEN	119
2.1. De registratierechten.....	119
2.1.1. De evenredige registratierechten	120
2.1.2. De specifieke vaste rechten	127
2.1.3. Het algemeen vast recht.....	127
2.2. Het hypotheekrecht.....	128
2.3. De griffierechten.....	128
HOOFDSTUK 3 DE SUCCESSIERECHTEN.....	129
3.1. De rechten van successie en van overgang bij overlijden.....	129
3.1.1. Algemeen.....	129
3.1.2. Tarieven en bijzondere regelingen in de drie Gewesten	130
3.2. De taks tot vergoeding der successierechten	136
3.3. De jaarlijkse taks op de collectieve beleggingsinstellingen, op de kredietinstellingen en op de verzekeringsondernemingen.....	136
3.4. De jaarlijkse taks op de coördinatiecentra	137
HOOFDSTUK 4 DE ZEGELRECHTEN.....	139
HOOFDSTUK 5 DE MET HET ZEGEL GELIJKGESTELDE TAKSEN.....	141
5.1. De taks op de beursverrichtingen en de rapporten.....	141
5.1.1. De taks op de beursverrichtingen.....	141
5.1.2. De taks op de rapporten	143
5.2. De taks op de aflevering van effecten aan toonder	143
5.3. De jaarlijkse taks op de verzekeringscontracten	144
5.4. De jaarlijkse taks op de winstdeelnemingen	145
5.5. De taks op het lange termijnsparen	145
5.6. De belasting voor aanplakking	146

HOOFDSTUK 6 DOUANEPROCEDURES BIJ INVOER, UITVOER EN DOORVOER.....	147
6.1. Rechten bij invoer	147
6.1.1. Maatstaf van heffing van de rechten bij invoer: meestal de douanewaarde, soms de hoeveelheid	147
6.1.2. Tarief van invoerrechten.....	147
6.2. Douanebestemmingen	148
6.2.1. Algemeen.....	148
6.2.2. Het enig document	148
6.2.3. Kantoren van inkleding.....	149
6.2.4. Aangifte voor het vrije verkeer en ten verbruik.....	150
6.2.5. Douaneregelingen met opschorting van rechten en belastingen bij invoer	153
6.2.6. Uitvoer van goederen	157
6.2.7. Terugbetalingen of kwijtscheldingen van rechten bij invoer, accijns, bijzondere accijns en BTW 157	
HOOFDSTUK 7 DE ACCIJNZEN.....	159
7.1. Bepaling	159
7.2. Indeling van de accijnzen.....	159
7.3. Maatstaf van heffing.....	160
7.4. Algemene regeling voor de productie, de verwerking, het voorhanden hebben en het verkeer van accijnsproducten	160
7.4.1. Productie, verwerking en voorhanden hebben van accijnsproducten.....	161
7.4.2. Verkeer van accijnsproducten	161
7.5. Controle.....	162
7.6. Tarieven	164
7.6.1. Energieproducten en elektriciteit.....	164
7.6.2. Alcoholhoudende dranken.....	168
7.6.3. Gefabriceerde tabak.....	171
7.6.4. Alcoholvrije dranken	172
7.6.5. Koffie.....	173
BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 7	175
HOOFDSTUK 8 DE MILIEUTAKSEN EN DE VERPAKKINGSHEFFING	177
8.1. Algemeen	177
8.2. Tarieven en vrijstellingen	178
8.2.1. Verpakkingsheffing op verpakkingen van dranken	178
8.2.2. Milieutaks op wegwerpfototoestellen.....	178
8.2.3. Milieutaks op batterijen.....	179
8.2.4. Milieutaks op verpakkingen van sommige beroepsmatig gebruikte inkt, lijmen en oplosmiddelen.....	179
BIJLAGE BIJ HOOFDSTUK 8	181
HOOFDSTUK 9 DE BELASTINGEN OP DRANKGELEGENHEDEN	183
Openings-, jaarlijkse en vijfjaarlijkse belasting op de slijterijen van gegiste dranken	183
HOOFDSTUK 10 DE MET DE INKOMSTENBELASTINGEN GELIJKGESTELDE BELASTINGEN	185
10.1. De verkeersbelasting (VB).....	185
10.1.1. Belastbare voertuigen.....	185
10.1.2. Vrijstellingen	185
10.1.3. Belastbare grondslag.....	186
10.1.4. Indexatie van de tarieven	186
10.1.5. Tarieven.....	186
10.1.6. Belastingverminderingen	189
10.1.7. De aanvullende verkeersbelasting	189
10.1.8. Opdecim ten behoeve van de gemeenten	190

10.1.9. Overzicht van de belasting op de verschillende soorten personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen.....	190
10.2. De accijnscompenserende belasting (ACOB).....	191
10.3. Het eurovignet	192
10.3.1. Bepaling	192
10.3.2. Belaste voertuigen	192
10.3.3. Vrijgestelde voertuigen	193
10.3.4. Tarieven	193
10.4. De belasting op de inverkeerstelling (BIV).....	193
10.4.1. Belastbare voertuigen.....	193
10.4.2. Vrijstellingen	194
10.4.3. Belastbare grondslag.....	194
10.4.4. Tarieven.....	195
10.5. De belasting op de spelen en de weddenschappen (SW).....	197
10.6. De belasting op de automatische ontspanningstoestellen (AO).....	197
10.7. De belasting op de deelname van de werknemers in de winst of in het kapitaal van de vennootschap	198
DEEL III ENKELE BIJZONDERE FISCALE STELSLS.....	199
HOOFDSTUK 1 BIJZONDERE VENNOOTSCHAPSBELASTINGSTELSLS.....	201
1.1. Het stelsel van voorafgaande beslissingen.....	201
1.1.1. Definitie en algemene beginselen	201
1.1.2. Toepassingsgevallen.....	201
1.1.3. De procedure.....	202
1.2. Coördinatiecentra	203
1.3. Distributiecentra	204
1.4. Dienstencentra	204
1.5. De BEVEK'S en BEVAK'S	204
1.5.1. Taxatie van de BEVEK (BEVAK)	205
1.5.2. Toekenning van inkomsten.....	205
1.5.3. Inkomsten toegekend aan natuurlijke personen-rijksinwoners	205
1.5.4. Inkomsten toegekend aan vennootschappen-verblijfhouders.....	205
1.5.5. Taks op de verwerving, afstand of verandering van compartiment.....	205
1.6. De private PRIVAK.....	206
1.6.1. Reglementair kader van de PRIVAK	206
1.6.2. Het belastingstelsel van de PRIVAK	206
1.6.3. Het belastingstelsel van de beleggers.....	207
HOOFDSTUK 2 PENSIOENSPAREN EN LEVENSVZERKERINGEN	209
2.1. Pensioensparen	209
2.1.1. Vormen	209
2.1.2. Het fiscaal stelsel van de stortingen	209
2.1.3. Belasting "bij de opname"	210
2.1.4. Successierechten	211
2.2. Individuele levensverzekering.....	212
2.2.1. Fiscale behandeling van de betaalde premies	212
2.2.2. Fiscale behandeling van de uitkeringen	213
2.3. Groepsverzekering.....	216
2.3.1. Fiscale behandeling van de betaalde premies	216
2.3.2. Fiscale behandeling van de uitkeringen	217
2.3.3. Successierechten	218

Wettelijk depot D/2004/1418/27

Verantwoordelijke uitgever: Stefaan VANDENDRIESSCHE
Financietoren
Kruidtuinlaan 50, bus 30
1010 Brussel
België